

B. Osobitná časť

K Čl. I

K § 1

Navrhovaná právna úprava príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby (ďalej len „príspevok na pomoc pri odkázanosti“) je vnútorne previazaná so zákonom č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o integrovanej posudkovej činnosti“), nakoľko od záverov jednotne a efektívne vykonávanej integrovanej posudkovej činnosti v správnom konaní v pôsobnosti príslušných úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“), obsiahnutých v integrovanom posudku, vychádza aj vymedzenie cieľovej skupiny osôb, pre ktoré je príspevok určený. Vo svojich dôsledkoch je nárok na príspevok u fyzickej osoby, ako účastníkovi konania o príspevku, podmienený aj výrokom integrovaného posudku o stupni odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby u tejto fyzickej osoby. Zároveň je integrovaným posudkom podmienená aj voľba konkrétneho druhu sociálnej služby v rámci voľby využitia priznaného príspevku na úhradu výdavkov alebo ich časti na poskytovanie formálnej starostlivosti (ak ide o sociálnu službu podmienenú odkázanosťou, musí byť v integrovanom posudku uvedená ako „možný druh sociálnej služby“ pre účastníka konania o integrovanom posudku). Posudzovanie funkčných dôsledkov zdravotného stavu účastníka konania v správnom konaní o integrovanom posudku komplexne zhodnotí potrebu ich kompenzácie v rámci jednotlivých druhov odkázanosti, a to v kontexte zohľadňovania jeho individuálnych predpokladov, faktorov jeho konkrétneho rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti a ich vplyvu na schopnosť účastníka konania vykonávať bežné činnosti v rámci uspokojovania základných životných potrieb, a to vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti, ktorá predchádza vykonávaniu lekárskej posudkovej činnosti. Jednu zo vstupných informácií na účely vykonávania sociálnej posudkovej činnosti a následnej lekárskej posudkovej činnosti, ako samostatný dôkazný prostriedok v konaní o integrovanom posudku, ktorý sa správnym orgánom vyhodnocuje v kontexte s vykonaným dokazovaním v rámci celého konania, predstavuje tzv. sebaposúdenie posudzovanou osobou - účastníkom konania. Sebaposúdenie sa realizuje prostredníctvom štruktúrovaného dotazníka založeného na metóde WHODAS 2.0 (WHO Disability Assessment) postavenej na princípoch Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“). Ide o posudzovanie na účely uplatnenia nárokov posudzovanej osoby - účastníka konania, ktoré sú podmienené integrovaným posudkom, a to aj podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a podľa zákona o sociálnych službách. Ide aj o posudzovanie v rámci podpory účasti znevýhodnených osôb na trhu práce v sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní, kde ide o posudzovanie dlhodobého zdravotného postihnutia vo vzťahu k podrobnému opisu konkrétnej pracovnej činnosti.

Cieľom Dohovoru je podľa čl. 1 tohto dohovoru „presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti“. Slovenská republika sa zaviazala k ľudsko-právnejmu prístupu, ktorý má zabezpečiť podmienky pre slobodný, nezávislý život hlavne pre ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím, odkázaných na pomoc iných. Nezávislý spôsob života je ustanovený v čl. 19 Dohovoru. Tento článok zaväzuje zmluvné strany k uznaniu rovnakých práv pre všetky osoby so zdravotným postihnutím žiť v spoločnosti s rovnakými možnosťami na rovnoprávnom základe s ostatnými. Upravuje práva osôb so zdravotným postihnutím a ich plné začlenenie sa a zapojenie sa do spoločnosti. V čl. 5 Dohovoru je upravená rovnosť a nediskriminácia, kde je ustanovené, že všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona. V čl. 5 ods. 2 Dohovoru je ustanovené, že je zakázaná akákoľvek diskriminácia na základe zdravotného postihnutia a zaručuje sa účinná právna ochrana pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov.

Ľudsko-právny prístup v integrovanej posudkovej činnosti predpokladá rešpektovanie princípov dôstojnosti, autonómie a nezávislosti, práva voľby posudzovanej osoby, nediskriminácie a rovnosti príležitostí, rešpektovania ľudskej rozmanitosti a humánosti. V integrovanej posudkovej činnosti sú rešpektované práva posudzovanej osoby - účastníka konania, jej predstavy, vôľa a preferencie k riešeniam. Tento ľudsko-právny prístup sa kontinuálne premieta aj do zmyslu a účelu právnej úpravy poskytovania príspevku na pomoc pri odkázanosti, tak v postavení tejto odkázanej osoby, ako aj v účelovej viazanosti jeho použitia na úhradu jej výdavkov, resp. časti jej reálne vynaložených výdavkov na poskytovanie neformálnej starostlivosti, formálnu starostlivosť - ambulantné formy a terénne formy sociálnych služieb alebo ich kombináciu, a to podľa jej vlastnej potreby a preferencií v konkrétnom čase. Takto koncipovaná právna úprava z hľadiska jej sociálnych aspektov predstavuje rešpekt k právam odkázanej osoby žiť nezávisle a inkluzívne v komunite, k čomu sú jej vytvorené podmienky na zabezpečenie ňou zvolenej individualizovanej podpory a pomoci v potrebnom rozsahu.

K § 2

Ustanovuje sa, čo sa rozumie pod pojmom neformálna starostlivosť na účely návrhu zákona, cieľová skupina odkázaných osôb, pre ktoré je určená a právne podmienky, ktoré musí spĺňať fyzická osoba, aby bola neformálnym opatrovateľom. Zmyslom a účelom neformálnej starostlivosti je udržať odkázanú fyzickú osobu v jej prirodzenom sociálnom prostredí poskytovaním neformálnej starostlivosti rodinou, blízkymi príbuznými, partnermi, priateľmi, susedmi, teda fyzickými osobami, ktoré majú s odkázanou osobou príbuzenský alebo iný blízky vzťah a osobné a spravidla aj emočné väzby (s prirodzene súvisiacim silným pocitom záväzku a zodpovednosti vyplývajúcim z blízkeho vzťahu s odkázanou fyzickou osobou), nakoľko pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je individuálna a intímna záležitosť.

Splnenie ustanovených právnych podmienok neformálnej starostlivosti podmieňuje možnosť použitia príspevku na úhradu výdavkov odkázanej osoby na poskytovanie neformálnej starostlivosti, ktoré jej vzniknú vyplatením dohodnutej odmeny neformálnemu opatrovateľovi za osobnú pomoc (nie pomoc zabezpečovanú prostredníctvom inej osoby). Neformálny opatrovateľ poskytuje v rámci neformálnej starostlivosti osobnú pomoc vo vecnom rozsahu činností pri uspokojovaní základných životných potrieb, ktoré na základe záverov integrovanej posudkovej činnosti, obsiahnutých vo výroku integrovaného posudku odkázaná osoba nie je schopná samostatne vykonávať alebo je schopná ich vykonávať len s dohľadom. Poskytovanie neformálnej starostlivosti je z hľadiska cieľovej skupiny odkázaných osôb zároveň podmienené výrokom integrovaného posudku so záverom o priznanom stupni odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ktorým je IV. stupeň odkázanosti (ťažká odkázanosť) a V. stupeň odkázanosti (úplná odkázanosť). Touto úpravou sa zachováva súčasný stav, keď peňažný príspevok na opatrovanie môže byť priznaný len ak je opatrovanou osobou odkázaná osoba na pomoc inej osoby so stupňom odkázanosti IV alebo V. Zároveň sa však rozširuje počet druhov sociálnych služieb, ktoré odkázaná osoba aj s nižším stupňom odkázanosti môže využiť vďaka novému príspevku, a teda na úhradu jej výdavkov na takúto formálnu starostlivosť s podporou zo štátneho rozpočtu. Cieľom tejto úpravy je s akcentom na potrebu sociálneho začleňovania odkázaných osôb podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni, podporiť ich vznik aj v lokalitách, kde dnes nie sú dostatočne dostupné. Plnenie tohto cieľa bude vyhodnocované prostredníctvom pravidelného zverejňovania relevantných údajov z informačného systému sociálnych služieb, aby sa mohlo pristúpiť k prijatiu prípadných podporných opatrení. Právna podmienka rozsahu pomoci poskytovanej neformálnym opatrovateľom odkázanej osobe v rámci neformálnej starostlivosti, z hľadiska časového rozsahu poskytovania tejto pomoci, musí zodpovedať najmenej ustanovenému rozsahu tejto odkázanosti, ktorý je ustanovený na základe jej priznaného stupňa odkázanosti, ktorým je pre odkázanú osobu

- so stupňom odkázanosti IV. priemerný rozsah odkázanosti nad 8 do 12 hodín vrátane za deň, nad 240 do 360 hodín vrátane za mesiac,
- so stupňom odkázanosti V. priemerný rozsah odkázanosti nad 12 hodín za deň, nad 360 hodín za mesiac.

Z navrhovanej právnej úpravy vyplýva, že neformálna starostlivosť je vo svojich dôsledkoch každodenne (nie náhodne ani len občasne) poskytovaná osobná pomoc ťažko odkázanej osobe a úplne odkázanej osobe, za odplatu/odmenu, uhrádzanú odkázanou osobou, na ktorú jej prispieva štát účelovo určeným príspevkom, ak táto osobná pomoc

- pokrýva celý vecný rozsah činností pri uspokojovaní základných životných potrieb, ktoré nie je schopná samostatne vykonávať alebo je schopná ich vykonávať len s dohľadom, a
- je poskytovaná v časovom rozsahu
  - o nad 8 do 12 hodín za deň, resp. nad 240 do 360 hodín za mesiac, ak ide o odkázanú osobu s ťažkou odkázanosťou (jej stupeň odkázanosti IV) alebo
  - o nad 12 hodín za deň, nad 360 hodín za mesiac, ak ide o úplne odkázanú osobu (jej stupeň odkázanosti V).

Takto koncipovaná časová náročnosť tejto poskytovanej pomoci pri odkázanosti už objektívne zasahuje do možnosti venovať sa zo strany neformálneho opatrovateľa jeho iným aktivitám v želanom rozsahu napr. platenej práci, záujmom, potrebám zabezpečiť prevádzku vlastnej domácnosti, sociálnym aktivitám. Navrhovaná právna úprava, a to aj právna úprava sumy príspevku a jeho účelového určenia, preto vytvára právne podmienky na možnosť „zdieľania“ pomoci pri odkázanosti aj s iným neformálnym opatrovateľom, ako aj s jej spájaním s rôznymi druhmi formálnej starostlivosti.

Vzhľadom na každodennú frekvenciu a časový rozsah osobnej pomoci pri odkázanosti poskytovanej odkázanej osobe v rámci neformálnej starostlivosti a súvisiacu fyzickú aj psychickú záťaž, právna úprava umožňuje poskytovanie neformálnej starostlivosti odkázanej osobe zdieľať súčasne najviac tromi neformálnymi opatrovateľmi. Takéto nastavenie vychádza z možnosti časového rozsahu odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v maximálnom časovom rozsahu 24 hodín denne, kedy túto osobnú pomoc poskytovanú jednej odkázanej osobe môžu zdieľať napr. traja neformálni opatrovatelia - každý z nich v dohodnutom časovom rozsahu po 8 hodinách za deň. Je potrebné zdôrazniť právnu skutočnosť, že počet neformálnych opatrovateľov, ktorí poskytujú neformálnu starostlivosť súčasne jednej odkázanej osobe, nemá sám o sebe vplyv na sumu priznaného nároku na príspevok ani na sumu nároku na výplatu tohto príspevku za príslušný kalendárny mesiac.

Právne podmienky, za splnenia ktorých je fyzická osoba oprávnená poskytovať neformálnu starostlivosť, zohľadňujú skutočnosť, že v tomto prípade nejde o pracovnú činnosť a nejde ani o poskytovanie pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako odbornej činnosti poskytovanej v rámci formalizovanej pomoci a podpory poskytovanej sociálnou službou podmienenou odkázanosťou, so súvisiacimi požiadavkami na plnenie kvalifikačných predpokladov potrebných na vykonávanie tejto odbornej činnosti v oblasti sociálnych služieb.

Požiadavky na osobu neformálneho opatrovateľa ustanovené v § 2 ods. 3 vytvárajú právne podmienky na spôsobilosť poskytovať neformálnu starostlivosť, a tým aj na bezpečnosť poskytovanej neformálnej starostlivosti (plnoletosť, zdravotná spôsobilosť na poskytovanie neformálnej starostlivosti, skutočnosť, že nebola vymazaná ako neformálny opatrovateľ z evidencie neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti (ďalej aj ako len „evidencia“) vedenej úradom, a to z dôvodu nedostatkov závažného charakteru pri poskytovaní neformálnej starostlivosti v období jedného roka pred dňom zapísania začatia poskytovania neformálnej

starostlivosti touto fyzickou osobou do tejto evidencie, ktoré je podmienkou nároku na výplatu príspevku odkázanej osobe. Pochybnosť o zdravotnej spôsobilosti fyzickej osoby, ktorá je zvoleným neformálnym opatrovateľom odkázanej osoby, môže vzniknúť u úradu ako príslušného správneho orgánu na konanie, napr. na základe vedenia tejto fyzickej osoby v evidencii ako odkázanej osoby alebo žiadateľa o príspevok, vysokého veku, ako aj pri vzhladnutí tejto fyzickej osoby v konaní o príspevok alebo na základe podnetu inej osoby. Pochybnosť o zdravotnej spôsobilosti sa odstráni potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, s ktorým má táto fyzická osoba uzatvorenú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Právne postavenie neformálneho opatrovateľa získa táto fyzická osoba dňom zapísania začatia poskytovania neformálnej starostlivosti touto fyzickou osobou do evidencie, a to na základe oznámenia tejto skutočnosti príslušnému úradu odkázanou osobou.

Neformálna starostlivosť má síce povahu a charakter spravidla tzv. laickej starostlivosti, resp. rodinnej starostlivosti, je však vo svojich dôsledkoch náročnou komplexnou dlhodobou starostlivosťou zo strany neformálnych opatrovateľov s ich súvisiacim časovým, fyzickým, ekonomickým a iným zaťažením (s akcentom najmä na psychické zaťaženie). Predstavuje tým alternatívu formálnej starostlivosti poskytovanej formálnymi poskytovateľmi tejto starostlivosti, ktorí sú „profesionáli“. Je legitímnym verejným záujmom podporovať aj poskytovaním príspevku neformálnu starostlivosť ale tak, aby bola účinná a efektívna a naplnil sa jej zmysel a účel a aby sa ňou nelegalizovalo tzv. laické opatrovanie vykonávané fyzickou osobou ako sústavná činnosť, vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť a za odplatu, a to bez splnenia podmienky vzniku oprávnenia zápisom do registra sociálnych služieb (teda poskytovanie domácej opatrovateľskej činnosti ako nepovolenej činnosti). Z uvedeného dôvodu sa explicitne ustanovuje, že neformálny opatrovateľ nemôže vykonávať činnosť, ktorá má charakter neformálnej starostlivosti, ako podnikanie. Zároveň sa ustanovuje, že neformálny opatrovateľ môže neformálnu starostlivosť poskytovať najviac dvom odkázaným osobám súčasne.

Aj ak ide o viaceré odkázané osoby žijúce v domácnosti na jednom mieste, tak poskytovaná pomoc pri odkázanosti viacerým odkázaným osobám v tejto domácnosti súčasne, je pri vybraných činnostiach, napr. v rámci základnej životnej potreby, ktorou je starostlivosť o domácnosť, nie individualizovaná, ale poskytovaná v tom istom čase neformálnym opatrovateľom všetkým odkázaným osobám spoločne. Prispievanie príspevkom na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť poskytovanú tomu istému neformálnemu opatrovateľovi súčasne v tom istom čase zo strany viac ako dvoch odkázaných osôb, nie je primerané a vo svojich dôsledkoch ani súladné so zmyslom a účelom neformálnej starostlivosti.

Právna podmienka osobného poskytovania neformálnej starostlivosti neformálnym opatrovateľom, aj vzhlľadom na predpokladaný časový rozsah jej poskytovania, nemôže vo svojich dôsledkoch znamenať vzdanie sa akéhokoľvek osobného života neformálneho opatrovateľa a ani také časové vymedzenie podmienky tejto osobnej pomoci, ktoré objektívne presahuje dennú únosnú mieru poskytovania tejto pomoci. Rovnako nemôže abstrahovať od možných vzniknutých prekážok v kontinuálnom opatrovaní, a to tak na strane odkázanej osoby, ako aj na strane neformálneho opatrovateľa. Je prirodzené, že rodinní príslušníci si navzájom pomáhajú a starajú sa v rámci svojich možností jeden o druhého. Ak je v postavení neformálneho opatrovateľa napr. len jeden člen rodiny, skutočnosť, že tomuto neformálnemu opatrovateľovi ostatní členovia rodiny pomáhajú pri poskytovaní pomoci odkázanej osobe, ak táto pomoc pri odkázanosti je vo svojich dôsledkoch poskytovaná odkázanej osobe v potrebnom vecnom aj časovom rozsahu, nepredstavuje neplnenie podmienky osobného poskytovania neformálnej starostlivosti neformálnym opatrovateľom, nakoľko takáto interpretácia by vo svojich dôsledkoch popierala zmysel a účel neformálnej starostlivosti. Súčasne je dôležité na osobu neformálneho opatrovateľa, aj vzhlľadom na širšie či užšie rodinné vzťahy alebo úlohu komunity, ktorej sú súčasťou, nazerať ako na toho/tú, kto zabezpečuje

starostlivosť aj dohľad tzv. kľúčovo (dominantne) - teda nie nutne neustále alebo nepretržite neformálnym opatrovateľom, čo by značilo prílišné vyčleňovanie neformálneho opatrovateľa ako aj odkázanej osoby z ich rodinných či iných komunitných vzťahov alebo ich sťažené. Uvedené berie na zreteľ aj širšiu perspektívu práv a postavenia neformálneho opatrovateľa v spoločnosti.

V odseku 7 sú ustanovené právne podmienky za splnenia ktorých sa považuje osobné poskytovanie neformálnej starostlivosti neformálnym opatrovateľom za splnené, aj ak sa osobné poskytovanie neformálnej starostlivosti neformálnym opatrovateľom fakticky neposkytuje, alebo sa neposkytuje v potrebnom vecnom a časovom rozsahu, a to počas pretrvávajúceho obdobia ohraničeného vo väzbe na explicitne ustanovenú objektívne tolerovanú okolnosť

- na strane odkázanej osoby
  - o obdobie jej hospitalizácie aj s možnosťou opakovania tohto obdobia, vzhľadom na trvanie hospitalizácie viazané na akútny zdravotný stav s predpokladom potreby bezprostrednej kontinuity neformálnej starostlivosti alebo formálnej starostlivosti,
  - o obdobie, v ktorom odkázaná osoba navštevuje školu, školské zariadenie alebo vysokú školu, vzhľadom na predpoklad možnosti poskytovania osobnej pomoci neformálnym opatrovateľom pri vybraných činnostiach odkázanej osobe aj v tomto období a ustanovenú podmienku bezprostrednej kontinuity poskytovanej neformálnej starostlivosti pred a po zdržiavaní sa odkázanej osoby v škole, školskom zariadení alebo vysokej škole,
  - o obdobie, v ktorom sa odkázanej osobe poskytuje ambulantná forma sociálnej služby alebo terénna forma sociálnej služby (domáca opatrovateľská služba), avšak najviac (podľa uzatvorenej zmluvy o poskytovaní tejto sociálnej služby) v rozsahu spolu najviac 80 hodín mesačne s ustanovenou podmienkou bezprostrednej kontinuity poskytovanej neformálnej starostlivosti pred a po poskytnutí tejto sociálnej služby. Limitácia časového rozsahu tejto starostlivosti súvisí na jednej strane už v súčasnosti s limitovaným rozsahom možnosti poskytnutia domácej opatrovateľskej služby popri neformálnej starostlivosti (40 hodín mesačne), ako aj so zmenou prístupu k neformálnej starostlivosti, ktorá má podporovať aj sociálne začlenenie odkázaných osôb i neformálnych opatrovateľov aj s využívaním formalizovanej pomoci a podpory a na základe ktorého sa môžu na poskytovaní neformálnej starostlivosti odkázanej osobe súčasne podieľať až traja neformálni opatrovatelia, čo predpokladá aj zabezpečenie formalizovanej starostlivosti v požadovanom časovom rozsahu;
- na strane neformálneho opatrovateľa
  - o obdobie, v ktorom sa neformálnemu opatrovateľovi poskytuje odľahčovacia služba, a to vzhľadom na cieľ odľahčovacej služby, ktorým je s poukazom na § 54 zákona o sociálnych službách umožniť neformálnemu opatrovateľovi nevyhnutný odpočinok za účelom udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia, a to vzhľadom na mimoriadnu fyzickú i psychickú náročnosť poskytovania osobnej pomoci odkázanej osobe. Odľahčovacou službou pre neformálneho opatrovateľa obec vo svojich dôsledkoch zabezpečuje, odkázanej osobe, ktorej sa inak poskytuje neformálna starostlivosť, sociálnu službu podmienenú odkázanosťou na pomoc inej fyzickej osoby, ktorou je domáca opatrovateľská služba, sociálna služba v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, v zariadení podporovaného bývania, v rehabilitačnom stredisku, v domove sociálnych služieb alebo v špecializovanom zariadení, počas obdobia, v ktorom neformálny opatrovateľ nemôže poskytovať osobnú pomoc (dôvod sa neskúma ani nepreukazuje) najviac 30 dní alebo 360 hodín v kalendárnom roku v závislosti od formy sociálnej služby;

- najviac 30 po sebe nasledujúcich dní počas obdobia hospitalizácie neformálneho opatrovateľa alebo pri existencii vážneho dôvodu na strane neformálneho opatrovateľa (teda ide o dôvod pretrvávajúci celý deň a viac dní s časovým ohraňením 30 po sebe nasledujúcich dní, ktorého prekročenie predstavuje faktickú nemožnosť plnenia podmienky osobnej starostlivosti - neformálny opatrovateľ po uplynutí tejto lehoty prestane plniť právnu podmienku poskytovania neformálnej starostlivosti osobne; možnosť opakovania tohto obdobia pri opakovanom výskyte iného vážneho dôvodu právna úprava nevyklučuje, avšak môže sa stať dôvodom na pochybnosť o zdravotnej spôsobilosti), ak počas tohto obdobia neformálny poskytovateľ fakticky zabezpečil v ním poskytovanom vecnom a časovom rozsahu kontinuitu poskytovania tejto pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby odkázanej osobe (so súhlasom tejto odkázanej osoby), a to jej reálnym poskytovaním (jedným z nižšie uvedených spôsobov, alebo ich vzájomným kombinovaním):
  - i. inou fyzickou osobou, s jej súhlasom - ide o poskytovanie neformalizovanej tzv. laickej pomoci pri odkázanosti, predpokladá sa, že ide najmä o príslušníka rodiny, blízkeho príbuzného, partnera, priateľa, suseda, teda fyzickú osobu, ktorá má s odkázanou osobou príbuzenský alebo iný blízky vzťah a osobné a spravidla aj emočné väzby.
  - ii. v rámci sociálnej služby podmienenej odkázanosťou s možnosťou využitia rôznych foriem poskytovania tejto sociálnej služby (pobytová forma sociálnej služby, ambulantná forma sociálnej služby, terénna forma sociálnej služby alebo ich kombinácia) tejto odkázanej osobe na základe uzatvorenej písomnej zmluvy o poskytovaní tejto sociálnej služby, alebo v rámci pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v hospici alebo dome ošetrovateľskej starostlivosti, ako samostatnej odbornej činnosti (druhu sociálnej služby) na základe zápisu do registra sociálnych služieb,

V súvislosti s vymedzením podmienok za splnenia ktorých sa považuje osobné poskytovanie neformálnej starostlivosti neformálnym opatrovateľom za splnené, je potrebné uviesť, čo možno rozumieť pod inými vážnymi dôvodmi na strane neformálneho opatrovateľa. Ide o osobnú prekážku v poskytovaní osobnej starostlivosti, ktorú nemožno subsumovať pod cieľ a zmysel odľahčovacej služby, a ktorú právna úprava, vzhľadom na možnú rozmanitosť životných situácií a nepredvídateľnosť ich možných dôsledkov uznáva ako výnimku z povinnosti neformálneho opatrovateľa poskytovať neformálnu starostlivosť osobne. V tomto prípade je možné podporne vychádzať aj z uznaných prekážok v práci podľa Zákonníka práce, ktorými sú účasť na svadbe, úmrtie rodinného príslušníka, výkon verejnej funkcie, občianska povinnosť, iný úkon vo verejnom záujme a obdobné situácie.

Ďalej sa ustanovujú vylučujúce podmienky pre neformálnu starostlivosť, ktoré predstavujú poskytovanie vecných plnení a peňažného plnenia odkázanej osobe, ktoré vo svojich dôsledkoch zahŕňajú aj zabezpečenie poskytovania pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, a tým by predstavovali neúčelnú duplicitu s poskytovaním neformálnej starostlivosti. Ide o

- poskytovanie pobytovej formy sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou. Výnimkou je poskytovanie tejto sociálnej služby pobytovou formou odkázanej osobe v období, v ktorom sa považuje osobné poskytovanie neformálnej starostlivosti neformálnym opatrovateľom za splnené, a to v rámci poskytovania odľahčovacej služby neformálnemu opatrovateľovi, ako aj v období najviac 30 po sebe nasledujúcich dní, v ktorom neformálny poskytovateľ z vážnych dôvodov neposkytoval neformálnu starostlivosť a zabezpečil v ním poskytovanom rozsahu tejto pomoci odkázanej osobe potrebnú pomoc touto sociálnou službou poskytovanou pobytovou formou; starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej

ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu, ktorá zahŕňa v potrebnom rozsahu aj poskytovanie pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby odkázanému dieťaťu;

- poskytovanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa integrovaného posudku odkázaná na osobnú asistenciu, v rámci peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tento peňažný príspevok svojím účelom (pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri činnostiach, pri ktorých je podľa integrovaného posudku odkázaná na osobnú asistenciu, na účel jej aktivizácie a podpory sociálneho začlenenia, podpory jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít, spoločenských aktivít a voľnočasových aktivít), vo svojich dôsledkoch zahŕňa aj plnenie zmyslu a účelu príspevku; to sa rovnako vzťahuje aj na obdobnú dávku ako príspevok na osobnú asistenciu príslušnou inštitúciou iného štátu.

K § 3

Vymedzenie formálnej starostlivosti na účely tohto zákona predstavuje možnosti využitia formalizovanej pomoci poskytovanej za úhradu poskytovateľom tejto pomoci na základe zmluvy o jej poskytovaní uzatvorenej s odkázanou osobou, na ktorej zaplatenie, resp. na zaplatenie časti tejto úhrady za príslušný kalendárny mesiac, odkázaná osoba preukázateľným spôsobom použije vyplatený účelovo viazaný príspevok za príslušný kalendárny mesiac.

Prvou z možností, ako môže odkázaná osoba využiť príspevok, je poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, a to len ambulantnou formou alebo terénnou formou poskytovania tejto sociálnej služby, ktorou je:

- poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú: rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár,
- poskytovanie domácej opatrovateľskej služby, sprievodcovskej a predčitateľskej služby, sprostredkovania tlmočnickej služby, sprostredkovania osobnej asistencie a požičiavania pomôcok.

Za formálnu starostlivosť sa nepovažuje poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku pobytovou formou. Takto koncipovaná právna úprava má za účel vytvoriť právne podmienky na podporu preferencie voľby riešenia dôsledkov odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v záujme humanizácie a individualizácie foriem tejto pomoci prioritne využitím komunitne orientovaných terénnych a ambulantných sociálnych služieb v prirodzenom domácom prostredí, a to aj s ich spájaním s neformálnou starostlivosťou. U pobytových foriem sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou, vzhľadom na vecný rozsah odborných a obslužných činností poskytovaných v rámci týchto pobytových služieb, súčasné využívanie možností seba manažovať iné formy a druhy osobnej pomoci v priestore a čase, a tým naplnenie účelu osobného rozpočtu nemá praktický význam. Zároveň však zostáva zachovaná participácia štátu na spolufinancovaní sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, poskytovaných celoročnou pobytovou formou a týždennou pobytovou formou. Ide o kontinuitu poskytovania finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len "MPSVR SR"), a to podľa zákona o sociálnych službách pre verejných

poskytovateľov sociálnej služby v týchto zariadeniach na miestnej (lokálnej) úrovni a pre neverejných poskytovateľov sociálnej služby v týchto zariadeniach, podľa štruktúry prijímateľov sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a počtu miest v zariadení. Takto koncipovaná právna úprava môže predstavovať právny prostriedok aj na motiváciu na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení sociálnych služieb s pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou a ambulatnou formou. Je právom slobodnej voľby fyzickej osoby, ktorej sa poskytuje sociálna služba v zariadení sociálnych služieb s pobytovou formou, kedykoľvek zmeniť svoje preferencie vo voľbe formy pomoci v odkázanosti a uplatniť svoj nárok na priznanie príspevku na pomoc pri odkázanosti, resp. na vyplatenie tohto príspevku.

Za formálnu starostlivosť, na ktorej zaplatenie, resp. na zaplatenie časti tejto úhrady za príslušný kalendárny mesiac, môže odkázaná osoba použiť účelovo viazaný príspevok za príslušný kalendárny mesiac, sa však považuje aj vyššie označená sociálna služba poskytovaná odkázanej osobe pobytovou formou, avšak len v časovo ohraničenom období jej možného poskytovania odkázanej osobe v rámci:

- poskytovania odľahčovacej služby neformálnemu opatrovateľovi, alebo
- obdobia najviac 30 po sebe nasledujúcich dní, v ktorom neformálny poskytovateľ z vážnych dôvodov neposkytoval neformálnu starostlivosť a zabezpečil v ním poskytovanom rozsahu tejto pomoci odkázanej osobe potrebnú pomoc touto sociálnou službou poskytovanou pobytovou formou.

Za formálnu starostlivosť na tieto účely považuje aj prepravná služba (jej zaradenie mimo písmena a) je len z dôvodu systémového- nie vecného- súvisí s vnútornou previazanosťou s následnými podmienkami preukazovania poskytnutia a úhrady za túto sociálnu službu) a sociálnej služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorou je monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, ktorá sa považuje za formálnu starostlivosť na účely tohto zákona, na ktorej zaplatenie, resp. na zaplatenie časti tejto úhrady za príslušný kalendárny mesiac, odkázaná osoba môže preukázateľným spôsobom použiť vyplatený účelovo viazaný príspevok za príslušný kalendárny mesiac. Dôvodom je povaha a účel tejto sociálnej služby, ktorá sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie alebo zabezpečiť jej riešenie. Aj u odkázaných osôb podporuje táto sociálna služba vo svojich dôsledkoch ich zotrvanie v prirodzenom domácom prostredí s ďalšou podporou poskytovaním neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti.

Za formálnu starostlivosť na tieto účely sa považuje aj novoustanovený nový druh sociálnej služby, ktorou je odborná činnosť - pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, vykonávaná ako samostatná odborná činnosť, v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti, a to na základe vzniku jeho oprávnenia poskytovať túto sociálnu službu, po splnení podmienok na jej poskytovanie zápisom do registra sociálnych služieb príslušným vyšším územným celkom. Vo svojich dôsledkoch ide na tom istom mieste o spájanie poskytovania zdravotnej starostlivosti s poskytovaním pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Posilnením príjmu odkázaných osôb účelovo určeným príspevkom na pomoc pri odkázanosti sa zabezpečuje participácia štátu aj na spolufinancovaní pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatného druhu sociálnej služby, v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti, v záujme koordinácie a efektívnosti dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti, resp. integrácie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v prospech odkázanej osoby. Preto sa umožňuje príspevok na pomoc pri odkázanosti použiť aj na účely čiastočnej úhrady prevádzkových nákladov v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic (lôžkový hospic), a to neuhrádzaných z verejného zdravotného poistenia, súvisiacich s poskytovaním zdravotnej

starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v týchto zariadeniach. Takto koncipovaná právna úprava je previazaná s návrhom právnej úpravy v príslušných zdravotníckych predpisoch. Účelom podpory príjmu odkázanej osoby použitím príspevku na pomoc pri odkázanosti na úhradu výdavkov poskytnutia tejto formálnej starostlivosti je tiež zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť jestvujúcej siete lôžkových hospicov a domov ošetrovateľskej starostlivosti.

Za formálnu starostlivosť na účely tohto zákona pokrývajúcu len konkrétne vymedzený vecný rozsah činností pomoci pri odkázanosti v tejto oblasti, sa považujú aj profesionálne služby starostlivosti o domácnosť a záhradu poskytované registrovaným sociálnym podnikom, v rozsahu činností pri uspokojovaní základných životných potrieb a potrebu pomoci inej osoby v konkrétnej oblasti starostlivosti o domácnosť, súvisiacu aj so želateľnou podporou zotrvanía odkázanej osoby v jej prirodzenom domácom prostredí. Dôvodom takto koncipovanej právnej úpravy je tiež posilniť účinky pomoci orientovanej na cieľovú skupinu sociálne zraniteľných fyzických osôb, pre ktoré sú určené servisné poukážky vydávané podľa § 22 ods. 2 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a zároveň posilniť podporu dopytu po službách starostlivosti o domácnosť a záhradu poskytovaných sociálnymi podnikmi vzhľadom na zmysel a účel sociálnych podnikov.

Návrhom zákona sa zároveň sa upravujú situácie, kedy sa poskytovanie sociálnej služby, resp. pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby nepovažuje na účely tohto zákona za formálnu starostlivosť, a to:

- poskytovanie sociálnej služby v zariadení alebo domácej opatrovateľskej služby sociálnou službou, ktorá nie je službou vo všeobecnom hospodárskom záujme. Ide o úpravu súvisiacu s článkom návrhu zákona upravujúcom zákon o sociálnych službách, kde sa v § 60a navrhuje sociálne služby definovať ako sociálne služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, a to aj v súvislosti s možnosťou ich čerpania prostriedkov z verejných zdrojov, za ktoré sa považuje aj prijatie úhrady za sociálnu službu platenú prijímateľom sociálnej služby, ktorému sa na zaplatenie tejto úhrady prispieva príspevkom na pomoc pri odkázanosti, poskytovaným zo štátneho rozpočtu;
- poskytovanie pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ak ide o dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu. V tomto prípade, sa však zároveň upravuje výnimka a vytvárajú sa tým právne podmienky na možnosť poskytovania formálnej starostlivosti poskytovaním sociálnej služby podmienenej odkázanosťou fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby ambulantnou formou aj pre maloleté odkázané osoby so stupňom odkázanosti IV alebo V, ak sa pre nich vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí pobytovou formou v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Dôvodom je v záujme maloletého dieťaťa umožniť poskytovanie špecializovanej starostlivosti a podpory zameranej na funkčné dôsledky zdravotného stavu v odkázanosti na pomoc inej osoby poskytnutím sociálnej služby ambulantnou formou v zariadení sociálnych služieb, ktorým je rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár.

K § 4

Ustanovujú sa podmienky nároku na príspevok, suma príspevku za kalendárny mesiac a podmienky nároku na výplatu príspevku za príslušný kalendárny mesiac, a to vo väzbe na preukázanú úhradu za poskytnutú formálnu starostlivosť, a to v rozsahu a spôsobom podľa tohto zákona. Ide o priznanie nároku na príspevok za kalendárny mesiac priamo odkázanej osobe, ktorá s mesačnou periodicitou rozhoduje, ako ich reálne využije na riešenie dôsledkov svojej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a to podľa vlastnej potreby a preferencií

v konkrétnom čase (na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť, formálnu starostlivosť alebo ich kombináciu), spolu s plnením povinnosti finančného vykazovania (s mesačnou periodicitou) preukázaných výdavkov spojených s čerpaním príspevku príslušnému úradu, ak ide o formálnu starostlivosť.

V prvom rade návrh zákona ustanovuje právne podmienky, ktoré musí kumulatívne spĺňať odkázaná osoba (fyzická osoba podľa integrovaného posudku odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby s určeným stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby).

Jednou z podmienok je formalizovaný oprávnený pobyt na území Slovenskej republiky s odkazom na splnenie právnych podmienok ustanovených osobitnými predpismi, avšak so súčasným plnením podmienky bydliska na území Slovenskej republiky; takto na základe viacerých kritérií posudzovaná podmienka bydliska preukazuje faktické zdržiavanie sa odkázanej osoby na území Slovenskej republiky, a tým jej dosah v záujme možnosti preukázania a individuálneho preskúmania plnenia účelu príspevku a preukazovania plnenia podmienok na výplatu príspevku. Takto koncipovaná právna úprava bez väzby oprávnenej osoby na slovenské štátne občianstvo rešpektuje rámec voľného pohybu osôb. Podmienka formalizovaného oprávneného pobytu odkázanej osoby na území Slovenskej republiky nemusí byť splnená, len ak ide o odkázanú osobu, u ktorej práva vyplývajúce z tohto zákona by boli zaručené medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá by bola uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Ďalšou požiadavkou je minimálny vek odkázanej osoby, a to vzhľadom na zmysel a účel príspevku a vek dieťaťa – tri roky, v ktorom spravidla nastáva reálny prejav funkčných dôsledkov zdravotného stavu v odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, a to v potrebe zvýšenia vecného a časového rozsahu poskytovanej osobnej starostlivosti oproti bežne poskytovanej osobnej starostlivosti deťom v tomto veku.

Okrem uvedeného sa neumožňuje priznať nárok na príspevok na pomoc pri odkázanosti, ak sa odkázanej osobe poskytuje obdobná dávka ako tento príspevok príslušnou inštitúciou iného štátu s cieľom predísť k vzniku duplicity v obdobnom nároku.

Poslednou podmienkou sa zabráňuje u odkázanej osoby, ktorá je maloletým dieťaťom, vo svojich dôsledkoch duplicite spolufinancovania jemu poskytovanej osobnej starostlivosti zo štátneho rozpočtu, a to na jednej strane poskytovaním rodičovského príspevku alebo príspevku na starostlivosť o dieťa, a na strane druhej vo svojich dôsledkoch obdobne účelovo určeným príspevkom. Zároveň sa uplatňuje pravidlo, ktoré zabezpečuje aby v konkrétnom prípade odkázanej osoby nedošlo k vzniku duplicity ani v –prípade nároku na obdobnú dávku ako je rodičovský príspevok alebo príspevok na starostlivosť o dieťa príslušnou inštitúciou iného štátu.

U fyzickej osoby, ktorá je účastníkom konania o nároku na príspevok, na účely určenia dňa vzniku jej nároku na príspevok sa explicitne ustanovuje, od kedy je možné považovať túto fyzickú osobu za odkázanú osobu, a to aj ak ešte nemá ku dňu začatia konania o príspevku podklad pre toto rozhodnutie - integrovaný posudok, podľa ktorého je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby s určeným stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Ustanovené je obdobie od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o príspevku (prejav vôle o priznanie príspevku) až do nadobudnutia právoplatnosti, resp. vydania relevantných podkladov na konanie o nároku na príspevok, ktoré osvedčujú odkázanosť tejto fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby s určeným stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Týmito relevantnými podkladmi na konanie o nároku na príspevok sú:

- právoplatný integrovaný posudok,

- lekársky posudok podľa tohto zákona, ak počas konania o príspevku účastník konania zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho a konanie o integrovanom posudku sa nezačalo alebo bolo z dôvodu úmrtia účastníka konania zastavené.

Na účely posudzovania nároku na príspevok sa explicitne ustanovujú kritériá (skutočnosti), na základe ktorých možno ustáliť (preukazujú sa v konaní o príspevok dokladmi) plnenie podmienky bydliska (centrum záujmov - sústredenie najdôležitejších záujmov účastníka konania - teda zvyčajné bydlisko) na území Slovenskej republiky. Ide o vecné vymedzenie jednotlivých kritérií, ktorých plnenie predpokladá faktické zdržiavanie sa odkázanej osoby na území Slovenskej republiky, a tým jej dosah v záujme možnosti preukázania a individuálneho preskúmania plnenia účelu príspevku a preukazovania plnenia podmienok na výplatu príspevku. Preukázané zistenia skutkového stavu na základe vykonaného dokazovania a jeho záverov v rámci konania o nároku na príspevok musia preukazovať splnenie aspoň dvoch z explicitne vymedzených štyroch kritérií, aby u konkrétneho účastníka konania sa mohla považovať podmienka jeho bydliska na území Slovenskej republiky za splnenú.

Vzhľadom na špecifickú životnú situáciu ľudí bez domova, ako možných účastníkov konania o nároku na príspevok, vymedzené vecné kritériá na základe ktorých možno ustáliť plnenie podmienky bydliska na území Slovenskej republiky, nie sú ani v minimálnom rozsahu plnenia dvoch z týchto kritérií z hľadiska skutkového stavu ich spôsobu života, objektívne preukázateľné hoci sa fakticky zdržiavajú na území Slovenskej republiky. Podmienka bydliska sa u takýchto osôb, ktoré sú z hľadiska ich vecného vymedzenia ustanovené s odkazom na príslušné ustanovenie zákona š. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa v konaní o nároku na príspevok neskúma. Postačujúcou podmienkou je zistenie a preukázanie uhrádzania zdravotnej starostlivosti za túto odkázanú fyzickú osobu podľa § 9 ods. 4 (§ 9 ods. 4 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. (Za človeka, ktorý nemôže preukázať poisťný vzťah preukazom poistenca, jeho poisťný vzťah nemožno zistiť v centrálnom registri poistencov, nie je zdravotne poistený v inom členskom štáte a je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo má bydlisko v Slovenskej republike (ďalej len „človek bez domova“), a ktorý sa zdržiava na území Slovenskej republiky, uhrádza zdravotnú starostlivosť v rozsahu podľa odseku 8 zdravotná poisťovňa s najväčším počtom poistencov. Náklady, ktoré vznikli podľa prvej vety, uhradí zdravotnej poisťovni ministerstvo zdravotníctva.).

Ďalej sa ustanovuje suma príspevku, na ktorú vzniká nárok za kalendárny mesiac, a to podľa jednotlivých stupňov odkázanosti (mesačný osobný rozpočet).

Pri sume príspevku za kalendárny mesiac pri najvyšších stupňoch odkázanosti IV a V, pri ktorých spĺňa odkázaná osoba podmienku na možnosť poskytovania neformálnej starostlivosti, je suma tohto príspevku ustanovená osobitne pre odkázanú osobu, ktorej bola poskytovaná len formálna starostlivosť a odkázanú osobu, ktorej bola poskytovaná neformálna starostlivosť.

Pre odkázanú osobu, ktorej sa poskytuje neformálna starostlivosť sa účelovo viaže použitie len časti príspevku (v sume 740 eur za mesiac) na neformálnu starostlivosť a ak je odkázanou osobou nezaopatrené dieťa, táto suma sa zvyšuje o 200 eur. V záujme podpory sociálneho začlenenia odkázanej osoby aj neformálneho opatrovateľa (kontakt s inými osobami, zabránenie sociálnej izolácií, posilnenie kvality a účinnosti poskytovanej pomoci pri odkázanosti aj s využívaním poznatkov a zručností získaných zo skúseností z využívania profesionálneho vykonávania tejto pomoci) je možné zvyšnú sumu do maximálnej sumy príspevku využiť len na poskytovanie formálnej starostlivosti.

Stupeň a rozsah odkázanosti (podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti)	Navrhovaná výška PPO podľa spôsobu využitia na osobu / mesiac v eur		
	formálna starostlivosť (sociálne služby, zdravotnícke zariadenie, sociálna ekonomika)	neformálna starostlivosť	
		priamo na neformálnu starostlivosť dospelá osoba / dieťa	na sociálne služby, zdravotnícke zariadenie, sociálna ekonomika
I - ľahká odkázanosť (od 2 do 4 hodiny za deň)	230 €	-	-
II - stredne ľahká odkázanosť (nad 4 do 6 hodín za deň)	460 €	-	-
III - stredne ťažká odkázanosť (nad 6 do 8 hodín za deň)	600 €	-	-
IV - ťažká odkázanosť (nad 8 do- 12 hodín za deň)	830 €	740 € / 940 €	90 €
V - úplná odkázanosť (nad 12 hodín za deň)	1 010 €	740 € / 940 €	270 €

V odseku 7 sa zabezpečuje u sumy príspevku účelovo určenej na úhradu za poskytnutú formálnu starostlivosť podľa odseku 5 písm. b), teda popri neformálnej starostlivosti, uplatňovanie právnej možnosti prenesenia zostávajúcej nevyčerpanej časti príspevku na formálnu starostlivosť za príslušný kalendárny mesiac do bezprostredne nasledujúceho kalendárneho mesiaca, a ak sa ani v tomto kalendárnom mesiaci spolu s príspevkom určeným na tento nasledujúci kalendárny mesiac nevyčerpá, nevyčerpanú časť príspevku na formálnu starostlivosť za bezprostredne nasledujúci kalendárny mesiac preniesť ešte na v poradí druhý nasledujúci kalendárny mesiac po príslušnom kalendárnom mesiaci. Takto koncipovaná právna úprava vytvára manipulačný priestor na zohľadňovanie individuálnych potrieb, záujmu a možností využívania formálnej starostlivosti popri neformálnej starostlivosti, a tým aj reálnejšie naplnenie účelu využitia tejto formálnej starostlivosti v rámci potreby sociálneho začlenenia.

V odseku 8 je z hľadiska ustanovenej doby, od ktorej vzniká nárok na príspevok zrejmé, že priznanie tohto príspevku je viazané na uplatnenie nároku, a to podaním žiadosti o príspevok.

Odsek 9 ustanovuje podmienky vzniku nároku na výplatu príspevku za príslušný kalendárny mesiac, ktorý je viazaný na

- existenciu individuálneho „mesačného osobného rozpočtu“ odkázanej osoby, ktorý vznikol na základe konštituovania jej nároku na príspevok za kalendárny mesiac v určenej sume (rozhodnutia v správnom konaní na základe záverov vykonaného dokazovania-individuálneho posudzovania-náležitého preskúmania skutkového stavu a pri viazanosti platnou právnou úpravou), použiteľného za podmienok ustanovených týmto zákonom na úhradu jej výdavkov na neformálnu starostlivosť alebo formálnu starostlivosť za príslušný kalendárny mesiac, a
- faktické použitie príspevku na pomoc pri odkázanosti na úhradu reálnych vzniknutých výdavkov odkázanej osoby za príslušný kalendárny mesiac, ktoré sa preukazujú realizovaným, resp. pretrvávajúcim zápisom v evidencii neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti (okrem poskytnutia prepravnej služby alebo použitia servisnej poukážky, kedy spravidla nejde o pravidelne/denne využívanú formálnu starostlivosť) vedenej príslušným úradom v príslušnom kalendárnom mesiaci u konkrétneho
  - o neformálneho opatrovateľa/opatrovateľov, ktorý poskytuje odkázanej osobe neformálnu starostlivosť – zaplatenie odmeny z príspevku sa považuje za splnené, ak nie je preukázaný opak, a
  - o poskytovateľa/poskytovateľov formálnej starostlivosti, ktorý poskytuje odkázanej osobe formálnu starostlivosť a preukázanie zaplatenia úhrady za túto starostlivosť

v lehote najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po príslušnom kalendárnom mesiaci, v ktorom bola starostlivosť poskytnutá.

Táto lehota je ustanovená v záujme realizovateľnosti výplaty tohto príspevku v sume, na výplatu ktorej vzniká za príslušný kalendárny mesiac nárok, a to po individuálnom preskúmaní plnenia podmienok tejto výplaty (vrátane plnenia podmienok ustanovených v odsekoch 9 až 11), najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý má odkázaná osoba nárok na jeho výplatu.

V odseku 10 sú ustanovené osobitosti spôsobu posudzovania oprávnenosti úhrady výdavkov odkázanej osoby za neformálnu starostlivosť a formálnu starostlivosť platenej z príspevku, a to na účely určenia sumy príspevku, na výplatu ktorého vzniká za príslušný kalendárny mesiac nárok.

Pri započítavaní preukázanej úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť (podľa § 3 ods. 1 písm. a) až c)) sa neprihliada na úhradu, ktorej výška nebola odkázanou osobou preukázaná v lehote do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po príslušnom kalendárnom mesiaci, v ktorom bola starostlivosť poskytnutá, sa pri započítavaní preukázanej úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť zo strany úradu už nemôže zohľadniť.

Účel možnosti využitia príspevku odkázanou osobou na formálnu starostlivosť, ktorou je len poskytovaná pomoc inej osoby pri odkázanosti v rozsahu poskytovania služby starostlivosti o domácnosť a záhradu registrovaným podnikom, a to nad rámec spolufinancovania úhrady kúpnej ceny servisnej poukážky pre odkázanú osobu, by poprel zmysel a účel spolufinancovania tejto služby príspevkom. Preto sa neprihliada na úhradu zaplatenú odkázanou osobou za takúto službu poskytovanú sociálnym podnikom, ktorá prevyšuje kúpnu cenu servisnej poukážky pre odkázanú osobu a odkázanej osobe sa nemôže refundovať z vyplateného príspevku.

V ods. 10 písm. a) druhom bode sa ustanovuje regulovaná úhrada - maximálna suma úhrady, ktorú môže maloletá odkázaná osoba so stupňom odkázanosti IV alebo V, pre ktorú sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí pobytovou formou v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, uhrádzať zo svojho príjmu z príspevku za sociálnu službu poskytovanú ambulantnou formou. Dôvodom je súbežne s poskytovanou pobytovou komplexnou starostlivosťou v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v záujme maloletého dieťaťa umožniť aj poskytovanie sociálnej služby ambulantnou formou konkrétneho druhu, konkrétnym poskytovateľom na konkrétnom mieste, čomu zodpovedá aj nastavená regulácia sumy úhrady platenej z príspevku.

V ods. 10 písm. b) je ustanovená fikcia splnenia podmienky preukázania úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť v termíne podľa odseku 9 písm. b) druhého bodu v sume dohodnutej výšky úhrady za formálnu starostlivosť vedenej v evidencii v kalendárnom mesiaci, v ktorom odkázaná osoba zomrela alebo bola vyhlásená za mŕtvu ako aj v kalendárnom mesiaci, ktorý tomuto mesiacu predchádzal, ak odkázaná osoba nepreukázala úhradu za formálnu starostlivosť. Postačujúcou skutočnosťou je v tomto prípade len vedenie poskytovateľa určenej formálnej starostlivosti v evidencii v týchto relevantných mesiacoch. Dôvodom takto koncipovanej úpravy je predpoklad zaplatenia úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť odkázanou osobou, resp. vyžadovanie zaplatenia tejto úhrady formálnym poskytovateľom na základe záverov zúčtovania vykonaného podľa stavu ku dňu smrti odkázanej osoby, ako prijímateľa formálnej starostlivosti, a vymáhanie prípadne vzniknutej pohľadávky nezaplatenej úhrady alebo jej časti v dedičskom konaní vedenom po odkázanej osobe. Plnenie účelu príspevku je z tohto aspektu nesporné.

V odseku 11 sa zabezpečuje uplatňovanie pre odkázanú osobu priaznivejšej vyššej sumy nároku na príspevok a jeho výplatu za príslušný kalendárny mesiac, v ktorom dôjde k zmene skutkového stavu podmienok na strane odkázanej osoby, ktorými sú:

- zmena (prechod) v stave plnenia podmienky nezaopatrenosti dieťaťa v priebehu tohto kalendárneho mesiaca,
- zmena (prechod) priznaného stupňa odkázanosti v priebehu tohto kalendárneho mesiaca.

Odseky 12 a 13 vytvárajú právne podmienky na možnosť valorizácie súm príspevku na pomoc pri odkázanosti, ktoré ovplyvňujú aj výšku nároku na výplatu príspevku, resp. výšku jeho účelového určenia na neformálnu starostlivosť a formálnu starostlivosť, k 1. januáru. Ide o splnomocňovacie ustanovenie pre vládu Slovenskej republiky na ustanovenie týchto súm nariadením vlády Slovenskej republiky, a to bez ustanovenia zaväzujúceho valorizačného mechanizmu.

K § 5

Ustanovuje sa príslušný orgán, ktorý vypláca príspevok, a to vo väzbe na jeho príslušnosť na rozhodovanie o nároku na výplatu tohto príspevku. V rámci rozhodovania o nároku na výplatu príspevku za príslušný kalendárny mesiac sa preukazuje plnenie účelu tohto príspevku vo svojich dôsledkoch v prijímaní neformálnej starostlivosti, formálnej starostlivosti alebo ich kombinácie podľa tohto zákona so súvisiacou realizáciou výdavkov aj z príjmu odkázanej osoby z príspevku. Vzhľadom na uplatňovanie princípu osobného rozpočtu, odkázaná osoba s mesačnou periodicitou rozhoduje, ako reálne využije príspevok na riešenie dôsledkov svojej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť, formálnu starostlivosť - ambulantné formy a terénne formy sociálnych služieb alebo ich kombináciu, a to podľa vlastnej potreby a preferencií v konkrétnom čase, spolu s plnením povinnosti finančného vykazovania (s mesačnou periodicitou) preukázaných výdavkov spojených s jeho čerpaním príslušnému úradu, ak ide o formálnu starostlivosť.

Ak odkázaná osoba preukázala zaplatenie úhrady za formálnu starostlivosť do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po príslušnom kalendárnom mesiaci, v ktorom sa starostlivosť poskytla, príslušný úrad príspevok vyplatí najneskôr do konca druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý má odkázaná osoba nárok na jeho výplatu; t. j. najneskôr do konca druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola starostlivosť poskytnutá a preukázaná. Tento časový odstup medzi poskytnutím starostlivosti a vyplatením príspevku súvisí s faktickou administratívnou nerealizovateľnosťou výplaty tohto príspevku v mesiaci nasledujúcom po poskytnutí a preukázaní formálnej starostlivosti, ak bola preukázaná až na konci nasledujúceho mesiaca.

Stanovený termín na výplatu príspevku je však najneskôr prípustný a ak odkázaná osoba preukáže poskytnutie formálnej starostlivosti do piateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca, po individuálnom preskúmaní plnenia podmienok tejto výplaty bude môcť byť príspevok vyplatený už v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po príslušnom mesiaci (v ktorom bola starostlivosť poskytnutá a za ktorý bola preukázaná), obdobne ako je to napríklad pri peňažnom príspevku na prepravu poskytovaného podľa zákona č. 447/2008 Z. z..

Vzhľadom na zmysel a účel príspevku a cieľovú skupinu osôb, ktorým sa priznáva, ako aj osobitné konanie o nároku na príspevok a osobitné konanie o nároku na výplatu príspevku za príslušný kalendárny mesiac (vedené s mesačnou periodicitou, vzhľadom na uplatňovanie princípu osobného rozpočtu, predstavuje osvedčenie súladu individuálneho „čerpania osobného rozpočtu odkázanou osobou“ s účelom príspevku) je ustanovené vyplácanie príspevku za celý kalendárny mesiac, aj keď podmienky nároku na jeho výplatu boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca.

Ustanovuje sa spôsob výplaty príspevku, na základe rozhodnutia odkázanej osoby, pričom príspevok môže byť poukazovaný alebo vyplácaný v celosti len na jeden odkázanou osobou určený účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky na území Slovenskej republiky alebo v hotovosti poštovým poukazom. Odkázaná osoba je oprávnená kedykoľvek písomne požiadať úrad o zmenu spôsobu výplaty príspevku, a táto zmena spôsobu výplaty musí byť v pôsobnosti úradu vykonaná od začatia kalendárneho mesiaca bezprostredne nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola táto písomná žiadosť odkázanej osoby doručená úradu.

K § 6

Ustanovujú sa právne podmienky a súvisiaci procesný postup pri možnej zmene v nároku na príspevok a v nároku na výplatu príspevku.

Odsek 1 reaguje na možný nesúlad vydaného rozhodnutia vo veci nároku na príspevok so skutkovým stavom a právnym stavom, ak sa preukáže, že v neprospech účastníka konania došlo v dôsledku nenáležitého zistenia skutkového stavu alebo nenáležitej interpretácie a aplikácie tohto zákona k nepriznaniu príspevku, hoci sa priznať mal, k jeho neskoršiemu priznaniu, než sa priznať mal, alebo k priznaniu príspevku v nižšej sume, ako patriť mal. Právna úprava zaväzuje v týchto prípadoch vydať zmenové rozhodnutie o nároku na príspevok, ktorým sa príspevok dodatočne prizná alebo jeho suma sa zvýši od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom príspevok patril alebo patril vo vyššej sume.

Odsek 2 zabezpečuje odňatie príspevku, ak bol vydaným rozhodnutím priznaný neprávom (v rozpore so skutkovým stavom a právnym stavom) od prvého dňa kalendárneho mesiaca, od ktorého príspevok nepatrí. Ak sa príspevok priznal vo vyššej sume ako patril, príspevok sa zníži od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom príspevok patril v nižšej sume, a to v záujme vykonania zmeny - zníženia tohto príspevku, ktoré sa v plnom rozsahu vzťahuje na mesačný osobný rozpočet (neznižovania príspevku pomerne).

Odsek 3 zaväzuje počas trvania nároku na príspevok, ak dôjde uplynutím času k zmene právneho stavu (napr. valorizácia sumy príspevku), alebo k zmene skutkových okolností (napr. zmena priznaného stupňa odkázanosti, nadobudnutie plnoletosti), oproti stavu ku dňu vydania rozhodnutia vo veci nároku na príspevok, vydať zmenové rozhodnutie vo veci nároku na príspevok, ktoré bude na túto zmenu skutočností reagovať - príspevok sa na základe zmeny týchto skutočností odníme alebo sa jeho suma zvýši alebo zníži .

V odseku 4 sa vzhľadom na mesačný osobný rozpočet a mesačnú periodicitu čerpania tohto osobného rozpočtu s jeho účelovým určením, a preukazovania jeho naplnenia so súvisiacimi povinnosťami súčinnosti a preukazovania relevantných skutočností zo strany odkázanej osoby, ustanovuje oprávnenie úradu pri jeho rozhodovaní o vyplatení príspevku príspevok za kalendárny mesiac vo svojich dôsledkoch dočasne nevyplatiť, ak

- nie je splnená povinná súčinnosť odkázanej osoby preukázať v úradom ustanovenej lehote skutočností rozhodujúce na trvanie nároku na príspevok a na jeho výplatu, a o tomto dôsledku bola v písomnej výzve upozornená ,
- vznikli dôvodné pochybnosti o plnení podmienok nároku na príspevok alebo na jeho výplatu alebo o plnení účelu, na ktorý má byť príspevok použitý (napr. kontrolné zistenia úradu, ako príslušného správneho orgánu, o trvaní plnenia podmienok na nárok na výplatu príspevku počas jeho poskytovania - neposkytovanie pomoci pri odkázanosti v rámci neformálnej starostlivosti v potrebnom časovom a vecnom rozsahu).

Predmetný mechanizmus sa používa aj v iných právnych predpisoch v pôsobnosti MPSVR SR upravujúcich príslušné dávky a príspevky. V obdobných prípadoch, ktoré upravujú predmetné zákony, dochádza k zastaveniu výplaty príspevku alebo dávky. Vzhľadom na to, že príspevok na pomoc pri odkázanosti bude svojim charakterom jednorazovým príspevkom (potreba

každomesačného preukázania úhrady), nemožno výplatu zastaviť, keďže nie je opakovaná, ale dôjde k nevyplateniu (zadržaniu) časti príspevku.

Odsek 5 zabezpečuje doplatenie dočasne nevyplateného príspevku podľa odseku 4 za kalendárne mesiace, za ktoré sa príspevok nevyplatil,, ak úrad dodatočne zistí, že odkázaná osoba za tieto kalendárne mesiace spĺňala podmienky nároku na jeho výplatu alebo spĺňala podmienky nároku na výplatu vo vyššej sume. Toto dodatočné doplatenie príspevku však možno vzhľadom na jeho účelovú viazanosť, podmienenú úhradou výdavkov za preukázateľným spôsobom, teda reálne prijímanú neformálnu starostlivosť a formálnu starostlivosť zrealizovať len za obdobie do troch mesiacov od prvého dňa kalendárneho mesiaca, za ktorý úrad príspevok nevyplatil a príspevok nebol doplatený (§ 7 ods. 2).

Odsek 6 vytvára právne podmienky na odstránenie ujmy odkázanej osoby ak úrad až dodatočne zistí, že odkázaná osoba za kalendárne mesiace, za ktoré jej nevznikol nárok na výplatu príspevku alebo nárok na výplatu príspevku bol priznaný v nižšej sume, ako patrilo, za tieto kalendárne mesiace spĺňala podmienky nároku na výplatu príspevku alebo mala nárok na výplatu príspevku vo vyššej sume, ako sa jej vyplátil, Úradu vzniká povinnosť v tomto smere opraviť svoje nesprávne rozhodnutie o nároku na výplatu príspevku podľa predchádzajúcej vety a príspevok za kalendárne mesiace odkázanej osobe doplatiť vo výške akej patrilo. Odsek 7 viaže vznik povinnosti odkázanej osoby vrátiť príspevok na základe dodatočného zistenia úradu vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume ako patrilo úradu, ak táto suma príspevku na vrátenie prevyšuje 5 eur, na jej preukázané vedomé zavinenie tejto neoprávnenej výplaty tohto príspevku alebo časti tohto príspevku; prekluzívnu lehotu a plynutie súvisiacich lehôt ustanovuje odsek 9. Ak má odkázaná osoba zákonného zástupcu, ktorý za ňu konal vo veci výplaty príspevku, povinnou osobou je tento zákonný zástupca, a to spolu so súvisiacou povinnosťou vrátenia vzniknutej pohľadávky úradu zo svojho príjmu (odsek 8).

Odsek 10 ustanovuje možnosť zrážania neprávom vyplateného príspevku alebo jeho časti z bežne vyplácaného príspevku.

Vzhľadom na účelovú viazanosť výplaty príspevku nie je tento príspevok postihnuteľný výkonom rozhodnutia podľa osobitných predpisov (odsek 11).

K § 7

V odseku 1 je upravený zánik nároku na príspevok, a to ak odkázaná osoba

- prestane spĺňať podmienky nároku na príspevok - nárok na príspevok zaniká až uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom ich prestane spĺňať;
- sama požiada o odňatie príspevku - rešpektuje sa jej voľba dňa želateľného odňatia tohto príspevku, najskôr však odo dňa, v ktorom bola táto žiadosť doručená úradu, nie so spätnou účinnosťou, a to vzhľadom na právne vzťahy v iných osobitných právnych predpisoch a právne vzťahy aj s inými osobami previazané s faktickým uplatňovaním nároku na príspevok a nároku na výplatu príspevku.

V odseku 2 sa upravuje zánik nároku na výplatu príspevku za kalendárny mesiac, a to v prípade ak uplynuli tri mesiace od prvého dňa kalendárneho mesiaca, za ktorý úrad príspevok nevyplatil z dôvodu, že odkázaná osoba nevyhovela výzve úradu v určenej lehote preukázať skutočnosť rozhodujúcu na trvanie nároku na príspevok a na jeho výplatu a bola na tento dôsledok v písomnej výzve upozornená, a tento príspevok nebol doplatený z dôvodu, že úrad dodatočne zistil, že odkázaná osoba za tento kalendárny mesiac spĺňala podmienky nároku na výplatu príspevku.

K § 8

Poskytovanie príspevku na princípoch mesačného osobného rozpočtu, resp. priznanie nároku na príspevok úradom priamo odkázanej osobe, predpokladá vo svojich dôsledkoch reálnu

schopnosť odkázanej osoby takto samostatne viesť svoj mesačný osobný rozpočet. Táto schopnosť spočíva v rozhodovaní o jeho reálnom využití na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť, formálnu starostlivosť alebo ich kombináciu, a to podľa vlastnej potreby a preferencií v konkrétnom čase, spolu s plnením povinnosti finančného vykazovania preukázaných výdavkov spojených s jeho čerpaním príslušnému úradu, ak ide o formálnu starostlivosť (s mesačnou periodicitou). Odkázané osoby však predstavujú heterogénnu skupinu odkázaných osôb, kde je reálne potrebné predpokladať, že táto schopnosť alebo jej podpora môže u nich absentovať, resp. môže byť obmedzená, nemajú ustanoveného zákonného zástupcu, nemajú blízku osobu, ktorej by udelili plnomocenstvo a tá ho prijala, alebo nie je operatívne realizovateľná zákonným zástupcom (odkázaná osoba pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu). Právna úprava preto ustanovuje osobitného príjemcu na účely tohto zákona a to v záujme naplnenia účelu, na ktorý má byť príspevok použitý. Ide o pomoc a podporu zo strany osobitného príjemcu pri realizácii informovaných rozhodnutí odkázanej osoby, výbere konkrétnej pomoci pri odkázanosti uhrádzanej prostredníctvom osobného rozpočtu v súvislosti s vlastnou starostlivosťou a zabezpečením vhodnej starostlivosti v požadovanej kvalite, ak úrad bezodplatným sprostredkovaním neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti odkázanej osobe osobitného príjemcu v rozhodnutí o určení osobitného príjemcu poveril, ako aj pomoc zo strany osobitného príjemcu pri používaní príspevku na pomoc pri odkázanosti (najmä pri vedení administratívy a úhrade za poskytnutie neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti) so súvisiacou správou účtu, platbami za služby, vedením príslušných finančných dokumentov a ich predkladaním príslušnému úradu v požadovanom čase so súvisiacou zodpovednosťou osobitného príjemcu (odsek 5).

V odseku 2 sú ustanovené osoby, ktoré môže úrad určiť s ich súhlasom za osobitného príjemcu na účely tohto zákona a právne podmienky kladené na tieto osoby, ktoré zabezpečujú predpoklad ich konania v prospech odkázanej osoby. V odseku 6 sú uvedené právne dôvody po splnení ktorých úrad rozhodne o uvoľnení osobitného príjemcu, a to pre

- odpadnutie dôvodu, pre ktorý bol ustanovený (napr. ustanovenie zákonného zástupcu odkázanej osobe aj v rozsahu, ktorý zahŕňa úkony spojené s plnením účelu použitia príspevku),
- neplnenie povinnosti osobitného príjemcu použiť príspevok výlučne v prospech odkázanej osoby na účel, na ktorý má byť príspevok.

K § 9

Ustanovuje sa možnosť priznania preddavku na príspevok žiadateľovi o príspevok na jeho žiadosť, ak ide o žiadateľa

- o ktorého odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a stupni odkázanosti nebolo rozhodnuté právoplatným integrovaným posudkom a zároveň
- ktorému sa podľa evidencie poskytuje formálna starostlivosť bezodkladne, na základe zabezpečenia sociálnej služby podmienenej odkázanosťou obcou a vyšším územným celkom v rozsahu ich samosprávnej pôsobnosti pri poskytovaní sociálnych služieb ustanovenej zákonom o sociálnych službách, a je začaté konanie o integrovanom posudku.

Dôvodom takto koncipovanej úpravy je zabezpečiť možnosť skoršieho plnenia účelu príspevku, vzhľadom na bezodkladnosť poskytovanej sociálnej služby (napr. domáca opatrovateľská služba, sociálna služba v dennom stacionári) a jej faktické prijímanie už pred priznaním stupňa odkázanosti, zabezpečiť udržateľnosť poskytovanej sociálnej služby (pre prijímateľa sociálnej služby aj poskytovateľa sociálnej služby), a to vzhľadom na lehotu vydania integrovaného posudku v spojení s lehotou vydania rozhodnutia o nároku na príspevok.

Vzhľadom na absenciu rozhodnutia o odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a stupňa tejto odkázanosti, v záujme realizovateľnosti určenia sumy preddavku na príspevok, právna úprava zakladá poskytnutie preddavku na príspevok v sume zodpovedajúcej maximálnej sume príspevku pre tretí stupeň odkázanosti podľa tohto zákona s predpokladom jeho zúčtovania podľa záverov integrovaného posudku, a to

- v konaní o príspevku, kde rozhodne úrad o povinnosti vrátiť preddavok na príspevok, ak nevznikol nárok na príspevok,
- v konaní o nároku na výplatu príspevku, kde rozhodne o povinnosti vrátiť časť preddavku na príspevok alebo o doplatení príspevku, na výplatu ktorého za obdobie do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o priznaní príspevku vznikol nárok.

K § 10

Ustanovuje sa vedenie evidencie neformálnej a formálnej starostlivosti úradom, a to o odkázanej osobe a o žiadateľovi o príspevok a im poskytovanej neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti. Zápis do tejto evidencie je právnou podmienkou pre vznik nároku na výplatu príspevku (okrem zápisu poskytnutia prepravnej služby alebo použitia servisnej poukážky, kedy spravidla nejde o pravidelne/denne využívanú formálnu starostlivosť a zápis do evidencie sa nevyžaduje). Súčasne sa upravuje súvisiaca povinnosť odkázanej osoby, žiadateľa o príspevok a neformálneho opatrovateľa oznamovať úradu vybrané údaje evidencie a ich zmeny v lehote do piatich pracovných dní, ktorá umožňuje na tieto zmeny a údaje reagovať zo strany úradu v čo najkratšom čase ich zohľadnením vo výplate príspevku.

Evidencia obsahuje údaje o

- odkázanej osobe a o žiadateľovi o príspevok v ustanovenom rozsahu,
- poskytovaní neformálnej starostlivosti odkázanej osobe alebo žiadateľovi o príspevok v rozsahu relevantných údajov o neformálnom opatrovateľovi vrátane dohodnutej výšky mesačnej odmeny za neformálnu starostlivosť (na ktorú prispieva odkázanej osobe alebo žiadateľovi o príspevok štát poskytnutím príspevku),
- poskytovaní formálnej starostlivosti (s výnimkou poskytnutia prepravnej služby alebo využitia servisnej poukážky) odkázanej osobe alebo žiadateľovi o príspevok v rozsahu relevantných údajov o poskytovateľovi formálnej starostlivosti, vrátane dohodnutej výšky úhrady za formálnu starostlivosť (na ktorú prispieva odkázanej osobe alebo žiadateľovi o príspevok štát poskytnutím príspevku).

V záujme predchádzania neúčelnému administratívne zaťaženiu zúčastnených osôb (odsek 4), úrad do evidencie zapisuje sám údaje obsiahnuté v podanej žiadosti o príspevok, z oznámení od odkázanej osoby, žiadateľa o príspevok alebo neformálneho opatrovateľa, údaje ktoré sú mu známe z výkonu inej činnosti úradu, a údaje, ktoré získal z dostupného informačného systému verejnej správy.

Zápis do evidencie je právnou podmienkou pre vykonávanie neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti na účely tohto zákona, a tým pre vznik nároku na výplatu príspevku. Vzhľadom na tieto jeho právne účinky je ustanovená rozhodovacia právomoc úradu vo veciach súvisiacich s nezapísaním vybraných údajov do evidencie, výmazom neformálneho opatrovateľa z evidencie a výmazom vybraných údajov týkajúcich sa neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti (odseky 6 a 7). Zároveň sa ustanovuje osobitná právna úprava konania vo veci výmazu neformálneho opatrovateľa z evidencie (odseky 7 až 11). Na toto konanie a na zapisovanie údajov do evidencie sa nevzťahuje správny poriadok, podnet na preskúmanie tohto rozhodnutia môže odkázaná osoba alebo žiadateľ o príspevok podať v lehote do troch pracovných dní odo dňa doručenia písomného rozhodnutia úradu.

K § 11

Upravujú sa procesné právne aspekty konania podľa tohto zákona okrem konania úradu vo veciach súvisiacich s nezapísaním vybraných údajov do evidencie, výmazom neformálneho opatrovateľa z evidencie a výmazom vybraných údajov týkajúcich sa neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti, ktoré je upravené osobitnou právnou úpravou konania podľa § 10 ods. 7 až 11. Na konanie podľa tohto zákona okrem § 10 ods. 12 sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov s odchýlkami ustanovenými v odsekoch 2 a 3, týkajúcimi sa v záujme zabezpečenia efektívnosti a účelnosti konania v záujme dieťaťa, konania zástupcu v konaní podľa tohto zákona za žiadateľa, ktorý

- je maloletým dieťaťom a pre ktoré zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonáva opatrenia pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu; v konaní ho zastupuje toto zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- maloletým dieťaťom zvereným do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby na základe rozhodnutia súdu, v konaní podľa tohto zákona ho zastupuje táto fyzická osoba.

Odchýlkou od správneho poriadku je aj odsek 10, ktorý zabezpečuje nezastavenie konania o priznaní príspevku a o nároku na výplatu príspevku, keď počas tohto konania účastník konania zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho, ak sa mu poskytovala neformálna alebo formálna starostlivosť. Dôvodom takto koncipovanej úpravy je predpoklad zaplatenia úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť odkázanou osobou, resp. vyžadovanie zaplatenia tejto úhrady formálnym poskytovateľom na základe záverov zúčtovania vykonaného podľa stavu ku dňu smrti odkázanej osoby, ako prijímateľa formálnej starostlivosti, a vymáhanie prípadne vzniknutej pohľadávky nezaplatenej úhrady alebo jej časti v dedičskom konaní vedenom po odkázanej osobe. Plnenie účelu príspevku je z tohto aspektu nesporné, rovnako ako ochrana neformálneho poskytovateľa tak, aby sa nezhoršilo v tejto situácii jeho postavenie a súvisiace nároky oproti právnej úprave opatrovania podľa doterajšej právnej úpravy peňažného príspevku na opatrovanie.

Osobitné právne predpisy majú v aplikačnom procese prednosť pred všeobecnou úpravou obsiahnutou v správnom poriadku. Princíp subsidiarity znamená, že správne orgány v správnom konaní postupujú od osobitného ku všeobecnému a nikdy nie opačne. Na konanie vo veciach podľa tohto zákona sa s výnimkou vyššie uvedeného vzťahuje správny poriadok. Výnimkou sú len ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2 § 60 a § 62 až 68 správneho poriadku. Vzhľadom na skutočnosť, že konania podľa tohto zákona sú spravidla vedené na žiadosť účastníka konania a súvisia v konečnom dôsledku s jeho individuálnym nárokom na príspevok a nárokom na výplatu príspevku, uplatňovanie upovedomovacej povinnosti správneho orgánu o začatí konania všetkých známych účastníkov konania nie je odôvodnené. Vzhľadom na povahu a charakter konania podľa tohto zákona a podklady pre rozhodovanie vo veci a súvisiaci rozsah vykonaného dokazovania správneho orgánu neodôvodňuje uplatňovanie povinnosti správneho orgánu dať účastníkovi konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahujú ani ustanovenia správneho poriadku, týkajúce sa preskúmania oneskoreného odvolania a ustanovenia o obnove konania alebo preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Ide o vylúčenie aplikácie inštitútu obnovy konania a inštitútu preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania ako mimoriadnych opravných prostriedkov. Rozhodnutím v konaní podľa tohto zákona, ktoré vychádza prioritne z podkladu, ktorým je integrovaný posudok, ktorý vychádza z posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu, a zo sumy príspevku určenej zákonom pre príslušný stupeň odkázanosti s možnosťou valorizácie tejto sumy na základe splnomocňovacieho ustanovenia zákona nariadením vlády Slovenskej republiky k 1. januáru, nejde o rozhodnutie o nároku na príspevok a súvisiaci nárok na výplatu príspevku, ktoré by malo statusový charakter, a to vzhľadom aj na možné zmeny zdravotného stavu a jeho funkčných dôsledkov uplynutím času. Rovnako charakter príspevku

vo väzbe na účastníkom konania volenú formálnu starostlivosť a neformálnu starostlivosť, nemá vo svojich dôsledkoch statusový charakter viazanej „spotreby / využitia“ tohto príspevku. Vzhľadom na možné zmeny skutkového stavu a aj zmeny právneho stavu uplynutím času, o týchto nárokoch sa rozhoduje opakovane po týchto zmenách, a to aj so súvisiacim možným podnetom na prehodnotenie integrovaného posudku. Inštitút možného začatia konania o zmene v nároku na príspevok a nároku na výplatu príspevku v § 6 z vlastného podnetu správneho orgánu, aj ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom priznaní/nepriznaní príspevku, o plnení podmienok nároku na príspevok alebo na jeho výplatu, alebo o plnení účelu, na ktorý má byť príspevok použitý predstavuje existujúci právny nástroj správneho orgánu na zohľadnenie akýchkoľvek potrieb revízie aj svojich skôr vydaných právoplatných rozhodnutí, a to aj na základe impulzu zo strany účastníka konania. Možnosť podania riadnych opravných prostriedkov zostáva zachovaná, rovnako aj možnosť súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva.

Cieľom vylúčenia možnosti použitia mimoriadnych opravných prostriedkov je aj dosiahnuť, aby sa v konečnom dôsledku konanie vo veci nároku na príspevok a nároku na výplatu príspevku nepredlžovalo v rámci používania mimoriadnych opravných prostriedkov.

V odseku 4 sa v rámci zjednodušenia administrácie podávania žiadostí o príspevok ustanovuje podávanie žiadosti zjednocujúco na tlačive určenom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny.

V odseku 5 sa v záujme zjednodušenia mesačného čerpania osobného rozpočtu pre účastníka konania ustanovuje začatie konania o nároku na výplatu príspevku za kalendárny mesiac z vlastného podnetu úradu v prípade neformálnej starostlivosti, ako aj v prípade účastníka konania, ktorý zomrel a poskytovala sa mu len formálna starostlivosť. Ak sa odkázanej osobe podľa evidencie poskytuje len formálna starostlivosť, úrad začne konanie o nároku na výplatu príspevku za príslušný kalendárny mesiac doručením dokladov preukazujúcich výšku zaplatenej úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť.

Odsek 6 rovnako v záujme zjednodušenia mesačného čerpania príspevku pre účastníka konania po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o priznaní príspevku začne z vlastného podnetu konanie o nároku na výplatu príspevku za obdobie do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o priznaní príspevku, ak sa tejto osobe podľa evidencie už počas konania o príspevku poskytovala neformálna starostlivosť alebo formálna starostlivosť.

V záujme bezpečnosti poskytovanej neformálnej starostlivosti odkázanej osobe podporovanej využitím príspevku, právna úprava odseku 8 predpokladá povinnosť začatia konania o výmaze neformálneho poskytovateľa z evidencie z vlastného podnetu úradu, ak MPSVR SR podá podnet na základe zistených nedostatkov závažného charakteru pri poskytovaní neformálnej starostlivosti pri výkone inšpekcie v sociálnych veciach v rámci svojej pôsobnosti.

V odseku 11 je ustanovená priama viazanosť rozhodnutia o príspevku integrovaným posudkom, ako podkladom pre toto rozhodnutie. Na druhej strane však odsek 15 písm. b) ustanovuje v záujme náležitého zistenia skutkového stavu povinnosť úradu podať podnet na začatie konania o integrovanom posudku príslušnému správne orgánu, ak vzniknú dôvodné pochybnosti o skutočnostiach rozhodujúcich pre nárok na príspevok, ktoré sú predmetom posudzovania v konaní o integrovanom posudku (napr. priznaný stupeň odkázanosti vzhľadom na vzhľadnutie účastníka konania v priebehu konania o príspevku s predpokladanou zmenou funkčných dôsledkov zdravotného stavu uplynutím času).

Zároveň sa v odseku 11 explicitne ustanovuje, že ak počas konania o príspevku účastník konania zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho a konanie o integrovanom posudku sa nezačalo alebo bolo zastavené, podkladom pre rozhodnutie o príspevku je lekársky posudok podľa § 12 ods. 6. Postačujúcou skutočnosťou pre nárok na príspevok a jeho výplatu je v tomto prípade,

len pokiaľ ide o formálnu starostlivosť, vedenie poskytovateľa určenej formálnej starostlivosti v evidencii v relevantných mesiacoch. Dôvodom takto koncipovanej úpravy je najmä predpoklad zaplatenia úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť odkázanou osobou, resp. vyžadovanie zaplatenia tejto úhrady formálnym poskytovateľom na základe záverov zúčtovania vykonaného podľa stavu ku dňu smrti odkázanej osoby, ako prijímateľa formálnej starostlivosti, a vymáhanie prípadne vzniknutej pohľadávky nezaplatenej úhrady alebo jej časti v dedičskom konaní vedenom po odkázanej osobe. Plnenie účelu príspevku je z tohto aspektu nesporné.

V odseku 12 je v záujme odstránenia zbytočnej administratívnej záťaže ustanovené nevyhotovovanie písomného rozhodnutia o priznaní nároku na výplatu príspevku, ktorým sa odkázanej osobe v plnom rozsahu vyhovuje uznaním predložených zaplatených úhrad za poskytovanú formálnu starostlivosť za príslušný kalendárny mesiac. Zároveň sa nevyhotovuje písomné rozhodnutie úradu o zvýšení príspevku o prenesený zostatok nároku na príspevok v časti príspevku určeného na formálnu starostlivosť podľa § 4 ods. 7 a o zvýšení príspevku z dôvodu úpravy súm príspevku v rámci jeho nožnej valorizácie vládou Slovenskej republiky jej nariadením na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 4 ods. 12.

V odseku 13 sa vylučuje odkladný účinok odvolania proti rozhodnutiu o znížení alebo odňatí priznanej sumy príspevku a proti rozhodnutiu o nároku na výplatu príspevku a v odseku 14 sa vylučuje možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu o preddavku na príspevok, a to vzhľadom na zmysel a účel tohto konania.

K § 12 a 13

Ustanovuje sa lekárska posudková činnosť na účely tohto zákona v rozsahu posúdenia odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupňa odkázanosti lekárskeým posudkom spolu s jeho odôvodnením, ak počas konania o príspevok účastník konania zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho a konanie o integrovanom posudku sa nezačalo alebo bolo zastavené. V zásade ide obdobu výkonu lekárskej posudkovej činnosti spôsobu posudzovania tejto odkázanosti a priznaného stupňa v rámci integrovanej posudkovej činnosti aj s odkazom na dotazník k tomuto určení podľa osobitného predpisu, avšak s viazanosťou len dostupnými dokladmi poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o zdravotnom stave posudzovanej osoby a jeho dôsledkov a spisovej dokumentácie postúpenej správnym orgánom, ktorý zastavil konanie o integrovanom posudku.

K § 14

Určuje sa rozsah pôsobnosti ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a úradu práce sociálnych vecí a rodiny na účely tohto zákona.

Úrad rozhoduje v prvom stupni v konaniach podľa tohto zákona

1. vo veci príspevku,
  - nároku na príspevok a na sumu príspevku za príslušný kalendárny mesiac,
  - nároku na výplatu príspevku,
  - odňatí a zastavení výplaty príspevku,
  - zastavení a obnovení výplaty príspevku,
  - nevyplatení príspevku za kalendárny mesiac,
  - dopltení príspevku,
  - odňatí príspevku,
  - znížení/ zvýšení príspevku,
  - zániku nároku na príspevok a nároku na výplatu príspevku,
  - povinnosti vrátiť príspevok alebo jeho časť,
2. o preddavku na príspevok

- priznaní preddavku na príspevok,
  - zániku nároku na preddavok,
  - povinnosti vrátiť preddavok na príspevok v konaní o nároku na príspevok,
  - povinnosti vrátiť časť preddavku na príspevok alebo o doplatení príspevku,
3. o ustanovení a o uvoľnení osobitného príjemcu a
  4. výmaze neformálneho poskytovateľa z evidencie z dôvodu nedostatkov závažného charakteru pri poskytovaní neformálnej starostlivosti.
  5. plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona.

K § 15

V odseku 1 sa ustanovuje povinná súčinnosť odkázanej osoby, a to v záujme posudzovania trvania nároku na príspevok a nároku na jeho výplatu, ak

- existujú odôvodnené pochybnosti úradu o trvaní týchto podmienok, a to na písomnú výzvu úradu v lehote do ôsmich dní od doručenia tejto výzvy, ak v tejto písomnej výzve úrad neurčí dlhšiu lehotu,
- má odkázaná osoba vedomosť o zmene skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku na príspevok a na výplatu tohto príspevku (skutkových okolností rozhodujúcich pre nárok na príspevok a nárok na výplatu príspevku) má povinnosť tieto zmeny skutočností písomne oznámiť úradu do ôsmich dní odo dňa ich zmeny.

V odseku 2 sa v záujme odstránenia zbytočného administratívneho zaťažovania odkázanej osoby ustanovuje nevzniknutie povinnej súčinnosti a oznamovacej povinnosti odkázanej osoby voči úradu o zmene skutkových okolností relevantných pre trvanie nároku na príspevok a trvanie nároku na výplatu príspevku, ak sú tieto skutočnosti dostupné úradu z výkonu inej činnosti úradu (napr. zmena stupňa odkázanosti v integrovanom posudku vydaného v pôsobnosti úradu) alebo ktoré môže úrad získať z dostupného informačného systému verejnej správy podľa integrovaného posudku (napr. zmena v identifikačných poskytovateľa formálnej starostlivosti, ktorou je poskytovateľ sociálnej služby, dostupná v informačnom systéme sociálnych služieb, ktorý je súčasťou informačného systému verejnej správy).

K § 16

Ustanovuje sa oprávnenie úradu a ústredia, ako príslušných správnych orgánov vo veci konaní podľa tohto zákona v prvom stupni a druhom stupni a výkon ich iných pôsobností podľa tohto zákona, spracúvať súvisiace osobné údaje osôb označených pri úprave právnych vzťahov v tomto zákone.

K § 17 až 21

Prechodné ustanovenia v Článku I upravujú prechod doterajšej podpory pri odkázanosti na pomoc inej osoby peňažným príspevkom na opatrovanie podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a v znení neskorších predpisov a využitie súvisiacich ustanovení zákona o sociálnych službách s disponibilnými údajmi o ich uplatňovaní podľa doterajšej právnej úpravy z informačného systému sociálnych služieb a údajov o peňažnom príspevku na opatrovanie na priznanie príspevku na pomoc pri odkázanosti a vyplácanie príspevku na pomoc pri odkázanosti. Cieľom je zaistiť plynulú kontinuitu pomoci a podpory.

K § 17

Ustanovenie § 17 explicitne stanovuje, že nárok na výplatu príspevku na pomoc pri odkázanosti vzniká najskôr za január 2027. Toto časové ohraničenie je nevyhnutné, nakoľko samotný Článok I nadobúda účinnosť 31. decembra 2026, pričom k tomuto dátumu dochádza k zrušeniu predchádzajúceho peňažného príspevku na opatrovanie podľa osobitného predpisu. Týmto sa zabezpečuje, že nový systém začne platiť od prvého dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.

K § 18

Prechodné ustanovenie § 18 upravuje kľúčový mechanizmus prechodu z doterajšieho systému peňažného príspevku na opatrovanie na nový systém príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ktorého účinnosť je stanovená na 31. decembra 2026. V záujme zabezpečenia plynulej kontinuity pomoci a podpory pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby po zrušení peňažného príspevku na opatrovanie, je nevyhnutné administratívne odľahčiť cieľovú skupinu a zabezpečiť prevod nárokov bez nutnosti podania žiadosti o priznanie príspevku podľa novej právnej úpravy dotknutými občanmi.

Odseky 1 a 2 ustanovujú právny základ pre začatie konania o priznaní príspevku z vlastného podnetu úradu (ex offio). Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny začne toto konanie na základe už existujúcich, relevantných údajov, ktoré získal predovšetkým o poberateľoch peňažného príspevku na opatrovanie a nimi opatrovaných osobách a údajov o prijímateľoch sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, žiadateľoch o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podmienenej odkázanosťou a žiadateľoch o zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa doterajšej právnej úpravy z informačného systému sociálnych služieb. Účastníkmi tohto konania sú priamo fyzické osoby, ktoré boli k 31. decembru 2026 opatrovanými osobami pri poberaní peňažného príspevku na opatrovanie, prijímatelia sociálnych služieb, žiadatelia o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby alebo žiadatelia o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

Zároveň sa v odseku 4 zavádza právna fikcia na účely konania o príspevku a na účely vzniku nároku na príspevok sa deň začatia konania podľa tohto odseku považuje 1. január 2027. Toto ustanovenie je kľúčové pre vecné a časové zosúladenie so vznikom nároku na výplatu príspevku na pomoc pri odkázanosti, ktorý vzniká najskôr za január 2027 (§ 17).

Odsek 5 ukladá úradu povinnosť vyzvať účastníka konania na preukázanie skutočností, ak zhromaždené údaje z existujúcich systémov (§ 18 ods. 1) nepostačujú na rozhodnutie vo veci priznania príspevku, ktoré úrad vydá najneskôr do 31. marca 2027 (odsek 6).

V odseku 7 sa upravuje, že ak ide o osobu, ktorá bola opatrovaná v rámci peňažného príspevku na opatrovanie, do právoplatnosti rozhodnutia o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby jej patrí suma príspevku na preukázanú formálnu starostlivosť, a to najviac 90 eur mesačne ak je jej stupeň odkázanosti IV a 270 eur mesačne, ak je jej stupeň odkázanosti V.

V odsekoch 8 až 10 sa zabezpečuje u sumy príspevku účelovo určenej na úhradu za poskytnutú formálnu starostlivosť v odseku 7 uplatňovanie právnej možnosti prenesenia zostávajúcej nevyčerpanej časti príspevku na formálnu starostlivosť za príslušný kalendárny mesiac do bezprostredne nasledujúceho kalendárneho mesiaca, a ak sa ani v tomto kalendárnom mesiaci spolu s príspevkom určeným na tento kalendárny mesiac nevyčerpá, nevyčerpanú časť príspevku na formálnu starostlivosť za bezprostredne nasledujúci kalendárny mesiac preniesť na v poradí druhý nasledujúci kalendárny mesiac po príslušnom kalendárnom mesiaci. Na určenie sumy preneseného zostatku sa použije vzorec stanovený v odseku 9, v ktorom sú zohľadnené všetky relevantné skutočnosti potrebné pre jej výpočet.

Odsek 11 zabezpečuje kontinuitu výplatného mechanizmu. Fyzickej osobe, ktorej vznikne nárok na výplatu príspevku, sa príspevok vypláca rovnakým spôsobom, akým sa jej vyplácal opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, ak neurčila iný spôsob. Ak takýto postup nie je možný, príspevok sa vypláti v hotovosti peňažným poukazom. Týmto sa minimalizuje potreba administratívnej zmeny pre doterajších príjemcov dávok.

K § 19

Ustanovenie § 19 v odsekoch 1 a 2 rieši prechodné obdobie vo vzťahu k posudzovaniu odkázanosti osôb, ktorým patril peňažný príspevok na opatrovanie k 30. decembru 2026, avšak nemajú určený stupeň odkázanosti podľa nového systému integrovanej posudkovej činnosti (zákon č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a to z dôvodu, že nárok na nový príspevok na pomoc pri odkázanosti je podmienený výrokom integrovaného posudku o stupni odkázanosti.

Odsek 1 zavádza právnu fikciu na účely konania o príspevku na pomoc pri odkázanosti. Fyzická osoba, na opatrovanie ktorej patril peňažný príspevok na opatrovanie k 30. decembru 2026 a nemá určený stupeň odkázanosti, sa považuje za fyzickú osobu, ktorej stupeň odkázanosti je IV. Ide o zabezpečenie plynulého nároku na finančnú podporu zo strany štátu, nakoľko IV. stupeň odkázanosti predstavuje ťažkú odkázanosť a výška časti určenej na formálnu starostlivosť je rovnaká ako pri stupni V.

Odsek 2 ustanovuje výnimku z pravidiel konania, konkrétne vo vzťahu k povinnosti úradu podať podnet na začatie konania o integrovanom posudku. Ustanovenie § 11 ods. 14 (povinnosť úradu podať podnet na začatie konania o integrovanom posudku) sa nepoužije, ak je účastníkom konania o priznaní príspevku táto fyzická osoba.

Odsek 3 ustanovuje postup pre prípad, ak odkázaná osoba podľa legislatívy účinnej do 31. augusta 2025 disponuje viacerými rozhodnutiami (komplexný posudok podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 447/2008 Z. z. a rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 448/2008 Z. z.). Pre rozhodnutie o nároku na príspevok na odkázanosť bude rozhodujúce rozhodnutie, ktorý z hľadiska času jeho vydania aktuálnejšie posudzuje zdravotný a sociálny stav odkázanej osoby.

Znením odseku 4 sa zabezpečuje plynulá právna kontinuita v postavení osôb, ktoré poskytovali starostlivosť t. j. boli poberateľmi peňažného príspevku na opatrovanie. Tento odsek zavádza právnu fikciu, podľa ktorej sa tieto osoby považujú od 31. decembra 2026 za neformálneho opatrovateľa odkázanej osoby. Účelom je zachovať súčasné postavenie poberateľa peňažného príspevku na opatrovanie a pre fyzickú osobu odkázanú na pomoc inej osoby, a tak zabezpečiť zachovanie práv a povinností pre túto osobu v iných právnych predpisoch (napr. dôchodkové poistenie, zdravotné poistenie a oslobodenie príjmu od dane), čím sa predchádza zhoršeniu jej postavenia po zrušení peňažného príspevku na opatrovanie a minimalizuje sa administratíva záťaž pri začatí vyplácania nového príspevku na pomoc pri odkázanosti. Táto fikcia platí, kým sa nepreukáže opak.

V odseku 5 sa upravuje situácia neformálneho opatrovateľa, ktorý k 30. decembru 2026 poberal príspevok za opatrovanie viac ako dvoch osôb. V tomto prípade, sa na túto osobu nevzťahuje podmienka možnosti poskytovania neformálnej starostlivosti najviac dvom odkázaným osobám súčasne.

K § 20

Ustanovenie § 20 rieši prechodné zapisovanie údajov do evidencie vedenej úradom, ktorá je právnu podmienkou pre vznik nároku na výplatu príspevku.

Odsek 1 ukladá úradu povinnosť zapísať do evidencie údaje o poskytovaní neformálnej a formálnej starostlivosti. Úrad vychádza z údajov, ktoré získal na základe konania začatého z vlastného podnetu podľa § 18.

Odsek 2 ustanovuje právnu fikciu preukázania súhlasu. Kým sa nepreukáže opak, súhlas neformálneho opatrovateľa s poskytovaním neformálnej sa považuje za preukázaný. Súhlas neformálneho opatrovateľa je pritom jednou z obligatórnych náležitostí, ktorú evidencia vyžaduje.

Odsek 3 určuje časový moment právnych účinkov zápisu. Právne účinky zápisu prenesených údajov do evidencie nastávajú od 1. januára 2027, a to s cieľom zabezpečiť plynulosť pri vyplácaní príspevku na pomoc pri odkázanosti.

K § 21

Úrad má povinnosť podať podnet na začatie konania o integrovanom posudku príslušnému správneému orgánu v prípade, že v komplexnom posudku (podľa osobitného predpisu, účinnom do 31. augusta 2025) bol určený termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, a to najneskôr do takto určeného termínu, za podmienky že fyzickej osobe bol priznaný príspevok na pomoc pri odkázanosti.

Týmto postupom sa zabezpečuje, že sa vykoná nové posúdenie, ak sa predpokladá zmena zdravotného stavu u osoby s jeho funkčnými dôsledkami, ktorá môže mať vplyv na jej odkázanosť alebo stupeň odkázanosti, čím sa rešpektuje možná časová dynamika funkčných dôsledkov zdravotného stavu.

K Prílohe - VZOREC NA URČENIE PRENESENÉHO ZOSTATKU NÁROKU NA PRÍSPEVOK

V prílohe sa v súvislosti s § 5 odsek 7 ustanovuje vzorec na určenie preneseného zostatku nároku na príspevok, ktorým sa bude vypočítavať suma o ktorú sa zvýši nárok na výplatu príspevku za príslušný mesiac. Týmto sa umožňuje kumulácia nevyužitej časti príspevku, ktorý môže odkázaná osoba, ktorá využíva neformálnu starostlivosť, využiť aj v dvoch nasledujúcich mesiacoch. Prenesený zostatok nároku na príspevok podľa § 4 ods. 7 v príslušnom kalendárnom mesiaci sa vypočíta ako rozdiel medzi sumou príspevku, účelovo určeného na formálnu starostlivosť, na ktorú odkázaná osoba mala nárok, ale nevyužila na formálnu starostlivosť, a to najviac v dvoch predchádzajúcich mesiacoch a sumou skutočne využitého (vyplateného) príspevku účelovo určeného na formálnu starostlivosť, a to najviac v týchto dvoch predchádzajúcich mesiacoch.

K Čl. II

Navrhuje sa doplniť do ustanovenia Zákonníka práce upravujúceho dôležitú osobnú prekážku zamestnanca na sprevádzanie rodinného príslušníka do zdravotníckeho zariadenia na vyšetrenie alebo ošetrovanie alebo ošetrovanie pri náhlom ochorení alebo úraze a na vopred určené vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie aj situáciu sprevádzania neplnoletého dieťaťa (ktoré je rodinným príslušníkom podľa § 40 ods. 5 Zákonníka práce) rodičom dieťaťa do zariadenia poradenstva a prevencie podľa § 130 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov na výkon odbornej činnosti vymedzenej v § 130 ods. 1 zákona „*V systéme poradenstva a prevencie sa vykonáva odborná činnosť, ktorou je poradenská činnosť, psychologická činnosť, pedagogická činnosť, špeciálno-pedagogická činnosť, logopedická činnosť, liečebno-pedagogická činnosť, sociálno-pedagogická a sociálna činnosť zameraná na optimalizáciu osobnostného, intelektuálneho, psychického, sociálneho a kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie.*“. Cieľom navrhovanej právnej úpravy je posilniť dostupnosť systému poradenstva a prevencie pre každé dieťa, ktoré to potrebuje. Aktuálne si rodič musí čerpať dovolenku, ak chce dieťa sprevádzať do zariadenia poradenstva a prevencie. Preto je potrebné umožniť rodičom čerpať pracovné voľno za účelom sprevádzania aj v týchto prípadoch.

Zároveň sa navrhuje doplniť do ustanovenia Zákonníka práce upravujúceho dôležitú osobnú prekážku zamestnanca na sprevádzanie rodinného príslušníka do zdravotníckeho zariadenia na vyšetrenie alebo ošetrovanie alebo ošetrovanie pri náhlom ochorení alebo úraze a na vopred určené

vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, osobitnú právnu úpravu reflektujúcu na osobitné postavenie zamestnanca tzv. jednorodiča, t. j. osoby, ktorá je osamelá, t.j. žije sama s dieťaťom, resp. deťmi, pričom druhý rodič buď nie je známy, nežije alebo je nezvestný, resp. nevykonáva rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťaťu (§ 28 zákona o rodine) alebo v prípade rozvodu manželov (rodičov) bolo toto dieťa zverené do osobnej starostlivosti len tomuto rodičovi – zamestnancovi (§ 24 zákona o rodine). Vzhľadom na to, že u rôznych zamestnávateľov majú rodičia kumulatívne pracovné voľno v rozsahu 14 dní v kalendárnom roku, navrhuje sa v tomto prípade kumulovať takýto rozsah voľna aj u tohto rodiča, ktorý zabezpečuje starostlivosť o dieťa do 15 rokov veku sám, pretože druhý rodič sa na starostlivosti o dieťa vôbec nepodieľa alebo len v obmedzenom (príležitostnom) rozsahu. V tom prípade po vyčerpaní prvých 7 dní na sprevádzanie rodinného príslušníka (vrátane vlastného dieťaťa), bude mať jednorodič ešte ďalších 7 dní na sprevádzanie vlastného dieťaťa, dieťaťu zvereného zamestnancovi do náhradnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu alebo dieťaťu zvereného zamestnancovi do starostlivosti pred rozhodnutím súdu o osvojení na vyšetrenie alebo ošetrovanie pri náhlom ochorení alebo úraze a na vopred určené vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie. V prípade zmeny v § 141 ods. 2 písm. c) ide o legislatívno-technickú zmenu z dôvodu zmeny terminológie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

K Čl. III

K bodom 1 až 5 (§ 5, 15, 22 a 233)

Navrhovaná úprava súvisí so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie a so zavedením nového príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

V § 5 sa navrhuje vylúčiť neformálneho opatrovateľa, ktorý za odmenu poskytuje neformálnu starostlivosť fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby, z definície samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia. Príjem neformálneho opatrovateľa z odmeny z príspevku podľa článku I sa zaraďuje medzi príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktoré v zmysle § 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov nie sú živnosťou ani podnikaním (obdobne ako príjem osobného asistenta z peňažného príspevku na osobnú asistenciu). Vzhľadom na charakter činnosti neformálneho opatrovateľa ide o rovnaký prístup ako v prípade osobného asistenta, ktorý má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím. Osobný asistent nie je považovaný za samostatne zárobkovo činnnú osobu na účely sociálneho poistenia od účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z.

V § 15 ods. 1 písm. e) sa navrhuje, aby bol povinne dôchodkovo poistenou osobou neformálny opatrovateľ, ktorý je jediný evidovaný ako ten, kto poskytuje neformálnu starostlivosť prijímateľovi príspevku na pomoc pri odkázanosti. To znamená, že v rovnakom období odkázanej osobe nie je poskytovaná neformálna starostlivosť aj iným neformálnym opatrovateľom alebo nie je poskytovaná formálna starostlivosť ambulantnou formou sociálnej služby a domácou opatrovateľskou službou v rozsahu dohodnutom na viac ako 80 hodín mesačne. Neformálny opatrovateľ musí spĺňať aj ďalšie podmienky, aby bol na účely dôchodkového poistenia tzv. poistencom štátu. Ide o rovnaké podmienky, ktoré v súčasnosti platia pre poberateľa peňažného príspevku na opatrovanie, t. j. musí mať trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovršil dôchodkový vek a nie je dôchodkovo poistený ako osoba starajúca sa o dieťa do šiestich rokov jeho veku alebo o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom od šiestich do 18 rokov jeho veku.

V súvislosti s prechodom z doterajšieho systému peňažného príspevku na opatrovanie na nový systém príspevku na pomoc pri odkázanosti podľa článku I, navrhuje sa legislatívno-technická úprava v § 22 ods. 1 písm. b) prvom bode a § 233 ods. 12 písm. c) druhom bode.

Do § 233 ods. 12 písm. c) štvrtý bod sa presúva časť povinnosti Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v súčasnosti upravenej v § 233 ods. 12 písm. c) druhom bode, a to povinnosť poskytovať Sociálnej poisťovni na účely vykonávania sociálneho poistenia identifikačné číslo sociálneho zabezpečenia dieťaťa do 18 rokov veku, ak je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím alebo dátum jeho narodenia, ak takéto číslo nemá. Poskytnutý údaj bude, tak ako doteraz, slúžiť Sociálnej poisťovni ako impulz na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa vo veku do 18 rokov na účely vzniku povinného dôchodkového poistenia fyzickej osoby starajúcej sa o takéto dieťa (§ 15 ods. 1 písm. d)).

K Čl. IV

K bodom 1 až 5

Zamestnancovi centra pre deti a rodiny, rehabilitačného strediska pre zrakovo postihnutých zriadeného a Inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zdravotným postihnutím (ďalej len „zariadenie“) zaradenému do platovej triedy podľa podmienok ustanovených zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) patrí tarifný plat v sume platovej tarify ustanovenej pre platovú triedu a platový stupeň, do ktorých je zaradený, podľa zákonom ustanovenej stupnice platových taríf.

Zákon zároveň ustanovuje, že zamestnancovi, ktorý je zaradený do 4. až 10. platovej triedy základnej stupnice platových taríf a ktorý vykonáva niektorú zo zákonom vymedzených odborných činností patrí zvýšenie určeného tarifného platu o 5 % (o.i. ak vykonáva odborné činnosti sociálnej práce v zariadeniach sociálnej pomoci). Rovnaké zvýšenie tarifného platu patrí aj vedúcemu zamestnancovi, ak takéto zvýšenie tarifného platu patrí jemu podriadenému zamestnancovi.

Zdravotníckemu zamestnancovi zaradenému do 4. až 11. platovej triedy základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme patrí zvýšenie určeného tarifného platu o 10 % až 25 %. Rovnaké zvýšenie tarifného platu opäť patrí aj vedúcemu zamestnancovi, ak takéto zvýšenie tarifného platu patrí jemu podriadenému zamestnancovi (ak by vedúci zamestnanec riadil aj zamestnancov, ktorým patrí zvýšenie určeného tarifného platu o 5 % aj zdravotníckych zamestnancov patrí mu zvýšenie určeného tarifného zdravotníckeho zamestnanca).

Zákomom č. 191/2025, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo zmenené zaraďovanie nepedagogických zamestnancov okrem iného aj vyššie uvedených zariadení - s účinnosťou od 1. septembra 2025 sa prestala na nich vzťahovať základná stupnica platových taríf a sú zaraďovaní podľa osobitnej stupnice platových taríf.

Nakoľko však úprava zvýšenia tarifného platu (o 5% za výkon odborných činností a o 10 až 20% v prípade zdravotníckych pracovníkov) a tým i celkových platových pomerov tzv. nepedagogických zamestnancov v zariadeniach v sociálnej oblasti nie je jednoznačná a je potrebné bezproblémovo i naďalej zohľadňovať vyššiu náročnosť (zložitosť, zodpovednosť, fyzická a psychická záťaž) niektorých pracovných činností tzv. nepedagogických zamestnancov v zariadeniach v sociálnej oblasti, navrhuje sa zodpovedajúce spresnenie predmetných ustanovení.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že na pedagogických a odborných zamestnancov (tzv. pedagogickí zamestnanci) týchto zariadení, výkon ktorých upravuje zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa vzťahujú osobitné platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

K Čl. V

K bodu 1 (poznámka pod čiarou k odkazu 28)

Príjem neformálneho opatrovateľa z odmeny z príspevku podľa článku I. sa cez poznámku pod čiarou vzhľadom na jeho povahu a charakter zaraďuje medzi príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktoré v zmysle § 6 ods. 2 písm. b) nie sú živnosťou ani podnikaním (obdobne ako príjem osobného asistenta z peňažného príspevku na osobnú asistenciu). T. j. tento príjem neformálneho opatrovateľa (odmena z PPO) sa považuje za príjem z inej samostatnej zárobkovej činnosti na účely zákona o dani z príjmov.

K bodu 2 (§ 9 odsek 1 písm. s)

Navrhovaná právna úprava spôsobu určenia rozsahu oslobodenia príjmu neformálneho opatrovateľa z odmeny za poskytovanú neformálnu starostlivosť vychádza z právnej úpravy v článku I, a to

- neformálnej starostlivosti obsiahnutej v § 2 ods. 4 podľa ktorej neformálny opatrovateľ môže neformálnu starostlivosť poskytovať najviac dvom odkázaným osobám súčasne,
- neformálnu starostlivosť môžu jednej odkázanej osobe poskytovať najviac traja neformálni opatrovatelia súčasne,
- maximálnej sumy z príspevku účelovo určenej na neformálnu starostlivosť, obsiahnutej v § 4 ods. 6, podľa ktorej je časť príspevku určená na neformálnu starostlivosť za kalendárny mesiac suma:
  - o 740 eur, ak ide o odkázanú osobu, ktorej stupeň odkázanosti je IV alebo V,
  - o 940 eur, ak ide o odkázanú osobu, ktorej stupeň odkázanosti je IV alebo V, a odkázaná osoba je nezaopatreným dieťaťom,
- možnosti dohodnutia mesačnej odmeny za neformálnu starostlivosť medzi odkázanou osobou a neformálnym opatrovateľom aj v inej výške ako je príjem odkázanej osoby z PPO účelovo určený na neformálnu starostlivosť (§ 10 ods. 1 písm. b) štvrtý bod).

Medzi príjmy, ktoré sú oslobodené od dane z príjmu podľa § 9 sa navrhuje v odseku 1 doplniť nové písmeno s), v zmysle ktorého sa od dane z príjmu oslobodzuje novo príjem neformálneho opatrovateľa z poskytovania neformálnej starostlivosti odkázaným osobám (prijímateľom PPO) a to len v jeho limitovanom rozsahu, ak tento príjem nepresiahne súčet mesačných príspevkov - PPO vo výške tohto PPO maximálne účelovo určenej na neformálnu starostlivosť, na ktorú jednotlivé odkázané osoby, ktorým poskytoval neformálny opatrovateľ v zdaňovacom období neformálnu starostlivosť, mali nárok (t. j. najviac 740 €/mesačne pri odkázanom dospelom a najviac 940 €/mesačne pri nezaopatrenom dieťaťi).

Zároveň sa upravuje, že v prípade ak

- odkázaná osoba (odkázané osoby) je **blízkou osobou** (podľa § 116 a § 117 *Občianskeho zákonníka*) neformálneho opatrovateľa žijúcou s neformálnym opatrovateľom v domácnosti (v zmysle § 115 *Občianskeho zákonníka*), oslobodzuje sa príjem neformálneho opatrovateľa z poskytovania neformálnej starostlivosti týmto osobám do výšky, ktorá zodpovedá v zdaňovacom období úhrnu časti príspevku na pomoc pri odkázanosti, na ktorý majú opatrované odkázané osoby nárok, a je určený na neformálnu starostlivosť (t.j. ak opatruje 2 odkázané dospelé osoby 740 + 740

€/mesačne, ak ide o 2 nezaopatrené deti 940 + 940 €/mesačne alebo kombinácia opatrovania 1 dospeléj osoby a 1 nezaopatreného dieťaťa 740 + 940 €/mesačne)

- odkázaná osoba (odkázané osoby) **nie je/nie sú blízkou osobou** (podľa § 116 a § 117 občianskeho zákonníka) neformálneho opatrovateľa, oslobodzuje sa príjem neformálneho opatrovateľa z poskytovania neformálnej starostlivosti týmto osobám do výšky, ktorá zodpovedá v zdaňovacom období príspevku na pomoc pri odkázanosti, na ktorý má nárok len 1 opatrovaná odkázaná osoba a je určený na neformálnu starostlivosť (t.j. 740 €/mesačne, ak ide o dospelú osobu resp. ak ide o nezaopatrené dieťa 940 €/mesačne). To platí aj v prípade, ak opatruje 2 odkázané osoby, ktoré nie sú jeho blízkou osobou – oslobodzuje sa od dane z príjmu len jeho príjem z opatrovania pripadajúci len na jednu z týchto osôb.

Úprava teda ustanovuje pravidlá pre oslobodenie príjmu neformálneho opatrovateľa za poskytovanú neformálnu starostlivosť od dane z príjmu tak, že vo svojich dôsledkoch preferuje pomoc pri odkázanosti poskytovanú najviac dvom blízkym osobám žijúcim s neformálnym opatrovateľom v spoločnej domácnosti, resp. pomoc pri odkázanosti poskytovanú jednej blízkej osobe žijúcej s neformálnym opatrovateľom v spoločnej domácnosti v spojení s pomocou pri odkázanosti poskytovanou jednej inej odkázanej osobe, ktorá nespĺňa podmienku blízkej osoby alebo podmienku vedenia spoločnej domácnosti, resp. nespĺňa žiadnu z týchto podmienok ani blízkej osoby, ani vedenia spoločnej domácnosti z blízkou osobou. Toto oslobodenie je závislé od dvoch kľúčových podmienok týkajúcich sa odkázanej osoby:

- Či je odkázaná osoba blízkou osobou neformálneho opatrovateľa (podľa Občianskeho zákonníka) a súčasne či s ním žije v domácnosti.
- Maximálna suma oslobodenia sa odvíja od maximálnej výšky časti príspevku účelovo určenej na pomoc pri odkázanosti poskytovanú v rámci neformálnej starostlivosti (740 €/mesiac pri dospelom a 940 €/mesiac pri nezaopatrenom dieťati), a to najviac pre dve blízke odkázané osoby.

Ak sú obe opatrované osoby (ktorým neformálny opatrovateľ poskytuje starostlivosť) blízkymi osobami neformálneho opatrovateľa a žijú s ním v domácnosti, oslobodzuje sa príjem neformálneho opatrovateľa z opatrovania v oboch prípadoch do výšky súčtu častí príspevkov určených na neformálnu starostlivosť, na ktoré majú nárok.

Kombinácia odkázaných osôb	Maximálna oslobodená suma príjmu (mesačne)	Vysvetlenie
Manžel + Vlastné dieťa	740 € + 940 € = 1 680 €	Obaja sú blízke osoby a žijúce v domácnosti s neformálnym opatrovateľom.
Manžel + Súrodenec (ak žijú v domácnosti)	740 € + 740 € = 1 480 €	Obaja sú blízke osoby a žijúce v domácnosti (za predpokladu dospelosti) s neformálnym opatrovateľom.

Ak neformálny opatrovateľ je opatrovateľom blízkej osoby v spoločnej domácnosti a zároveň aj jednej osoby, s ktorou nežije v spoločnej domácnosti (hoci je jeho blízkou osobou), alebo aj jednej osoby, ktorá nie je blízkou osobou ani s ňou nežije v spoločnej domácnosti príjem z opatrovania sa oslobodzuje v oboch prípadoch do výšky súčtu častí príspevkov určených na neformálnu starostlivosť, na ktoré majú nárok obe (maximálne dve) opatrované osoby.

Kombinácia odkázaných osôb	Maximálna oslobodená suma príjmu (mesačne)	Vysvetlenie
Manžel (blízka osoba) + Sused (cudzía osoba)	740 € (manžel) + 740 € (sused) = 1 480 €	Oslobodenie je možné pre obe osoby . Pre manžela platí plné oslobodenie (blízka osoba a v domácnosti). Pre suseda platí oslobodenie do výšky PPO určenej

		pre neho v jeho rozsahu použitom na odmenu m, pretože je prvou a jedinou "cudzou" osobou v kombinácii.
Vlastné dieťa (blízka osoba) + Cudzie dieťa (cudzia osoba)	940 € (vlastné dieťa) + 940 € (cudzie dieťa) = 1 880 €	Podobne ako v predchádzajúcom prípade, oslobodenie platí pre obe osoby, pretože opatrovatel' opatroval len jednu cudziu osobu (cudzie dieťa).

Ak opatrovatel' poskytuje starostlivosť dvom odkázaným osobám, ktoré nie sú jeho blízkymi osobami a/alebo nežijú v domácnosti (napr. dvaja susedia), oslobodenie príjmu je možné uplatniť len z príjmu, ktorý zodpovedá časti príspevku na pomoc pri odkázanosti určeného na neformálnu starostlivosť len pre jednu z týchto odkázaných osôb.

Kombinácia odkázaných osôb	Maximálna oslobodená suma príjmu (mesačne)	Vysvetlenie
Sused 1 + Sused 2	Max. 740 € (prípadne 940 € ak ide o nezaopatrené dieťa)	Oslobodzuje sa príjem len z opatrovania zodpovedajúci časti príspevku určeného na neformálnu starostlivosť jednej z týchto osôb. Príjem z opatrovania druhej (cudzej) osoby by v celom jeho rozsahu použitom na odmenu pre neformálneho opatrovatel'a podliehal zdaneniu.

K bodu 3 (poznámka pod čiarou k odkazu 43)

V § 9, v ktorom sa upravujú príjmy oslobodené od dane, sa v odseku 2 písm. b), v ktorom sa od dane oslobodzujú aj štátne dávky a štátne sociálne dávky upravené osobitnými predpismi,⁴³⁾ sa medzi príklady zákonov, ktoré tieto štátne dávky a štátne sociálne dávky upravujú doplnia aj príspevok podľa článku I. PPO je vo svojich dôsledkoch dávka sociálnej pomoci a preto sa navrhuje oslobodiť príjem z PPO od dani z príjmu u prijímateľa tohto príspevku – odkázanej osoby, ktorej bude poskytovaný na zabezpečenie starostlivosti (spolufinancovanie jej zabezpečenia), t. j. jeho použitie je účelovo viazané a odkázaná osoba ho nemôže využiť na iný účel (využitie bude preukazovať).

K bodom 4 a 5 (§ 11 ods. 4 písm. a) a b)

V § 11 ods. 4, v ktorom sa upravuje, kto sa na účely uplatnenia nezdaniteľnej základu časti dane považuje za manželku (manžela), na ktorú si môže daňovník uplatniť nezdaniteľnú časť základu dane, takže sa manželka (manžel) žijúca s daňovníkom v domácnosti, ktorá v príslušnom zdaňovacom období poberala peňažný príspevok na opatrovanie^{63b)} nahrádza manželkou (manželom) žijúcim s daňovníkom v domácnosti, ktorá v príslušnom zdaňovacom období mala príjem ako neformálny opatrovatel' za poskytovanú neformálnu starostlivosť platenú z príspevku na pomoc pri odkázanosti vo výške tohto poskytovaného príspevku. V tejto súvislosti sa upravuje sa aj to, čo sa považuje za vlastný príjem aj príjem neformálneho opatrovatel'a za poskytovanú neformálnu starostlivosť oslobodený od dane.

Dôvodom je, že peňažný príspevok na opatrovanie v súčasnosti poskytovaný podľa § 40 zákona č. 447/2008 (odkaz 63b) opatrovatel'ovi osoby s ŤZP (neformálnemu opatrovatel'ovi) sa zavedením nového príspevku na pomoc pri odkázanosti (PPO) zruší a neformálny opatrovatel' bude mať príjem z tohto príspevku (poskytovaného ako odmena za neformálnu starostlivosť od prijímateľa PPO – odkázanej osoby). Z tohto dôvodu sa poznámka pod čiarou k odkazu 63b vypúšťa.

K bodu 6 (§ 52zzzj)

S ohľadom na účinnosť článku I. a zavedenie príspevku podľa čl. I sa za navrhuje, aby sa prvýkrát vyššie uvedené zmeny použili pri podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2027.

K Čl. VI

K bodom 1 až 3 (§ 4)

Navrhuje sa legislatívno-technická úprava textácie týkajúcej sa odpočítania poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie z príjmu fyzických osôb, ktoré sú predmetom dane. Zároveň sa navrhuje upraviť nezapočítavanie príjmov oslobodených od dane, a to v nadväznosti na zrušenie peňažného príspevku na opatrovanie a zavedenie nového príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Cieľom je nezapočítavať príspevok na pomoc pri odkázanosti za príjem na účely určenia súm životného minima, t. j. aj na účely pomoci v hmotnej núdzi, nakoľko príjemcom samotného príspevku je fyzická osoba, ktorá si vyžaduje starostlivosť. Príjem neformálneho opatrovateľa za poskytovanú neformálnu starostlivosť sa na účely určenia súm životného minima, ako aj pomoci v hmotnej núdzi, už za príjem považuje.

K bodu 4 (§ 5a)

Vzhľadom na to, že niektoré konania o peňažnom príspevku na opatrovanie nebudú do 30. decembra 2026 ukončené a v týchto prípadoch bude možné peňažný príspevok na opatrovanie vyplatiť spätne aj po uvedenom dátume, je potrebné, aby sa takto spätne vyplatený príspevok za obdobie do 30. decembra 2026 na účely určenia súm životného minima považoval za príjem. Táto úprava nadväzuje na prechodné ustanovenie § 67w zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K Č VII

K bodu 1 (§ 4 ods. 6)

Navrhované znenie precizuje, čo sa považuje za správne poskytnutú ošetrovateľskú starostlivosť v zariadeniach sociálnej pomoci s ohľadom na zaistenie prehľadnosti a bezpečnosti, v kontexte spolupráce v rámci poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti. Vzhľadom na požiadavky z praxe sa dopĺňa odkaz na zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorého úlohou je presne určiť rozsah vybraných úkonov opatrovateľa, ktoré môže vykonávať v súvislosti s dodržiavaním liečebného režimu iba na základe poverenia, ktoré sa vydáva na základe odporúčania kvalifikovanej osoby zodpovednej za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci. Na základe poverenia bude môcť opatrovateľ vykonávať tieto vybrané úkony do 31. 12. 2032. Rovnako, podľa znenia účinného od 1. júla 2026 (novelizácia bod 2) aj novo ustanoveného povolania pracovníka dlhodobej starostlivosti, ktoré sa upravuje v článku 7 k zákonu č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

K bodu 2 (§ 4 ods. 12)

Navrhované znenie zavádza podmienky pre novo ustanovenú odbornú činnosť „pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby“ ako samostatnú odbornú činnosť, ktorá je druhom sociálnej služby, ktorú je možné poskytovať vo vybraných zariadeniach zdravotnej starostlivosti, kde sa poskytuje dlhodobá zdravotná starostlivosť.

K bodu 3 (§ 7 odsek 8)

Navrhuje sa vypustiť odsek 8 vrátane poznámky pod čiarou z dôvodu, že spresnenie podmienok správneho poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnej pomoci sa navrhuje upraviť v § 4 ods. 6 a v §10a ods. 1.

K bodu 4 (§ 10a ods. 1)

Navrhované znenie spresňuje podmienky poskytovania následnej a dlhodobej ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnej pomoci s ohľadom na zaistenie prehľadnosti a bezpečnosti, v kontexte spolupráce v rámci poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti. Vzhľadom na požiadavky z praxe sa dopĺňa odkaz na zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorého úlohou je presne určiť rozsah vybraných úkonov opatrovateľa, ktoré môže vykonávať v súvislosti s dodržiavaním liečebného režimu iba na základe poverenia, ktoré sa vydáva na základe odporúčania kvalifikovanej osoby zodpovednej za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci.

Znenie tohto ustanovenia podľa novelizačného bodu 6 sa dopĺňa aj o pracovníka dlhodobej starostlivosti v zmysle iných ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť od 1. júla 2026.

K bodu 5 (§ 10a ods. 2 písm. d)

Navrhuje sa upraviť dobu na požiadanie o pridelenie číselného kódu vzhľadom k tomu, že požiadať môže aj iný subjekt ako len poskytovateľ sociálnej služby. Špecifiká ustanovuje osobitný predpis uvedený v odkaze 9aab.

K bodu 6 (§ 10a ods. 3)

Návrh znenia reflektuje odporúčania z praxe, smerujúce k zmierneniu požiadaviek na výkon zodpovednej osoby za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci tak, aby naďalej dohliadala nad výkonom odborných činností najviac v dvoch zariadeniach sociálnej pomoci, avšak bez ohľadu na počet lôžok v zariadení a osôb, ktoré si vyžadujú poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti. V prípade, že zodpovedná osoba dohliada na odborné poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení, nie je počet osôb rozhodujúci a dnes platná metrika stráca zmysel.

K bodu 7 (§ 10a ods. 5)

Návrh znenia reflektuje odporúčania z praxe smerujúce k zmierneniu požiadaviek na výkon zodpovednej osoby za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci tak, aby zostala zachovaná kvalitná a bezpečná starostlivosť osobám, ktoré si vyžadujú poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti. Zodpovedná osoba, v tomto prípade sestra získava odbornú spôsobilosť už nadobudnutím vysokoškolského vzdelania prvého stupňa. Z hľadiska manažovania procesov je rozdiel v dĺžke klinickej praxe pri dnešných piatich rokoch a navrhovaných troch rokoch prevádzkovo nevýznamný a umožní viacerým sestram zastávať pozíciu zodpovednej osoby v zariadení sociálnej pomoci, čím sa zníži tlak na nedostatok ľudských zdrojov na úrovni kvalifikovaných sestier v systéme poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti v rámci zariadení sociálnej pomoci. Taktiež sa rozširujú špecializačné odbory pre zodpovednú osobu, okrem dvoch špecializačných odborov – perfuziológia a inštrumentovanie v operačnej sále.

K bodu 8 a 9 (§ 10a ods. 6 a 7)

Precizovanie textu z hľadiska nadbytočnosti.

K bodu 10 (§ 10a ods. 9)

Navrhované znenie rozšírenia poskytovania fyzioterapeutickej starostlivosti umožní poskytovať tento typ starostlivosti vo všetkých zariadeniach sociálnej pomoci a nielen detským klientom, ale všetkým klientom vrátane dospelých, čo zvýši v budúcnosti dostupnosť samotnej

služby pre čo najširšie spektrum osôb. Ide o precizovanie textu vo formálnej i odbornej rovine. Navrhované znenie súčasne umožňuje zariadeniam sociálnej pomoci poskytovať fyzioterapiu aj službami fyzioterapeuta aj v obdobnom pracovno-právnom, alebo obchodnom vzťahu a to na konkrétne hodiny či dni, alebo pre konkrétnych klientov v ľubovoľnom rozsahu, ktorý klient vyžaduje, prípadne požaduje.

K bodu 11

Vkladá sa prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2026, ktorým sa ustanovuje, že za správne poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti sa považuje aj poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti opatrovateľom na základe písomného poverenia a to až do 31. 12. 2032. Tento opatrovateľ môže na základe písomného poverenia poskytovať vybrané úkony súvisiace s dodržiavaním liečebného režimu.

K Čl. VIII

K bodu 1 (§ 44a)

Navrhovaným ustanovením § 44a sa vytvára právny základ pre možnosť spolufinancovania časti nákladov v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktoré nie sú uhrádzané z verejného zdravotného poistenia. Týmito zariadeniami sú hospice (lôžkové hospice) a domy ošetrovateľskej starostlivosti. Odkázaná osoba bude môcť využiť príspevok na pomoc pri odkázanosti na spolufinancovanie odbornej činnosti - pomoci pri odkázanosti na pomoc inej osoby, ktorú dané zdravotníckej zariadenie bude vykonávaná ako samostatnú odbornú činnosť na základe zápisu do registra sociálnych služieb. Výška tejto úhrady je regulovaná zákonom o sociálnych službách v zmysle znenia tohto návrhu zákona.

K Čl. IX.

K bodom 1, 2, 4 a 5

Legislatívno-technické úpravy v nadväznosti na navrhovanú úpravu v návrhu zákona o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ustanovuje sa, že v prípade ak neformálny opatrovateľ je jedinou osobou, ktorá v zmysle zákona podľa čl. I poskytuje neformálnu starostlivosť, to znamená, že v rovnakom období odkázanej osobe nie je poskytovaná neformálna starostlivosť aj iným neformálnym opatrovateľom a nie je jej poskytovaná formálna starostlivosť ambulantnou formou sociálnej služby a domácou opatrovateľskou službou v rozsahu dohodnutom na viac ako 80 hodín mesačne, a jeho odmena nepresahuje výšku príspevku na pomoc pri odkázanosti určenú na neformálnu starostlivosť, bude poistencom štátu na účely zdravotného poistenia.

K bodu 3

Podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona o zdravotnom poistení v znení účinnom od 1. januára 2026 sa za osobu so zdravotným postihnutím považuje fyzická osoba, ktorá je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Takéto znenie má za následok, že osoby, ktoré síce spĺňajú podmienku ťažkého zdravotného postihnutia, avšak nebol im vyhotovený preukaz, by neboli považované za osobu so zdravotným postihnutím na účely zákona o zdravotnom poistení podľa § 12 ods. 2. Nie je ojedinelé, že osoby sú posúdené podľa zákona č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti, nakoľko majú záujem o pomoc vo forme peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia alebo sociálnych služieb a v

rámci konania o integrovanom posudku sú uznané za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. takýto preukaz so sprievodcom, sa nevyhotovuje automaticky všetkým osobám, ktoré splňajú podmienku ťažkého zdravotného postihnutia, ale len tým osobám, ktoré o neho prejavia záujem. Vzhľadom na uvedené sa navrhuje upraviť znenie § 12 ods. 2 písm. b) tak, aby sa za osobu so zdravotným postihnutím považovala fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím bez ohľadu na to, či jej bol vyhotovený preukaz. Uvedená úprava sa navrhuje s účinnosťou od 1. júla 2026 z dôvodu potreby zabezpečiť tok údajov o osobách s ťažkým zdravotným postihnutím.

K bodu 6

S ohľadom na účinnosť článku I. a zavedenie príspevku podľa čl. I sa navrhuje, aby sa prvýkrát vyššie uvedené zmeny na účely určenia štátu ako platiteľa poistného a nároku na zníženú sadzbu poistného za deň 31. december 2026 sa použili ustanovenia § 11 ods. 7 písm. i) a k) v znení účinnom do 30. decembra 2026

K Čl. X

K bodu 1 (§ 7a odsek 1)

Návrhom sa reaguje na úpravy v zákone č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podľa článku 7 v § 4 odsek 6, kde sa precizuje čo sa považuje za správne poskytnutú ošetrovateľskú starostlivosť v zariadeniach sociálnej pomoci s ohľadom na zaistenie prehľadnosti a bezpečnosti, v kontexte spolupráce v rámci poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti. V zmysle predloženého návrhu je ošetrovateľská starostlivosť v zariadení poskytnutá správne, keď sa na nej podieľa v rozsahu vybraných úkonov dodržiavania liečebného režimu na to poverený opatrovateľ a rovnako aj novo ustanovený pracovník dlhodobej starostlivosti, ktoré sa upravuje v článku XII k zákonu č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov. Je ustanovená povinnosť zdravotnej poisťovne uzatvoriť zmluvu v rozsahu minimálneho počtu lôžok, ak bude splnené zákonom stanovené podmienky, uvedené v § 7a ods. 1 písm. a) až d).

K bodu 2, 3 a 4 (§ 7a odsek 4 a § 86zt)

Návrhom sa upravuje mechanizmus každoročného zvyšovania minimálneho počtu lôžok na účely poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb a v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a to nielen podľa samosprávnych krajov ale aj na národnej úrovni.

Návrhom sa zabezpečuje zvyšovanie počtu týchto lôžok najmenej o 200 avšak v súčasnosti s rezortom práce, sociálnych vecí a rodiny sa vytvára zákonný rámec na rokovanie ďalšom navýšení. Zároveň sa nastavením miest nielen podľa príslušného samosprávneho kraja ale aj na Slovenskú republiku reaguje na realizačnú prax, kde v súčasnosti nie je naplnená celková kapacita na území celého Slovenska, avšak v jednotlivých krajoch už je.

Ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý vydá Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky umožní aj reagovať na vnútorné prerozdelenie počtu miest medzi v zariadeniach sociálnych služieb a v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Zároveň sa prechodne ustanovuje, že prvýkrát predpis v znení účinnom od 1. januára 2026 vydá do 1. marca 2026.

K bodu 5

Zákon sa dopĺňa o prílohu č. 5, v ktorej sa ustanovuje minimálny počet lôžok na účely poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnej pomoci a to podľa samosprávnych krajov a taktiež pre Slovenskú republiku pre rok 2026. Podiel poistencov bude vypočítaný k 1. februáru 2026.

K Čl. XI

K bodu 1 (§ 49 ods. 10)

V súvislosti s možnosťou poskytovať príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby aj na formálnu starostlivosť poskytovanú ambulantnou formou pre dieťa, ktoré je umiestnené v centre pre deti a rodiny na základe rozhodnutia súdu je potrebné doplniť v zákone č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) povinnosť centra pre deti a rodiny uhradiť za dieťa rozdiel sumy poskytnutého príspevku a sumou úhrady za sociálnu službu, tak aby v praxi nevznikali interpretačné problémy.

K bodu 2 (§ 93 ods. 6)

V súvislosti s navrhovanými zmenami v § 10a ods. 9 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, súvisiacimi s účelom predkladaného návrhu zákona, je potrebné vykonať zmeny aj v súvisiacom § 93 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z. Dôvodom zmeny je potreba zosúladenia textu ustanovenia upravujúceho podmienku kvalifikácie pre výkon fyzioterapie pre deti umiestnené v centre pre deti a rodiny na základe rozhodnutia súdu s navrhovanými zmenami v čl. VI.

K Čl. XII

K bodu 1 (§ 3 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 2 (§ 10 ods. 1 písm. c)

V súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie sa pri lekárskej posudkovej činnosti vypúšťa časť ustanovenia, ktorého predmetom je posudzovanie na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie.

K bodu 3 (§ 10 ods. 2 písm. a)

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zrušením vykonávania lekárskej posudkovej činnosti na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie.

K bodu 4 (§ 10 ods. 2 písm. d) a e)

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zrušením vykonávania lekárskej posudkovej činnosti na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie.

K bodu 5 (§ 10 ods. 2 písm. d)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 6 (§ 10 ods. 3 písm. b)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením povinnosti predkladať klinicko – psychologický nález funkčnej kapacity k žiadosti o preukaz.

K bodu 7 (§ 10 ods. 3 písm. d)

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zrušením vykonávania lekárskej posudkovej činnosti na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie.

K bodu 8 (§ 10 ods. 5)

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zrušením vykonávania lekárskej posudkovej činnosti na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie.

K bodu 9 (§ 10 ods. 5 písm. a)

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zrušením vykonávania lekárskej posudkovej činnosti.

K bodu 10 (§ 10 ods. 5 písm. a) štvrtý bod)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 11 (§ 10 ods. 6)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 12 (§18 ods. 1 písm. a) druhý bod)

Navrhuje sa legislatívno-technická úprava textácie týkajúcej sa odpočítania poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie z príjmu fyzických osôb, ktoré sú predmetom dane.

K bodu 13 (§ 18 ods. 1 písm. e)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 14 (§ 18 ods. 3 písm. c)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 15 (§ 18 ods. 3 písm. k)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 16 (§ 18 ods. 3 písm. aa) a ab)

Obdobne ako je tomu pri posudzovaní príjmu na účely pomoci v hmotnej núdzi sa navrhuje aj na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu nezapočítavať príjem žiaka strednej školy a študenta vysokej školy, ktorí sú nezaopatreným dieťaťom a študujú dennou formou štúdia, ak tento príjem nepresiahne v kalendárnom roku 3 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Ďalej sa navrhuje rozšíriť okruh príjmov, ktoré sa nezapočítavajú na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu aj o hmotné a finančné zabezpečenie žiaka. Týmto sa dosiahne, aby príjem nezaopatreného dieťaťa získaného napr. z tzv. "brigády" a príjem žiaka získaný v súvislosti s jeho vzdelávaním nemali negatívny vplyv na poskytovanie peňažných príspevkov na kompenzáciu.

K bodu 17 (§ 18 ods. 3 písm. ac)

Navrhuje sa ustanoviť, že príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby sa nebude považovať za príjem na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. To znamená, že ak bude príjemcom príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby osoba, ktorá žiada o niektorý z peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia alebo osoba, ktorej príjem sa spoločne

posudzuje a započítava s príjmom žiadateľa o peňažný príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, táto skutočnosť nebude mať žiaden vplyv na výšku alebo na samotné poskytnutie požadovaného peňažného príspevku na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Dôvodom je, že príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby má určený svoj špecifický účel - zabezpečiť a uhradiť si starostlivosť (formálnu alebo neformálnu), na ktorú je príjemca tohto príspevku odkázaný z dôvodu funkčných dôsledkov jeho zdravotného stavu. Príjem neformálneho opatrovateľa za poskytovanú neformálnu starostlivosť sa na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia za príjem považuje (obdobne ako sa doposiaľ považoval za príjem aj peňažný príspevok na opatrovanie).

K bodu 18 (§ 18 ods. 5)

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 19 (§ 18 ods. 8 , 9 a 13)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 20 (§ 18 ods. 10 a 12)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 21 (§ 18 ods. 14)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 22 (§ 18 ods. 16)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 23 (§ 18 ods. 17)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 24 (§ 19 ods. 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 25 (§ 19 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 26 (§ 22 ods. 3)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie a zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 27 (§ 26 ods. 3)

Navrhuje sa upraviť maximálnu výšku peňažného príspevku na kúpu pomôcky vzhľadom na zvýšenie maximálne zohľadňovanej sumy z ceny z pomôcky – psa so špeciálnym výcvikom v Opatrení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 7/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok v znení neskorších predpisov účinnom od 1.1.2026.

K bodom 28 až 30 (§ 40)

V súvislosti so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, pri ktorom bude môcť osoba poskytovať neformálnu starostlivosť najviac dvom osobám odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby, sa navrhuje upraviť aj podmienky poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie tak, že peňažný príspevok na opatrovanie bude možné priznať osobe, ktorá opatruje najviac dve osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

K bodu 310 (Tretia časť jedenásta hlava)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 32 (§ 41 ods. 4)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 33 (§ 41 ods. 11)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 34 (§ 42 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 35 (§ 42 ods. 7)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 365 (§ 42 ods. 8)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 37 (§ 43 ods. 1 písm. b)

Navrhuje sa doplniť ustanovenie vo veci vzniku nároku na peňažný príspevok na osobnú asistenciu a peňažný príspevok na opatrovanie. Tento návrh vyplýva z aplikačnej praxe a súvisí s potrebou splnenia si povinností žiadateľa o peňažný príspevok na osobnú asistenciu a preukazovania vykonávania osobnej asistencie a opatrovania.

K bodu 38 (§ 43 ods. 1 písm. b)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 39 (§ 43 ods. 4)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 409 (§ 43 ods. 5)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 41 (§ 43 ods. 7)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 42 (§ 44 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 43 (§ 45 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 44 (§ 45 ods. 5)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 45 (§ 45 ods. 11 prvá veta)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 46 (§ 45 ods. 11 tretia veta)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 476 (§ 47 ods. 4)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 48 (§ 51 písm. c)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 49 (§ 52 písm. a)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 509 (§ 52 písm. e)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 51 (§ 52 písm. r)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 52 (§ 55 ods. 4 písm. a)

Ide o úpravu v súvislosti so zrušením povinnosti predkladať klinicko –psychologický nález funkčnej kapacity ku žiadosti o priznanie preukazu. Ak žiadateľ má mentálne postihnutie, neurovývinovú poruchu alebo duševnú poruchu a disponuje klinicko-psychologickým nálezom funkčnej kapacity, bude mať aj naďalej možnosť predložiť ho do konania a správny orgán ho zohľadní, nebude však povinnou prílohou k žiadosti. Osoba nemusí k žiadosti o priznanie preukazu doložiť lekársky nález vyhotovený tzv. obvodným lekárom ani nález od lekára špecialistu vtedy, ak už bola táto osoba v minulosti posúdená a v novom konaní môže posudkový lekár vychádzať z nálezov predložených na účely pôvodného konania (vrátane klinicko-psychologického nálezu funkčnej kapacity).

K bodu 53 (§ 55 ods. 4 písm. b) druhý bod)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 54 (§ 55 ods. 4 písm. b) štvrtý bod)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 55 (§ 55 ods. 7)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 56 (§ 55 ods. 9 druhá veta)

Navrhuje sa predĺžiť lehotu na konanie o 30 dní, toto predĺženie lehoty sa však viaže výlučne na situáciu, kedy je v konaní nevyhnutné znalecké posúdenie. Dôvodom je skutočnosť, že ustanovenie znalca rozhodnutím správneho orgánu a nadobudnutie právoplatnosti takéhoto rozhodnutia si vyžaduje určitý čas a správny orgán nemá častokrát možnosť dodržať lehotu pre rozhodnutie vo veci žiadosti osoby o konkrétnu formu pomoci napriek tomu, že úkony v takomto konaní vykoná bezodkladne.

K bodu 57 (§ 55 ods. 9 tretia veta)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 58 (§ 55 ods. 12)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 59 (§ 55 ods. 15)

Na základe aplikačnej praxe sa navrhuje precizovať, že príslušný orgán zastaví konanie o peňažnom príspevku na kompenzáciu aj v prípade, ak bolo zastavené konanie o integrovanom posudku z dôvodu nespĺnenia si povinností účastníka konania.

K bodu 60 (§ 56a)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 61 (§ 57 ods. 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodu 62 (§ 57 ods. 2)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 63 (§ 67v až 67z)

V prechodnom ustanovení k úpravám účinným od 1. januára 2026 sa navrhuje, aby sa plnenie podmienok na nárok na peňažný príspevok na opatrovanie, na ktorý vznikol osobe nárok podľa zákona v znení účinnom do 31. decembra 2025, posudzovalo podľa ustanovenia § 40 v znení účinnom do 31. decembra 2025. . Teda aj v prípade, ak podľa zákona účinného do 31. decembra 2025 osobe vznikol nárok na peňažný príspevok na opatrovanie z titulu opatrovania troch osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny bude aj naďalej tejto osobe poskytovať peňažný príspevok na opatrovanie z titulu opatrovania troch osôb.

V prípade, ak sa konanie o peňažnom príspevku na opatrovanie začalo, ale právoplatne neskončilo do konca roka 2025, správny orgán dokončí takéto konanie podľa zákona v znení účinnom do 31. decembra 2025. To znamená, že vo veci peňažného príspevku na opatrovanie z titulu opatrovania najviac dvoch osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, budú správne

orgány rozhodovať až v konaniach začatých po 31. decembri 2025. Ďalej sa navrhuje umožniť poskytnúť peňažný príspevok na opravu pomôcky aj vtedy, ak bol tento peňažný príspevok navrhnutý osobe ako vhodná forma kompenzácie v komplexnom posudku. Podmienkou je, že osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nemá právoplatný integrovaný posudok a taktiež, že nebolo zastavené konanie o integrovanom posudku. Dôvodom je skutočnosť, že v praxi dochádza k situáciám, kedy osoba s ťažkým zdravotným postihnutím má nefunkčnú pomôcku, ktorú potrebuje používať každodenne a je nevyhnutné rýchlo zabezpečiť jej opravu.

Podľa súčasného § 18 ods. 1 písm. e) zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa peňažný príspevok na opatrovanie považuje za príjem na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. V súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie sa navrhuje vypustiť písm. e) z § 18. Na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sa však nezisťuje aktuálny príjem, ale príjem za predchádzajúci kalendárny rok pred podaním žiadosti o peňažný príspevok na kompenzáciu alebo pred vykonávaním každoročného prehodnocovania pri opakovaných peňažných príspevkoch. Vzhľadom na uvedené sa navrhuje v prechodnom ustanovení k úpravám účinným od 31. decembra 2026 upraviť, že peňažný príspevok na opatrovanie sa aj naďalej považuje za príjem na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu. To znamená, že ak bol osobe poskytnutý peňažný príspevok na opatrovanie počas sledovaného kalendárneho roka, tento sa rovnako ako aj doposiaľ započíta do príjmu.

Peňažný príspevok na opatrovanie sa neposkytuje osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na opatrovanie, ale osobe, ktorá opatrovanie vykonáva. Príjmom nového príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby bude priamo osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby. V tejto súvislosti sa navrhuje ustanoviť, že konania o peňažnom príspevku na opatrovanie, ktoré boli začaté avšak neboli právoplatne ukončené do 30. decembra 2026, sa za obdobie pred 31. decembrom 2026 dokončia podľa zákona v znení účinnom do 30. decembra 2026.

Zároveň sa navrhuje ustanoviť, že zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia v znení účinnom do 30. decembra 2026 sa bude vzťahovať aj na povinnosť vrátiť peňažný príspevok na opatrovanie alebo jeho časť a tiež na konanie o peňažnom príspevku na opatrovanie podľa § 45, ak skutočnosť odôvodňujúce začatie konania o peňažnom príspevku na opatrovanie zistil správny orgán po 30. decembri 2026. za

V prechodnom ustanovení sa ďalej navrhuje postup v záujme zabezpečenia plynutého prechodu z peňažného príspevku na opatrovanie na príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, a to nasledovne: Osobám, ktorým patrí peňažný príspevok na opatrovanie k 30. decembru 2026 budú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny poskytovať tento príspevok aj naďalej, a to do právoplatnosti rozhodnutia o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Peňažný príspevok na opatrovanie sa bude poskytovať do konca toho kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, v ktorom nadobudne právoplatnosť rozhodnutie o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Zároveň sa navrhuje, aby sa peňažný príspevok na opatrovanie od 1. januára 2027 poskytoval v sumách, ktoré zodpovedajú sumám určeným na neformálnu starostlivosť pri príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. To znamená, že ide o rovnakú sumu, v akej by bol v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok priznaný príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby žiadateľovi, ktorý by si podal žiadosť o tento nový príspevok v januári 2027.

Príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby sa bude poskytovať v zvýšenej sume o 200 eur mesačne, ak osobou odkázanou na pomoc inej fyzickej osoby bude nezaopatrené dieťa. Vzhľadom na uvedené sa navrhuje, aby už aj v období prechodu (v čase poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie po 1. januári 2027 do právoplatného rozhodnutia o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby) sa peňažný

príspevok na opatrovanie poskytoval vo zvýšenej výške o 200 eur mesačne na každé nezaopatrené dieťa.

V súvislosti s prechodom na nový príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby sa navrhuje ustanoviť aké údaje o osobách, ktorým sa vypláca peňažný príspevok na opatrovanie a o opatrovaných osobách s ťažkým zdravotným postihnutím sa poskytnú orgánu, ktorý je príslušný na konanie o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K Č. XIII

K bodu 1 (§ 2 ods. 2 písm. f)

Ide o úpravu vecného vymedzenia nepriaznivej sociálnej situácie, ktorá vo svojich dôsledkoch určuje jednu z cieľových skupín osôb pri poskytovaní sociálnych služieb podľa tohto zákona, a to doterajšej právnej úpravy viazanej „na výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím“ za podmienok ustanovených zákonom č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (návrh novely zákona č. 447/2008 Z. z., ktorou sa vypúšťa právna úprava peňažného príspevku na opatrovanie a súvisiacich vnútorne previazaných právnych úprav, obsiahnutý v Čl. XII). Od 31. decembra 2026 je táto cieľová skupina novo viazaná na „poskytovanie neformálnej starostlivosti“, ktorá predstavuje podľa návrhu zákona o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, obsiahnutého v Čl. I (ďalej len „návrh zákona o PPO“) osobnú pomoc poskytovanú neformálnym opatrovateľom alebo neformálnymi opatrovateľmi fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby, ktorej stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je podľa integrovaného posudku najmenej IV. Prostredníctvom príspevku na pomoc pri odkázanosti bude štát odkázanej osobe prispievať na úhradu jej preukázaných výdavkov, a to aj na poskytovanú neformálnu starostlivosť. Neformálna starostlivosť poskytovaná neformálnym opatrovateľom podľa návrhu zákona o príspevku na opatrovanie, týmto návrhom zákona vo svojich dôsledkoch nahrádza výkon opatrovania fyzickou osobou, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, podľa zákona č. 447/2008 Z. z. v jeho doterajšom znení.

K bodom 2 a 3 (§ 3)

V § 3 ods. 2 ide k 1. januáru 2026 o úpravu vzhľadom na potrebu zosúladenia predmetného ustanovenia s platnou právnou úpravou podmienok oprávneného pobytu na území Slovenskej republiky, nakoľko doterajšie znenie ustanovenia uplynutím času už nie je formulačne presné a odkazuje na neúčinné, prípadne neexistujúce ustanovenia osobitných predpisov (najmä zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol zrušený novým zákonom č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Novo sa preto precizuje účastník právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb, ktorým je prijímateľ sociálnej služby tak, aby bolo slovné znenie ustanovenia zosúladené s platnou právnou úpravou pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky a aj odkazovalo v tomto smere na platnú právnu úpravu. Ustanovenia § 3 ods. 2 zákona v doterajšom znení a aj v navrhovanom upravenom znení v zásade odkazujú na formalizovaný oprávnený pobyt občana Slovenskej republiky, cudzinca, ktorý je občanom členského štátu Európskej únie, občana štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie a občana- štátneho príslušníka tretej krajiny, a to na základe splnenia právnych podmienok ustanovených osobitným predpisom. Týmto osobitným predpisom, na základe poznámky pod čiarou k odkazom uvedeným v rámci príslušných ustanovení § 3 ods. 2 zákona v doterajšom znení je zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v

znení neskorších predpisov, resp. jeho príslušné ustanovenia upravujúce pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky dlhšie ako tri mesiace a jeho podmienky. Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov však bol medzičasom (po nadobudnutí účinnosti zákona) zrušený, a to od 1. januára 2012 nadobudnutím účinnosti nového zákona č. 404/ 2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Právna úprava odkazuje v § 3 ods. 2 písm. c) vo svojich dôsledkoch na formalizovaný a legalizovaný pobyt podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bola zverejnená v Zbierke zákonov, alebo legalizovaný pobyt podľa osobitného predpisu, a to inej osoby než je občan Slovenskej republiky podľa §3 ods. 2 písm. a) občan štátu Európskeho hospodárskeho priestoru podľa § 3 ods. 2 písm. b) (teda v poradí tretej krajiny nejde o občana Slovenskej republiky ani o občana štátu Európskeho hospodárskeho priestoru). Za štátneho príslušníka tretej krajiny na účely § 3 ods. 2 písm. c) sa považuje aj osoba bez štátnej príslušnosti, a to súladne s posudzovaním osôb bez štátnej príslušnosti aj na účely osobitných právnych predpisov upravujúcich pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky.

Zabezpečuje sa tiež, aby bolo slovné znenie ustanovenia zosúladené s platnou právnou úpravou pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky a aj odkazovalo v tomto smere na platnú právnú úpravu.

V § 3 ods. 3 novo sa precizuje účastník právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb, ktorým je poskytovateľ sociálnej služby za podmienok ustanovených týmto zákonom. Potreba úpravy vyplýva zo skutkového stavu, pri ktorom ako poskytovatelia sociálnych služieb, mimo rámca pôsobnosti orgánov verejnej moci ustanovených doterajšou právnou úpravou, vystupujú aj niektoré iné orgány verejnej moci (napr. poskytovanie sociálnej služby v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, aj právnickou osobou zriadenou alebo založenou ministerstvom alebo iným orgánom štátnej správy za splnenia podmienok ustanovených v § 70 zákona, právnická osoba zriadená alebo založená združením obcí). Z hľadiska zmyslu a účelu právnej kvalifikácie poskytovateľov sociálnych služieb podľa § 3 ods. 3 zákona a súvisiacich právnych vzťahov v oblasti úhrady za sociálnu službu a financovania sociálnych služieb, poskytovanie sociálnych služieb týmito právnickými osobami zriadenými alebo založenými inými orgánmi verejnej moci je preto potrebné považovať za poskytovanie sociálnych služieb verejnými poskytovateľmi. Zároveň sa v znení ustanovenia rozširuje okruh právnických osôb, ktoré sa považujú za verejného poskytovateľa sociálnej služby, o združenie obcí a právnickú osobu zriadenú alebo založenú združením obcí, ktoré je už aj v súčasnosti z hľadiska skutkového stavu poskytovateľom sociálnych služieb.

V bode 3 sa navrhuje vypustiť odsek 4 pre jeho nadbytočnosť, nakoľko vyšší územný celok neposkytuje sociálne poradenstvo ako poskytovateľ sociálnej služby (na jeho poskytovanie sa nezapisuje do registra sociálnych služieb), ale ako orgán verejnej moci pri výkone svojej pôsobnosti ustanovenej v § 81.

Zároveň sa navrhuje vypustenie odsekov 5 až 7, ktoré sú právnou úpravou vnútorne previazanou s doterajšou právnou úpravou odsekov 2 a 3, pri ktorých sa navrhuje ich nové znenie a ktoré z vecného hľadiska nahrádzajú tieto odseky.

K bodu 4 (§ 8)

Cieľom návrhu úpravy § 8 od 1. júla 2026 a presunutím časti jeho znenia, ktorá sa viazala prioritne na povinnosť obce a vyššieho územného celku pri zabezpečovaní poskytovania sociálnej služby, ako príslušných orgánov verejnej moci pri poskytovaní sociálnych služieb, je zabezpečiť logicky správne systémové začlenenie jednotlivých ustanovení znenia tohto paragrafu v príslušných častiach zákona.

Nakoľko § 7 až 9 upravujú povinnosti poskytovateľa sociálnej služby, v § 8 sa navrhuje ponechať len povinnosť poskytovateľa sociálnej služby, poskytnúť fyzickej osobe sociálnu

službu ak ho o zabezpečenie jej poskytovania obec alebo vyšší územný celok požiadal a má voľné miesto na jej poskytovanie. Zároveň sa novo ustanovuje, že táto povinnosť uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby na základe preukázateľným spôsobom realizovaného požiadania obce alebo vyššieho územného celku o poskytovanie sociálnej služby, sa vzťahuje na rovnakom základe na každého poskytovateľa sociálnej služby, ak má voľné miesto, teda nielen na neverejných poskytovateľov sociálnej služby, ako to ustanovovala doterajšia právna úprava.

Úprava pôsobnosti obce a vyššieho územného celku, ako príslušných orgánov verejnej moci v rozsahu svojej pôsobnosti pri poskytovaní sociálnych služieb podľa tohto zákona, a to pri zabezpečovaní dostupnosti sociálnych služieb a spôsobu zabezpečenia poskytovania sociálnej služby, ktorá bola doposiaľ upravená v § 8 ods. 1 až 10 sa navrhuje novo upraviť v § 81a až 81c.

Nemožnosť poskytovateľa sociálnej služby alebo jeho zamestnanca byť opatrovníkom prijímateľa sociálnej služby v zariadení sa systémovo presunula do spoločných ustanovení pri poskytovaní sociálnej služby upravených v § 61.

K bodu 5 (§ 9 ods. 4)

Navrhovaná právna úprava k 1. januáru 2026 reaguje na skutkový stav využívania tzv. dodávateľského spôsobu zabezpečenia personálnych podmienok na vykonávanie vybraných obslužných činností a ďalších činností pri poskytovaní sociálnej služby, niektorými poskytovateľmi sociálnej služby, u ktorých to vedie vzhľadom na súvisiace prevádzkové podmienky k novej žiadateľnej redukcii ich prevádzkových nákladov pri poskytovaní sociálnej služby. Na základe skúsenosti a požiadaviek tejto aplikačnej praxe sa navrhuje upraviť právne podmienky na plnenie povinností poskytovateľov sociálnych služieb pri dodržiavaní tzv. „personálneho normatívu“ pri poskytovaní vybraných druhov sociálnych služieb ustanoveného v prílohe č. 1 k zákonu, a to pri zachovaní jeho zmyslu a účelu, ktorým je vytvorenie právnych podmienok na zabezpečenie bezpečnosti a odbornosti poskytovanej sociálnej služby. V zmysle návrhu už nebudú poskytovatelia sociálnych služieb povinní dodržiavať ustanovený maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov, ale ustanovený maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca. Dôvodom je skutočnosť, že na účely posudzovania plnenia povinností dodržiavania minimálneho „personálneho normatívu“ a závery tohto posudzovania v súčasnosti podľa doterajšej právnej úpravy má významný vplyv aj počet zamestnancov, ktorí vykonávajú v rámci poskytovanej sociálnej služby obslužné činnosti a ďalšie činnosti, ktoré poskytovatelia sociálnych služieb v mnohých prípadoch reálne zabezpečujú aj dodávateľským spôsobom (t. j. nie svojimi zamestnancami). Táto skutočnosť následne v rozpore so zmyslom a účelom personálneho normatívu na jednej strane môže zásadne vplývať na podiel počtu prijímateľov sociálnej služby pripadajúcich na jedného zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby (zvyšuje tento podiel) a na strane druhej zásadne vplýva na podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov (zvyšuje tento podiel). Povinnosť poskytovateľa sociálnej služby plniť štandard kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 k zákonu (§ 9 ods. 8 zákona, Príloha č. 2 k zákonu, a to v II. Oblasti: Personálne podmienky, 2.2. Kritérium: „Počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám“ takto koncipovanou právnou úpravou z hľadiska posudzovania individuálnych personálnych podmienok u konkrétneho poskytovateľa v konkrétnom čase nie je dotknutá.

Zároveň sa navrhuje vypustiť druhú vetu, ktorou sa definuje odborný pracovník, nakoľko tento sa novo definuje priamo v prílohe č. 1.

K bodu 6 (§ 9 ods. 10)

Ide o vypustenie nadbytočnej právnej úpravy k 1. januáru 2026, ktoré je odôvodnené nahradením povinnosti poskytovateľa sociálnej služby plniť podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby jeho povinnosťou ustanovenou v § 9 ods. 8 zákona- plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby, ktoré sú upravené v prílohe č. 2 k zákonu, a to na základe novely zákona o sociálnych službách vykonanej zákonom č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Plnenie povinnosti poskytovateľa sociálnej služby plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby je predmetom dozoru inšpekcie v sociálnych veciach v rámci dozoru nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri plnení povinností poskytovateľa sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby je povinný umožniť vykonanie tejto inšpekcia a poskytnúť pri nej súčinnosť podľa zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K bodu 7 (§ 9 ods. 10)

Ide o legislatívno- technickú úpravu k 1. januáru 2026 súvisiacu s návrhom na rozšírenie okruhu verejných poskytovateľov sociálnych služieb v § 3, resp. zosúladienie tohto okruhu so skutkovým stavom.

K bodu 8 (§ 9 ods. 11)

Ide o úpravu k 31. decembru 2026 súvisiacu s návrhom na zavedenie nového druhu sociálnej služby, ktorou je služba -sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci (§ 60a). Poskytovateľ tejto sociálnej služby nebude povinný vypracovať a uskutočňovať program supervízie, a to vzhľadom na jej zmysel, účel, cieľovú skupinu osôb, pre ktorú je určená a jej súvisiaci vecný obsah a spôsob jej vykonávania.

K bodu 9 (§ 11 poznámka pod čiarou)

Ide o legislatívno- technickú úpravu zabezpečujúcu jednoznačnosť znenia.

K bodu 10 (§ 12 ods. 1 ôsmy bod)

Ide o úpravu k 31. decembru 2026 súvisiacu s návrhom na zavedenie nového druhu sociálnej služby, ktorou je služba-sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci (§ 60a) a týmto návrhom ustanovenia sa vzhľadom na jej povahu a charakter a cieľovú skupinu osôb, pre ktorú je určená, systémovo začleňuje medzi podporné služby.

K bodu 11 (§ 15 ods. 2)

Návrhom sa k 31. decembru 2026 aj v súvislosti s ďalšími navrhovanými úpravami (vypustenie § 61 ods. 8 a následné prečíslenie), spomedzi činnosti, ktoré síce tento zákon upravuje, ale pre druh sociálnej služby, ktorý sa poskytuje, nie sú obsiahnuté v povinnom rozsahu týchto činností, ale poskytovateľ tejto sociálnej služby ich môže vykonávať, zabezpečovať ich vykonávanie alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie, ako tzv. iné činnosti, z § 15 ods. 2 vypúšťajú činnosti rôznych terapií (ktorými sú napríklad muzikoterapia, arteterapia, hipoterapia, canisterapia, biblioterapia, hydroterapia, aromaterapia a činnosťná terapia), ustanovené v § 61 ods. 8 v rámci doterajšej právnej úpravy. Zaraďujú sa tým systémovo medzi tzv. iné činnosti, ktoré môže poskytovateľ sociálnej služby vykonávať na účel zvýšenia kvality poskytovanej sociálnej služby do § 15 ods. 3, pričom sa už zákonom osobitne nevymedzujú. Dôvodom je, že rôzne terapie sú činnosti, ktoré sú z hľadiska podmienok na ich vykonávanie nad rámec činností upravených zákonom o sociálnych službách, a aj v prípade ak ich poskytovanie poskytovateľ sociálnej služby v rámci poskytovanej sociálnej služby ponúka, nemusia byť využívané všetkými prijímateľmi tejto konkrétnej sociálnej služby, hoci

poskytovateľ sociálnej služby má na ich vykonávanie vytvorené podmienky, a vo svojich dôsledkoch ich spravidla v aplikačnej praxi zahŕňa do „povinného rozsahu“ ním poskytovanej sociálnej služby.

S takto koncipovanou novou právnou úpravou ich systémového začlenenia ďalej súvisí aj povinnosť upraviť podmienky poskytovania týchto činností a úhradu za ich poskytovanie v osobitnej zmluve o poskytovaní iných činností (t.j. nie v zmluve o poskytovaní sociálnej služby s poukazom na § 74 ods. 8 v rámci doterajšej právnej úpravy).

K bodom 12 a 13 (§ 16 ods. 1 a 2)

Ide o úpravu súvisiacu s návrhom na zavedenie novej odbornej činnosti v rámci sociálnych služieb, ktorou je rozvoj rodičovských zručností od 1. januára 2026 (bližšie je vecným rozsahom a cieľovou skupinou, pre ktorú je určená vymedzená v navrhovanom § 23c).

Zároveň sa návrhom upravuje možnosť vykonávať túto činnosť ako samostatnú odbornú činnosť na základe zápisu do registra sociálnych služieb, čím sa môže vykonávať ako samostatný druh sociálnej služby.

K bodu 14 (§ 16 ods. 2)

V súvislosti s vypustením § 8 ods. 4 od 1. júla 2026, v ktorom bola zavedená legislatívno-technická skratka pre register sociálnych služieb, sa presúva zavedenie tejto skratky do tohto ustanovenia.

K bodu 15 (§ 16 ods. 3)

V Čl. I návrhu zákona sa v záujme zabezpečenia previazanosti dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti umožňuje využiť príspevok na pomoc pri odkázanosti aj na formálnu starostlivosť vo vybraných zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorými sú hospic alebo dom ošetrovateľskej starostlivosti, a to na úhradu činnosti, ktoré sú poskytované popri zdravotnej starostlivosti, ale svojou povahou a vecným obsahom sú poskytovanou pomocou pri odkázanosti na pomoc inej osoby (t. j. nie sú úkonom zdravotnej starostlivosti). V nadväznosti na takto koncipovanú právnú úpravu sa návrhom v tomto bode k 31. decembru 2026 upravuje možnosť týchto vymedzených zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti vykonávať odbornú činnosť pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby ako samostatnú odbornú činnosť, na základe zápisu do registra sociálnych služieb, čím sa môže vykonávať ako samostatný druh sociálnej služby. Pri výkone tejto samostatnej odbornej činnosti sa teda poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti stane súčasne poskytovateľom sociálnej služby, ktorou je pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatná odborná činnosť, čo umožní integrovať dlhodobú sociálno- zdravotnú starostlivosť v prospech odkázanej osoby súčasne na jednom mieste.

K bodom 16 a 18 (§ 17 ods. 2 a § 25)

Návrhom sa k 1. januáru 2026 z vecného obsahu vymedzenia ubytovania na účely tohto zákona, za ktoré sa považuje aj poskytnutie prístrešia, vypúšťa doterajšia obmedzujúca podmienka, že ide o poskytnutie prístrešia len na účel prenocovania. Ubytovanie poskytnutím prístrešia sa poskytuje v nocľahárni, kde je na základe skúsenosti z praxe žiadúce, aby sa prijímatelia tejto sociálnej služby mohli v priestoroch nocľahárne, ak to umožnia jej prevádzkové možnosti vrátane personálnych podmienok, zdržiavať nielen počas noci, ale z objektívnych dôvodov aj v inom čase počas dňa. Na jednej strane môže ísť o čas, kedy sa v rámci tejto sociálnej služby poskytujú ďalšie odborné činnosti a obslužné činnosti v rámci rozsahu poskytovanej sociálnej služby (napr. sociálne poradenstvo, výdaj stravy alebo potravín) a na strane druhej to umožňuje, aby aj v osobitných mimoriadnych situáciách (napríklad v čase nepriaznivého počasia -

extrémne nízke alebo vysoké teploty a pod.) mohli prijímatelia tejto sociálnej služby prístrešie nocľahárne využívať aj mimo nočných hodín.

K bodu 17 (§ 23c)

K 1. januáru 2026 sa ustanovuje nová odborná činnosť zameraná na rozvoj rodičovských zručností, a to z dôvodu, že prvé obdobie vývinu dieťaťa je veľmi dôležitým obdobím s množstvom príležitostí, ak sa dieťa vyvíja v podnetnom prostredí a pri informovanom zabezpečovaní jeho základných potrieb, ktoré zabezpečujú jeho zdravý vývin, ale aj rizík, ak vývin dieťaťa nie je dostatočne podporovaný pre neznalosť a nevedomosť. Cieľom tejto odbornej činnosti je podporiť rodičov detí od narodenia až po začatie poskytovania povinného predprimárneho vzdelávania v zvládaní každodenných rodičovských zručností a v poskytovaní podporujúcej starostlivosti o zdravý raný detský vývin s dôrazom na prevenciu a intervenciu. Podpora je cieleňá aj na ženy a ich partnerov, ktorí spoločne očakávajú narodenie dieťaťa a tehotenstvo ženy bolo potvrdené príslušným odborným lekárom. Prostredníctvom tejto odbornej činnosti ide o cieleňé posilnenie schopností, vedomostí a zručností členov rodiny v oblasti starostlivosti o dieťa pri rešpektovaní jeho najlepšieho záujmu, a to najmä v oblastiach psychomotorického vývinu, komunikácie, sociálnej interakcie, ako aj interakcie s okolitým prostredím. Cieleňou podporou sa zvyšujú kompetencie a zručnosti rodičov v poskytovaní osobnej starostlivosti o dieťa a informovaného zabezpečovania potrebnej zdravotnej starostlivosti a inej odbornej starostlivosti dieťaťu a zároveň sa tým v súlade s individuálnymi potrebami a schopnosťami dieťaťa podporuje jeho všestranný a zdravý vývin. Dieťaťu a jeho rodine sa táto podpora poskytuje prostredníctvom učenia sa v ich prirodzenom prostredí, teda terénnou formou. Dôraz sa dáva na poskytovanie tejto odbornej činnosti systémovo, opakovane a v štruktúrovanom vecnom obsahu, teda cez terénne programy pričom možná ambulantná forma jej poskytovania by mala byť vždy len doplnkovou k tejto terénnej forme jej poskytovania.

K bodu 19 (§ 27 ods. 3)

Ide o zosúladenie označenia zariadenia na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately k 1. januáru 2026, v súlade s platnou právnou úpravou obsiahnutou v zákone č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 20 (poznámka pod čiarou 23e)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 21 a 22 (§ 34, 35, 36)

K 1. januáru 2026 sa upravuje, že v zariadeniach, ktorými sú zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby, sa sociálna služba poskytuje len formou pobytovej sociálnej služby, t.j. nie je možné ju poskytovať ambulantne. V prípade zariadenia podporovaného bývania ide len o spresnenie, nakoľko iná ako pobytová forma nie je využívaná, keďže ide o sociálnu službu, ktorá plne nahrádza prirodzené domáce prostredie prijímateľa.

V prípade zariadenia pre seniorov a zariadenia opatrovateľskej služby, činnosti v rámci poskytovanej sociálnej služby v týchto zariadeniach ambulantnou formou, svojím vecným rozsahom zodpovedajú sociálnej službe v dennom stacionári, a teda nie je dôvod, aby boli tieto sociálne služby poskytované v zariadení pre seniorov a v zariadení opatrovateľskej služby popri pobytovej forme aj ambulantnou formou.

Zároveň sa so zámerom rozšíriť možný okruh prijímateľov sociálnych služieb v zariadení opatrovateľskej služby (§ 36) vypúšťa podmienka plnoletosti prijímateľa tejto sociálnej služby. To znamená, že táto sociálna služba bude môcť byť poskytovaná aj neplnoletej fyzickej osobe.

K bodu 23 (§ 40 ods. 1)

K 31. decembru 2026 v súvislosti s úpravami súvisiacimi s príspevkom na pomoc pri odkázanosti v Čl. I návrhu zákona sa navrhuje rozšíriť potenciálnu skupinu prijímateľov sociálnej služby v dennom stacionári aj na osoby so stupňom odkázanosti I. Takýmto spôsobom sa podporí rozvoj služieb na komunitnej úrovni, socializácia ľudí odkázaných na pomoc inej osoby ako aj poradenstvo ich blízkym, s cieľom predchádzať zhoršovaniu ich nepriaznivej situácie s využitím zdrojov v rodine a komunitne.

K bodu 24 (§ 41 ods. 2)

Návrhom sa k 1. januáru 2026 spresňuje, že poskytovanie úkonov podľa prílohy č. 4 zákona v rámci opatrovateľskej služby predstavuje vo svojich dôsledkoch poskytovanie pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 25 (§ 41 zmena poznámky pod čiarou)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 276 a 27 (§ 41 ods. 3 a 4)

V nadväznosti na úpravu v Čl. I návrhu zákona sa k 31. decembru upravujú situácie, pri ktorých nemožno poskytovať opatrovateľskú službu, s vypustením dôvodu opatrovania v rámci peňažného príspevku na opatrovanie, ktorý sa z právnej úpravy osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vypúšťa a vo svojich dôsledkoch ho nahrádza právna úprava Čl. I návrhu zákona. V nadväznosti na úpravu odseku 3 sa odsek 4 stáva nadbytočným.

K bodom 28 až 36 (§ 42, 43, 44, 47)

Návrhom sa, s cieľom zjednodušenia prístupu cieľovej skupiny osôb k sociálnym službám, ktorými sú prepravná služba, sprievodcovská a predčítateľská služba, tlmočnická služba a požičiavanie pomôcok k 1. januáru 2026 upravuje, že podmienky pre poskytovanie týchto sociálnych služieb je možné alternatívne preukázať aj integrovaným posudkom vydaným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorom je tento druh sociálnej služby navrhnutý ako pre túto osobu- účastníka konania o integrovanom posudku, možný druh sociálnej služby na základe vykonanej sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti. To platí aj v prípade, že nejde o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (napr. odkázanú na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo odkázanú na pomôcku), ale ide o fyzickú osobu, u ktorej sa jej nepriaznivý zdravotný stav s funkčnými dôsledkami odôvodňujúcimi poskytovanie sociálnej služby tohto druhu (napr. problémy v oblasti mobility a orientácie) zistí a deklaruje v rámci posudkového záveru integrovanej posudkovej činnosti obsiahnutého vo výroku integrovaného posudku.

K bodom 37 až 41 (§ 54)

Ide o legislatívno-technické úpravy k 31. decembru 2026 súvisiace s úpravou neformálnej starostlivosti v Čl. I. Zároveň sa v záujme jednoznačnosti a v súlade so zmyslom a účelom odľahčovacej služby upravuje, že maximálny rozsah odľahčovacej služby poskytovanej neformálnemu opatrovateľovi -30 dní v kalendárnom roku, sa rovnako vzťahuje aj na, s týmto rozsahom previazaný, maximálny rozsah poskytovania sociálnej služby odkázanej osobe v kalendárnom roku, a to v čase odľahčenia neformálneho opatrovateľa, bez ohľadu na počet

jej neformálnych opatrovateľov v konkrétnom čase. Podľa Čl. I návrhu zákona môžu neformálnu starostlivosť odkázanej osobe poskytovať súčasne až tri fyzické osoby – neformálni opatrovatelia, pokrývajúci vecný aj časový rozsah potrebnej pomoci pri odkázanosti tejto odkázanej osobe. To znamená, že trom neformálnym opatrovateľom poskytujúcim neformálnu starostlivosť súčasne jednej odkázanej osobe môže vzniknúť nárok na poskytnutie odľahčovacej služby vo vzťahu k neformálnej starostlivosti poskytovanej tejto jednej odkázanej osobe len

- v rovnakom čase spoločne čerpanom časovom období najviac 30 dní v kalendárnom, alebo
- v individuálne každým neformálnym opatrovateľom čerpanom časovom období v takom rozsahu, aby súčet týchto individuálne čerpaných časových období u jednotlivých neformálnych opatrovateľov nepresiahol 30 dní v kalendárnom roku.

K bodu 42 (§ 60a)

K 31. decembru 2026 sa upravuje sa nový druh sociálnej služby, ktorým je sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci. Nejde o poskytovanie právnej pomoci cieľovej skupine osôb, ani o ich zastupovanie na základe udeleného plnomocenstva. Účelom tejto sociálnej služby je najmä vyhľadávanie a sprostredkovanie fyzickej osobe a jej rodine, a to osobne poskytovanou súčinnosťou- najmä asistenciou pri administrácií, za aktívnej súčinnosti tejto fyzickej osoby a jej rodiny, potrebnej pomoci v nepriaznivej sociálnej situácii (nielen sociálnej služby ale aj inej pomoci v súvisiacich oblastiach uplatňovania možných individuálnych nárokov, ako napr. hmotná núdza a pod.), ale aj administrácia súvisiaca s príspevkom na pomoc pri odkázanosti, ktorý upravuje Čl. I návrhu tohto zákona. Zámerom je, aby poskytovateľ tejto sociálnej služby za aktívnej súčinnosti odkázanej osoby vyhľadal a sprostredkoval v konkrétnom čase takú sociálnu službu či inú pomoc, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania aktivizuje k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje sociálnemu vylúčeniu a podporuje začlenenie do spoločnosti.

V záujme podpory neformálnej starostlivosti, bude možné v rámci tejto sociálnej služby aj sprostredkovať vzdelávacie kurzy alebo vzdelávacie programy pre neformálnych opatrovateľov so zameraním na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby a potrebu nadobudnutia súvisiacich vedomostí a zručností.

Poskytovateľ tejto sociálnej služby bude spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri riešení nepriaznivej životnej situácie a postupovať v súlade s jeho povinnosťami podľa § 7.

K bodu 43 (§ 61 ods. 8)

Návrhom sa k 31. decembru 2026 z okruhu činností uvedenom v tomto zákone vypúšťa v doterajšej právnej úprave explicitne uvedená možnosť vykonávať na účel zvýšenia kvality poskytovanej sociálnej služby muzikoterapiu, arteterapiu, hipoterapiu, canisterapiu, biblioterapiu, hydroterapiu, aromaterapiu a činnosťnú terapiu, v dôsledku ktorej poskytovanie týchto činností nebude môcť byť obsiahnuté v zmluve o poskytovaní sociálnej služby, ale v osobitnej zmluve tak, ako to ustanovuje § 74 ods. 8. Táto právna úprava je previazaná s navrhovanou úpravou § 15 ods. 2. Možnosť poskytovateľa sociálnej služby vykonávať, zabezpečovať alebo vytvárať podmienky na vykonávanie iných činností, ktoré tento zákon neupravuje a zvyšujú kvalitu sociálnej služby (t.j. naďalej aj vrátane rôznych terapií) vychádza z § 15 ods. 3.

S takto koncipovanou novou právnou úpravou ich systémového začlenenia do § 15 ods. 3 je spojená povinnosť upraviť podmienky poskytovania týchto činností a úhradu za ich poskytovanie v osobitnej zmluve o poskytovaní iných činností (t.j. nie v zmluve o poskytovaní sociálnej služby).

K bodu 44 (§ 61 ods. 9)

Na základe požiadaviek z aplikačnej praxe sa k 1. januáru 2026 navrhuje medzi činnosťami, ktoré možno v rámci sociálnych služieb poskytovať doplniť aj poskytovanie fyzioterapeutickej

starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Takto koncipovaná právna úprava je odôvodnená významom fyzioterapeutickej starostlivosti pre elimináciu funkčných dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a nepriaznivého zdravotného stavu a nevyhnutnosťou zabezpečenia jej dostupnosti, aj v rámci poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou.

K bodu 45 (§ 61 ods. 11 a 12)

Novo navrhovaný odsek 11 k 1. júlu 2026 súvisí s vytvorením novej pracovnej pozície v oblasti sociálnych služieb, ktorou je „pracovník dlhodobej starostlivosti“. Pracovník dlhodobej starostlivosti sa bude môcť v zariadeniach sociálnych služieb s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti podieľať na jej poskytovaní, a to v rozsahu úkonov vymedzených v prílohe č. 4 a aj novo ustanovenej prílohe č. 7 k zákonu. Kvalifikačné predpoklady pre výkon tejto pozície sú obsiahnuté v návrhu úpravy § 84.

Potreba zvedenia novej pracovnej pozície vychádza z dlhodobo identifikovaných potrieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb a nevyhnutnosti efektívnejšieho prepojenia dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti. Súčasný systém financovania a organizácie dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ošetrovateľskú starostlivosť nezodpovedá reálnym požiadavkám praxe ani meniacim sa demografickým trendom spojeným aj so starnutím populácie a jeho dôsledkami, ktoré zvyšujú tlak na dostupnosť a kvalitu služieb dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti.

Nová profesia vytvára spoločný rámec pre systematickú integráciu zdravotných a sociálnych prvkov starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb. Reaguje na disproporcie medzi rozsahom poskytovanej zdravotnej ošetrovateľskej starostlivosti v týchto zariadeniach sociálnych služieb a jej financovaním zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, ktoré je v súčasnosti nepostačujúce a neodzrkadľuje reálne potreby klientov odkázaných na dlhodobú sociálno-zdravotnú starostlivosť a s nimi súvisiacu nákladovosť aj ich personálneho zabezpečenia.

Zároveň právna úprava reflektuje na dlhodobý problém poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí čelia nedostatku kvalifikovaného personálu. Príčiny tohto stavu spočívajú najmä v nízkej atraktivite povolania v sociálnej oblasti – tak z hľadiska finančného ohodnotenia, ako aj z hľadiska spoločenského statusu a možností kariérneho rastu. Zavedenie novej profesie umožní vytvoriť jasne definované odborné štandardy, zvýšiť profesionalizáciu a uznanie pracovníkov dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, a tým aj posilniť motiváciu pre vstup do tohto sektora.

Navrhovaná úprava tak predstavuje významný krok k zlepšeniu dostupnosti, kontinuity a kvality starostlivosti pre odkázané osoby, k efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov a k stabilizácii personálneho zabezpečenia v zariadeniach sociálnych služieb.

V odseku 12 ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s vypustením znenia tohto ustanovenia z § 8 (ktorý je v časti upravujúcej povinnosti poskytovateľa sociálnej služby) a jeho nového systémového začlenenia medzi spoločné ustanovenia.

K bodu 46 (§ 61a a 61b)

Cieľom navrhovanej právnej úpravy k 31. decembru 2026 obsiahnutej v § 61a je jednoznačné právne vymedzenie sociálnych služieb podmienených odkázanosťou ako služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme (ďalej len „SVHZ“) v zmysle článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a sekundárnych právnych aktov Európskej komisie. Ide o platené druhy sociálnych služieb, s existenciou trhu poskytovateľov týchto sociálnych služieb s ekonomickým plnením a majú teda povahu hospodárskej činnosti. Sociálne služby podľa §

34 až 41 svojím charakterom naplňajú znaky služieb, ktoré sú poskytované v priamom verejnom záujme, a to najmä:

- zabezpečujú starostlivosť pre osoby, ktoré sú z dôvodu odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby neschopné uspokojovať základné životné potreby,
- plnia funkciu sociálnej inklúzie a prevencie sociálneho vylúčenia,
- prispievajú k ochrane ľudskej dôstojnosti, zdravia a života odkázaných osôb,
- sú poskytované bez ohľadu na trhovú ziskovosť, a preto vyžadujú stabilné financovanie z verejných zdrojov.

Právne zakotvenie SVHZ má významné praktické dôsledky:

- *Závazok poskytovania* – poskytovateľ prijme záväzok poskytovať službu ako SVHZ, ktorý bude spolu s obdobím trvania tohto záväzku vedený ministerstvom v informačnom systéme sociálnych služieb. Záväzok sa viaže na určité obdobie (maximálne 10 rokov), pričom ho možno prijať opakovane, čo posilňuje stabilitu a predvídateľnosť systému. Na 10 rokov môže byť poverenie na poskytovanie sociálnej služby ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme (SVHZ) preto, že Európske právo (Čl. 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) umožňuje, aby členské štáty poverili podniky, v tomto prípade zariadenia sociálnych služieb, plnením záväzkov vo verejnom záujme. Rozhodnutie Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (2012/21/EÚ) (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012) (tzv. rozhodnutie o službách vo všeobecnom hospodárskom záujme) výslovne stanovuje, že obdobie poverenia musí byť časovo obmedzené, pričom spravidla nesmie presiahnuť 10 rokov, ak členský štát nepreukáže osobitné okolnosti (napr. potrebu dlhodobej investície s návratnosťou nad 10 rokov). Slovenský právny rámec v návrhu prevzal tento európsky limit a zakotvil, že záväzok poskytovať sociálnu službu ako SVHZ možno prijať najviac na 10 rokov. Dôvod je rovnaký ako v práve EÚ: zabezpečiť pravidelnú kontrolu účelnosti, proporcionality a hospodárnosti, ktorá sa poskytuje z verejných zdrojov.
- *Financovanie* – poskytovateľ je oprávnený čerpať verejné prostriedky formou spolufinancovania na krytie oprávnených nákladov. Súčasťou úpravy je aj povinnosť kontrolovať nadmernú náhradu a v prípade jej vzniku ju vrátiť, čím sa zabezpečuje súlad s pravidlami EÚ o štátnej pomoci.
- *Regulačný rámec* – ministerstvo je splnomocnené vydať vykonávací predpis, ktorý určí: rozsah a metodiku výpočtu oprávnených nákladov, spôsob zistenia nadmernej náhrady poskytnutej z verejných zdrojov, zoznam, náležitosti a termíny predkladania podkladov, postup pri vrátení nadmernej náhrady. Zároveň sa upraví spôsob určenia nevymáhateľnej pohľadávky z nezaplátenej úhrady alebo jej časti za sociálnu službu poskytovanú ako SVHZ, postup pri trvalom upustení od vymáhania tejto pohľadávky a spôsob určenia straty vzniknutej veriteľovi z dôvodu nevymáhateľnosti tejto pohľadávky a spôsob kompenzácie tejto straty. Navrhované doplnenie rozsahu splnomocňovacieho ustanovenia reaguje na skutkový stav faktickej nemožnosti platenia ani regulovanej úhrady za poskytovanú sociálnu službu podmienenú odkázanosťou ku dňu požadovanej splatnosti tejto úhrady, a to pre nedostatočný príjem a majetok prijímateľa sociálnej služby ani iných povinných osôb platiť túto prijímateľom sociálnej služby nezaplátenu úhradu za sociálnu službu, resp. jej nezaplátenu časť. Domáhať sa splatnosti takto vzniknutej pohľadávky nezaplátenej úhrady za sociálnu službu, resp. jej nezaplátenej časti sa môže poskytovateľ sociálnej služby, ako veriteľ, domáhať len pri takej zmene príjmových a majetkových pomeroch dlžníka, ktoré umožnia domáhať sa tejto splatnosti (§ 73 ods. 10 zákona o sociálnych službách). Vzhľadom na osobitosti cieľovej skupiny osôb, ktorým sú

poskytované sociálne služby podmienené odkázanosťou, s akcentom na ich sociálnu zraniteľnosť, reálna vymožitelnosť vzniknutých pohľadávok je v aplikačnej praxi veľmi nízka. V legitímnom verejnom záujme podporiť reálnu dostupnosť a prístupnosť sociálnych služieb podmienených odkázanosťou aj pre odkázané osoby s nepostačujúcim príjmom a majetkom ani na platenie regulovanej úhrady za sociálnu službu bude novo ustanovený mechanizmus možnej podpory poskytovanej sociálnej služby takýmto odkázaným osobám zo strany štátu, a to čiastočnou refundáciou vzniknutej a preukázanej straty z faktickej nevymožitelnosti takto vzniknutých pohľadávok nezaplatenej úhrady za sociálnu službu, poskytovanou poskytovateľom sociálnej služby podmienenej sociálnou odkázanosťou. Takto koncipovaná právna úprava bude obsahovať aj špecifické vymedzenie nevymožitelnosti pohľadávky na tento účel (pri ktorej je riziko, že ju dlžník neuhradí alebo uhradí len čiastočne, ak dlžník zomrel a nezanechal žiadny majetok alebo zanechal majetok nepatrnej hodnoty), ako aj reálny odpis vzniknutej pohľadávky dlžníkovi – záruka upustenia od jej vymáhania, aj spôsob určenia kompenzovateľnej straty z nevymožitelnosti tejto pohľadávky, a to v kontexte s relevantnými údajmi o jeho celkovom hospodárení.

- *Princíp neziskovosti* – poskytovanie služby vo všeobecnom hospodárskom záujme sa na účely zákona považuje za poskytovanie sociálnej služby bez cieľa dosiahnuť zisk. Tým sa pri sociálnych službách SVHZ odstraňuje rozdielne posudzovanie podľa právnej formy poskytovateľa (napr. obec, nezisková organizácia, obchodná spoločnosť). Dôvodom je skutočnosť, že prijatím záväzku na poverenie poskytovania sociálnej služby ako SVHZ, a teda aj možnosti prijímať verejné zdroje, sa poskytovateľ tejto sociálnej služby zároveň zaväzuje plniť podmienky pre poskytovanie sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, vrátane podmienok v oblasti nakladania s verejnými zdrojmi a ich výlučného použitia na ustanovené oprávnené náklady.

Zaradenie týchto služieb medzi SVHZ je v súlade s európskym rámcom pre sociálne služby všeobecného záujmu, ktorý umožňuje členským štátom poskytovať financovanie bez toho, aby boli považované za nedovolenú štátnu pomoc, pokiaľ sú splnené podmienky transparentnosti, proporcionality a kontroly. Navrhovaná úprava predstavuje systémový krok k posilneniu právnej istoty poskytovateľov aj prijímateľov služieb, stabilizácii financovania sociálnych služieb z verejných zdrojov, zosúladieniu vnútroštátnej úpravy s právom Európskej únie.

Navrhované znenie § 61b sleduje cieľ rozšíriť rámec služieb, ktoré možno kvalifikovať ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme (SVHZ), aj na ostatné sociálne služby podľa tohto zákona. Uvedené umožní, aby tieto služby – v prípadoch, keď spĺňajú podmienky ustanovené právom Európskej únie pre poskytovanie štátnej pomoci – mohli čerpať verejné zdroje v režime oprávnenej kompenzácie podľa rozhodnutia Komisie 2012/21/EÚ z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc poskytovanú ako kompenzáciu za plnenie záväzkov služby vo všeobecnom hospodárskom záujme.

Rozšírenie právneho rámca preto vytvára systémovú možnosť, aby aj iné druhy sociálnych služieb mohli byť označené ako SVHZ, ak to je nevyhnutné na zabezpečenie ich dostupnosti a kontinuity v záujme verejnosti a spĺňajú podmienky ustanovené právom Európskej únie pre poskytovanie štátnej pomoci pre SVHZ.

Navrhované ustanovenie zabezpečí právnu istotu pre štát, samosprávu aj poskytovateľov sociálnych služieb pri poskytovaní finančných kompenzácií z verejných prostriedkov a umožní transparentné uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súlade s právom EÚ. Tento rámec zároveň posilní stabilitu financovania, najmä u malých a regionálnych poskytovateľov, a prispeje k udržateľnosti systému sociálnych služieb, ktorý je podľa Plánu obnovy a odolnosti

SR a strategických cieľov rezortu práce založený na princípoch verejného záujmu, dostupnosti a rovnakého prístupu k pomoci.

K bodom 47 a 48 (§ 63 ods. 4)

S navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 ide o úpravu súvisiacu s návrhom na zavedenie novej odbornej činnosti ktorou je rozvoj rodičovských zručností, ktorú bude možní vykonávať aj samostatne (ako druh sociálnej služby) na základe udelenej akreditácie a následného zápisu do registra sociálnych služieb. Návrhom sa začleňuje medzi sociálne služby, pri ktorých sa za odbornú spôsobilosť žiadateľa o zápis do registra sociálnych alebo štatutárneho zástupcu žiadateľa o zápis do registra, resp. nimi poverenej zodpovednej osoby považuje získanie úplného stredného všeobecného alebo odborného vzdelania.

S účinnosťou k 31. decembru 2026 ide o úpravu súvisiacu s návrhom na zavedenie nového druhu sociálnej služby, ktorou je služba-sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci (§ 60a) a návrhom sa začleňuje medzi sociálne služby, pri ktorých sa za odbornú spôsobilosť žiadateľa o zápis do registra sociálnych alebo štatutárneho zástupcu žiadateľa o zápis do registra, resp. nimi poverenej zodpovednej osoby považuje získanie úplného stredného všeobecného alebo odborného vzdelania. To nenahrádza vyžadovanú odbornú spôsobilosť zamestnancov poskytovateľa, pri vykonávaní odborných činností poskytovaných v rámci povinného vecného rozsahu tejto sociálnej služby napr. poskytovanie sociálneho poradenstva v rozsahu základného sociálneho poradenstva je viazané plnením kvalifikačných predpokladov potrebných na jeho vykonávanie v oblasti sociálnych služieb podľa § 84 ods. 4 zákona, a poskytovanie sociálneho poradenstva v rozsahu špecializovaného sociálneho poradenstva je viazané plnením kvalifikačných predpokladov potrebných na jeho vykonávanie v oblasti sociálnych služieb podľa § 84 ods. 5 zákona (získané vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca).

K bodu 49 (§ 63 ods. 6)

Ide o úpravu súvisiacu s návrhom na zavedenie novej odbornej činnosti v rámci sociálnych služieb, ktorou je odborná činnosť- rozvoj rodičovských zručností (bližšie definovaná v navrhovanom § 23c) k 1. januáru 2026, ktorú je možné vykonávať aj ako samostatnú odbornú činnosť, na základe zápisu do registra sociálnych služieb.

Návrhom sa v záujme zabezpečenia zjednocujúcej kvality vykonávania tejto odbornej činnosti resp. nového druhu sociálnej služby na území Slovenskej republiky ustanovuje, že podmienkou zápisu do registra je akreditácia udelená ministerstvom.

K bodom 50 a 58 (§ 64 ods. 2 a § 66 písm. j)

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s návrhom na rozšírenie okruhu verejných poskytovateľov od 1. januára 2026, za ktorých sa považujú aj právnické osoby zriadené alebo založené združením obcí alebo štátom. To znamená, že žiadosť o zápis do registra sociálnych služieb bude obsahovať aj názov a identifikačné číslo organizácie u týchto subjektov, a to ako zriaďovateľov alebo zakladateľov žiadateľa o zápis do registra sociálnych služieb.

Tieto údaje sa súčasne budú zapisovať aj do registra sociálnych služieb.

K bodu 51 (poznámka pod čiarou k odkazu 30b)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 52 (§ 64 ods. 5)

Ide o úpravu v súvislosti vnútorne previazanú s úpravou povinnosti poskytovateľa sociálnej služby v § 9 ods. 4.

K bodu 53 (§ 64 ods. 12)

Ide o úpravu súvisiacu s návrhom možnosti vykonávať činnosť pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby vo vybraných zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti (hospic alebo dom ošetrovateľskej starostlivosti) ako samostatnú odbornú činnosť (druh sociálnej služby) na základe zápisu do registra sociálnych služieb (§ 16 ods. 3) od 31. decembra 2026.

Návrhom sa upravuje, ktoré údaje sa pri žiadosti o zápis do registra pre tento druh sociálnej služby predkladajú. Vzhľadom k tomu, že už ide o existujúceho poskytovateľa zdravotnej starostlivosti na konkrétnom mieste, kde sa bude poskytovať aj tento druh sociálnej služby, v záujme zabránenia neúčelnému administratívne zaťaženiu žiadateľa o zápis do registra, niektoré doklady sa nebudú vyžadovať, napr. preukázanie bezúhonnosti, odbornej spôsobilosti, štatút, údaje o priestorových, materiálnych a hygienických podmienkach.

K bodom 54 a 57 (§ 65 ods. 2 a § 66 písm. d)

Návrhom sa od 1. januára 2026 upravuje identifikátor sociálnej služby, ktorý je po zápise sociálnej služby príslušným vyšším územným celkom do registra sociálnych služieb vygenerovaný informačným systémom sociálnych služieb, na účely jednoznačnej identifikácie sociálnej služby konkrétneho druhu a formy, poskytovanej poskytovateľom sociálnej služby na konkrétnom mieste jej poskytovania a to aj na účely zjednodušenia administrácie, napríklad aj pri evidovaní použitia príspevku na pomoc pri odkázanosti (definovaného v článku I návrhu tohto zákona) na sociálne služby.

Identifikátor sociálnej služby bude súčasťou údajov zapisovaných do registra sociálnych služieb.

K bodu 55 (§ 65 ods. 5)

Ide o úpravu súvisiacu s návrhom na rozšírenie okruhu verejných poskytovateľov sociálnej služby k 1. januáru 2026 aj o združenie obcí. Právna úprava § 65 ods. 5, vzhľadom na vnútornú previazanosť právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnej služby medzi združením obcí, a jednotlivými obcami, ktoré sú členmi tohto združenia obcí, a ním zriadenou alebo založenou právnickou osobou, vytvára právne podmienky na možnosť prevedenia oprávnenia právnickej osoby zriadenej alebo založenej združením obcí, poskytovať sociálnu službu na inú osobu, a prechodu na právneho nástupcu poskytovateľa sociálnej služby, ak je ním toto združenie obcí, alebo niektorá z obcí, ktorá je jedným z členov tohto združenia obcí.

K bodu 56 (§ 66 písm. c)

Ide o legislatívno-technickú úpravu previazané s úpravou v § 3 ods. 3.

K bodu 59 (§ 67a)

Návrhom sa v oblasti vedenia účtovníctva a výročnej správy o činnosti a hospodárení poskytovateľa sociálnej služby k 31. decembru 2026 vykonávajú viaceré zmeny súvisiace najmä s vymedzením sociálnych služieb podmienených odkázanosťou na pomoc inej osoby (podľa § 34 až 41 zákona o sociálnych službách) ako služieb poskytovaných vo všeobecnom hospodárskom záujme (ďalej len "SVHZ"), ako aj so zmenou a zavedením niektorých pojmov. Bližšie sa špecifikuje, že všetci poskytovatelia sociálnych služieb (verejní aj neverejní) sú povinní vypracovať výročnú správu o činnosti a hospodárení poskytovateľa sociálnej služby (ďalej len „výročná správa“) za predchádzajúci kalendárny rok do 15. júla príslušného kalendárneho roka. Neverejní poskytovatelia sú povinní ju do tohto termínu uložiť do verejnej časti registra účtovných závierok a verejní poskytovatelia ju zverejnia na svojom webovom sídle.

Obsahom výročnej správy budú nielen ekonomicky oprávnené výdavky (zmena z pojmu „náklady“ v § 72 ods. 5 na jednotku výkonu sociálnej služby), ale aj oprávnené náklady na jednotku sociálnej služby (pojem definovaný osobitným predpisom v súvislosti s definovaním sociálnych služieb poskytovaných ako SVHZ), a to nielen podľa druhu sociálnej služby, ale aj jej formy, ktorá môže mať na nákladovosť sociálnej služby významný vplyv.

Pre poskytovateľov sociálnych služieb poskytovaných ako SVHZ sa ustanovuje osobitná povinnosť účtovať v sústave podvojného účtovníctva. Dôvodom je nevyhnutnosť sledovať oprávnené náklady poskytovateľa na účely určenia oprávnených nákladov sociálnej služby poskytovanej ako SVHZ, ako aj výpočtu nadmernej náhrady poskytnutej z verejných prostriedkov v rámci spolufinancovania tejto sociálnej služby. Účelom je zjednotenie prístupu k poskytovateľom sociálnej služby a zvýšenie transparentnosti hospodárenia, posudzovanie finančnej stability a kontrola dodržiavania podmienok poskytovania sociálnych služieb.

V odseku 6 sa za slovami „vo svojom účtovníctve“ používa formulácia „vedenom podľa odseku 5“, čím sa spresňuje, že povinnosť oddelene viesť údaje sa uplatní podľa účtovnej sústavy, ktorú poskytovateľ vedie podľa § 67a ods. 5. Táto úprava odstraňuje interpretačnú nejasnosť medzi pojmami príjmy/výdavky a výnosy/náklady a zabezpečuje terminologickú väzbu na zákon o účtovníctve a príslušné postupy účtovania. Tým sa predíde zamieňaniu výdavkov s nákladmi (napr. odpisy) a zjednocuje sa metodika vykazovania naprieč poskytovateľmi. Uvedené je zároveň nevyhnutné pre prepojenie na osobitnú sekundárnu reguláciu SVHZ, ktorá vyžaduje transparentné sledovanie oprávnených nákladov a výnosov na účely výpočtu nadmernej náhrady; bez väzby na odsek 5 by nebolo jasné, či má poskytovateľ viesť oddelené položky ako príjmy/výdavky alebo výnosy/náklady. Vyhláška k financovaniu SVHZ operuje s pojmami „oprávnené náklady“ a „celkové výnosy“, preto je potrebné, aby poskytovatelia v podvojnóm účtovníctve vykazovali oddelene výnosy a náklady podľa druhu a formy služby. Ako je v osobitnej časti k § 67a už zdôvodnené, pre poskytovateľov SVHZ je potrebné viesť podvojnú účtovníctvo práve z dôvodu sledovania oprávnených nákladov a nadmernej náhrady; formulácia v odseku 6 toto pravidlo premieta priamo do textu zákona pri vedení oddelenej evidencie. Praktické ozrejmienie aplikácie:

Poskytovateľ sociálnej služby podľa § 67a ods. 1 písm. a) je povinný viesť vo svojom účtovníctve vedenom podľa odseku 5 oddelene:

- c) výnosy a náklady spojené s poskytovaním sociálnej služby v zariadeniach uvedených v § 34 až 40 v členení podľa druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby, ako aj výnosy a náklady spojené s inou činnosťou, ak poskytuje sociálnu službu ako službu vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- c) výnosy a náklady spojené s poskytovaním sociálnej služby v členení podľa druhu sociálnej služby, ak vedie účtovníctvo v sústave podvojného účtovníctva a nejde o sociálnu službu podľa písm. a),
- c) príjmy a výdavky spojené s poskytovaním sociálnej služby v členení podľa druhu sociálnej služby, ak vedie účtovníctvo v sústave jednoduchého účtovníctva.

Očakávaným prínosom je zosúladenie zákonných pojmov s účtovnými predpismi a praxou, odstránenie nejednoznačností pri kontrole a pri výpočte nadmernej náhrady podľa sekundárnej regulácie a vyššia porovnateľnosť a transparentnosť hospodárskych výsledkov naprieč poskytovateľmi. Formulácia „...vo svojom účtovníctve vedenom podľa odseku 5 oddelene...“ nevytvára novú vecnú povinnosť, iba zaisťuje vnútornú väzbu na odsek 5 a tým jednoznačne určuje, či sa má používať párová terminológia výnosy/náklady alebo príjmy/výdavky.

K bodu 60 (§ 68 ods. 1 písm. c)

Ide k 1. januáru 2026 o opravu chyby označenia odseku, na ktorý sa odkazuje pri právnom dôvode výmazu z registra sociálnych služieb, ktorým je nesplnenie finančných podmienok na

poskytovanie sociálnej služby. Zároveň sa upravuje, že tento dôvod výmazu sa týka všetkých poskytovateľov sociálnej služby, nielen neverejných a zriadených/založených obcou alebo vyšším územným celkom. To znamená, že aj v prípade, ak poskytovateľ sociálnej služby, ktorým je obec prestane spĺňať finančné podmienky (napr. z dôvodu evidovaných nedoplatkov na poistnom na sociálne poistenie), vyšší územný celok rozhodne o výmaze ňou poskytovanej sociálnej služby z registra.

K bodu 61 (§ 68 ods. 2 písm. f)

Ide o úpravu vnútorne previazanú s ustanovením povinnosti vypracovať a zverejniť výročnú správu (v registri účtovných závierok alebo na webovom sídle), a to novo v § 67a pre všetkých poskytovateľov sociálnej služby od 31. decembra 2026. To znamená, že každý poskytovateľ, ktorý si túto povinnosť ani na výzvu vyššieho územného celku nesplní, bude z registra sociálnych služieb vymazaný.

K bodu 62 (§ 69 ods. 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu so zmenou označenia písmen v § 81 ods. 1. januára 2026.

K bodu 63 (§ 70 ods. 3)

Ide o úpravu súvisiacu s návrhom možnosti vykonávať od 31. decembra 2026 činnosť pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby vo vybraných zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti (hospic alebo dom ošetrovateľskej starostlivosti) ako samostatnú odbornú činnosť (druh sociálnej služby) na základe zápisu do registra sociálnych služieb (§ 16 ods. 3).

Návrhom sa precizovaním znenia s jeho odkazom na odsek 1 zabraňuje tomu, aby sa na poskytovanie tejto sociálnej služby (samostatnej odbornej činnosti)- druhu sociálnej služby poskytovanému vo vybraných zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti (hospic alebo dom ošetrovateľskej starostlivosti vzt'ahovala podmienka vyčlenenia priestorov na sociálnu službu. Takto koncipovaná právna podmienka by poprela samotný zmysel a účel výkonu tejto samostatnej odbornej činnosti -pri vzniku oprávnenia ju poskytovať sa totiž poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti, stane súčasne poskytovateľom sociálnej služby, ktorou je pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatná odborná činnosť, čo umožní integrovať dlhodobú sociálno- zdravotnú starostlivosť v prospech odkázanej osoby súčasne na tom istom mieste.

K bodu 64 (§ 71 až 73a k 1. januáru 2026)

V § 71 sa od 1. januára 2026 novo upravujú zdroje financovania sociálnych služieb tak, že sú explicitne uvedené len zdroje financovania sociálnych služieb získané podľa tohto zákona (úhrady za sociálnu službu), zdroje financovania poskytované z verejných prostriedkov (rozpočet obce, rozpočet vyššieho územného celku a štátny rozpočet, spojené s výkonom zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti verejného poskytovateľa sociálnej služby) a v rozsahu finančných príspevkov z verejných prostriedkov na spolufinancovanie sociálnych služieb poskytovaných podľa tohto zákona, ako aj úhrady ošetrovateľskej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia pre vymedzené druhy zariadení sociálnych služieb, ktoré v rámci rozsahu poskytovanej sociálnej služby aj poskytujú alebo zabezpečujú ošetrovateľskú starostlivosť (zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 26, 35, 36,38 a 39).

Medzi iné zdroje financovania sociálnych služieb, explicitne neuvedené v znení ustanovenia patria napr. príjmy:

- z prostriedkov prijatých na základe písomnej darovacej zmluvy,
- z výsledku hospodárenia z podnikateľskej činnosti po zdanení daňou z príjmov, ktorú vykonáva neverejný poskytovateľ sociálnej služby podľa osobitných predpisov,
- z výnosov sociálneho podniku,

- z výnosov z nástrojov aktívnych opatrení na trhu práce,
- z dotácií a grantov,
- z finančných prostriedkov Európskej únie.

Právna úprava znenia ustanovenia § 71 pokiaľ ide o zdroje financovania u verejných poskytovateľov sociálnych služieb reaguje aj na novo v zmysle úpravy § 3 ods. 3 do okruhu explicitne uvedených verejných poskytovateľov zahrnuté právnické osoby zriadené alebo založené združením obcí alebo štátom.

Spomedzi zdrojov financovania verejného poskytovateľa z verejných prostriedkov sa vypúšťa úhrada ekonomicky oprávnených nákladov pri zabezpečení sociálnej služby vyšším územným celkom obyvateľovi tohto vyššieho územného celku v zariadení sociálnych služieb zriadenom/založenom iným VÚC (teda v územnom obvode iného vyššieho územného celku), a to vzhľadom na aplikačnú prax vyšších územných celkov pri financovaní zariadení ktoré zriadili alebo založili v plnom rozsahu.

Zároveň sa explicitne ustanovuje, že podmienka financovania sociálnej služby zo zdroja, ktorým sú úhrady za sociálne služby, len so súhlasom zriaďovateľa, sa týka len rozpočtových organizácií.

Ostatné úpravy v § 71 sú legislatívno-technického charakteru, a to vzhľadom na úpravy označené vyššie, ako aj v ďalších s nimi súvisiacich častiach právnej úpravy tohto článku návrhu zákona (napr. presunutie poskytovania finančného príspevku z rozpočtu ministerstva podľa doterajších odsekov 6 a 7 systematicky do § 78a a 78aa).

V § 72 sa novo upravujú niektoré podmienky určenia sumy úhrady za sociálnu službu.

Verejní poskytovatelia sociálnych služieb aj neverejní poskytovatelia sociálnych služieb určujú sumu úhrady za poskytovanú sociálnu službu v súlade s aktuálnym (zverejneným) cenníkom sociálnej služby a ak ide o verejného poskytovateľa zriadeného alebo založeného obcou a vyšším územným celkom, aj v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce a vyššieho územného celku.

Pri určovaní úhrady za sociálnu službu v zariadení sa pre jednoznačnosť uvádza, že pri stanovení priemernej sumy úhrady za sociálnu službu v prepočte na jednotku výkonu sociálnej služby určenú podľa § 77 ods. 1 na mesiac sa zohľadňuje, ak ide o sociálnu službu v zariadení sociálnych služieb, počet miest v zariadení zapísaný v registri (t. j. nie počet prijímateľov sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb v príslušnom čase).

Zároveň sa novo medzi priemerné príjmy, ktoré sa na účely určenia regulovanej úhrady za sociálnu službu odpočítavajú od priemerných ekonomicky oprávnených výdavkov poskytovateľa sociálnej služby v zariadeniach s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti, zahŕňa aj priemerný príjem za predchádzajúci rozpočtový rok z úhrady ošetrovateľskej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia v prepočte na jednotku výkonu sociálnej služby určenú podľa § 77 ods. 1 na mesiac. Cieľom je zabezpečiť, aby sa aj tieto príjmy poskytované z verejných prostriedkov- zdrojov z verejného zdravotného poistenia zdravotnými poisťovňami na výkon ošetrovateľskej starostlivosti pre prijímateľov sociálnych služieb odkázaných na ošetrovateľskú starostlivosť premietli do spôsobu určenia regulovanej úhrady za sociálnu službu (resp. ako novo relevantný zdroj pokrývania časti ekonomicky oprávnených výdavkov, do jej zníženia).

Pojem “ekonomicky oprávnené náklady” podľa doterajšej právnej úpravy vecne vymedzený na účely určenia regulovanej úhrady za poskytovanú sociálnu službu v § 72 ods. 5, sa nahrádza v rámci novej právnej úpravy obsiahnutej v § 72 ods. 6 pojmom “ekonomicky oprávnené výdavky” a v súvislosti s touto právnou úpravou sa realizujú aj súvisiace úpravy v texte tohto ustanovenia a v dotknutých a vnútorne previazaných ustanoveniach v rámci tohto článku návrhu zákona. Dôvodom zmeny označenia je vecný obsah jednotlivých položiek, ktoré sú subsumované pod tento pojem, ktoré nie sú v ekonomickom význame “nákladom” ale “výdavkom”.

V odseku 7 písm. a) sa rozširuje okruh činností pri poskytovaní sociálnej služby, za ktoré prijímateľ sociálnej služby neplatí úhradu, o činnosť rozvoja rodičovských zručností. Ide o úpravu súvisiacu s návrhom na zavedenie novej odbornej činnosti v rámci sociálnych služieb, ktorou je rozvoj rodičovských zručností (bližšie je svojím vecným rozsahom a cieľovou skupinou, pre ktorú je určená, vymedzená v navrhovanom novom § 23c), ktorú bude možné vykonávať ako samostatnú odbornú činnosť na základe zápisu do registra sociálnych služieb, teda ako samostatný druh sociálnej služby. Neplatenie úhrady za novo ustanovenú odbornú činnosť rozvoj rodičovských zručností je odôvodnené cieľovou skupinou osôb, pre ktorú je určená, jej zmyslom a účelom, a súvisiacou potrebou motivovania pre jej prijímanie, a to v najlepšom záujme dieťaťa.

V odseku 8 sa explicitne upravuje, že ak ide o ambulantnú sociálnu službu, prijímateľ je povinný platiť za čas jeho neprítomnosti v zariadení aj úhradu za poskytovanie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch, t. j. nákladov súvisiacich s prevádzkou priestorov ako je teplo, svetlo a pod. Dôvodom úpravy je aplikačná prax, pri ktorej častá a nepredvídateľná neprítomnosť prijímateľov sociálnej služby (bez možnosti prechodného obsadenia miesta iným prijímateľom) spôsobuje poskytovateľom týchto sociálnych služieb významné výpadky v príjme z úhrad za sociálnu službu.

V odseku 10 a 11 sa upravuje, že príjem a majetok na účely platenia úhrady za sociálnu službu sa nebude na účely požadovania úhrady za vybrané sociálne služby (§ 31 a § 34 až 41) zisťovať a posudzovať u prijímateľa sociálnej služby

- u neverejného poskytovateľa sociálnej služby, ktorý mu sociálnu službu poskytuje bez podpory jej poskytovania z verejných prostriedkov t. j. bez podpory jej poskytovania z akýchkoľvek verejných prostriedkov, nielen z rozpočtu samospráv, ale napr. ani zo štátneho rozpočtu, ani zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly MPSVR SR, ani zo štrukturálnych fondov Európskej únie;
- u neverejného poskytovateľa sociálnej služby, ktorý sociálnu službu poskytuje s cieľom dosiahnuť zisk,
- ktorý písomne vyhlási, že jeho príjem a majetok postačuje na úhradu za sociálnu službu (toto vyhlásenie však môže kedykoľvek odvolať). Takýto postup je možné realizovať interpretáciou právnej úpravy na rozumnom základe a pri jej vnútornej previazanosti, a to vzhľadom na jej zmysel a účel, už v súčasnosti, avšak vzhľadom na podnety z aplikačnej praxe o nesprávnej interpretácii právnej úpravy sa explicitne v tomto ustanovení zákona ustanovuje nezisťovanie a neposudzovanie príjmu a majetku prijímateľa sociálnej služby ani v tomto prípade;
- ktorý je maloletým dieťaťom umiestneným v centre pre deti a rodiny na základe rozhodnutia súdu (aj v záujme zjednotenia s právnou úpravou podľa zákona č. 447/2008 Z. z.).

V časti právnej úpravy týkajúcej sa posudzovania majetku a príjmu na účely platenia úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 31 a § 34 až 41 (§ 73) sa navrhuje oproti doterajšej právnej úprave, niekoľko úprav:

- V záujme vytvorenia ďalšej možnosti zdrojového krytia úhrady za sociálnu službu a pohľadávok vzniknutých z dôvodu nepostačujúceho príjmu a majetku na platenie úhrady za sociálnu službu sa rozdeľujú hodnoty položiek, ktoré sa považujú na účely platenia úhrady za majetok. Nehnuteľné veci a hnutel'né veci, a ak to ich povaha pripúšťa, aj práva a iné majetkové hodnoty, sa považujú za majetok na účely platenia úhrady za sociálnu službu v súhrnnej sume prevyšujúcej 8 000 eur a peňažné úspory bude možné na tieto účely zohľadňovať už pri sume nad 2 000 eur. Cieľom úpravy je zníženie vznikajúcich pohľadávok poskytovateľov sociálnych služieb voči prijímateľom sociálnych služieb. V súvislosti s touto úpravou sa dopĺňa aj príloha č. 4a (Vyhlásenie o majetku);
- V záujme jednoznačnosti interpretácie a aplikácie právnej úpravy sa explicitne ustanovuje, že majetok prijímateľa sociálnej služby (a osôb povinných platiť prijímateľom sociálnej služby nezaplatenú úhradu za sociálnu službu alebo nezaplatenú časť úhrady za sociálnu službu, a to v dôsledku uplatnenia garancie zostatku z príjmu po zaplatení tejto úhrady ku dňu jej splatnosti) sa neposudzuje, ak ich príjem postačuje na platenie takto určenej úhrady za sociálnu službu ku dňu jej splatnosti;
- Zároveň sa novo upravuje zohľadňovanie vozidla, na účely posudzovania majetku - účely platenia úhrady za sociálnu službu sa neprihliada na jedno osobné motorové vozidlo prijímateľa (resp. osôb povinných úhradou za prijímateľa), a to vozidlo, ktoré sa využíva na ich individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, alebo iné vozidlo, pri ktorom sa však limituje hodnota tohto vozidla, ak nie je staršie ako 10 rokov, a to maximálne do sumy 35-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (podľa odborného stanoviska vyhotoveného znalcom alebo podľa dokladu o kúpe motorového vozidla);
- Zároveň sa v záujme možnosti komplexného posúdenia majetku fyzickej osoby (vrátane predaného nehnuteľného majetku) vypúšťa výnimka z jeho preukazovania u fyzickej osoby, ktorá ho sama nevie preukázať na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára, so súvisiacou úpravou v § 92 ods. 2.

V § 73a, v ktorom sa ustanovuje spôsob realizácie ochrany zostatku z príjmu prijímateľa sociálnej služby (a fyzických osôb povinných platiť prijímateľom sociálnej služby nezaplatenú úhradu za sociálnu službu alebo nezaplatenú časť tejto úhrady) po zaplatení úhrady za sociálnu službu ku dňu jej splatnosti (teda ochrany pred platením úhrady za sociálnu službu neprímeranej príjmu a majetku disponibilnému ku dňu jej splatnosti), sa navrhujú oproti doterajšej právnej úprave nasledovné zmeny a doplnenia:

- Z dôvodu potreby zabezpečenia jednoznačnosti pri interpretácii a aplikácii právnej úpravy je z nej v jej upravenom znení zrejmé, že postup pri uplatňovaní ochrany zostatku z príjmu po zaplatení úhrady za sociálnu službu a jeho posudzovanie aj vo vzťahu k osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a spoločne započítavajú s príjmom prijímateľa sociálnej služby, sa vzťahuje aj na posudzovanie tohto zostatku z príjmu na účely domácej opatrovateľskej služby (teda pre všetky druhy sociálnych služieb uvedených v § 31 a 34 až 41 tak, ako to ustanovuje § 72 ods. 10).
- V odseku 11 sa upravuje, že ochrana zostatku z príjmu po zaplatení úhrady za sociálnu službu ku dňu jej splatnosti sa neuplatňuje
  - o u prijímateľa sociálnej služby u neverejného poskytovateľa sociálnej služby, ktorý mu sociálnu službu poskytuje bez podpory z verejných zdrojov, t. j. z akýchkoľvek finančných zdrojov, nielen z rozpočtu samospráv ale napr. aj zo štátneho rozpočtu, štrukturálnych fondov Európskej únie alebo ktorý poskytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk a
  - o u prijímateľa sociálnej služby a u inej fyzickej osoby povinnej platiť za prijímateľa sociálnej služby nezaplatenú časť úhrady za sociálnu službu, alebo jej zvyšnú časť, ktorý písomne vyhlási, že jeho príjem a majetok postačuje na platenie úhrady za

poskytovanú sociálnu službu ku dňu jej splatnosti (toto písomné vyhlásenie môže kedykoľvek vziať späť. Takýto postup je možné rozumnou interpretáciou vo vzájomnej súvislosti realizovať už v súčasnosti, avšak vzhľadom na požiadavky z aplikačnej praxe sa explicitne uvádza v zákone.

- V súlade s odsekom 14 sa ustanovenia týkajúce sa zisťovania potreby uplatňovania ochrany zostatku z príjmu prijímateľa sociálnej služby sa vôbec nepoužijú nielen u osoby, ktorá má platiť úhradu za sociálnu službu najmenej vo výške ekonomicky oprávnených výdavkov spojených s poskytovaním tejto sociálnej služby (tzv. samoplatci), ale ani u osoby, ktorá písomne vyhlási, že jej príjem a majetok je postačujúcim na platenie úhrady za poskytovanú sociálnu službu ku dňu jej splatnosti, a to až do doby kedy sa rozhodne toto písomné vyhlásenie vziať späť.

K bodom 65 a 66 (§ 71 ods. 1 písm. b) a § 72 ods. 4)

Z dôvodu zavedenia novo poskytovaného príspevku na pomoc pri odkázanosti priamo odkázanej osobe v Čl. I tohto návrhu zákona sa k 31. decembru 2026, navrhujú ďalšie súvisiace úpravy vo financovaní sociálnych služieb.

Ako zdroj financovania sa vypúšťa finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, ktorý bol doposiaľ poskytovaný obcou neverejnemu poskytovateľovi domácej opatrovateľskej služby (podľa § 76). Tento finančný príspevok poskytovaný podľa doterajšej právnej úpravy poskytovateľovi domácej opatrovateľskej služby sa nahrádza príspevkom na pomoc pri odkázanosti poskytovaným priamo odkázanej osobe upraveným v Čl. I. tohto návrhu zákona, ktorý bude môcť odkázaná osoba využívať aj na úhradu jej vzniknutých a preukázaných výdavkov na domácu opatrovateľskú službu.

Túto skutočnosť je potrebné premietnuť aj pri spôsobe výpočtu priemernej sumy úhrady za sociálnu službu (§ 72 ods. 4), pri ktorom bol tento príspevok ako príjem poskytovateľa vo výpočte zohľadnený.

K bodom 67 a 68 (§ 72 ods. 6)

Návrhom sa k 31. decembru 2026 mení rozsah ekonomicky oprávnených výdavkov, ktoré poskytovateľ sociálnej služby môže zohľadniť na účely plnenia podmienky regulovanej úhrady za sociálnu službu. Okrem výdavkov na činnosti, ktoré je poskytovateľ sociálnej služby pre poskytovaný druh sociálnej služby a jej formu povinný vykonávať, zabezpečovať ich vykonávanie alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie, bude možné novo zohľadniť jeho výdavky na činnosti uvedené v § 15 ods. 2 – t. j. aj na iné činnosti upravené týmto zákonom, ktoré vykonáva, zabezpečuje ich vykonávanie alebo utvára podmienky na ich vykonávanie, hoci pre daný druh sociálnej služby nie sú v povinnom rozsahu činností.

Zároveň sa vzhľadom na definovanie sociálnych služieb podmienených odkázanosťou ako poskytovaných vo všeobecnom hospodárskom záujme (§ 61a) upravuje, že pri týchto sociálnych službách sa za ekonomicky oprávnené výdavky považujú aj výdavky na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania vo výške, ktorá zodpovedá výške ustanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným ministerstvom (Vyhláška, ktorou sa určujú podmienky pre poskytovanie sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, vrátane rozsahu oprávnených nákladov sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme a spôsob ich určenia).

K bodu 69 (§ 72 ods. 7)

V odseku 7 písm. a) sa k 31. decembru 2026 rozširuje okruh činností a sociálnych služieb, za ktoré prijímateľ sociálnej služby neplatí úhradu, o nový druh sociálnej služby, ktorým je sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci (definovaných v § 60a). Neplatenie úhrady za

túto sociálnu službu je odôvodnené, jej zmyslom a účelom, ako aj rozsahom činností, ktoré sú v rámci tejto sociálnej služby poskytované.

V § 72 sa v odseku 7 písm. b) navrhuje limitovať maximálnu výšku úhrady pre novo ustanovenú odbornú činnosť, ktorá súvisí s právnou úpravou príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v Čl. I, a to tým, že úhrada za jej poskytovanie bude sčasti platená aj z príjmu odkázanej osoby z tohto príspevku. Ide o

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatnú odbornú činnosť, ktorú v zmysle navrhovaných úprav v § 16 ods. 3 budú môcť poskytovať len vybrané zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorými sú hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti) ako nový druh sociálnej služby, na základe zápisu do registra sociálnych služieb. Maximálna úhrada za túto sociálnu službu bude stanovená nariadením vlády Slovenskej republiky a do jej stanovenia bude táto úhrada vo výške 6,60 eura za deň (v súlade s návrhom prechodného ustanovenia v § 110bh). Táto suma vychádza zo zmyslu a účelu tejto sociálnej služby a jej previazanosti s právnou úpravou príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby (navrhovaný zákonom o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v Čl. I. návrhu tohto zákona). Vo svojich dôsledkoch ide na tom istom mieste o spájanie poskytovania zdravotnej starostlivosti s poskytovaním pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Posilnením príjmu odkázaných osôb účelovo určeným príspevkom na pomoc pri odkázanosti sa zabezpečuje participácia štátu aj na spolufinancovaní pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti, v záujme koordinácie a efektívnosti dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti, resp. integrácie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v prospech odkázanej osoby. Ide o čiastočnú úhradu prevádzkových nákladov v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je hospic (lôžkový hospic) a dom ošetrovateľskej starostlivosti, a to neuhrádzaných z verejného zdravotného poistenia, súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v týchto zariadeniach. Takto koncipovaná právna úprava je previazaná s návrhom právnej úpravy v príslušných zdravotníckych predpisoch (Čl. VII). Účelom podpory príjmu odkázanej osoby použitím príspevku na pomoc pri odkázanosti na úhradu výdavkov poskytnutia tejto formálnej starostlivosti je tiež zabezpečiť dostupnosť a dlhodobú udržateľnosť jestvujúcej siete lôžkových hospicov a domov ošetrovateľskej starostlivosti.

K bodu 70 (§ 72 ods. 10)

Vzhľadom na úpravu spôsobu zabezpečenia sociálnej služby samosprávou k 1. júlu 2026 (doposiaľ upravenú v § 8), v ktorom bolo spolufinancovanie sociálnej služby z verejných zdrojov podmienené žiadosťou o zabezpečenie sociálnej služby, ktorá sa novo v úprave § 81a až 81c nevyžaduje na tento účel, sa navrhuje tento dôvod vypustiť aj z okruhu situácií, kedy sa pri platení úhrady za sociálnu službu neprihliada na príjem a majetok prijímateľa sociálnej služby.

K bodom 71 a 72 (§ 73 ods. 16 a § 73a ods. 1)

Vzhľadom na úpravu príspevku na pomoc pri odkázanosti v Čl. I. návrhu tohto zákona od 31. decembra 2026, ktorého účelom je úhrada preukázaných výdavkov odkázanej osoby na neformálnu starostlivosť alebo formálnu starostlivosť (vrátane vybraných druhov sociálnych služieb) do príjmu posudzovanej fyzickej osoby novo započítava aj jej príjem z preddavku na príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Zároveň, vzhľadom na to že tieto sociálne služby možno ako formálnu starostlivosť poskytovať aj popri neformálnej starostlivosti ak sa odkázanej osobe poskytuje neformálna starostlivosť, do tohto príjmu sa nezapočíta časť

príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby určená na neformálnu starostlivosť. To znamená, že sa započíta len časť príspevku zostávajúca po využití určenej časti príspevku na neformálnu starostlivosť. Vzhľadom na to, že posudzovanie príjmu (v nadväznosti na súčasné uplatňovanie ochrany zostatku z príjmu po zaplatení úhrady za sociálnu službu ku dňu splatnosti tejto úhrady- pred platením úhrady za sociálnu službu neprimeranej príjmu a majetku ku dňu jej splatnosti) sa realizuje len pri službách podmienených odkázanosťou (§ 34 až 41), tento príjem z príspevku na pomoc pri odkázanosti alebo príjem z preddavku na tento príspevok sa bude započítavať do príjmu prijímateľa sociálnej služby, ktorý je odkázanou osobou, len za predpokladu použitia tohto príspevku alebo preddavku na príspevok na platenie úhrady za konkrétnu sociálnu službu poskytovanú tomuto prijímateľovi sociálnej služby, ktorý je odkázanou osobou, v rámci formálnej starostlivosti, alebo v súvislosti s neformálnou starostlivosťou (napr. v rámci odľahčovacej služby poskytovanej neformálnemu opatrovateľovi), a to pri previazanosti so zákonom o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Čl. I).

V tejto súvislosti sa zároveň tento príjem z príspevku na pomoc pri odkázanosti a jeho preddavku (resp. časti príspevku určeného na formálnu starostlivosť popri neformálnej starostlivosti) vyníma z príjmov podľa § 73. Dôvodom je účel tohto príspevku, ktorým je úhrada preukázaných výdavkov odkázanej osoby na starostlivosť a teda nie je dôvod, aby bol tento príjem pri úhrade za sociálnu službu chránený a tým nebol vo svojich dôsledkoch použitý na účel, na ktorý je určený.

K bodu 73 (§ 74 ods. 2 písm. k) a l)

V nadväznosti na úpravu nových druhov sociálnych služieb (sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci v § 60a a pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatná odborná činnosť v § 16 ods. 3) k 31. decembru 2026, sa ustanovuje, že pri poskytovaní týchto sociálnych služieb sa povinne uzatvára písomná zmluva o ich poskytovaní, a to vzhľadom na povahu a charakter týchto druhov sociálnej služby, súvisiaci rozsah odborných činností poskytovaných v rámci tohto konkrétneho druhu sociálnej služby a cieľovú skupinu osôb, pre ktorých je určená.

K bodom 74 a 76 (§ 74 ods. 3 písm. e) k 1. januáru 2026 a § 74 ods. 4)

Aj v súvislosti s úpravami v § 72 až 73a sa k 1. januáru 2026 explicitne ustanovuje, že fyzická osoba, ktorá písomne vyhlási, že jej príjem a majetok je postačujúci na platenie úhrady za poskytovanú sociálnu službu ku dňu jej splatnosti (pričom toto svoje písomné vyhlásenie je oprávnená táto fyzická osoba kedykoľvek vziať späť-zrušiť jeho účinky) nemusí k žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby predkladať poskytovateľovi sociálnej služby doklady o svojom príjme a majetku a o príjme a majetku fyzických osôb, ktorých príjmy sa s ňou spoločne posudzujú a spoločne započítavajú. Tieto doklady nebudú musieť predkladať ani žiadatelia o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktorou je sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci a služba pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatná odborná činnosť, nakoľko pri poskytovaní týchto sociálnych služieb sa nebudú uplatňovať ustanovenia týkajúce sa ochrany zostatku z príjmu pred platením úhrady za sociálnu službu neprimeranej príjmu a majetku ku dňu splatnosti tejto úhrady (§ 73 v spojení s § 72 ods. 10).

S novou úpravou § 74 ods. 3 písm. e) sa § 74 ods. 4 stáva nadbytočným a preto sa navrhuje vypustiť.,

K bodu 75 (§ 74 ods. 3 písm. e) k 31. decembru 2026)

Oproti úprave tohto ustanovenia navrhovanej s účinnosťou od 1. januára 2026 ide k 31. decembru 2026 len o legislatívno-technickú úpravu v písmene c) tohto odseku, v ktorom sa

upravuje rozsah sociálnych služieb, pri ktorým nemusí dokladať žiadateľ o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby doklady o príjme a majetkových pomeroch. Tento rozsah sa rozširuje o nové druhy sociálnej služby, ktoré sa k 31. decembru zavádzajú, a to sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci, za ktorú sa úhrada platiť nebude a pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby ako samostatná odborná činnosť, pri ktorej sa maximálna možná výška úhrady navrhuje určiť priamo zákonom (§ 72 ods. 7 písm. b) a ochrana príjmu pred platením úhrady neprimeranej príjmu ku dňu splatnosti úhrady nebude uplatňovaná.

K bodu 77 (§ 74 ods. 4 úvodná veta)

Vzhľadom na to, že poskytovanie nového druhu sociálnej služby od 31. decembra 2026, ktorou je pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby ako samostatná odborná činnosť je priamo previazané s Čl. I návrhu tohto zákona a považuje sa za formálnu starostlivosť, na ktorej úhradu možno použiť príspevok na pomoc pri odkázanosti, bude fyzická osoba, ktorá má záujem o poskytovanie tejto sociálnej služby, povinná predložiť integrovaný posudok.

K bodu 78 (§ 74 ods. 3 písm. e)

Ide o legislatívno- technickú úpravu súvisiacu s presunutím úpravy pôsobnosti obce a vyššieho územného celku pri zabezpečovaní dostupnosti sociálnych služieb a spôsobu zabezpečenia poskytovania sociálnej služby, ktorá bola doposiaľ upravená v § 8 ods. 1 až 10 od 1. júla 2026 novo do § 81a až § 81c.

K bodom 79 až 85 a 87 až 94 (§ 74 ods. 4 písm. b) až § 74 ods. 20)

V časti úpravy zmluvných podmienok pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, okrem úprav vykonaných v súvislosti s ich vnútornou previazanosťou s inými úpravami v tomto zákone, sa od 1. januára 2026 navrhujú nasledovné ďalšie úpravy:

- Do povinných obsahových náležitostí zmluvy o poskytovaní sociálnej služby sa doplnia údaje o čase poskytovania sociálnej služby, aj ak ide novo o terénnu formu sociálnej služby a o ambulatnú sociálnu službu (nielen o ambulatnú sociálnu službu v zariadení, ako ustanovovala doterajšia právna úprava), a to aj čas poskytovania sociálnej služby v hodinách počas dňa;
- V odsekoch 10 a 15 v záujme zabezpečenia jednoznačnosti interpretácie právnej úpravy a posilnenia ochrany prijímateľa sociálnej služby, ako slabšieho účastníka zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, sa upravuje začiatok plynutia výpovednej lehoty tak, že ak
  - o jednostranne vypovedá zmluvu o poskytovaní sociálnej služby prijímateľ sociálnej služby, výpovedná lehota začína plynúť dňom doručenia výpovede a
  - o jednostranne vypovedá zmluvu o poskytovaní celoročnej pobytovej sociálnej služby (z dôvodu, že prijímateľ poskytovanej pobytovej sociálnej služby prestal spĺňať podmienku na jej poskytovanie, ktorou je poskytovaná sociálna služba ako druh sociálnej služby uvedený v integrovanom posudku) poskytovateľ sociálnej služby, výpovedná lehota začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená prijímateľovi sociálnej služby;
- V odseku 15 v spojení s odsekmi 11 a 12 sa v záujme ochrany prijímateľa celoročnej pobytovej sociálnej služby a zabezpečenie kontinuity jemu poskytovanej sociálnej služby upravuje, že ak poskytovateľ sociálnej služby vypovedá zmluvu o poskytovaní tejto sociálnej služby, skončí poskytovanie celoročnej pobytovej sociálnej služby bez právneho nástupníctva výmazom z registra z vymedzených dôvodov (napr. úmrtie, zánik poskytovateľa alebo jeho oprávnenia na podnikanie) alebo rozhodnutím o zákaze poskytovať sociálnu službu, je obec alebo vyšší územný celok v rozsahu pôsobnosti ustanovenej týmto zákonom, nielen povinný zabezpečiť prijímateľovi sociálnej služby poskytovanie sociálnej služby rovnakého druhu, ale aj za porovnateľných podmienok

(napríklad z hľadiska výšky úhrady, miesta a rozsahu poskytovania sociálnej služby) u iného poskytovateľa sociálnej služby, ak si nemôže túto povinnosť splniť poskytovateľ sociálnej služby.

K bodu 86 (§ 74 ods. 7 druhá veta)

Ide o legislatívno- technickú úpravu v súvislosti s presunutím povinnosti poskytovateľa sociálnej služby zverejňovať cenník sociálnej služby od 31. decembra 2026 do § 96.

K bodu 95 (tretia hlava, štvrtá časť - nadpis)

Navrhuje sa k 1. januáru 2026 upraviť názov tejto časti v súvislosti so zjednotením úpravy finančnej podpory všetkých poskytovateľov sociálnej služby uvedených v znení tejto časti bez ohľadu na ich právnu formu a osobu ich zriaďovateľa alebo zakladateľa- či ide o verejných poskytovateľov sociálnej služby alebo neverejných poskytovateľov sociálnej služby..

K bodu 96 (§ 75)

V § 75, ktorým sa od 1. júla 2026 novo upravuje poskytovanie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnych služieb zo strany obcí a vyšších územných celkov v rozsahu ich pôsobnosti, okrem legislatívno-technických úprav realizovaných v nadväznosti na ďalšie vnútorne previazané úpravy v zákone o sociálnych službách a precizovania znenia niektorých ustanovení tohto zákona, sa navrhujú najmä nižšie uvedené úpravy vecného obsahu, ktoré predstavujú významnú zmenu v systéme spolufinancovania sociálnych služieb z verejných prostriedkov. Prioritným cieľom navrhovaných úprav je vytvoriť právne podmienky na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti a dostupnosti sociálnych služieb pre cieľovú skupinu fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorú sú určené, a to tak ich fyzickú dostupnosť pre cieľovú skupinu osôb, pre ktoré sú jednotlivé druhy sociálnych služieb určené na konkrétnom mieste (území, územnom obvode) v konkrétnom čase a v potrebnom vecnom aj časovom rozsahu, ako aj ich finančnú dostupnosť pre cieľovú skupinu osôb, pre ktoré sú jednotlivé druhy sociálnych služieb určené. Zámerom pri koncipovaní právnej úpravy bolo zároveň vytvorenie právnych podmienok na zefektívnenie financovania sociálnych služieb spojené aj s požiadavkou zníženia súvisiacej administratívnej záťaže pre poskytovateľov sociálnych služieb najmä pri zúčtovávaní ich príjmov z finančných príspevkov na spolufinancovanie sociálnych služieb poskytovaných z verejných prostriedkov, ale aj pre výkon kontroly efektívneho, účinného a účelného využívania verejných financií v rámci spolufinancovania sociálnych služieb.

V súlade s vyššie uvedeným sa navrhuje:

- *Povinnosť poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby (ďalej len "FPP") neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, ktorí neposkytujú sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, a ktorou je sociálna služba v zariadení pre seniorov a v zariadení opatrovateľskej služby, prechádza z obcí na vyššie územné celky (ďalej len "VÚC").*

Dôvodom pre takúto úpravu je najmä

- o *Súčasná roztrieštenosť kompetencií obcí a VÚC nereagujúca na veľkostné kategórie jednotlivých obcí a ich objektívne limity, a to aj pokiaľ ide o možnosť reálneho zdrojového krytia výkonu samosprávnej pôsobnosti v doterajšom rozsahu delenej pôsobnosti pri zabezpečovaní jednotlivých druhov sociálnych služieb, najmä tých s najvyššou prevádzkovou nákladovosťou (sú nimi nesporne sociálne služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou s pobytovou formou sociálnej služby). Mnohí poskytovatelia sociálnych služieb, územné samosprávy ale aj laická verejnosť avizuje veľkú neprehľadnosť systému sociálnych služieb a jeho financovania (vrátane rizík jeho stability) v rámci výkonu samosprávnej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní sociálnych služieb podľa doterajšej právnej úpravy.*

Dôsledkom možností reálneho zdrojového krytia výkonu samosprávnej pôsobnosti obcí v doterajšom rozsahu delenej pôsobnosti pri zabezpečovaní jednotlivých druhov sociálnych služieb je najmä chýbajúca garancia reálnej dostupnosti (v čase, v priestore, v cene) a dlhodobej udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb pre prijímateľa sociálnej služby a fyzické osoby, ktoré sú odkázané na poskytovanie sociálnej služby, ako aj neistota poskytovateľov sociálnych služieb z hľadiska dostupnosti zdrojov spolufinancovania nimi poskytovaných sociálnych služieb. Navrhovaným riešením je pri uplatňovaní princípu subsidiarity zveriť spolufinancovanie všetkých pobytových sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, poskytovaním finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejným poskytovateľom týchto sociálnych služieb do samosprávnej pôsobnosti VÚC, v ktorého územnom obvode sa pobytová sociálna služba v zariadení sociálnych služieb podmienenom odkázanosťou poskytuje.

- Zdrojom financovania výkonu samosprávnej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní sociálnych služieb sú najmä výnosy z dane z príjmov zo závislej činnosti fyzických osôb. Kritériá a spôsob ich prerozdelenia medzi obce a VÚC upravuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Na účel financovania sociálnych služieb je rozhodujúce najmä kritérium počtu obyvateľov samosprávy, ktorí dovŕšili vek 62 rokov, podľa ktorého sa výnos dane rozdeľuje obciam mesačne 5 % podľa tohto kritéria (od roku 2025 je to 6,3 %) a VÚC 32 %. Toto kritérium nie je pre samosprávy záväzné pri tvorbe rozpočtu obce, t. j. nejde o účelové určenie využitia finančných prostriedkov na sociálne služby, avšak v zmysle dôvodovej správy k predmetnému nariadeniu by v prípade obcí mali byť tieto prostriedky smerované na „financovanie potrieb v sociálnej oblasti pre obyvateľov v poproduktívnom veku, pre ktorých obec zabezpečuje opatrovateľskú službu v zmysle platnej legislatívy“. Vyššie územné celky by mali tieto zdroje smerovať na „potenciálnych prijímateľov služieb samosprávnych kompetencií vyššieho územného celku v oblasti sociálnych vecí v zariadeniach sociálnych služieb, ako sú domovy sociálnych služieb pre dospelých a domovy dôchodcov, stanice opatrovateľskej služby, zariadenia chráneného bývania, útulky ako aj neštátne subjekty, ktoré poskytujú prevažne sociálne služby“. Z uvedeného vyplýva, že už v čase nadobudnutia účinnosti právnej úpravy spôsobu prerozdelenia výnosov z daní z príjmov fyzických osôb sa predpokladalo financovanie všetkých pobytových zariadení podmienených odkázanosťou zo strany VÚC, pričom obec mala prioritne zabezpečovať financovanie domácej opatrovateľskej služby. Navrhovanou zmenou samosprávnej pôsobnosti pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorou je sociálna služba v zariadení pre seniorov a v zariadení opatrovateľskej služby, neverejným poskytovateľom týchto sociálnych služieb, a to zo samosprávnej pôsobnosti obce do samosprávnej pôsobnosti vyššieho územného celku sa tak vytvára pre obce priestor pre rozvoj komunitných ambulantných sociálnych služieb a terénnych sociálnych služieb (vrátane domácej opatrovateľskej služby) a ich spolufinancovanie z rozpočtu obce (v súčasnosti vo významnej miere saturované projektovým financovaním zo strany štátu a s využitím prostriedkov Európskej Únie).
- Dlhodobá aplikačná prax poukazuje na nedostatky pri poskytovaní FPP, a to na základe podnetov zo strany obcí, ktoré FPP neverejným poskytovateľom sociálnych služieb poskytujú, resp. sú povinné poskytovať podľa zákona o sociálnych službách, ako aj zo strany samotných neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí dlhodobo poukazujú na *neplnenie si povinnosti obcí ustanovenej zákonom o sociálnych službách pri financovaní sociálnych služieb*. Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb osobitne vnímajú ako problém, ktorý spôsobuje ich finančnú

nestabilitu tiež administratívnu náročnosť zúčtovávania poskytnutého finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby na základe uzatvorených zmlúv o jeho poskytovaní z viacerými obcami, nakoľko sa jeho poskytovanie podľa doterajšej právnej úpravy viaže na obyvateľa obce.

- *Vyšší územný celok bude v súlade s odsekom 1 písm. c) povinný novo poskytovať FPP neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý poskytuje sociálnu službu len v jeho územnom obvode (poskytnutie FPP sa teda už nebude viazať na obyvateľa príslušného vyššieho územného celku, a teda nepôjde za obyvateľom príslušného vyššieho územného celku, ak sa mu bude poskytovať sociálna služba poskytovateľom tejto sociálnej služby v územnom obvode iného vyššieho územného celku), a to podľa kapacity tejto sociálnej služby (počtu miest v zariadení) zapísanej do registra, ak ide o sociálnu službu v zariadení krízovej intervencie alebo v zariadení podmienenom odkázanosťou (podľa § 24c, 26, 27, 29, 32, § 34 až 39 zákona), pričom poskytnutie FPP nebude viazané na zabezpečenie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou na základe žiadosti odkázanej osoby o jej zabezpečenie, ale na jej registráciu v územnom obvode príslušného kraja a jej poskytovanie vo verejnom záujme, t. j. jej súladu s komunitným plánom rozvoja sociálnych služieb obce (do schválenia aktualizovanej koncepcie rozvoja sociálnych služieb v prípade zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby) alebo s koncepciou rozvoja vyššieho územného celku. Naďalej bude podmienkou poskytnutia FPP aj “neziskovosť” sociálnej služby.*

Dôvodom pre takúto právnu úpravu je najmä, vzhľadom na povahu a účel týchto druhov sociálnych služieb, a s nimi súvisiace vyvážené pokrytie a dopyt po týchto sociálnych službách v územných obvodoch jednotlivých vyšších územných celkoch, zefektívnenie a sprehľadnenie ich spolufinancovania, a to poskytovaním finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby len v miestnej príslušnosti jedného vyššieho územného celku, a tým aj so zjednodušenou administráciou súvisiacou s poskytovaním tohto finančného príspevku, s jeho zúčtovaním aj kontrolou jeho využívania. Takto koncipovaná právna úprava vychádza aj z takto smerovanej požiadavky vyšších územných celkov.

- *Nárok na FPP neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby v zariadení v súlade s odsekom 8 vznikne aj v prípade “neobsadeného miesta” v bytovom zariadení najviac po dobu 30 po sebe nasledujúcich dní a v ambulantnom zariadení najviac po dobu 20 po sebe nasledujúcich pracovných dní.*

Takto koncipovanou právnou úpravou je novo viazaný aj obsah zmluvných záväzkov obsiahnutých v písomnej zmluve o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. Ide o zjednotenie právnej úpravy trvania nároku na spolufinancovanie miesta v zariadení z verejných prostriedkov z objektívnych, a tým tolerovaných dôvodov prechodnej neobsadenosti miesta v zariadení, vyplývajúcej v zásade z bežných prevádzkových pomerov u každého poskytovateľa sociálnej služby v zariadení. Doba tolerovanej neobsadenosti miesta v bytovom zariadení na účely trvania nároku na FPP na miesto je zosúladená s právnou úpravou tejto doby obsiahnutou v rámci právnych podmienok poskytovania finančného príspevku podľa § 78a a 78aa (pre zariadenia podmienené odkázanosťou a zariadenia krízovej intervencie) zo strany ministerstva obcí a neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby (§ 78d ods. 4 písm. e). Doterajšia právna úprava obmedzovala zmluvnú voľnosť pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku len neverejnemu poskytovateľovi bytovej sociálnej služby (nie u ambulantnej sociálnej služby), a to s explicitne ustanovenou tolerovanou neobsadenosťou najviac 30 po sebe nasledujúcich dní len z dôvodu neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby - t. j. neprítomnosť napr. v čase jeho hospitalizácie), nie z iných dôvodov. Takáto

úprava vôbec nevytvárala pre poskytovateľov sociálnych služieb v zariadení dostatočný manipulačný priestor na uzatvorenie novej zmluvy o sociálnej službe s novým prijímateľom, a teda ak napríklad z dôvodu úmrtia prijímateľa sociálnej služby zostalo miesto neobsadené čo i len jeden deň, poskytovateľ sociálnej služby stratil nárok na FPP na príslušné miesto v zariadení počas celej faktickej doby jeho neobsadenosti.

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je teda vytvorenie právnych podmienok stability financovania prevádzkových nákladov pre poskytovateľov sociálnych služieb kontinuitou financovania aj dočasne neobsadených miest s časovo ohraničenou tolerovanou neobsadenosťou s vytvorením dostatočného časového priestoru na ich obsadenie. V prípade pobytových sociálnych služieb pôjde o dobu 30 za sebou nasledujúcich dní a na tento účel bude poskytovateľ povinný viesť dennú evidenciu neposkytovania sociálnej služby z dôvodu neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby alebo neuzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Pri ambulantných sociálnych službách bude tolerovaných 20 za sebou nasledujúcich pracovných dní pre neobsadené miesto z dôvodu neuzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, alebo ak je konkrétne miesto obsadené prijímateľmi v rozsahu menšom ako 80 hodín mesačne. Na tento účel bude poskytovateľ povinný viesť dennú evidenciu prítomnosti jednotlivých prijímateľov ambulantnej sociálnej služby a časový rozsah poskytovanej ambulantnej sociálnej služby pre každé miesto v zariadení, vrátane vyznačenia času príchodu a odchodu prijímateľa sociálnej služby) tieto údaje musia byť osvedčené podpisom jednotlivých prijímateľov sociálnej služby) a evidenciu počtu hodín poskytovanej sociálnej služby pre každé miesto v zariadení, pre ktoré je finančný príspevok určený.

K bodu 97 (§ 76)

Návrhom sa k 31. decembru 2026 ruší finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, ktorý bola povinná poskytovať obec neverejným poskytovateľom opatrovateľskej služby, podľa stupňa odkázanosti jeho prijímateľov na pomoc inej fyzickej osoby.

Dôvodom je zavedenie príspevku na pomoc pri odkázanosti v Čl. I. tohto návrhu zákona, ktorý bude môcť odkázaná osoba využiť aj na úhradu jej preukázaných výdavkov na formálnu starostlivosť, ktorou je aj domáca opatrovateľská služba. Poskytovanie finančného príspevku, ktorý sa navrhuje zrušiť, sa tak stáva svojím účelom duplicitným financovaním z verejných prostriedkov, a tým aj bezpredmetným.

K bodu 98 (§ 77 od 1. júla 2026)

V § 77, ktorým sa od 1. júla 2026 upravuje spôsob určenia finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby (ďalej len "FPP") neverejným poskytovateľom sociálnych služieb zo strany obcí a vyšších územných celkov, sa okrem legislatívno-technických úprav realizovaných v nadväznosti na ďalšie súvisiace vnútorne previazané úpravy v zákone o sociálnych službách a upresnení znenia niektorých ustanovení, navrhujú najmä nižšie uvedené úpravy, ktoré predstavujú významnú zmenu v systéme spolufinancovania sociálnych služieb. Prioritným cieľom navrhovaných úprav je vytvoriť právne podmienky na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti a dostupnosti sociálnych služieb pre cieľovú skupinu fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorú sú určené, a to tak ich fyzickú dostupnosť pre cieľovú skupinu osôb, pre ktoré sú jednotlivé druhy sociálnych služieb určené na konkrétnom mieste (území, územnom obvode) v konkrétnom čase a v potrebnom vecnom aj časovom rozsahu, ako aj ich finančnú dostupnosť pre cieľovú skupinu osôb, pre ktoré sú jednotlivé druhy sociálnych služieb určené. Zámerom pri koncipovaní právnej úpravy bolo zároveň vytvorenie právnych podmienok na zabezpečenie predvídateľnosti a stability spolufinancovania sociálnych služieb z verejných prostriedkov zefektívnenie financovania sociálnych služieb spojené aj s požiadavkou zníženia súvisiacej administratívnej záťaže pre poskytovateľov sociálnych služieb

najmä pri zúčtovávaní ich príjmov z finančných príspevkov na spolufinancovanie sociálnych služieb poskytovaných z verejných prostriedkov, ale aj pre výkon kontroly efektívneho, účinného a účelného využívania verejných financií v rámci spolufinancovania sociálnych služieb.

Pokiaľ ide o jednotku výkonu sociálnej služby ustanovenú v § 77 ods. 1, na ktorú odkazujú aj iné vnútorne previazané ustanovenia tohto zákona v záujme stransparentnenia interpretácie takto koncipovanej právnej úpravy, demonštratívny výpočetom vo väzbe na vybrané druhy sociálnych služieb, uvádzame prehľad jednotiek výkonu poskytovanej sociálnej služby, a to podľa jednotlivých druhov (a foriem) sociálnych služieb obsiahnutých v právnej úprave účinnej od 1. januára 2027.

Jednotka výkonu sociálnej služby	Druh sociálnej služby (resp. aj forma sociálnej služby), uvedený v príslušnom § zákona o sociálnych službách
1 prijímateľ sociálnej služby na mesiac	§ 52
1 km prepravnej služby	§ 42
1 hodina poskytovanej sociálnej služby (napr. sociálneho poradenstva, domácej opatrovateľskej služby, sociálnej rehabilitácie, včasnej intervencie, sprievodcovskej a predčitateľskej služby, tlmočenia)	§ 16 ods. 3, § 19 ods. 2, § 19 ods. 3, § 21, § 23c (ambulantná forma-ďalej len „AF“), terénna forma-ďalej len „TF“), § 24a, § 24d (TF), § 28 (TF), § 31, § 32a, § 33, § 41, § 43, § 44, § 45, § 46, § 53, § 55, § 57, § 60a
1 miesto z počtu miest v zariadení zapísaného v registri /na mesiac	§ 24b, § 24c, § 24d (AF), § 25, § 26, § 27, § 28 (AF), § 29, § 32, § 32b, § 34, § 35, § 36, § 37, § 38, § 39, § 40, § 56,
1 úkon .na jedno poskytnuté plnenie, resp. úkon (napr. na 1 jedlo, 1 pranie v práčke)	§ 47, § 58, § 59, § 60

V odseku 2 písm. a) je novo ustanovený spôsob určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podmienenej odkázanosťou na rozpočtový rok, ktorou je sociálna služba v zariadeniach, ktorými sú zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár a domáca opatrovateľská služba. Významnou zmenou, ktorá sa navrhuje, je poskytovanie *FPP pre tieto sociálne služby podmienené odkázanosťou v konkrétnej výške na jednotku výkonu (miesto/mesiac v zariadení a hodinu poskytovanej domácej opatrovateľskej služby) pre konkrétny druh sociálnej služby a formu sociálnej služby určenej v rovnakej výške pre celé územie Slovenskej republiky priamo zákonom o sociálnych službách, a to v prílohe č. 5a*. V súlade so splnomocňovacím ustanovením tohto zákona výšku tohto príspevku vláda Slovenskej republiky každoročne na príslušný rok ustanoví nariadením vlády Slovenskej republiky, ktoré sa vyhlási v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. júla predchádzajúceho kalendárneho roka.

V súlade s odsekom 2 písm. b) obec a vyšší územný celok budú však oprávnení zvýšiť takto podľa odseku 2 písm. a) určenú výšku FPP, a to v súlade so svojou sociálnou politikou uplatňovanou na svojom území, resp. vo svojom územnom obvode, ak to umožní všeobecne záväzné nariadenie vydané obcou alebo vyšším územným celkom v rozsahu svojej samosprávnej pôsobnosti, napr. aj so zohľadnením regionálnych rozdielov prevádzkovej nákladovosti poskytovanej sociálnej služby, aj s prihliadnutím na rozdielnosť prevádzkových nákladov poskytovanej sociálnej služby podmienenú veľkostí kapacitou poskytovanej

sociálnej služby (počtom miest v zariadení, resp. inou jednotkou výkonu poskytovanej sociálnej služby), špecifikami zloženia cieľových skupín, ktorým sa konkrétna sociálna služba poskytuje a súvisiacej personálnej a finančnej náročnosti poskytovania osobnej pomoci pri odkázanosti v náležitom vecnom rozsahu a časovom rozsahu v rámci poskytovanej sociálnej služby, alebo so zohľadnením priorit úrovně finančnej podpory v súlade s plnením strategického plánu rozvoja sociálnych služieb na svojom území, resp. vo svojom územnom obvode.

Dôvodom pre určenie paušálnej výšky FPP ustanovenej zákonom pre vybrané druhy sociálnych služieb podmienených odkázanosťou je najmä aplikačnou praxou vnímaná komplikovanosť spôsobu určenia výšky FPP podľa doterajšej právnej úpravy jednotlivými obcami, resp. jednotlivými vyššími územnými celkami údajne často chýbajú relevantné vstupné údaje a právnou úpravou viazané štruktúrované údaje pre výpočet výšky FPP. Dlhodobá aplikačná prax poukazuje na nedostatky pri poskytovaní FPP a určovaní jeho výšky, a to na základe podnetov zo strany samosprávnych orgánov (obce, VÚC), ktoré FPP neverejným poskytovateľom poskytujú, resp. sú povinné poskytovať podľa zákona o sociálnych službách, ako aj zo strany samotných neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb osobitne vnímajú ako problémy, ktoré spôsobujú ich finančnú nestabilitu, aj prolongáciu pri zverejňovaní výšky FPP, ale aj pri uzatváraní zmlúv o jeho poskytnutí a tiež administratívnu náročnosť jeho zúčtovávania, najmä ak je poskytovateľom FPP u jedného neverejného poskytovateľa sociálnej služby na rovnakom mieste jej poskytovania viaceru samosprávnych orgánov, a to každý z nich len na miesta obsadené prijímateľmi sociálnej služby, ktorí sú jeho obyvateľmi.

Dôsledkom je najmä chýbajúca garancia reálnej dostupnosti (v čase, v priestore, v cene) a dlhodobej udržateľnosti poskytovania sociálnej služby pre prijímateľa sociálnej služby a fyzické osoby, ktoré sú odkázané na poskytovanie sociálnej služby, ako aj neistota poskytovateľov sociálnych služieb z hľadiska reálnej dostupnosti zdrojov samospráv na spolufinancovanie nimi poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom FPP.

Predkladaný návrh úpravy je podporený výsledkami prieskumu realizovaného v roku 2023 medzi členmi pracovnej skupiny pre prípravu reformy financovania sociálnych služieb (poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia miestnej a regionálnej samosprávy a. i.), v ktorom sa až 79 % respondentov vyjadrilo, že je potrebná úprava súčasného spôsobu určenia výšky FPP, z toho 48 % preferuje paušálne určenú výšku FPP-určenú zákonom v jednotnej výške pre celé územie Slovenskej republiky, spolu so stanovením spôsobu jeho valorizácie, a s jeho možným zvýšením zo strany samosprávy.

Cieľom zavedenia “paušálnej” výšky FPP v prílohe č. 5a návrhu zákona je teda zabezpečenie stability a efektívnosti financovania, ale aj súvisiace zjednodušenie administratívnej záťaže územnej samosprávy ale aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Zavedenie jednotných pravidiel pre výpočet paušálneho FPP zabezpečí rovnaké podmienky pre všetkých neverejných poskytovateľov sociálnej služby príslušného druhu a jej formy s ambíciou odstraňovať regionálne rozdiely v úrovni jej finančnej podpory -jej spolufinancovania poskytovaním FPP.

V odseku 3 sa osobitnou právnou úpravou ustanovuje spôsob určenia výšky FPP pre zariadenia krízovej intervencie, ktorými sú útulok, domov na pol ceste a zariadenie núdzového bývania. Výšku FPP na tento účel určí obec alebo VÚC v rovnakej výške, ako je výška finančného príspevku pre tieto druhy zariadení poskytovaného v rámci pôsobnosti podľa tohto zákona ministerstvom na príslušný rozpočtový rok podľa § 78aa.

V súlade s odsekom 3 písm. b) obec a vyšší územný celok bude však oprávnený zvýšiť takto podľa odseku 3 písm. a) určenú výšku FPP, a to v súlade so svojou sociálnou politikou

uplatňovanou na svojom území, resp. vo svojom územnom obvode, ak to umožní všeobecne záväzné nariadenie vydané obcou alebo vyšším územným celkom v rozsahu svojej samosprávnej pôsobnosti, napr. aj so zohľadnením regionálnych rozdielov prevádzkovej nákladovosti poskytovanej sociálnej služby, aj s prihliadnutím na rozdielnosť prevádzkových nákladov poskytovanej sociálnej služby podmienenú veľkostnou kapacitou poskytovanej sociálnej služby (počtom miest v zariadení), o zohľadnením priorít úrovne finančnej podpory v súlade s plnením strategického plánu rozvoja sociálnych služieb na svojom území, resp. vo svojom územnom obvode. Za doterajšieho právneho stavu dochádzalo k prípadom, kedy bol výrazný rozdiel medzi sumou finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie poskytovaného obci z rozpočtu ministerstva a FPP poskytovaným VÚC v rozsahu jeho pôsobnosti neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby v zariadení krízovej intervencie, napriek tomu, že išlo o rovnaký druh zariadenia krízovej intervencie poskytovaný teda za rovnakých alebo obdobných prevádzkových podmienok. Cieľom takto novo koncipovanej právnej úpravy v odseku 3 je preto zabezpečiť rovnosť vo financovaní sociálnych služieb z verejných zdrojov – z prostriedkov ministerstva a prostriedkov samospráv na tieto druhy sociálnych služieb, t. j. rovnosť vo vynakladaní verejných zdrojov na poskytovanie sociálnej služby jej prijímateľovi bez ohľadu na to, či sa mu sociálna služba poskytuje u verejného poskytovateľa sociálnej služby alebo neverejného poskytovateľa tejto sociálnej služby.

Pre určenie výšky FPP pre ostatné druhy sociálnych služieb ustanoveného v odseku 4 (s výnimkou sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, pre ktoré sa výška FPP stanovuje podľa odseku 2 prílohou č. 5a zákona a vybraných pobytových služieb krízovej intervencie, pre ktoré sa novo ustanovuje spôsob určenia výšky FPP v odseku 3) sa zo “vzorca” na jeho určenie podľa doterajšej úpravy, novo vypúšťajú príjmy obce a neverejného poskytovateľa z finančných príspevkov poskytovaných podľa tohto zákona z rozpočtu MPSVR SR (podľa § 71 ods. 6, § 78a), ktoré sú vzhľadom na osobitnú právnu úpravu ustanovenú pre spôsob určenia výšky FPP v odsekoch 2 a 3 bezpredmetné. V tejto súvislosti sa z doterajšej právnej úpravy vypúšťa pôsobnosť ministerstva zisťovať priemerné príjmy neverejných poskytovateľov na účely určenia výšky FPP podľa § 78a za predchádzajúci rozpočtový rok. V odseku 8, v ktorom sa určuje spôsob určenia priemerných bežných výdavkov a priemerných skutočne dosiahnutých príjmov z platenia úhrady za sociálnu službu na účely určenia výšky FPP podľa odseku 4, ak neverejný poskytovateľ poskytuje sociálnu službu, ktorú obec alebo vyšší územný celok v predchádzajúcom rozpočtovom roku neposkytovali prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadili alebo založili sa pre jednoznačnosť na rozdiel od doterajšej právnej úpravy explicitne upravuje, že ide o príjmy z platenia úhrady za sociálnu službu.

K bodom 99 a 100 (Nadpis - § 75)

Ide o legislatívno- technické úpravy v súvislosti so zmenami vykonanými v tretej hlavne štvrtej časti zákona.

K bodu 101 (§ 77 ods. 2)

Okrem úprav navrhovaných od júla 2026 v § 77, sa od 31. decembra 2026 explicitne dopĺňa podmienka poskytnutia finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ak ide o sociálnu službu podmienenú odkázanosťou (podľa § 34 až 41), že ide o sociálnu službu poskytovanú vo všeobecnom hospodárskom záujme v zmysle navrhovanej úpravy § 61a k 31. decembru 2026.

K bodu 102 (§ 78)

V § 78 ide o realizované úpravy v doterajšom znení k 31. decembru 2026 v nadväznosti na zrušenie finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy podľa § 76 zákona o sociálnych službách.

K bodom 103, 105, 106 a 109 (§ 78a od 1. januára 2026)

Ide najmä o legislatívno- technické úpravy doterajšej právnej úpravy realizované v nadväznosti na úpravu v časti financovania sociálnych služieb k 1. januáru 2026 – presunutie poskytovania finančných príspevkov z rozpočtu ministerstva obcí z doterajšieho znenia § 71 ods. 6 a 7 do spoločného ustanovenia k finančnej podpore z rozpočtu MPSVR SR v § 78a. Zároveň sa v nadväznosti na úpravu - rozšírenie kruhu verejných poskytovateľov sociálnych služieb v § 3 aj o združenie obcí a právnickú osobu ním zriadenú/ založenú sa rozširuje aj okruh oprávnených osôb, ktorým možno tento príspevok poskytnúť.

K bodom 104, 107 a 108 (§ 78a od 31. decembra 2026)

Okrem úprav navrhovaných k 1. januáru 2026 ide k 31. decembru 2026 najmä o úpravy realizované v nadväznosti na definovanie sociálnych služieb podmienených odkázanosťou ako služieb poskytovaných vo všeobecnom hospodárskom záujme a na zavedenie príspevku na pomoc pri odkázanosti v Čl. I. návrhu tohto zákona, ktorý môže byť použitý aj na úhradu výdavkov odkázanej osoby na formálnu starostlivosť, ktorou je aj ambulantná sociálna služba v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou. Z dôvodu zavedenia príspevku na pomoc pri odkázanosti sa finančný príspevok zo štátneho rozpočtu poskytovaný prostredníctvom kapitoly ministerstva pre poskytovateľov sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou bude poskytovať už len na pobytovú sociálnu službu v zariadení uvedenom v § 34 až 39 - nie na ambulatnú formu sociálnej služby v tomto zariadení. V opačnom prípade by išlo o neodôvodnenú duplicitu vo vynakladaní zdrojov štátneho rozpočtu na rovnaký účel.

Zároveň sa upravuje účel poskytnutia tohto finančného príspevku. Kým doposiaľ mohol byť tento finančný príspevok použitý na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby vykonávajúcich odborné, obslužné a ďalšie činnosti, ktoré je pre poskytovaný druh sociálnej služby povinný vykonávať, zabezpečovať ich vykonávanie alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie a na činnosti, ktorými sú liečebno- výchovná starostlivosť, psychologická starostlivosť a špeciálno-pedagogická starostlivosť (podľa § 72 ods. 5 písm. a) a b) doterajšej právnej úpravy)- len vo výške podľa osobitného predpisu (zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, novo bude s účinnosťou od 31. decembra 2026 finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou určený na spolufinancovanie oprávnených nákladov na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa. Spôsob určenia oprávnených nákladov sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme (bude použitý aj na tento účel -vrátane výšky miezd a platov, ktoré sa považujú za oprávnené náklady pre jednotlivé pracovné pozície) určí na základe splnomocňovacieho ustanovenia tohto zákona osobitný predpis (vyhláška), ktorý vydá ministerstvo (§61a). Takto koncipovaná právna úprava súvisí s vymedzením sociálnych služieb uvedených v § 34 až 41 ako služieb poskytovaných vo všeobecnom hospodárskom záujme a s tým súvisiacim sledovaním nadmernej náhrady z verejných prostriedkov v rámci spolufinancovania sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme.

K bodu 110 (§ 78aa)

V záujme systémového usporiadania právnej úpravy ide o presunutie právnych podmienok na poskytovanie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej

intervencie z doterajšieho § 71 ods. 6 do § 78aa, teda do štvrtej časti zákona upravujúcej financovanie sociálnych služieb. Zároveň sa v nadväznosti na úpravu - rozšírenie kruhu verejných poskytovateľov sociálnych služieb v § 3 aj o združenie obcí a právnickú osobu ním zriadenú/ založenú sa rozširuje aj okruh oprávnených osôb, ktorým možno tento príspevok poskytnúť.

K bodom 111 až 113 a 117 až 120 (§ 78b k 1. januáru 2026)

Vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe sa návrhom od 1. januára 2026 novo umožňuje obciam a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb podať na príslušný rozpočtový rok žiadosť o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtovej kapitoly ministerstva podľa § 78a a 78aa aj po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty pre podanie tejto žiadosti (od 1. júla do 31. augusta predchádzajúceho rozpočtového roka), a to konkrétne

- v lehote do 31. januára príslušného rozpočtového roka, pre poskytovateľa sociálnej služby, ktorému vzniklo oprávnenie poskytovať sociálnu službu v tomto zariadení v období od 1. septembra do 31. decembra predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom finančný príspevok sa poskytne na celý príslušný rozpočtový rok;
- v lehote od 1. mája do 30. júna príslušného rozpočtového roka, ak ide o poskytovateľa sociálnej služby, ktorému vzniklo oprávnenie poskytovať sociálnu službu v tomto zariadení v období od 1. januára do 30. júna príslušného rozpočtového roka, pričom finančný príspevok sa poskytne na druhý polrok príslušného rozpočtového roka.

Táto právna možnosť podania žiadosti o poskytnutie finančného príspevku v „dodatocnej“ novoustanovenej lehote je teda viazaná len na novo registrované zariadenia sociálnych služieb po 31. auguste predchádzajúceho rozpočtového roka v ustanovených lehotách a zároveň na právnu podmienku, že nejde o právneho nástupcu predchádzajúceho poskytovateľa sociálnej služby v tomto zariadení. Zároveň zmeškanie týchto dodatočne stanovených lehôt pre podanie žiadosti nebude možné zo strany ministerstva odpustiť.

Cieľom navrhovanej úpravy je vytvoriť právne podmienky v novovzniknutých zariadeniach sociálnych služieb po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty na podanie žiadosti o finančný príspevok (31. august predchádzajúceho rozpočtového roka), na možnosť začatia poskytovania tejto sociálnej služby prijímateľom tejto sociálnej služby v príslušnom rozpočtovom roku s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov - finančným príspevkom zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva.

Takto koncipovaná právna úprava v čase pretrvávajúcej mimoriadnej situácie bola už prijatá prostredníctvom úpravy obsiahnutej v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 109/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny v znení neskorších predpisov na účely poskytnutia finančných príspevkov z rozpočtu ministerstva v rokoch 2024 a 2025. Potreba takejto úpravy priamo zákonom vyplýva na jednej strane z narastajúceho dopytu po službách dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti aj v kontexte s demografickým vývojom a jeho dôsledkami a na strane druhej je legitímnym verejným záujmom vytvorenie právnych podmienok na rozvoj súvisiaceho konkurenčného prostredia pri poskytovaní sociálnej služby, a tým aj cenovej dostupnosti poskytovanej sociálnej služby pre jej prijímateľov. Rovnako je potrebné posilniť rozvoj, udržateľnosť a dostupnosť sociálnych služieb v zariadeniach krízovej intervencie v rámci zabezpečenia ústavného práva každého, kto je v hmotnej núdzi, na zabezpečenie základných životných podmienok, a to aj spolufinancovaním týchto sociálnych služieb vo vybraných druhoch novo vzniknutých zariadení, zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva, reagujúc tak na neuspokojený dopyt po týchto sociálnych službách.

Ďalšie právne úpravy v § 78b sú realizované najmä v záujme zabezpečenia vnútornej previazanosti právnej úpravy aj reagovaním na vecné zmeny a doplnenia vykonané v iných častiach zákona.

K bodom 114 a 115 – (§ 78b ods. 2)

Ide o úpravu vzhľadom na úpravu pôsobnosti pri zabezpečovaní sociálnej služby v zariadení pre seniorov a v zariadení sociálnej služby a jej presunom z obce na vyššie územné celky (§ 80 a 81) od 1. júla 2026 a s tým súvisiacu zmenu aj v pôsobnosti pri vydávaní súladu sociálnej služby s komunitným plánom obce, resp. koncepciou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku na účely poskytovania finančnej podpory z MPSVR SR. V tejto súvislosti sa navrhuje aj úprava prechodného ustanovenia v § 110be)

K bodu 116 (§ 78b ods. 2 písm. b)

Ide o legislatívno- technickú úpravu súvisiacu s právnou úpravou § 78a návrhu zákona s navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026, v zmysle ktorej sa finančný príspevok pre zariadenia podmienené odkázanosťou z MPSVR SR bude poskytovať už len na pobytové formy.

K bodom 121 a 122 (§ 78c)

Ide o úpravy realizované v záujme zabezpečenia vnútornej previazanosti právnej úpravy aj reagovaním na vecné zmeny a doplnenia vykonané v iných častiach zákona k 1. januáru 2026.

K bodu 123 (§ 78d od 1. januára 2026)

Ide najmä o úpravy realizované v záujme zabezpečenia previazanosti právnej úpravy s Čl. I návrhu tohto zákona a vnútornej previazanosti s právnou úpravou § 78a a 78aa návrhu zákona s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026.

Zároveň vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe sa návrhom novo explicitne ustanovuje spôsob posudzovania neosadenia miesta v nocľahárni, ktoré môže byť neosadené (rovnako ako pri iných druhoch zariadení sociálnych služieb podporovaných poskytovaním finančného príspevku podľa § 78a a 78aa tohto zákona zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva, najviac po dobu 30 po sebe nasledujúcich dní, a to bez povinnosti vrátenia finančného príspevku na toto neosadené miesto..

Vzhľadom na osobitný charakter tohto druhu sociálnej služby -sociálna služba v zariadení sociálnych služieb krízovej intervencie, ktorým je nocľaháreň a špecifické prevádzkové pomery v tomto zariadení, v ktorom sa sociálna služba poskytuje na účel prenocovania spravidla jednorazovo a nie na základe písomne uzatvorenej zmluvy o poskytovaní tejto sociálnej služby viazanej na konkrétne miesto v zariadení, sa neosadenie miesta v nocľahárni preto navrhuje neposudzovať vo väzbe na konkrétne miesto, ale na celkový počet miest, na ktoré je finančný príspevok určený, a na základe porovnania celkového počtu prijímateľov sociálnej služby v nocľahárni v príslušnom dni z celkového počtu miest v nocľahárni, na ktoré je finančný príspevok určený, a to realizovaného počas viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní. Na tento účel budú poskytovatelia sociálnej služby v nocľahárni povinní viesť dennú evidenciu prítomnosti prijímateľov a ich počtu z celkového počtu miest v nocľahárni, pre ktoré je finančný príspevok určený.

K bodu 124 (§ 78d od 31. decembra 2026)

Okrem úprav s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 ide s navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026 o úpravy súvisiace s tým, že finančná podpora spolufinancovania sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou zo štátneho rozpočtu

prostredníctvom kapitoly ministerstva poskytovaním finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou podľa § 78a zákona bude novo viazaná len na pobytovú sociálnu službu v zariadeniach uvedených v § 34 až 39, v nadväznosti na zavedenie príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v Čl. I návrhu tohto zákona. Príspevok na pomoc pri odkázanosti môže byť použitý aj na úhradu výdavkov odkázanej osoby na formálnu starostlivosť, ktorou je aj ambulatná sociálna služba v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou. Z tohto dôvodu sa finančný príspevok z rozpočtu ministerstva pre zariadenia podmienené odkázanosťou zriadené/ založené obcou alebo združením obcí alebo neverejným poskytovateľom sociálnej služby bude poskytovať už len na pobytovú sociálnu službu v týchto zariadeniach- nie na ambulatnú sociálnu službu v týchto zariadeniach. V opačnom prípade by išlo o neodôvodnenú duplicitu vo vynakladaní zdrojov štátneho rozpočtu na rovnaký účel.

K bodu 125 (§ 78e)

Ide v rámci vnútornej previazanosti právnej úpravy o úpravu v označení príslušných ustanovení zákona, ktoré upravujú poskytovanie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni a finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie (v doterajšej právnej úprave uvedené v § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona), a to v súvislosti so systematickým presunutím právnej úpravy týchto finančných príspevkov do spoločnej právnej úpravy obsiahnutej novo od 1 januára 2026 v § 78a a 78aa.

K bodu 126 (§ 79 ods. 1 písm. e)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s úpravami vykonanými v dvanástej časti zákona upravujúcej Správne delikty a realizovanou zmenou v označení paragrafov v rámci týchto úprav s navrhovanou účinnosťou k 1 januáru 2026.

K bodu 127 (§ 79 ods. 1 písm. f) prvý bod)

Ide o legislatívno-technickú úpravu- zmenu v označení odsekov- súvisiacu s úpravami v § 78b, vykonanými v časti právnej úpravy lehôt na podanie písomnej žiadosti o finančný príspevok podľa § 78a a 78aa, ktorá je novo obsiahnutá v § 78b ods. 3 (nie už v § 78b ods. 2 tak, ako bolo uvedené v doterajšej právnej úprave) s navrhovanou účinnosťou od 1 januára 2026.

K bodu 128 (§ 79 ods. 1 písm. f) body 2a. a 2b.)

Ide o úpravu v označení príslušných ustanovení zákona, ktoré upravujú poskytovanie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni a finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie (v doterajšej právnej úprave uvedené v § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona), a to v súvislosti so systematickým presunutím právnej úpravy týchto finančných príspevkov do spoločnej právnej úpravy obsiahnutej s navrhovanou účinnosťou od 1 januára 2026 novo v § 78a a 78aa.

K bodom 129 a 130 (§ 79 ods. 1 písm. f) bod 2e. a písm. h)

V rámci právnej úpravy pôsobnosti ministerstva je s navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026 navrhované doplnenie vecného obsahu ministerstvom vedenej evidencie v informačnom systéme sociálnych služieb realizované v súvislosti s navrhovanou úpravou § 61a, ktorou sa sociálne služby podmienené odkázanosťou, ktorými sú sociálne služby uvedené v § 34 až 41, považujú za sociálnu službu vo všeobecnom hospodárskom záujme, pričom jednou z právnych podmienok je aj v informačnom systéme sociálnych služieb evidovaný údaj o prijatí tohto záväzku poskytovateľom sociálnej služby a o období trvania tohto záväzku. V záujme vnútornej previazanosti právnej úpravy sa preto dopĺňa aj v tejto časti právnej úpravy pôsobnosť

ministerstva o vedenie tejto novo ustanovenej evidencie v informačnom systéme sociálnych služieb, a to evidencie osôb (poskytovateľov sociálnych služieb uvedených v § 34 až 41), ktoré prijali záväzok poskytovania tejto sociálnej služby ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme a o období trvania tohto záväzku.

Zároveň v súvislosti s navrhovanou úpravou § 61a, ktorou sa sociálna služba podmienená odkázanosťou uvedená v § 34 až 41 považuje za sociálnu službu vo všeobecnom hospodárskom záujme ak poskytovateľ sociálnej služby splní ustanovené podmienky, vrátane prijatia záväzku, ktorým sa zároveň zaväzuje plniť podmienky pre poskytovanie sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, vrátane podmienok v oblasti nakladania s verejnými zdrojmi a ich výlučného použitia na ustanovené oprávnené náklady, sa navrhuje doplniť aj súvisiacu kontrolnú pôsobnosť ministerstva. V rámci tejto pôsobnosti bude ministerstvo kontrolovať hospodárenie a účelnosť využitia verejných prostriedkov poskytnutých poskytovateľom sociálnej služby, ktorí ju poskytujú ako službu všeobecného hospodárskeho záujmu, vrátane kontroly účtovania oprávnených nákladov na poskytovanie sociálnej služby, a to v rámci posudzovania poskytnutia nadmernej náhrady na spolufinancovanie sociálnej služby z verejných prostriedkov. Na tento účel bude ministerstvo získavať údaje o hospodárení poskytovateľov sociálnych služieb z dostupného informačného systému verejnej správy.

K bodom 131 a 132 (§ 79 ods. 2)

Ide úpravu v označení príslušných ustanovení zákona, ktoré upravujú poskytovanie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni a finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie (v doterajšej právnej úprave uvedené v § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona), a to v súvislosti so systematickým presunutím právnej úpravy týchto finančných príspevkov do spoločnej právnej úpravy obsiahnutej novo v § 78a a 78aa. Ide ďalej o legislatívno-technickú úpravu- zmenu v označení odsekov- súvisiacu s úpravami v § 78b, vykonanými v časti právnej úpravy lehôt na podanie písomnej žiadosti o finančný príspevok podľa § 78a a 78aa.

K bodom 133 až 147 (§ 80)

V rámci úpravy pôsobnosti obce sú navrhované viaceré zmeny, ktoré zabezpečujú najmä vnútornú previazanosť a súlad so súvisiacimi vecnými úpravami realizovanými v iných častiach návrhu zákona, ako aj týmito zmenami a doplneniami vyvolané legislatívno- technické úpravy. Vzhľadom na to, že tieto vecné úpravy realizované v iných častiach zákona sa navrhujú v troch rôznych účinnostiach, bolo potrebné aj vyvolané legislatívno- technické zmeny v pôsobnosti obce prispôbiť týmto účinnostiam. Ide najmä o:

- úpravy súvisiace s úpravou jednotlivých častí v časti zákona upravujúcej financovanie sociálnych služieb a súvisiacim prečíslovaním odsekov – s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026;
- vymedzenie, že z hľadiska pôsobnosti obce ako orgánu verejnej moci pri poskytovaní sociálnych služieb, nemôže byť obsiahnutá obec alebo vyšší územný celok v pozícii poskytovateľa sociálnej služby, ale len vecne príslušného subjektu verejnej správy, ktorý sociálne služby a ich dostupnosť pre svojich obyvateľov zabezpečuje, ide o zabezpečenie súladu a previazanosti s novou úpravou v § 81a až 81c (doposiaľ obsiahnutou v § 8) – s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026;
- úpravy súvisiace s vyňatím pôsobnosti obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby pre neverejných poskytovateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby (§ 75) a aj s tým súvisiace vyňatie pôsobnosti pri zabezpečovaní týchto druhov sociálnych služieb s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026. V nadväznosti na to sa z hľadiska aktualizácie komunitných plánov obcí

upravuje v prechodnom ustanovení § 110be povinnosť obce zosúladiť jeho znenie s touto upravenou pôsobnosťou najneskôr do roku 2030;

- úpravy súvisiace so zrušením finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a teda aj zrušením poskytovania tohto finančného príspevku podľa doterajšieho § 76– s navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026.

K bodu 148 (§ 80a)

V záujme podporiť verejný záujem obce pri združovaní sa a výkone samosprávnych pôsobností ustanovených zákonom o sociálnych službách sa zákonom s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 upravuje, že ak obce zriadili združenie obcí, ktorého predmetom činnosti je zabezpečenie pôsobnosti obcí podľa tohto zákona, pôsobnosť obcí podľa tohto zákona plní za obce, ktoré sú členmi združenia obcí, toto združenie obcí v rozsahu podľa zmluvy o združení obcí. To znamená, že v rozsahu tejto zmluvy môže združenie plne nahradiť/plniť pôsobnosť obce, resp. združených obcí, ustanovenú v § 80.

Zároveň sa navrhuje explicitne ustanoviť pri poskytovaní sociálnych služieb a vykonávaní súvisiacej samosprávnej pôsobnosti v tejto oblasti možnosť vytvoriť spoločný obecný úrad, aj napriek tomu, že to predpokladá a upravuje osobitný právny predpis.

V záujme podpory zlučovania obcí sa, v rámci ďalších úprav zákona (§ 3, § 78a a 78aa) v záujme vnútornej previazanosti právnej úpravy, upravuje rozšírenie okruhu verejných poskytovateľov o združenia obcí, alebo právnické osoby ním zriadené alebo založené, ktoré môžu byť zároveň prijímateľmi finančného príspevku poskytovaného podľa § 78a a 78aa z rozpočtu ministerstva.

K bodom 149 až 162 (§ 81)

V rámci úpravy pôsobnosti vyššieho územného celku pri poskytovaní sociálnych služieb sú navrhované viaceré zmeny, ktoré zabezpečujú vnútornú previazanosť a súlad so súvisiacimi vecnými úpravami realizovanými v iných častiach návrhu zákona, ako aj viaceré zmeny (najmä legislatívno-technické), ktoré súvisia s inými úpravami navrhovanými v zákone.

Vzhľadom na to, že tieto úpravy realizované v iných častiach zákona sa navrhujú s nadobudnutím účinnosti v rôznych termínoch, bolo potrebné aj vyvolané legislatívno-technické zmeny v pôsobnosti vyššieho územného celku prispôsobiť týmto deleným účinnostiam. Ide najmä o:

- úpravy súvisiace s úpravou jednotlivých častí v časti zákona upravujúcej financovanie sociálnych služieb a súvisiacim prečíslovaním odsekov (vrátane úpravy súvisiacej so zrušením úhrady ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 10 podľa doterajšej právnej úpravy) – s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026;
- vymedzenie, že z hľadiska pôsobnosti vyššieho územného celku ako orgánu verejnej moci pri poskytovaní sociálnych služieb, nemôže byť obsiahnutý vyšší územný celok v pozícii poskytovateľa sociálnej služby, ale len vecne príslušného subjektu verejnej správy, ktorý sociálne služby a ich dostupnosť pre svojich obyvateľov zabezpečuje, ide o zabezpečenie súladu a vnútornej previazanosti s novou úpravou v § 81a až 81c (doposiaľ v §8) – k 1. júlu 2026;
- úpravy súvisiace s úpravou pôsobnosti vyššieho územného celku poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby pre neverejných poskytovateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby (§ 75) a s úpravou celej časti finančnej podpory, so súvisiacou úpravou pôsobnosti pri zabezpečovaní týchto druhov sociálnych služieb a prečíslovaním odsekov s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026. Je potrebné zdôrazniť, že pôsobnosť pri zabezpečovaní sociálnych služieb sa, aj v súvislosti s úpravami § 75 až 77 a § 81 až 81c nespája len s poskytovaním finančného príspevku neverejným poskytovateľom sociálnych služieb a súčasne zabezpečenie

sociálnej služby (na základe žiadosti odkázanej osoby) nie je podmienkou tejto finančnej podpory, nakoľko podmienkou pre poskytnutie FPP bude registrácia sociálnej služby v územnom obvode príslušného kraja a jej poskytovanie vo verejnom záujme, t. j. jej súladu s komunitným plánom rozvoja sociálnych služieb obce (do schválenia aktualizovanej koncepcie rozvoja sociálnych služieb v prípade zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby) alebo s koncepciou rozvoja vyššieho územného celku. (vzhlľadom na úpravu poskytovania FPP na kapacity v kraji zapísané do registra) V nadväznosti na túto úpravu pôsobnosti sa zároveň z hľadiska potreby aktualizácie koncepcií rozvoja sociálnych služieb upravuje v prechodnom ustanovení § 110be povinnosť vyššieho územného celku zosúladiť jeho znenie s touto upravenou pôsobnosťou najneskôr do roku 2030;

- úprava súvisiaca so zrušením finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a teda aj zrušením poskytovania tohto finančného príspevku podľa doterajšieho § 76– s navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026.

K bodom 163 a 164 (šiesta časť, § 81a až 81c)

S navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 sa navrhuje doplniť názov šiestej časti, v ktorej sa okrem pôsobnosti obce a vyššieho územného celku pri tvorbe komunitného plánu a koncepcie rozvoja sociálnych služieb novo navrhuje upraviť aj pôsobnosť obce a vyššieho územného celku, ako orgánov verejnej moci, pri zabezpečovaní dostupnosti sociálnych služieb a zabezpečovaní ich poskytovania. Táto pôsobnosť bola doposiaľ upravená v § 8 a z hľadiska systémového začlenenia bola presunutá do tejto časti.

V návrhu znenia § 81a sa novo upravuje pôsobnosť obce a vyššieho územného celku zabezpečiť dostupnosť a poskytovanie sociálnych služieb.

Jedným z cieľom návrhu úpravy je zabezpečiť oddelenie vzájomne nezameniteľného postavenia obce a vyššieho územného celku pri poskytovaní sociálnych služieb, a to na strane jednej ako príslušného orgánu verejnej moci v rozsahu svojej pôsobnosti pri poskytovaní sociálnych služieb a zabezpečení ich dostupnosti a poskytovania podľa tohto zákona, a na strane druhej postavenia obce a právnických osôb zriadených obcou alebo založených obcou a právnických osôb zriadených vyšším územným celkom alebo založených vyšším územným celkom, ako poskytovateľov sociálnej služby podľa tohto zákona.

Zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na sociálnu službu pri zachovaní jej práva na výber sociálnej služby za podmienok ustanovených týmto zákonom, ktorá zachováva jej ľudské práva, slobody a dôstojnosť, aktivizuje ju a podporuje, so súvisiacich zabezpečením dostupnosti komplexných informácií je naďalej v samosprávnej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov, ako príslušných orgánov verejnej moci pri vykonávaní svojej pôsobnosti upravenej v § 80 a 81 zákona.

Oproti doterajšej úprave spôsobu zabezpečenia sociálnych služieb podmienených odkázanosťou (podľa § 34 až 41 zákona) sa novo upravuje, že na základe podanej žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb, bude prostredníctvom obce a vyššieho územného celku zabezpečovaná len sociálna služba v dennom stacionári, domáca opatrovateľská služba a sociálna služba, ktorá má byť poskytnutá bezodkladne. Dôvodom takejto úpravy sú na jednej strane úpravy navrhované v ďalších ustanoveniach (§ 75 a 77), na základe ktorých sa finančná podpora z rozpočtu obce viaže na podmienku zabezpečenia sociálnej služby zo strany obce u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby na základe žiadosti fyzickej osoby o jej zabezpečenie len v prípade denného stacionára a domácej opatrovateľskej služby. Spolufinancovanie sociálnych služieb v pôsobnosti VÚC je navrhované novo na kapacity v zariadeniach zapísaných v registri sociálnych služieb u poskytovateľov sociálnej služby vo verejnom záujme s miestom jej poskytovania v územnom obvode

príslušného vyššieho územného celku (nie vo väzbe na obyvateľa vyššieho územného celku) a preto nie je dôvod ho podmieňovať aj osobitným podaním žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby príslušnému vyššiemu územnému celku zo strany odkázanej fyzickej osoby a to ani vo väzbe na následné poskytovanie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby ak odkázaná osoba uzatvorí zmluvu o poskytovaní sociálnej služby s neverejným poskytovateľom sociálnej služby.

Takýmto spôsobom sa súčasne odbremení fyzická osoba, od povinnosti podávať v prípade záujmu o poskytovanie sociálnej služby s podporou verejných zdrojov (zdrojov územnej samosprávy) viac žiadostí - žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby v pôsobnosti vyššieho územného celku a zároveň žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby u ňou vybraného poskytovateľa.

Takáto úprava však neznamená zánik pôsobnosti vyššieho územného celku pri zabezpečovaní poskytovania sociálnej služby, ktorému predchádza jeho pôsobnosť realizácie práva fyzickej osoby na informovaný výber sociálnej služby, formy jej poskytovania a poskytovateľa sociálnej služby podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 písm. b). Túto pôsobnosť bude mať vyšší územný celok aj naďalej, a v prípade ak sa na neho odkázaná osoba obráti so žiadosťou o pomoc pri zabezpečení poskytovania sociálnej služby, aj v rámci rozsahu ním poskytovaného sociálneho poradenstva mu túto pomoc poskytne, resp. jej zabezpečí realizáciu tohto jej práva.

V prípade potreby bezodkladného začatia poskytovania sociálnej služby bude fyzická osoba žiadať o zabezpečenie jej poskytovania naďalej obec alebo vyšší územný celok podľa ich delenej pôsobnosti ustanovenej zákonom. V tomto prípade sa novo upravuje, že ak fyzická osoba žiada o zabezpečenie sociálnej služby bezodkladne, súčasťou žiadosti majú byť aj týmto žiadateľom popísané a uvedené skutočnosti preukazujúce splnenie stanovených právnych podmienok bezodkladnosti (§ 81c ods. 1 a 2) zakladajúcich možnosť začatia poskytovania sociálnej služby bezodkladne. Cieľom je zabezpečenie dostatočných podkladov pre obec a vyšší územný celok pre objektívne vyhodnotenie tejto potreby bezodkladnosti, resp. pri náležitom zisťovaní skutkového stavu. Zároveň ak fyzická osoba požiada o zabezpečenie sociálnej služby bezodkladne obec a nemá vydaný integrovaný posudok, táto obec podá na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podnet na začatie konania o integrovanom posudku.

Pokiaľ ide o zabezpečenie sociálnej služby v dennom stacionári a domácej opatrovateľskej služby s podporou jej financovania z rozpočtu obce v záujme jednoznačnej interpretácie a aplikácie právnej úpravy sa navrhuje upraviť (§ 81b), že obec je na účely zabezpečenia poskytovania sociálnej služby vždy v postavení orgánu verejnej moci, t. j. sociálnu službu na rozdiel od doterajšej právnej úpravy na účely výkonu svojej pôsobnosti zabezpečenia poskytovania sociálnej služby už obec „neposkytuje“, ale novo už len „zabezpečuje“, a to bez ohľadu na to, či je sama poskytovateľom tejto sociálnej služby, alebo je jej poskytovateľom právnická osoba, ktorú zriadila alebo založila. To znamená, že obec pri plnení svojej pôsobnosti zabezpečovať poskytovanie sociálnej služby, ako príslušný orgán verejnej moci, túto sociálnu službu zabezpečuje, po zabezpečení práv fyzickej osoby, ktorá žiada o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 písm. b) zákona, (právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo výberu poskytovateľa sociálnej služby, právo na zabezpečenie dostupnosti informácií v zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná), na rovnakom základe u každého poskytovateľa sociálnej služby, teda aj u seba, ako poskytovateľa sociálnej služby, u právnickej osoby, ktorej je zriaďovateľom/ zakladateľom alebo u iného verejného poskytovateľa sociálnej služby alebo neverejného poskytovateľa sociálnej služby. To sa rovnako vzťahuje aj na vyšší územný celok pri zabezpečení poskytovania sociálnej služby bezodkladne podľa § 81c.

K bodom 165 až 169 (§ 83 ods. 8 a 9)

Ide o úpravy, ktoré zabezpečujú vnútornú previazanosť a súlad so súvisiacimi vecnými úpravami realizovanými v iných častiach návrhu zákona, ako aj viaceré zmeny (najmä legislatívno-technické), ktoré súvisia s inými úpravami navrhovanými v zákone.

Vzhľadom na to, že tieto úpravy realizované v iných častiach zákona sa navrhujú s nadobudnutím účinnosti v rôznych termínoch, bolo potrebné aj vyvolané legislatívno-technické zmeny v pôsobnosti obce prispôbiť týmto deleným účinnostiam.

Ide najmä o:

- úpravy súvisiace s návrhom právnej úpravy v § 78b ods. 3 od 1. januára 2026, ktorá umožňuje obciam a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb podať na príslušný rozpočtový rok žiadosť o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78a a 78aa z rozpočtovej kapitoly ministerstva aj po uplynutí zákonom v jeho doterajšom znení ustanovenej lehoty pre podanie tejto žiadosti, a to konkrétne novo do 31. decembra predchádzajúceho rozpočtového roka alebo od 1. januára do 30. júna príslušného rozpočtového roka v závislosti od obdobia, v ktorom vzniklo oprávnenie poskytovať sociálnu službu v zariadení, pre ktoré je finančný príspevok určený, a to zápisom novovzniknutej sociálnej služby do registra (právne nástupníctvo poskytovateľa sociálnej služby v tomto zariadení právna úprava vylučuje). Prílohou k tejto žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78a a 78aa bude aj naďalej vyjadrenie obce alebo vyššieho územného celku o súlade poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom obce alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku. Z tohto dôvodu sa novo upravuje, že obec alebo vyšší územný celok vydá toto potvrdenie o súlade do 15 kalendárnych dní odo dňa doručenia žiadosti o vydanie tohto potvrdenia na účely podania žiadosti o finančný príspevok podľa § 78a a 78aa z rozpočtu ministerstva, a to novo už bez explicitne určeného obdobia v ktorom má byť táto žiadosť obci alebo vyššiemu územnému celku doručovaná.. Predpokladá sa, že poskytovateľ sociálnej služby prispôbi sám lehotu doručenia svojej žiadosti o vydanie tohto potvrdenia obci alebo vyššiemu územnému celku na účely preukázania plnenia podmienky podľa § 78b ods. 2 na poskytnutie finančného príspevku podľa § 78a a 78aa, konkrétnemu obdobiu v ktorom podáva žiadosť ministerstvu o poskytnutie tohto finančného príspevku (§ 78b ods. 3) a s prihliadnutím na ustanovenú lehotu pre obce a vyššie územné celky pre vydanie tohto potvrdenia o súlade odo dňa doručenia žiadosti o jeho vydanie;
- úpravu súvisiacu s návrhom v § 80 a 81, v zmysle ktorej od 1. júla 2026 pôsobnosť pri zabezpečení sociálnej služby v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby prechádza z obce na vyšší územný celok, so súvisiacou potrebou aktualizácie komunitných plánov a koncepcií rozvoja v prechodnom období do roku 2030 (prechodné ustanovenie § 110be) a teda vyšší územný celok bude vydávať aj súlad tejto sociálnej služby s koncepciou rozvoja sociálnych služieb (dočasne obec v súlade s prechodným ustanovením § 110be);
- úpravu vnútorne previazanú s vypustením poskytovania finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou z rozpočtu ministerstva pre ambulantné sociálne služby (vrátane denného stacionára -§ 40) od 31. decembra 2026.

K bodu 170 (§ 84 ods. 7)

Na základe požiadaviek z aplikačnej praxe sa navrhuje od 1. januára 2026 rozšíriť plneniekvalifikačných predpokladov potrebných na vykonávanie supervízie

v oblasti sociálnych služieb tak, aby bolo možné uznať vysokoškolské vzdelanie nielen so špecifickým zameraním vo vymedzených oblastiach tak, ako to ustanovuje doterajšia právna úprava, ale novo ide o podmienku plnenia vysokoškolského vzdelania výlučne druhého stupňa, a to v akomkoľvek zameraní študijného programu avšak pri súčasnom splnení podmienky absolvovania odbornej akreditovanej prípravy supervízora v rozsahu najmenej 240 hodín ukončenej úspešným vykonaním skúšky, ktorou získa osvedčenie o tejto profesijnej kvalifikácii. Z hľadiska vecného obsahu ide teda o absolvovanie supervízneho výcviku v rozsahu najmenej 240 hodín a zloženie profesijnej skúšky s dôrazom na osobnostnú a profesionálnu odbornosť supervízora, ktorý je popri dosiahnutom stupni vzdelania podmienkou výkonu profesie supervízora aj v iných oblastiach.

K bodom 171 a 172 (§ 84 ods. 8)

Cieľom návrhu právnej úpravy je vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe špecifikovať, že ustanovené kvalifikačné predpoklady pre výkon práce opatrovateľa v oblasti sociálnych služieb sa s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 vyžadujú len ak sa v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby poskytovanej pomoci pri sebaobslužných úkonoch. To znamená, že ak sa v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby poskytujú len úkony starostlivosti o domácnosť a pomoc pri sociálnych aktivitách, plnenie kvalifikačných predpokladov opatrovateľa sa na tento rozsah osobnej pomoci, vzhľadom na jej povahu a charakter, nevyžaduje.

Zároveň sa navrhuje rozšíriť plnenie kvalifikačného predpokladu na pracovnú pozíciu opatrovateľa aj o osoby, ktoré popri požadovanom stupni vzdelania absolvovali novo ustanovený akreditovaný kurz dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti v súvislosti s novo ustanovenou profesiou pracovníka dlhodobej starostlivosti v rozsahu 400 hodín, a to vzhľadom na vecný obsah tohto akreditovaného kurzu, ktorý zahŕňa popri vybraných častiach ošetrovateľskej starostlivosti aj pomoc pri sebaobslužných úkonoch v rámci opatrovania.

K bodu 173 (§ 84 ods. 21)

Návrhom sa s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 ustanovujú kvalifikačné predpoklady na pracovnú pozíciu fyzickej osoby, ktorá bude poskytovať novú odbornú činnosť, ktorou je rozvoj rodičovských zručností (§ 23c), v záujme zabezpečenie kvality poskytovania tejto odbornej činnosti, ktorá sa poskytuje predovšetkým v prirodzenom prostredí dieťaťa a jeho rodiny terénnou formou pre osobitne určenú cieľovú skupinu osôb so sociálne znevýhodneného prostredia. Požiadavkou na vykonávanie tejto odbornej činnosti je absolvovanie akreditovaného vzdelávacieho programu - kurzu rozvoja rodičovských zručností v rozsahu najmenej 70 hodín, čím sa zabezpečí zjednocujúca metodika praktického vykonávania tejto odbornej činnosti tak, aby sa naplnil jej zmysel a účel pri rešpektovaní osobitosti cieľovej skupiny osôb, pre ktoré je určená, so súvisiacim spôsobom zrozumiteľnej komunikácie a interpretácie želaných prístupov a posilnenia rodičovských kompetencií v najlepšom záujme dieťaťa. Akreditáciu vzdelávacieho programu udeľuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe odporúčania akreditačnej komisie ministerstva. Podmienky akreditácie vzdelávacích programov, ako aj náležitosti, ktoré musí žiadosť o udelenie akreditácie obsahovať sú uvedené v § 86 a nasl.. Informácie o procese akreditácie sú dostupné aj na web stránke ministerstva.

K bodu 174 (§ 84 ods. 23)

Zavedenie novej pracovnej profesie v oblasti sociálnych služieb, ktorým je „pracovník dlhodobej starostlivosti“, s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026, vychádza z dlhodobou identifikovaných potrieb aplikačnej praxe v oblasti poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou s poskytovaním alebo zabezpečovaním ošetrovateľskej

starostlivosti v rámci rozsahu poskytovanej sociálnej služby a nevyhnutnosti efektívnejšieho prepojenia dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti a jej personálneho zabezpečenia. Súčasný systém financovania a organizácie dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej osoby nezodpovedá reálnym požiadavkám praxe ani meniacim sa demografickým trendom, ktoré zvyšujú tlak na dostupnosť a kvalitu služieb dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti spojených aj s náležitým personálnym zabezpečením a jeho udržateľnosťou.

Nová pracovná profesia vytvára spoločný rámec pre systematickú integráciu zdravotných a sociálnych prvkov dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb. Reaguje na disproporcie medzi rozsahom poskytovanej zdravotnej ošetrovateľskej starostlivosti a jej financovaním zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, ktoré je v súčasnosti nepostačujúce a neodzrkadľuje reálne potreby klientov odkázaných na dlhodobú ošetrovateľskú starostlivosť a opatrovanie.

Zároveň právna úprava reflektuje na dlhodobý problém poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí čelia nedostatku kvalifikovaného personálu. Príčiny tohto stavu spočívajú najmä v nízkej atraktivite výkonu povolania v sociálnej oblasti – tak z hľadiska finančného ohodnotenia, ako aj z hľadiska spoločenského statusu a možností kariérneho rastu. Zavedenie novej profesie pracovníka dlhodobej starostlivosti v oblasti sociálnych služieb umožní vytvoriť jasne definované odborné štandardy vykonávania tejto pracovnej činnosti, zvýšiť profesionalizáciu a celospoločenské uznanie pracovníkov dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti aj v úrovni odmeňovania, a tým aj posilniť motiváciu pre vstup do tohto sektora.

Navrhovaná úprava tak predstavuje významný krok k zlepšeniu dostupnosti, kontinuity a kvality dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti pre odkázané osoby, k efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov a k stabilizácii súvisiaceho personálneho zabezpečenia v zariadeniach sociálnych služieb.

Navrhuje sa, že túto profesiu v rozsahu úkonov stanovených zákonom (prílohou č. 4 a 7) bude môcť vykonávať fyzická osoba s úplným stredným odborným vzdelaním so zameraním na opatrovanie alebo poskytovanie zdravotnej starostlivosti, a ak takéto vzdelanie nemá, ale má úplné stredné všeobecné alebo odborné vzdelanie, s absolvovaným akreditovaným kurzom dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti najmenej v rozsahu 400 hodín.

Ministerstvo vypracuje a zverejní informatívny rámcový obsah vzdelávacieho programu akreditovaného kurzu „Kurz dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti“. Vychádzajúc z tohto informatívneho rámcového obsahu, bude možné podať žiadosť ministerstvu o udelenie akreditácie tohto vzdelávacieho programu v oblasti sociálnych služieb zameraného na vykonávanie pracovnej činnosti- pracovníka dlhodobej starostlivosti podľa § 86 zákona o sociálnych službách.

K bodom 175 až 177 (§ 88 a 89a)

Ide najmä o právnu úpravu vnútorne previazanú so zavedením novej odbornej činnosti, ktorou je rozvoj rodičovských zručností (§ 23c) s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026, ktorá sa bude môcť vykonávať aj ako samostatná odborná činnosť (ako nový druh sociálnej služby), a to na základe akreditácie na odbornú činnosť udelenú ministerstvom, ktorá je podmienkou pre zápis tejto sociálnej služby (rozvoj rodičovských zručností ako samostatná odborná činnosť) do registra sociálnych služieb, na základe ktorého vznikne oprávnenie poskytovať túto sociálnu službu.

K bodom 178 až 180 (§ 91 ods. 1)

Ide o úpravu právnej úpravy v časti konania vo veciach sociálnych služieb, ktorá je realizovaná vo vnútornej previazanosti s úpravami vykonanými v súvisiacich iných častiach návrhu zákona pri rôznej navrhovanej účinnosti, ako aj o odstránenie chyby v písaní v doterajšom znení úpravy. Ide o tieto úpravy:

- oprava chyby písania v texte, nakoľko sociálna služba v reintegračnom centre nie je správne označené zariadenie, správne má ísť o sociálnu službu v integračnom centre (§ 24c) - navrhovaná účinnosť od 1. januára 2026;
- systematickým presunutím finančnej podpory poskytovaním finančných príspevkov podľa § 71 ods. 6 a 7 v rozsahu pôsobnosti ministerstva obci podľa tohto zákona podľa doterajšej právnej úpravy novo do § 78a a 78aa – navrhovaná účinnosť od 1. júla 2026- navrhovaná účinnosť od 1. januára 2026;
- zabezpečenie vnútornej previazanosti zmenami v označení realizovanými v súvislosti so systematickým presunutím žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby do § 81a až 81c (doterajšia právna úprava bola obsiahnutá v § 8) - navrhovaná účinnosť od 1. júla 2026;
- zaradenie nového druhu sociálnej služby, ktorou je sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci medzi sociálne služby, na ktorých poskytovanie sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní a s vypustením § 76 -navrhovaná účinnosť od 31. decembra 2026.

K bodu 181 (§ 91 ods. 2)

Ide o vypustenie právnej úpravy, ktorá je vnútorne previazaná so zrušením pôsobnosti vyššieho územného celku uhrádzať ekonomicky oprávnené náklady podľa § 71 ods. 10 doterajšej právnej úpravy s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026.

K bodu 182 (§ 91 ods. 2 a 92 ods. 1)

Ide o úpravu v označení vnútorne previazanú v súvislosti so zmenou v označení- prečíslením ustanovení v rámci časti financovania sociálnych služieb v § 73 - navrhovaná účinnosť od 1. januára 2026.

K bodu 183 (§ 91 ods. 4)

Návrhom sa explicitne upravuje, že na účely správneho konania súvisiaceho s vedením registra a rozhodovania o povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť za prijímateľov sociálnej služby (§ 73a ods. 9) môžu obce a vyššie územné celky, ako príslušné správne orgány, získavať údaje z dostupných informačných systémov verejnej správy. Cieľom je v súvislosti s vedeným konaním znížiť administratívnu záťaž tak na strane účastníkov konania, ako aj na strane správneho orgánu, sprístupniť podklady potrebné pre rozhodovanie, ktoré obce a vyššie územné celky môžu získať priamo z informačných systémov verejnej správy, a tak nezaťažovať účastníkov konania, čím sa aj prispeje na účely rozhodovania k efektívnemu výkonu dokazovania a spoľahlivo zistenému skutkovému stavu veci (napr. aj osvedčenie pravdivosti čestného vyhlásenia účastníka konania o jeho majetkových pomeroch na účely posudzovania vzniku povinnosti platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73a ods. 9).

K bodu 184 (§ 92 ods. 2)

Ide o úpravu vnútorne previazanú v súvislosti so zmenou v rámci časti financovania sociálnych služieb v § 73 s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026, v ktorom sa vypúšťa výnimka z preukazovania majetku u fyzickej osoby, ktorá ho sama nevie preukázať na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára (vrátane predaného nehnuteľného majetku). V záujme možnosti komplexného posúdenia majetku tejto fyzickej osoby, môže tieto skutočnosti preukázať aj iná fyzická osoba.

K bodom 185 a 186 (§ 92 ods. 2 a 3)

Ide o úpravy v označení vnútorne previazané so systémovým presunutím zabezpečenia poskytovania sociálnej služby novo do § 81a až 81c (z doterajšieho § 8) – navrhovaná účinnosť od 1. júla 2026.

K bodom 187 a 188 (§ 92 ods. 4 písm. b)

Ide o úpravu vnútorne previazanú so systémovým presunutím finančnej podpory poskytovaním finančných príspevkov podľa § 71 ods. 6 a 7 v rozsahu pôsobnosti ministerstva obcí podľa tohto zákona podľa doterajšej právnej úpravy novo do § 78a a 78aa - navrhovaná účinnosť od 1. januára 2026.

Ide úpravu v súvislosti s vypustením § 76 - navrhovaná účinnosť od 31. decembra 2026.

K bodu 189 (§ 92a ods. 1)

Ide o úpravu vnútorne previazanú so systémovou zmenou v spôsobe zabezpečovania sociálnej služby s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 (§ 81a až 81c). Nakoľko fyzická osoba už novo nebude povinná žiadať o zabezpečenie sociálnej služby v zariadení pre seniorov s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov obec, ale bude žiadať o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní aj tejto sociálnej služby priamo ňou vybraného poskytovateľa tejto sociálnej služby, takto koncipovanej právnej úprave zodpovedá aj navrhovaná právna úprava konania o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov z iných vážnych dôvodov, a to v označení tejto písomnej žiadosti, na základe ktorej sa začína toto konanie.

K bodu 190 (§ 93 ods. 1)

Návrhom sa od 1. januára 2026 rozširujú oznamovacie povinnosti prijímateľa sociálnej služby voči poskytovateľovi sociálnej služby o povinnosť do 8 dní oznámiť aj zmenu stupňa odkázanosti prijímateľa tak, aby mohol poskytovateľ na túto skutočnosť operatívne reagovať vo vzťahu k rozsahu poskytovanej sociálnej služby a ďalších zmluvných podmienok pri jej poskytovaní.

K bodu 191 (§ 93 ods. 2)

Ide o úpravu s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026, realizovanú v súvislosti so systémovými úpravami v časti financovania sociálnych služieb a následnou zmenou v označení v rámci § 73, ktorá sa v rámci vnútornej previazanosti s touto právnou úpravou premieta aj v tomto ustanovení.

K bodom 192 až 215 (§ 94a až 94d)

V rámci úpravy spracúvania osobných údajov na účely tohto zákona obcou, vyšším územným celkom, poskytovateľom sociálnej služby a ministerstvom v oblasti sociálnych služieb sú navrhované viaceré zmeny, ktoré zabezpečujú vnútornú previazanosť a súlad so súvisiacimi vecnými úpravami realizovanými v iných častiach návrhu zákona, ako aj viaceré zmeny (najmä legislatívno-technické), ktoré súvisia s inými úpravami navrhovanými v tomto zákone.

Vzhľadom na to, že tieto úpravy realizované v iných častiach zákona sa navrhujú s rôznym nadobudnutím ich účinnosti, bolo potrebné aj vyvolané vnútorne previazané úpravy a súvisiace legislatívno-technické zmeny v úprave spracúvania osobných údajov prispôbiť týmto deleným účinnostiam. Ide najmä o:

- úpravy vnútorne previazané s úpravami v časti zákona upravujúcej financovanie sociálnych služieb a súvisiacim prečíslovaním odsekov – navrhovaná účinnosť od 1. januára 2026;
- vymedzenie, že z hľadiska pôsobnosti obce, ako orgánu verejnej moci pri poskytovaní sociálnych služieb, nemôže byť obsiahnutá obec v pozícii poskytovateľa sociálnej služby, ale len ako vecne príslušného subjektu verejnej správy, ktorý sociálne služby a ich

dostupnosť pre svojich obyvateľov zabezpečuje, ide o zabezpečenie súladu a vnútornej previazanosti s novou úpravou v § 81a až 81c (doterajšia právna úprava v § 8) – navrhovaná účinnosť od 1. júla 2026. Aj z tohto dôvodu sa novo umožňuje obciam a vyšším územným celkom, v záujme plnenia ich pôsobnosti pri zabezpečovaní dostupnosti sociálnych služieb, spracúvať údaje aj o žiadateľoch o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Zároveň sa poskytovateľovi sociálnej služby, v záujme jeho informovanosti a koordinácie poskytovania sociálnej služby, umožňuje spracúvať osobné údaje aj o žiadateľoch o zabezpečenie sociálnej služby u obce alebo vyššieho územného celku, ak žiadajú o zabezpečenie sociálnej služby práve u tohto poskytovateľa;

- úpravy súvisiace so zavedením nového druhu sociálnej služby, ktorou je sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci, tak aby mohol poskytovateľ sociálnej služby zbierať osobné údaje aj na účely jej poskytovania – navrhovaná účinnosť od 31. decembra 2026;
- umožnenie spracúvania osobných údajov aj o neformálnom opatrovateľovi fyzickej osoby, ktorá je u poskytovateľa sociálnej služby žiadateľom o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby alebo prijímateľom sociálnej služby, vzhľadom na úpravu neformálnej starostlivosti v Čl. I návrhu tohto zákona a súvisiacich podmienok možného súbežného poskytovania formálnej starostlivosti (vrátane sociálnych služieb), a to za podmienok ustanovených v Čl. I návrhu zákona – navrhovaná účinnosť od 31. decembra 2026.

K bodom 216 až 218 (§ 95)

Ide najmä o úpravy vnútorne previazané s úpravou časti financovania sociálnych služieb (vrátane § 73 a 74) a súvisiacim prečíslením odsekov, na ktoré sa odkazuje.

V § 95 ods. 11 sa zároveň povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb predkladať obci a vyššiemu územnému celku podľa ich pôsobnosti evidenciu prijímateľov sociálnych služieb (okrem sociálnych služieb podmieneným odkázanosťou) so štvrťročnou periodicitou v určenom rozsahu, rozširuje na všetkých poskytovateľov sociálnych služieb (nielen neverejných). Zámerom návrhu je zabezpečenie dostatočnej informovanosti a komplexnosti údajov pre obce a vyššie územné celky tak, aby mohli plniť svoje kompetencie pri zabezpečovaní dostupnosti sociálnych služieb a pri tvorbe a aktualizácii komunitného plánu sociálnych služieb na území obce a koncepcie stratégie rozvoja sociálnych služieb vo svojom územnom obvode.

K bodom 219 a 220 (§ 96)

Návrhom sa v osobitnom ustanovení systémovo koncentrovane na jednom mieste upravujú s navrhovanou účinnosťou povinnosti poskytovateľa sociálnej služby pri zverejňovaní informácií. Ide o:

- od 1. januára 2026 povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb (verejných poskytovateľov sociálnych služieb i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb) sociálnych služieb cenník sociálnej služby a cenník úhrady za iné činnosti zverejniť na svojom webovom sídle, resp. na inom verejne dostupnom mieste (povinnosť zverejnenia cenníka bola aj doterajšej právnej úprave ustanovená v § 72 a 74) a zároveň od 31. decembra 2026 sa rozširuje povinnosť viesť tieto cenníky novo v aj informačnom systéme sociálnych služieb. Cieľom je najmä zabezpečiť jednotnosť a zrozumiteľnosť pri stanovovaní jednotlivých položiek cenníkov pre jednotlivé druhy sociálnych služieb a najmä ich dostupnosť pre prijímateľov sociálnej služby, záujemcov o poskytovanie sociálnej služby ale aj širokú verejnosť (cenník bude súčasťou verejnej časti informačného systému sociálnych služieb). Zároveň ide o potrebu transparentnosti a zjednotenia spôsobu určovania úhrady za poskytovanú sociálnu službu aj v súvislosti s definovaním sociálnych služieb podmienených odkázanosťou ako služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme (§ 61a).

- Povinnosť poskytovateľa sociálnej služby pri zverejňovaní priemerných ekonomických oprávnených nákladov sa od 1. januára 2026 iba systematicky presúva z § 72 ods. 20 doterajšieho znenia zákona.

K bodom 221 až 224 (§ 98)

Ide o úpravy s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 a 31. decembra 2026 realizované v záujme zabezpečenia vnútornej previazanosti právnej úpravy aj reagovaním na vecné zmeny a doplnenia vykonané v iných častiach zákona (časti týkajúcej sa financovania sociálnych služieb a pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní sociálnych služieb).

K bodu 225 (§ 99 až 104)

Navrhuje sa precizovanie skutkových podstát správnych deliktov v jednotlivých oblastiach pri poskytovaní sociálnych služieb, pričom ich obsah zostáva totožný s aktuálnym právnym stavom – ide teda o určenie tej istej skupiny povinností poskytovateľov sociálnej služby vyplývajúcich zo zákona o sociálnych službách, ktorých porušenie sa kvalifikuje ako také, že zakladá administratívnoprávnu zodpovednosť aj v súčasnom právnom stave. Návrh upravuje správne trestanie v tejto oblasti tak, že utriedí jednotlivé skutkové podstaty do užších skupín na základe ich charakteristiky a kritérií.

V porovnaní s platnou právnou úpravou teda ide o jednoznačnejšie vyjadrenie jednotlivých skutkových okolností, ktoré zakladajú (objektívnu, administratívnoprávnu) zodpovednosť poskytovateľov sociálnych služieb, pričom cieľom je aj zvýšenie právnej istoty dotknutých subjektov. Skutkové podstaty budú systematicky utriedené a navrhuje sa výšku pokuty (jej hornú sadzbu) odvíjať podľa oblastí, ktorých sa porušenie týka (v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby, v oblasti podmienok a rozsahu poskytovanej sociálnej služby, v oblasti podmienkovania uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, v oblasti úhrady za sociálnu službu, v oblasti ochrany príjmu a majetku prijímateľa sociálnej služby, v oblasti zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, v oblasti neposkytnutia údajov do informačného systému sociálnych služieb).

Výšky pokút sa navrhujú stanoviť podľa závažnosti porušenia jednotlivých povinností. Navrhovaná právna úprava reaguje na potrebu zvýšiť účinnosť sankcie v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa na (hornú sadzbu) 10 000 Eur z dôvodu, že dopustením sa správneho deliktu v tejto oblasti poskytovateľ sociálnej služby častokrát najmarkantnejším spôsobom zasahuje do práv prijímateľov sociálnej služby, do ich telesnej integrity a dôstojnosti a to v obzvlášť zraniteľných situáciách podmienených ich vekom, ochorením a osamelosťou, či bezmocnosťou a často i voči viacerým prijímateľom sociálnej služby v rovnakom čase. Sleduje sa tiež posilnenie preventívneho účinku ako sankcie tak i zodpovednosti poskytovateľov sociálnych služieb a reflektuje tak závažnosť následkov porušenia povinností pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby ako aj ich spoločenskú nebezpečnosť. Zvýšenie sankcie- pokuty tiež reaguje na právnu úpravu výšky pokút v obdobnej právnej úprave - v prípade obmedzení (fyzických, mechanických, farmakologických, izoláciou) podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (do 16 596 EUR podľa jeho ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d), ak sa nevedie register obmedzení alebo poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti nehlásili ministerstvu zdravotníctva údaje o použití obmedzovacích prostriedkov, vo výške 22 000 EUR (aj opakovane) podľa ustanovenia § 82 ods. 24, ak poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti neodstráni alebo používa ochranné lôžko). Právna úprava poskytovania sociálnych služieb v Českej republike (zákon č. 108/2006 Sb. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov) zase určuje výšku pokuty do 250 000 Kč (cca 10 300 EUR) za to, že poskytovateľ sociálnej služby použije opatrenia obmedzujúce pohyb osôb v rozpore s dotknutými ustanoveniami tohto zákona. Pri správnych deliktoch týkajúcich sa podmienok a

rozsahu poskytovanej služby a podmienovania uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (ustanovenia § 100 a 101 zákona o sociálnych službách) sa navrhuje ponechať hornú výšku sadzby pokuty do 5 000 EUR a pri správnych deliktoch týkajúcich sa úhrady za sociálnu službu, ochrany príjmu a majetku prijímateľa sociálnej služby a zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 102 až 104 zákona o sociálnych službách) sa navrhuje ju znížiť na 3 000 EUR (pri týchto správnych deliktoch ide predovšetkým o menej závažné až administratívne zlyhania a opomenutia, avšak stále s väčším vplyvom na práva prijímateľa sociálnej služby tak, ako mu tieto vyplývajú zo zákona o sociálnych službách).

V navrhovanom ustanovení § 99 sa upravuje správny delikt v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby, ktorého sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí, ak poruší povinnosti určené mu ustanovením § 10 zákona o sociálnych službách tým, že:

- nezákonne použije prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby (teda ich použije v situáciách, kedy nie je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb alebo nielen na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia, uprednostní prostriedky telesného obmedzenia pred netelesnými prostriedkami, použije prostriedky obmedzenia, ktoré zákon o sociálnych službách nedovoľuje),
- nezaznamená použitie prostriedkov obmedzenia prijímateľa sociálnej služby,
- zápis obmedzenia prijímateľa sociálnej služby nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti,
- neoznámí použitie prostriedkov obmedzenia prijímateľa opatrovníkovi, dôverníkovi alebo blízkej osobe prijímateľa sociálnej služby alebo
- nedodrží (pri poskytovaní sociálnej služby dieťaťu) zákaz používania všetkých foriem telesných trestov, sankcií, výchovných prostriedkov, ktoré dieťa ponižujú, urážajú, zanedbávajú, vrátane nedbanlivostného zaobchádzania, alebo ktoré sa inak dotýkajú dôstojnosti dieťaťa a ohrozujú jeho život, zdravie, telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj.

Ide o skupinu skutkových podstát, ktoré súčasná úprava v zákone o sociálnych službách určuje ako situácie „porušenia povinností podľa § 10“ v § 101 ods. 1 písm. b). Mieni sa teda precizovanie a jednoznačnosť právnej úpravy skutkovej podstaty tohto správneho deliktu.

V navrhovanom ustanovení § 100 sa upravuje správny delikt v oblasti podmienok a rozsahu poskytovanej sociálnej služby, ktorého sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí, ak:

- neplánuje poskytovanie sociálnej služby individuálne,
- nedodrží maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca,
- nespĺní všeobecné technické požiadavky na výstavbu a všeobecné technické požiadavky na stavby užívané fyzickými osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,
- nespĺní požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia alebo požiadavky na zariadenia spoločného stravovania alebo
- nevykoná, nezabezpečí alebo neutvorí podmienky na vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností.

Ide o skupinu skutkových podstát, ktoré súčasná úprava v zákone o sociálnych službách určuje ako situácie „porušenia povinností podľa § 9 ods. 1, 4 až 7“ v § 101 ods. 1 písm. b) a písm. c).

V navrhovanom ustanovení § 101 sa upravuje správny delikt podmienovania uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktorého sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí, ak podmieni uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby - zákon o sociálnych službách určuje, že nie je možné podmieňovať uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby

peňažným alebo nepeňažným plnením, zmluvným záväzkom prijímať činnosti, ktoré zákon o sociálnych službách neupravuje a súčasne zvyšujú kvalitu poskytovanej sociálnej služby alebo uzatvorením takejto osobitnej zmluvy. Ďalej, v navrhovanom ustanovení § 102 sa upravuje správny delikt v oblasti úhrady za sociálnu službu, ktorého sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí, ak započíta úhradu alebo ju určuje v rozpore s ustanoveniami zákona o sociálnych službách. V navrhovanom ustanovení § 103 sa upravuje správny delikt v oblasti ochrany príjmu a majetku prijímateľa sociálnej služby, ak poskytovateľ sociálnej služby neposudzuje majetok a príjem podľa pravidiel a v ustanovení § 103a sa navrhuje, že správneho deliktu v oblasti zmluvy o poskytovaní sociálnej služby sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí, ak pri jej uzatváraní nepostupuje podľa určených povinností v zákone o sociálnych službách, zmluva o poskytovaní sociálnej služby nemá náležitosti alebo pri jednostrannom vypovedaní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby nepostupuje podľa určených povinností v zákone o sociálnych službách. V § 103b sa upravujú správne delikty týkajúce sa neplnenia povinností poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti zverejňovania informácií (zverejňovanie cenníka sociálnej služby a úhrady za iné činnosti a zverejňovanie údajov o priemerných ekonomicky oprávnených výdavkoch. V § 104 sa upravujú správne delikty súvisiace s porušením povinností poskytovateľa sociálnej služby, obce alebo vyššieho územného celku, upravených týmto zákonom vo vzťahu k údajom vedeným v informačnom systéme sociálnych služieb.

K bodom 226 až 228 (§ 105a ods. 2 písm. b) a c)

Ide o úpravy realizované v záujme zabezpečenia vnútornej previazanosti právnej úpravy so zmenami a doplneniami vykonanými v iných častiach zákona (časti týkajúcej sa financovania sociálnych služieb a pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní sociálnych služieb (§ 78b, § 80 a 81)- navrhovaná účinnosť od 1. januára 2026.

K bodu 229 (§ 105a ods. 2 písm. c) tretí bod)

Návrhom sa rozširujú evidencie vedené ministerstvom v informačnom systéme sociálnych služieb o evidenciu osôb v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme (SVHZ). Táto evidencia súvisí s úpravou § 61a, v ktorom sa sociálne služby podmienené odkázanosťou definujú ako poskytované vo všeobecnom hospodárskom záujme za predpokladu, že poskytovateľ sociálnej služby prostredníctvom informačného systému sociálnych služieb zaeviduje svoj súhlas o prijatí záväzku poskytovať túto sociálnu službu vo všeobecnom hospodárskom záujme počas obdobia trvania tohto záväzku, ako aj rozsah trvania tohto záväzku.

K bodom 230, 232 a 233 (§ 105a ods. 2 písm. d) a odsek 5)

S navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 sa z rozsahu evidencií vedených v informačnom systéme sociálnych služieb vypúšťa evidencia osôb, u ktorých obec rozhodla o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov a evidencia osôb v súvislosti s rozhodovaním obce a vyššieho územného celku o povinnosti platiť úhradu za prijímateľa sociálnej služby alebo časť tejto úhrady.

Dôvodom pre vypustenie týchto evidencií je ich nadbytočnosť, nakoľko údaje o dôvode potreby poskytovania sociálnej služby sa evidujú v rámci evidencie prijímateľov sociálnej služby ako aj evidencie žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby alebo uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Súčasne aj údaj o tom, či sa iná osoba podieľa na platení úhrady prijímateľa sociálnej služby je tiež súčasťou evidencie prijímateľov sociálnej služby. Zároveň ich úprava v informačnom systéme nebola doposiaľ realizovaná a obce a vyššie územné celky vedú tieto údaje v rámci svojej spisovej dokumentácie.

Ide aj o úpravy v rámci evidencie žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby realizované v záujme zabezpečenia vnútornej previazanosti i s úpravami a súvisiacimi

zmenami v označení v časti upravujúcej pôsobnosť obce a vyššieho územného celku pri poskytovaní sociálnych služieb (§ 80 a 81).

V súvislosti s týmito úpravami sa upravuje aj rozsah tejto evidencie v odseku 5 (v previazanosti s ďalšími úpravami v zákone a prečíslovaním značení v časti spracúvania osobných údajov (§ 94a a 94b) a úpravy spôsobu zabezpečovania sociálnej služby obcou a vyšším územným celkom (§ 81a až 81c) v dvoch účinnostiach - od 1. januára 2026 a 1. júla 2026).

K bodu 231, 234 a 235 (§ 105a ods. 2 písm. i) a ods. 8 a 9 a § 105b ods. 2 písm. d)

S navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026 sa navrhuje doplniť evidencie vedené poskytovateľmi sociálnych služieb v informačnom systéme sociálnych služieb o evidenciu cenníka sociálnej služby a cenníka úhrady za iné činnosti. Úprava súvisí s úpravou v § 96, kde sa osobitne ustanovuje povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb (verejných poskytovateľov sociálnych služieb i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb) viesť v informačnom systéme sociálnych služieb tieto cenníky a zároveň ich zverejniť na svojom webovom sídle, resp. na inom verejne dostupnom mieste (povinnosť zverejnenia cenníka na webovom sídle alebo na inom verejne dostupnom mieste bola aj v doterajšej právnej úprave obsiahnutá v § 72 a 74, z hľadiska jeho formy a vecného obsahu však neboli porovnateľné). Cieľom novo ustanovenej povinnosti vedenia týchto cenníkov v informačnom systéme sociálnych služieb v rámci štrukturalizovaného elektronického formulára je najmä zabezpečiť jednotnosť pri stanovovaní jednotlivých položiek cenníkov pre jednotlivé druhy sociálnych služieb a najmä ich dostupnosť a všeobecnú zrozumiteľnosť pre prijímateľov sociálnej služby, záujemcov o jej poskytovanie ale aj širokú verejnosť na realizáciu informovaného výberu poskytovateľa sociálnej služby aj z hľadiska jeho cenovej dostupnosti a možnosti v konkurenčnom prostredí vzájomne porovnávať ceny u jednotlivých poskytovateľov sociálnej služby príslušného druhu a formy (cenníky budú súčasťou verejnej časti informačného systému sociálnych služieb).

Cenník sociálnej služby obsahuje (ods. 8) sumu úhrady požadovanej poskytovateľom za jednotku výkonu za jednotlivé odborné, obslužné a ďalšie činnosti upravené zákonom, ktoré poskytovateľ sociálnej služby v rámci sociálnej služby vykonáva, zabezpečuje ich vykonávanie alebo utvára podmienky a ďalšie údaje, ktoré súvisia s úhradou za sociálnu službu.

Cenník úhrady za iné činnosti obsahuje (ods. 9) sumu požadovanej úhrady za jednotku výkonu za jednotlivé iné činnosti, ktoré môže poskytovateľ sociálnej služby vykonávať na účel zvýšenia kvality poskytovanej sociálnej služby, ktorých podmienky poskytovania a úhradu za ich poskytovanie sa upravujú v osobitnej zmluve o poskytovaní iných činností (t.j. nie v zmluve o poskytovaní sociálnej služby).

V záujme zabezpečenia aktuálnosti údajov vedených v týchto cenníkoch sa v § 105b ods. 2 písmene d) ukladá povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb uviesť údaje z cenníkov do informačného systému najneskôr do 15 kalendárnych dní odo dňa začatia poskytovania sociálnej služby poskytovateľom alebo zmeny údajov z cenníkov.

K bodu 236 (§ 105b ods. 4 písm. b)

Ide aj o úpravy realizované v záujme zabezpečenia vnútornej previazanosti s úpravami a súvisiacimi zmenami v označení v časti upravujúcej spôsob zabezpečovania sociálnej služby obcou a vyšším územným celkom (§ 81a až 81c), a to s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026.

K bodu 237 (§ 105c ods. 2)

S navrhovanou účinnosťou od 31. decembra 2026 sa rozširuje rozsah evidencií, ktoré sú súčasťou verejnej časti informačného systému sociálnych služieb, t. j. údaje dostupné širokej verejnosti prostredníctvom webovej stránky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, aj o nové evidencie, ktorými sú

- evidencia osôb v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme (navrhovaná v § 105a ods. 2 písm. c) tretom bode),
- evidencia cenníka sociálnej služby a cenníka úhrady za iné činnosti (navrhovaná v § 105a ods. 2 písm. i).

Údaje z týchto evidencií sú pre verejnosť významným zdrojom informácií o poskytovaných sociálnych službách a najmä o ich finančnej dostupnosti v konkurenčnom prostredí.

K bodu 238 (§ 105c ods. 7)

S navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 sa vytvárajú právne podmienky na to aby mohli byť vyšším územným celkom a poskytovateľom sociálnych služieb sprístupnené aj vybrané údaje z neverejnej časti informačného systému sociálnych služieb, ktoré oni sami v príslušných evidenciách nevedú, avšak sú pre nich nevyhnutné pre poskytovanie sociálnych služieb alebo zabezpečovanie sociálnych služieb.

V prípade vyšších územných celkov ide o údaje o prijímateľoch sociálnej služby podľa § 34 až 39 a žiadateľoch o poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb v ich územnom obvode, a to bez ohľadu na to, či ide o zariadenia zriadené alebo založené priamo vyšším územným celkom, alebo obcou a neverejným poskytovateľom. Okrem potrebnosti týchto údajov z dôvodu potreby monitorovania a plánovania potrieb v oblasti územného obvodu VÚC, sú tieto údaje nevyhnutné aj na plnenie pôsobnosti VÚC pri zabezpečovaní sociálnych služieb, a to aj z dôvodu, že novo fyzické osoby nebudú žiadať o zabezpečenie sociálnej služby na príslušnom vyššom územnom celku, ale budú žiadať priamo poskytovateľa sociálnej služby v zariadení o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

V prípade poskytovateľov sociálnych služieb ide o údaje o fyzických osobách, ktoré podali žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby (v dennom stacionári a opatrovateľskej službe) na príslušnej obci. Napriek tomu, že fyzická osoba podala žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby u tohto konkrétneho poskytovateľa, evidenciu tejto žiadosti vedie obec, a preto k nej v súčasnosti poskytovateľ sociálnej služby nemá prístup, aj napriek tomu, že sa týka priamo ním poskytovanej sociálnej služby a je potrebné z jeho strany manažovať počet žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby vzhľadom k svojej dostupnej kapacite v konkrétnom čase na konkrétnom mieste.

K bodu 239 (§ 110l ods. 5)

Ide o legislatívno-technickú zmenu k 1. januáru 2026 vnútorne previazanú s novou úpravou v § 73 tak, aby sa aj po tejto úprave naďalej mohlo aj pri prijímateľovi sociálnej služby v domove sociálnych služieb prihliadať na nehnuteľnosť, ktorú užíval na trvalé bývanie pred začatím poskytovania tejto celoročnej pobytovej sociálnej služby v zmysle príslušných prechodných ustanovení.

K bodu 240 (§ 110aob)

Cieľom doplnenia prechodného ustanovenia s navrhovanou účinnosťou tohto doplnenia od 1. januára 2026 je explicitne uviesť dočasnosť predmetného prechodného ustanovenia, ktoré zabezpečovalo vo svojich dôsledkoch explicitne neohraničenú kontinuitu možnosti vykonávať funkciu opatrovníka prijímateľa sociálnej služby aj poskytovateľom sociálnej služby alebo zamestnancom poskytovateľa sociálnej služby, ktorý bol ustanovený za opatrovníka pred 1. júlom 2021. Doplnené ustanovenie odseku 2 zabezpečuje, aby sa výnimka pokiaľ ide o osobu opatrovníka ustanovená podľa odseku 1 vzťahovala len do právoplatnosti rozhodnutia

príslušného súdu v konaní o ustanovení opatrovníka. V konaní o ustanovení opatrovníka bude príslušný súd už viazaný platnou a od 1. júla 2021 účinnou právnou úpravou zákona, ktorá vylučuje možnosť ustanoviť za opatrovníka prijímateľa sociálnej služby poskytovateľa sociálnej služby alebo zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby. Navrhovanou právnou úpravou sa eliminuje doterajšia nesprávna interpretačná a aplikačná prax a vo svojich dôsledkoch sa vzhľadom na túto prax precizuje, že prípade, ak zariadenie sociálnych služieb, ktoré je ustanovené za opatrovníka prijímateľovi sociálnej služby a súčasne mu sociálnu službu poskytuje, podá návrh na zmenu osoby opatrovníka, nemôže súd tento návrh zamietnuť s poukazom na ustanovenie § 110a o zákona o sociálnych službách. Takto explicitne ustanovená navrhovaná právna úprava má za cieľ vytvoriť právne podmienky na postupné odstránenie nežiadúceho stretu záujmov a nevýhodné/zjavne slabšie postavenie prijímateľa sociálnej služby aj u právnych vzťahov vzniknutých do 1. júla 2021 .

K bodu 241 (prechodné ustanovenia)

Z hľadiska právnej úpravy právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb obsahujú prechodné ustanovenia právnou úpravu, ktorou sa v nevyhnutnom rozsahu uplatňuje zásada ochrany už nadobudnutých práv podľa doterajšej právnej úpravy a zabezpečuje sa postupné zosúladenie právnych vzťahov v tejto oblasti s novou právnou úpravou, a to aj v závislosti od navrhovanej delenej účinnosti u jednotlivých úprav.

K prechodným ustanoveniam k úprave účinnej od 1. januára 2026 (§ 110aw až 110ba)

V § 110aw sa navrhuje upraviť prechodné obdobie pre existujúcich poskytovateľov sociálnych služieb na plnenie novostanovených pravidiel plnenia personálnych podmienok pre vybrané druhy sociálnych služieb navrhovaných v § 9 ods. 4 a prílohe č. 1.

V § 9 ods. 4 a prílohe č. 1 zákona sa od 1. januára 2026 upravujú pre poskytovateľov sociálnych služieb požiadavky plnenia tzv. personálneho normatívu a to tak, že sa novo definuje maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca.

Nakoľko implementácia týchto kvantitatívnych a kvalitatívnych požiadaviek vyžaduje od poskytovateľov sociálnych služieb prijatie komplexných organizačných, finančných a personálnych opatrení, je nevyhnutné poskytnúť dostatočný časový rámec na ich reálne splnenie. Pre existujúcich poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby k 31. decembru 2025 a pokračujú v ich poskytovaní, sa preto stanovuje lehota najneskôr do 1. júla 2026 na dosiahnutie súladu s touto novou úpravou personálnych podmienok.

Stanovenie prechodnej lehoty do 1. júla 2026 je v súlade s princípom postupného nadobúdania účinnosti právnych úprav, ktoré sú odôvodnené povahou a charakterom zmien s ich administratívnymi a rozpočtovými dôsledkami, ako aj potrebou vytvoriť priestor na efektívne prispôsobenie personálnych kapacít poskytovateľov (obdobne ako tomu bolo pri iných prechodných obdobiach v minulosti). Týmto spôsobom sa zabezpečí kontinuita a kvalita poskytovaných sociálnych služieb pri rešpektovaní nových, striktnejších štandardov zameraných na odborný personál.

V § 110ax sa, v nadväznosti na úpravu navrhnutú v novelizačnom bode 20, kde sa explicitne vymedzuje poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podľa § 34 až 36 (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby) výlučne pobytovou formou, čím sa eliminuje ambulantná forma poskytovaná v uvedených zariadeniach, návrhom prechodného ustanovenia sa v odseku 1 zabezpečuje právna kontinuita a de facto automatická transformácia týchto doteraz poskytovaných ambulantných foriem sociálnych služieb v zariadeniach podľa § 34 až § 36 na ambulantnú formu sociálnej služby v dennom stacionári . Tieto sú s účinnosťou od 1. januára 2026 považované za sociálnu službu podľa § 40 - denný stacionár.

V odseku 2 sa zabezpečuje ochrana nadobudnutých práv prijímateľov ambulantnej sociálnej služby v týchto zariadeniach podľa § 34 až 36, ktorým bola táto služba poskytovaná na základe uzatvorenej zmluvy k 31. decembru 2025. V kontexte transformácie ambulantnej služby v týchto zariadeniach na sociálnu službu podľa §40 - denný stacionár, by mohlo dôjsť k situácii, že niektorí prijímatelia po 31. decembri 2025 nespĺňajú podmienky poskytovania sociálnej služby v dennom stacionári (napr. požadovaný stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby u sociálnej služby poskytovanej v zariadení pre seniorov ambulantnou formou z iných vážnych dôvodov). Prechodným ustanovením sa zabezpečuje, že napriek tejto skutočnosti, je poskytovateľ sociálnej služby povinný poskytovať sociálnu službu tomuto prijímateľovi do doby platnosti existujúcej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Platnosť zmluvy o poskytovaní sociálnej služby nemožno po 31. decembri 2025 predĺžiť. Poskytovateľ je zároveň povinný bezodkladne písomne upozorniť prijímateľa na skutočnosti, ktoré by mohli viesť k budúcemu neplneniu podmienok Túto skutočnosť je poskytovateľ povinný oznámiť aj a obci, v ktorej má prijímateľ sociálnej služby trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, tak, aby mohla na ňu operatívne reagovať pri zabezpečovaní sociálnej služby pre tohto prijímateľa. Toto ustanovenie slúži na minimalizáciu negatívneho dopadu legislatívnych zmien na existujúcich prijímateľov ambulantnej sociálnej služby v zariadeniach podľa § 34 až 36 a rešpektuje princíp ochrany ich zmluvných vzťahov.

Navrhovaná právna úprava v § 110ay vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe, súvisiace najmä s nedostatočnými investičnými možnosťami zriaďovateľov verejných poskytovateľov sociálnych služieb, reaguje na skutkový stav prevádzkovania spravidla celoročných pobytových sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, ktorými sú zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb a špecializované zariadenia, a to spravidla vo veľkokapacitných objektoch týchto zariadení prevádzkovaných pred nadobudnutím účinnosti právnej úpravy regulácie počtu miest v týchto druhoch zariadení (sociálna služba v zariadení sa poskytovala v objekte tohto zariadenia k 31. decembru 2013). V celom rozsahu právnej úpravy právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb v zákone o sociálnych službách sa kladie akcent na zvýšenú ochranu už vzniknutých právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou a pri zabezpečení kontinuity jej zabezpečenia i pri zmenených právnych podmienkach. Z uvedených dôvodov u poskytovateľov týchto sociálnych služieb v týchto veľkokapacitných zariadeniach sociálnych služieb, resp. ich právnych nástupcov bola v prechodných ustanoveniach tohto zákona odložená povinnosť dodržiavania regulácie počtu miest v objektoch týchto zariadení do realizácie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb v konkrétnom zariadení sociálnych služieb na konkrétnom mieste poskytovania tejto sociálnej služby, a to v celom vecnom rozsahu a časovej postupnosti jednotlivých procesov v rámci realizácie tejto deinštitucionalizácie, a to so spoluúčasťou všetkých zainteresovaných strán. Ide teda o faktické zapojenie tohto konkrétneho zariadenia sociálnych služieb do procesu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a naštartovanie transformačných procesov v komunitách, kde sa kontinuita pomoci a podpory klientom tohto zariadenia bude nachádzať. Dočasnosť predmetných prechodných ustanovení je teda v zásade daná tvorbou transformačného plánu tohto konkrétneho zariadenia sociálnych služieb v konkrétnom objekte tohto zariadenia zapojeného do procesu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a naštartovaním transformačných procesov v komunitách, kde bude kontinuita pomoci a podpory klientom tohto zariadenia pokračovať a následnou realizáciou tohto transformačného plánu. Celý tento proces predstavuje realizáciu Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 761/2011 zo dňa 30.11. 2011), resp. realizáciu nadväzujúcej Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 221/2021 zo dňa 28.04.2021.

V záujme vytvorenia právnych podmienok na podporu postupnej realizácie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb v konkrétnych zariadeniach sociálnych služieb v týchto spravidla veľkokapacitných objektoch týchto zariadení, prevádzkovaných verejnými poskytovateľmi sociálnej služby, sa novo upravuje možnosť kontinuálneho uplatňovania výnimky plnenia požiadavky regulácie počtu miest v týchto objektoch aj pri zmene poskytovateľa sociálnej služby, u ktorého jeho právna forma vylučuje podľa osobitného predpisu vznik právneho nástupníctva, a to najdlhšie do realizácie Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike, schválenej vládou Slovenskej republiky.

Zákon č. 583/2024 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov neumožňuje „priamu transformáciu“ rozpočtovej organizácie na inú právnickú osobu ako rozpočtovú organizáciu, ktorá by bola právnym nástupcom zrušenej rozpočtovej organizácie. To znamená, že ak zriaďovateľ zrušuje rozpočtovú organizáciu, ktorá má mať právneho nástupcu, týmto môže byť len rozpočtová organizácia (právnym nástupcom rozpočtovej teda nemôže byť nezisková organizácia). Ak teda rozhodnutím napr. vyššieho územného celku – svojho zriaďovateľa je rozpočtová organizácia zrušená- zanikne, verejný poskytovateľ sociálnej služby v tomto zariadení skončí poskytovanie sociálnej služby bez právneho nástupníctva a vyšší územný celok s poukazom na § 68 ods. 2 písm. e) zákona o sociálnych službách vymaže tohto poskytovateľa sociálnej služby z registra sociálnych služieb. Ak ide o poskytovanie celoročnej pobytovej sociálnej služby napr. v zariadení pre seniorov, ktorého zriaďovateľom je vyšší územný celok, je vyšší územný celok povinný zabezpečiť prijímateľom sociálnej služby v predmetnom zariadení pre seniorov, ktorým neuplynul čas trvania poskytovania sociálnej služby dohodnutý v zmluve o poskytovaní sociálnej služby, poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov s celoročnou pobytovou formou za porovnateľných podmienok (posudzovaných kvalitou bývania, ktorá je daná najmä kapacitou zariadenia sociálnych služieb, výmerou podlahovej plochy obytnej miestnosti, počtom bývajúcich v obytnej miestnosti, resp. rozsahom plochy obytnej miestnosti pripadajúcej na prijímateľa, vybavením obytnej miestnosti, vybavenosťou príslušenstvom k obytnej miestnosti, a sumou požadovanej úhrady za sociálnu službu podľa § 74 ods. 7 písm. h) zákona o sociálnych službách) u iného poskytovateľa tejto sociálnej služby, a to do doby platnosti zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (primerane sa uplatňujú ustanovenia § 74 ods. 19 a 21 zákona o sociálnych službách).

Vzhľadom na vyššie uvedené právne skutočnosti sú v odseku 2 zabezpečené právne podmienky na kontinuitu spôsobu určenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu primerane doterajším podmienkam(zosúladiť určenie sumy úhrady za sociálnu službu a spôsob jej určenia v cenníku a v zmluve o poskytovaní sociálnej služby s všeobecne záväzným nariadením obce a VÚC v rozsahu ich pôsobnosti).

Odsek 3 explicitne zakazuje poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý využíva prechodnú výnimku (podľa odseku 1), zvýšiť počet miest v zariadení po 31. decembri 2025. Tento zákaz má kľúčový transformačný charakter, nakoľko zamedzuje rozširovaniu inštitucionálnej starostlivosti v objektoch, ktoré nespĺňajú najnovšie štandardy, čím podporuje smerovanie k rozvoju komunitných foriem pomoci v súlade s cieľmi Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb.

V § 110az sa v odseku 1 rieši právne postavenie osôb, ktoré už k 31. decembru 2025 poskytujú činnosti, ktoré majú charakter novej odbornej činnosti upravenej od 1. januára 2026 v § 23c - rozvoj rodičovských zručností a vykonávajú ju vlastným menom na vlastnú zodpovednosť ako sústavnú (nie náhodile) samostatnú odbornú činnosť za odplatu (za úhradu od osôb, ktorým ju poskytujú alebo s podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov- vrátane projektového financovania zo štrukturálnych fondov Európskej únie) a cieľovej skupine osôb pre ktoré je

určená. Cieľom tohto prechodného ustanovenia je umožniť existujúcim poskytovateľom týchto činností a takto ich vykonávaným pokračovať v ich výkone aj po 31. decembri 2025, aj keď ešte nie sú zapísaní do registra sociálnych služieb. Týmto sa zabezpečuje kontinuita poskytovania služieb. Osoba, ktorá spĺňa podmienku poskytovania týchto činností k 31. decembru 2025, je teda oprávnená vykonávať ich bez splnenia podmienky zápisu do registra. Toto dočasné oprávnenie trvá do oznámenia vykonania zápisu do registra alebo do právoplatnosti rozhodnutia o nezapísaní do registra. Pre zachovanie tohto oprávnenia je stanovená povinnosť, aby osoba do 31. októbra 2026 písomne požiadala Slovenskej republiky o udelenie akreditácie na túto odbornú činnosť - rozvoj rodičovských zručností, ako samostatnú odbornú činnosť (§ 88). Následne po rozhodnutí MPSVR SR v správnom konaní o udelení akreditácie na túto odbornú činnosť, bezodkladne po udelení akreditácie, musí písomne požiadať príslušný vyšší územný celok o zápis tejto ním vykonávanej sociálnej služby do registra sociálnych služieb (§ 64), pričom až zápisom do tohto registra sociálnych služieb jej vzniká oprávnenie poskytovať túto sociálnu službu (§ 65 ods. 1).

Zavedením tohto prechodného mechanizmu sa zabezpečuje, že v prípade, ak osoba dodrží stanovené lehoty a podmienky, nejde o neoprávnené poskytovanie sociálnej služby podľa § 62 ods. 2. Týmto sa zabezpečuje plynulý prechod k novým regulačným požiadavkám pre túto novo ustanovenú odbornú činnosť v rámci sociálnych služieb, resp. novo ustanovený druh sociálnej služby.

Podľa odseku 2 sa podmienka odbornej spôsobilosti pre fyzické osoby, ktoré poskytujú novozavedenú odbornú činnosť – Rozvoj rodičovských zručností podľa § 23c – považuje za splnenú ak fyzická osoba, ktorá poskytuje túto odbornú činnosť k 31. decembru 2025 a bude ju poskytovať aj po tomto dátume, získala úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie. To sa rovnako vzťahuje aj na fyzickú osobu, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby, ak táto právnická osoba poskytuje danú činnosť k 31. decembru 2025 a bude ju poskytovať aj naďalej. Zámerom je zabezpečenie kontinuity poskytovania týchto služieb so zreteľom na cieľovú skupinu osôb, pre ktoré je určená, a zohľadnenie kvalifikácia existujúcich poskytovateľov resp. osôb zodpovedných za poskytovanie tejto sociálnej služby.

V odseku 3 sa ustanovuje časový rámec, v ktorom sú existujúci poskytovatelia odbornej činnosti (Rozvoj rodičovských zručností) povinní prvýkrát splniť si novú povinnosť týkajúcu sa vykazovania činnosti a hospodárenia podľa § 67a.

Ustanovenie v odseku 4 s cieľom zabezpečiť, aby existujúci zamestnanci a samotní poskytovatelia (osoby podľa odseku 1, ktoré poskytovali činnosť k 31. decembru 2025) mali dostatočný čas na získanie nového, formalizovaného a akreditovaného kvalifikačného predpokladu, inak by museli okamžite ukončiť svoju činnosť.

V zmysle nového návrhu zákona je potrebné pre poskytovanie tejto odbornej činnosti splnenie špecifického kvalifikačného predpokladu ustanoveného v § 84 ods. 21 (akreditovaný kurz rozvoja rodičovských zručností najmenej v rozsahu 70 hodín). Preto sa stanovuje povinnosť pre tieto fyzické osoby (či už ide o zamestnancov alebo samotných poskytovateľov) splniť podmienku kvalifikačného predpokladu ustanovenú v § 84 ods. 21 do 31. decembra 2027. Táto lehota poskytuje adekvátne dlhé prechodné obdobie (takmer dva roky od účinnosti novej úpravy, ktorá nadobúda účinnosť od 1. januára 2026) na absolvovanie potrebného akreditovaného 70-hodinového kurzu a zabezpečuje plynulý prechod k vyšším štandardom personálneho zabezpečenia tejto odbornej činnosti.

V § 110ba sa vzhľadom na úpravu navrhovanú § 64 ods. 2 písm. j) a § 66 písm. j) ustanovuje povinnosť verejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorými sú právnické osoby zriadené alebo založené združením obcí alebo štátom do 31. decembra 2025, doručiť príslušnému vyššiemu územnému celku informácie o svojom zriaďovateli/zakladateli (v rozsahu jeho názvu a identifikačného čísla organizácie) písomne v lehote do 31. januára 2026. Táto krátka prechodná lehota (do konca prvého mesiaca po nadobudnutí účinnosti) je stanovená s cieľom

zabezpečiť rýchle zosúladenie existujúcich údajov s novými legislatívnymi požiadavkami a umožniť vyššiemu územnému celku spracovať potrebné údaje do informačného systému sociálnych služieb v krátkom čase po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy. Vyšší územný celok zapíše tento údaj do registra najneskôr do 31. marca 2026.

K prechodným ustanoveniam k úprave účinnej od 1. júla 2026 (§ 110bb až 110be)

V § 110bb a 110bc sa navrhujú prechodné ustanovenia so zámerom zabezpečiť právnú kontinuitu a plynulý prechod pre žiadateľov o sociálnu službu ako aj zabezpečiť ochranu zamestnanosti kvalifikovaných pracovníkov v sektore sociálnych služieb, vzhľadom na navrhované zavedenie rozsiahlych zmien v príslušných častiach zákona v systéme zabezpečovania sociálnych služieb a ich financovania, ako aj vznik novej profesie v oblasti sociálnych služieb, ktorou je pracovník dlhodobej starostlivosti.

V súvislosti s novonavrhovanou úpravou spôsobu zabezpečovania sociálnej služby zo strany obcí a vyšších územných celkov v § 81a až 81c s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 sa, s cieľom zabezpečiť právnú istotu a ochranu práv žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, v odseku 1 upravuje, že na žiadosti doručené do 1. júla 2026 sa vzťahuje úprava účinná do 30. júna 2026.

V súvislosti so zavedením novej pracovnej pozície v oblasti sociálnych služieb – pracovníka dlhodobej starostlivosti, ktorá je upravená v § 84 ods. 23, sa ustanovujú prechodné podmienky na uznanie kvalifikácie pre osoby, ktoré k 30. júnu 2026

- a) spĺňajú kvalifikačný predpoklad podľa § 84 ods. 8 písm. c) - stredné odborné vzdelávanie so zameraním na opatrovanie alebo poskytovanie zdravotnej starostlivosti alebo
- b) absolvovali 220 hodinový akreditovaný kurz opatrovania.

U týchto osôb sa budú kvalifikačné predpoklady za splnené, ak zároveň do 31. decembra 2028 absolvujú ďalšie vzdelávanie v rozsahu minimálne 180 hodín so zameraním na vybrané výkony ošetrovateľskej starostlivosti súvisiace s dodržiavaním liečebného režimu ustanovené v prílohe č. 7.

Táto podmienka reflektuje, že nový rozsah činností pracovníka dlhodobej starostlivosti vyžaduje špecializovanú prípravu (180 hodín), najmä v oblasti úkonov súvisiacich s liečebným režimom (Príloha č. 7). Tým sa zabezpečuje, že personál prechádzajúci z čisto opatrovateľských kurzov alebo s príslušným stredným odborným vzdelaním dosiahne požadovanú úroveň kompetencií pre novú profesiu.

Ustanovenie umožňuje posudzovanie plnenia týchto kvalifikačných predpokladov najneskôr do 31. decembra 2028, čím sa dáva dostatočne dlhé prechodné obdobie na prispôbenie sa novým požiadavkám a definitívne splnenie podmienok absolvovaním potrebného akreditovaného vzdelávania, zatiaľ čo je ich kvalifikácia dočasne uznaná.

§ 110bd Navrhovaná právna úprava vytvára právne podmienky na udržateľnosť a dostupnosť sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, ktorými sú zariadenia podporovaného bývania, rehabilitačné strediská, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, ktoré sú z hľadiska skutkového stavu spolufinancované podľa doterajšej právnej úpravy poskytovaním finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorého výška je ustanoveným spôsobom určená na regionálnej úrovni v rozsahu pôsobnosti vyššieho územného celku, a to vo väzbe na obyvateľa vyššieho územného celku. Účelom tohto prechodného ustanovenia je zabezpečiť kontinuitu úrovne spolufinancovania týchto sociálnych služieb podmienených odkázanosťou v rozpočtovom roku 2026 a 2027, a to v dôsledku nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy spôsobu určenia

výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby paušálnou výškou pre územie Slovenskej republiky, ktorá nezohľadňuje regionálne špecifiká prevádzkovej nákladovosti sociálnych služieb, už s účinnosťou od 1. 7. 2026. Takto koncipovanou právnou úpravou prechodného ustanovenia sa vytvára časový priestor pre vyššie územné celky na využitie právnej možnosti zvýšenia určenej paušálnej výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, a to v súlade so svojou sociálnou politikou uplatňovanou na svojom území, resp. vo svojom územnom obvode, ak to umožní všeobecne záväzné nariadenie vydané vyšším územným celkom v rozsahu svojej samosprávnej pôsobnosti, napr. aj so zohľadnením regionálnych rozdielov prevádzkovej nákladovosti poskytovanej sociálnej služby, aj s prihliadnutím na rozdielnosť prevádzkových nákladov poskytovanej sociálnej služby podmienenú veľkostí kapacitou poskytovanej sociálnej služby (počtom miest v zariadení, resp. inou jednotkou výkonu poskytovanej sociálnej služby), špecifikami zloženia cieľových skupín, ktorým sa konkrétna sociálna služba poskytuje a súvisiacej personálnej a finančnej náročnosti poskytovania osobnej pomoci pri odkázanosti v náležitom vecnom rozsahu a časovom rozsahu v rámci poskytovanej sociálnej služby, alebo so zohľadnením priorít úrovne finančnej podpory v súlade s plnením koncepcie rozvoja sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. Vo svojich dôsledkoch možné zníženie úrovne spolufinancovania sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou z verejných prostriedkov počas rozpočtového roku môže mať negatívny vplyv aj na výšku úhrady za poskytovanú sociálnu službu, čo prehlbuje verejný záujem na takto v prechodnom ustanovení koncipovanom vyrovnávacom finančnom príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby.

V § 110be sa upravuje prechodné obdobie, ktoré sa vo svojich dôsledkoch týka vecnej príslušnosti posudzovania verejného záujmu na poskytovaní konkrétnej sociálnej služby (príslušného druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby) na konkrétnom mieste poskytovania tejto sociálnej služby konkrétnym poskytovateľom sociálnej služby, ktorý podmieňuje možnosť poskytovania finančnej podpory poskytovania sociálnej služby poskytovateľovi sociálnej služby z verejných prostriedkov. Súlad poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom sociálnych služieb, resp. s koncepciou rozvoja sociálnych služieb v rozsahu pôsobnosti obce a vyššieho územného celku je za ustanovených podmienok aj jednou z podmienok pre poskytovateľov pri podávaní žiadosti o finančný príspevok na spolufinancovanie sociálnej služby podľa tohto zákona z rozpočtu MPSVR SR. V súvislosti s úpravou povinnosti - pôsobnosti zabezpečiť dostupnosť sociálnej služby v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby novo na úrovni vyššieho územného celku (pôsobnosť obce podľa doterajšej právnej úpravy) ustanovuje sa prechodné obdobie do konca roka 2030 na zosúladenie strategických plánov rozvoja sociálnych služieb tak na regionálnej úrovni (koncepcia rozvoja sociálnych služieb) ako aj na miestnej úrovni (komunitný plán sociálnych služieb). Vzhľadom na existenciu v súčasnosti platných predmetných strategických plánov ako aj časovú náročnosť prípravy a schvaľovania nových predmetných strategických plánov v zmysle požiadaviek zákona, považujeme navrhované prechodné obdobie za dostatočné.

Vzhľadom na to, že verejný záujem preukazuje poskytovateľ sociálnych služieb súladom so strategickým dokumentom vyššieho územného celku alebo obce, ustanovuje sa, že v prechodnom období písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8 (aj pre účely § 78b odsek 2 písm. b) v znení účinnom do 30. júna 2026 pre poskytovateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov (§ 35) a v zariadení opatrovateľskej služby (§ 36) bude naďalej vydávať obec.

K prechodným ustanoveniam k úprave účinnnej od 31. decembra 2026 (§ 110bf až 110bh)

V § 110bf sa, v nadväznosti na prechodné ustanovenie upravené v Čl. I návrhu tohto zákona v § 18, ktorým sa po 31. decembri 2026 ustanovuje právny základ pre začatie konania o priznaní

príspevku na pomoc pri odkázanosti z vlastného podnetu úradu aj na základe údajov o prijímateľoch sociálnych služieb alebo žiadateľoch o jej poskytnutie alebo zabezpečenie dostupných v informačnom systéme sociálnych služieb, ukladá Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky povinnosť poskytnúť úradu tieto údaje podľa stavu k 31. decembru 2026 najneskôr do 15. januára 2027. Tento termín je zvolený tak, aby umožnil úradu splniť svoju povinnosť a začať konanie o príspevku na pomoc pri odkázanosti najneskôr do 31. januára 2027, pričom dňom začatia konania pre vznik nároku na príspevok je 1. január 2027. V odseku 2 sa definuje rozsah týchto údajov, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie plynulého prechodu na nový systém finančnej participácie štátu na pomoci pri odkázanosti, konkrétne na Príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ktorého právna úprava (Čl. I) nadobúda účinnosť 31. decembra 2026. Tieto ustanovenia zabezpečujú, aby osoby, ktoré už využívajú sociálne služby súvisiace s odkázanosťou, boli automaticky zaradené do nového systému príspevku na pomoc pri odkázanosti bez nutnosti podávania žiadosti o jeho priznanie.

V § 110bg sa upravuje, že ak poskytovateľ sociálnej služby, ktorý k 31. decembru 2026 poskytuje sociálnu službu podľa § 34 až 41, doručí ministerstvu prostredníctvom informačného systému sociálnych služieb písomný prejav vôle o prijatí záväzku poskytovania služby vo všeobecnom hospodárskom záväzku a údaj o období trvania záväzku do 31. januára 2027, považuje sa za poskytovateľa sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme spätne od 1. januára 2027 (ak súčasne plní podmienky pre poskytovanie sociálnej služby vo všeobecnom hospodárskom záujme ustanovené zákonom a vykonávacím predpisom - § 61a ods. 4). Týmto mechanizmom sa predchádza narušeniu kontinuity financovania a poskytovania týchto služieb hneď na začiatku kalendárneho roka 2027, v ktorom sa začína uplatňovať nová finančná a regulačná schéma.

V § 110bh sa určuje výška maximálnej úhrady za nový druh sociálnej služby, ktorou je pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, poskytovaná ako samostatná odborná činnosť, a to v hospici a v dome ošetrovateľskej starostlivosti. Zabezpečuje sa tak kontinuita regulácie úhrad a chráni poberateľov príspevku na pomoc pri odkázanosti do definitívneho legislatívneho ukotveniu tejto sumy v podobe vykonávacieho predpisu k tomuto zákonu (nariadenia vlády Slovenskej republiky).

Výška tejto „dočasnej“ regulácie úhrady za pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatnej odbornej činnosti- druhu sociálnej služby poskytovanej v hospici a dome ošetrovateľskej starostlivosti je určená na 6,60 eura za deň a na jej úhradu bude odkázaná osoba využívať v súlade s Čl. I návrhu tohto zákona svoj príjem z príspevku na pomoc pri odkázanosti, resp. jeho časti.

K bodom 242 a 243

Ide o úpravu vnútorne previazanú s úpravami v časti finančnej podpory, z dôvodu ktorej sa novo upravujú priamo v zákone sumy finančných príspevkov z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na rok 2026 v prílohách 4a a 6 a z tohto dôvodu je potrebné zrušiť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 170/2025 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2026.

K bodu 244 (Príloha č.1 k 1. januáru 2026)

V súlade s návrhom úpravy v bode 5 (§ 9 ods. 4), podľa ktorého nebudú poskytovatelia sociálnych služieb povinní od 1. januára dodržiavať ustanovený maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov, ale ustanovený maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca, bolo potrebné upraviť aj túto prílohu č. 1.

V prílohe sa upresňuje, že v kontexte určovania maximálneho počtu prijímateľov sa za odborného zamestnanca považuje zamestnanec, ktorý prevažnú časť svojho ustanoveného týždenného pracovného času participuje na starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby. Preto sú pomenované pracovné pozície, ktoré priamo participujú na opatrovateľskej, ošetrovateľskej alebo sociálnej starostlivosti o prijímateľa, či individuálne rozvíjajú či udržiavajú jeho zručnosti a schopnosti. Za odborného zamestnanca sa považuje aj riadiaci pracovník, ktorý riadi odborných zamestnancov v priamej starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby. V tomto kontexte nie sú medzi odborné pozície zaradené pracovné pozície participujúce na administratívnych, obslužných či iných podporných činnostiach v sociálnych službách. Tiež aj pozície ako sanitár, masér alebo manažér kvality nie sú zaradené. Dôvodom je charakteristika pracovnej činnosti podľa Katalógu. Pri pozícii "sanitár" uvádza nasledovné:

"Odborné pracovné činnosti sanitárske (napr. príprava zdravotníckeho materiálu a pomôcok, starostlivosť o zdravotnícke pomôcky a prostredie pacienta, obsluha prístrojov a zariadení používaných pri sanitárskych činnostiach, výkon základnej dezinfekcie a sterilizácie podľa požiadaviek a potrieb konkrétneho zdravotníckeho zariadenia, likvidácia infekčného a kontaminovaného materiálu, výkon základného hygienického filtra u dospeljej osoby) na lôžkových oddeleniach, operačných traktoch, v laboratóriách, v lekárenskej službe, na transfúzných oddeleniach, v pitevni, v centrálnej sterilizácii, sádrovni, v kúpeľných zariadeniach, v zariadeniach sociálnych služieb alebo na jednotlivých pracoviskách úradov verejného zdravotníctva vykonávané sanitárom." To nie je rozsah opatrovateľských úkonov a takéto činnosti nesúvisia s poskytovaním sociálnych služieb.

V zozname nefiguruje ani manažér kvality a to z dôvodu, že podľa Katalógu pracovných činností s prevahou duševnej práce pri výkone práce vo verejnom záujme manažment činností, poskytovaných a zabezpečovaných zariadením sociálnych služieb má v zmysle analytického listu vykonávať riaditeľ zariadenia sociálnych služieb. Pracovná pozícia Manažér kvality v súčasnosti nie je oficiálnou pracovnou pozíciou – nie je uvedená ani v NV SR č. 354/20218 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 341/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú katalógy pracovných činností pri výkone práce vo verejnom záujme a o ich zmenách a dopĺňaní v znení neskorších predpisov ani vo vyhláske Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 449/2020 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia zamestnaní (príloha č. 1) Nové znenie prílohy určením maximálneho počtu prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca kladie dôraz na podstatnú- odbornú časť poskytovania sociálnej služby so súvisiacou zodpovednosťou, ktorá nie je zabezpečovateľná tzv. „dodávateľským spôsobom“, kde je aj potrebné sledovať kvalifikačné predpoklady a kompetencie odborných zamestnancov tak, aby bola naplnená podstata poskytovania sociálnych služieb, ktorou je odborná pomoc a podpora. Cieľom reagovať na skutkový stav využívania tzv. dodávateľského spôsobu zabezpečenia personálnych podmienok na vykonávanie vybraných obslužných činností a ďalších činností pri poskytovaní sociálnej služby, sa oproti súčasnému zneniu prepočítal percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov na maximálny počet prijímateľov len na zamestnancov zabezpečujúcich odborné činnosti. Zároveň sa vymenovávajú povolania, ktoré dané odborné činnosti vykonávajú.

Navrhovaná úprava v tomto smere reaguje aj na odporúčania odborníkov a požiadavky z aplikačnej praxe, a to konkrétne napr. nižším maximálnym počtom prijímateľov sociálnej služby v zariadení núdzového bývania ako by vyšiel po prepočítaní súčasnej úpravy - navrhuje sa 9 namiesto 12. Na základe pripomienok z praxe o náročnosti starostlivosti o početom narastajúcu cieľovú skupinu osôb s poruchami autistického spektra sa navrhuje osobitne určiť podmienky pre špecializované zariadenie, v ktorom sa sociálna služba poskytuje fyzickej osobe so zdravotným postihnutím, ktorým je pervazívna vývinová porucha. Náročnosť starostlivosti je určená najmä potrebou väčšieho počtu odborných zamestnancov.

Nakoľko upravená povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb dodržiavať personálny normatív v § 9 ods. 4 sa navrhuje s účinnosťou už od 1. januára 2026, a vzhľadom na novú právnu úpravu možných foriem poskytovania sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby a zariadení pre seniorov (len pobytovou formou), pre vytvorenie dostatočného priestoru pre doterajších poskytovateľov sociálnych služieb sa, v súlade s návrhom prechodného ustanovenia § 110a ods. 1 bude dodržiavanie nových podmienok upravených v tejto prílohe u doterajších poskytovateľov sociálnej služby vyžadovať až od 1. júla 2026.

K bodu 245 a 246 (poznámka v Prílohe č.1 k 1. júlu 2026 a k 31. decembru 2026)

Návrhom sa, okrem úprav prílohy č. 1 navrhovaných s účinnosťou od 1. januára 2026) dopĺňa od 1. júla 2026 zoznam povolání – pracovných pozícií zamestnancov, ktorí sa považujú za odborných zamestnancov o pracovníka dlhodobej starostlivosti, ktorý sa v súlade s vecnými úpravami v iných častiach zákona (napr. § 84) navrhuje zaviesť v právnej úprave s nadobudnutím účinnosti od 1. júla 2026.

K 31. decembru 2026 ide o legislatívno- technickú úpravu v súvislosti so zmenou značenia odsekov v § 61.

K bodu 247 (Príloha č. 2, Kritérium 1.8)

Z dôvodu terminologických nepresností v znení štandardu kritéria 1.8 a vzhľadom na teoretickú poznatkovú bázu sociálnej práce sa k 1. januáru 2026 upravuje nepresný slovenský preklad zdrojového textu použitého pri tvorbe uvedeného štandardu kvality, konkrétne termín „krízová intervencia“, resp. „preferované metódy, techniky a postupy krízovej intervencie“. Z hľadiska zdrojového dokumentu WHO QualityRights Tool Kit, sa v texte nepoužíva anglický výraz crisis intervention, ale methods of intervention in crises, teda intervenčné metódy v krízach, resp. intervening in crises intervenovanie (zasahovanie) v krízach. Uvedená nie je teda krízová intervencia, ale intervencia v kríze. V tomto kontexte sa upravuje celé znenie štandardu.

K bodu 248 (Príloha č. 2, kritérium 2.2)

Ide o úpravu vnútorne previazanú s návrhom upraviť tzv. personálny normatív (príloha č. 1) s navrhovanou účinnosťou od 1. januára a to určením maximálneho počtu prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca.

K bodu 249 (Príloha č. 4)

Nová príloha č. 4 k zákonu s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 nahradí v plnom rozsahu doterajšiu prílohu. Dôvodom je zefektívnenie a zjednodušenie doterajšieho znenia prílohy a jednotlivých činností v nej obsiahnutých. Aktuálne znenie prílohy, ktorá špecifikuje úkony v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, obsahuje aj konkrétne príklady súvisiace s vecným vymedzením jednotlivých úkonov, ktoré by však mali byť predmetom metodického usmernenia, ktoré sa môže operatívne meniť a dopĺňať, a reagovať tak na možné nové požiadavky a špecifiká potrieb osobnej pomoci u jednotlivých špecifických cieľových skupín odkázaných osôb, resp. spôsob jej vykonávania .

Navrhované nové znenie tejto prílohy má preto za cieľ nahradiť doterajšie znenie prílohy novým, ktoré bude stručnejšie a zamerané len na základné kategórie úkonov. Podrobné vysvetlenia a príklady, ktoré sú v súčasnosti uvedené v zátvorkách, budú presunuté do zjednocujúcej metodiky (interpretácie a aplikácie právnej úpravy), ktorá bude zverejnená na webovom sídle MPSVR SR. Tento krok zjednoduší legislatívny text, zefektívni proces úprav a zabezpečí, že metodika bude môcť pružne reagovať na nové potreby a prax v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Metodika bude podrobne špecifikovať, aké činnosti spadajú pod jednotlivé kategórie úkonov, čo pomôže k správnejšiemu a jednotnému posudzovaniu pomoci pri odkázanosti v rámci územia Slovenskej republiky. Zároveň sa podporí náležitá interpretácia a aplikácia právnej úpravy u poskytovateľov sociálnych služieb.

Navrhované nové znenie prílohy vzniklo na základe analýzy požiadaviek z aplikačnej praxe doterajšej právnej úpravy a bolo konzultované s poskytovateľmi sociálnych služieb, ako aj s Komorou opatrovateliek Slovenska.

K bodu 250 (Prílohy č. 4a a 4b)

Nová príloha č. 4a k zákonu s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 nahradí v plnom rozsahu doterajšiu prílohu. Ide o úpravu vnútorne previazanú s úpravami v časti finančnej podpory, z dôvodu ktorej sa aj sumy príspevku na rok 2026 schválené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 170/2025 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2026, upravili priamo v tejto prílohe.

Nová úprava prílohy č. 4b od 1. januára 2026, ktorou sa novo upravuje vyhlásenie o majetku fyzickej osoby na účely platenia úhrady za sociálnu službu je vnútorne previazaná s úpravami v § 73 (ods. 1 až 4).

K bodu 251 (Príloha č. 5a)

V súlade s návrhom nového znenia § 77 ods. 2 s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026, sa finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorou je sociálna služba uvedená v § 34 až 41 poskytovaná neverejným poskytovateľom sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, na príslušný rozpočtový rok poskytuje vo výške určenej v prílohe č. 5a, pričom takto určená výška finančného príspevku môže byť zvýšená všeobecne záväzným nariadením obce alebo vyššieho územného celku. Vláda Slovenskej republiky v súlade so splnomocňovacím ustanovením zákona ustanoví výšku tohto finančného príspevku na príslušný kalendárny rok nariadením vlády Slovenskej republiky podľa druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby.

Návrh výšky tzv. paušálneho finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby poskytovaného v pôsobnosti samosprávy na jednotlivé druhy sociálnych služieb a formy sociálnych služieb podľa § 34 až 41 s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 vychádza z analýzy celkovej ceny sociálnej služby (priemerných výdavkov na jednotku výkonu príslušného druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby) vykonanej z dostupných údajov z informačného systému sociálnych služieb a následných vlastných prepočtov so zohľadnením predpokladanej miery inflácie. Na základe návrhov pracovnej skupiny k reforme financovania sociálnych služieb a výsledkov vykonanej analýzy bola výška ustanovená ako 25 % podiel z týchto priemerných výdavkov prepočítaných na jednotku výkonu pre sociálne služby v zariadení pri pobytovej forme poskytovanej sociálnej služby v zariadení, a ako 35 % podiel z týchto priemerných výdavkov prepočítaných na jednotku výkonu pre sociálne služby v zariadení pri ambulantnej forme poskytovanej sociálnej služby v zariadení a terénnej forme poskytovanej sociálnej služby (u domácej opatrovateľskej služby).

K bodu 252 (Príloha č. 5)

Návrh na vypustenie prílohy č. 5, ktorou sa upravovala výška finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy súvisí s návrhom na vypustenie § 76, ktorým sa tento príspevok upravoval a ktorý sa k 31. decembru 2026 ruší vzhľadom na zavedenie príspevku na pomoc pri odkázanosti v Čl. I návrhu tohto zákona, ktorý bude môcť odkázaná osoba využiť aj na opatrovateľskú službu.

K bodom 253 a 254 (Príloha č. 6)

Nová príloha č. 6 k zákonu s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2026 nahradí v plnom rozsahu doterajšiu prílohu. Ide o úpravu vnútorne previazanú s úpravami v časti finančnej podpory, z dôvodu ktorej sa aj sumy príspevku na rok 2026 schválené nariadením vlády

Slovenskej republiky č. 170/2025 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2026, upravili priamo v tejto prílohe.

Nové znenie tejto prílohy v bode 254 s účinnosťou od 31. decembra 2026 súvisí so zrušením poskytovania finančnej podpory z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pre ambulantné formy týchto sociálnych služieb v súvislosti so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti v Čl. I návrhu tohto zákona, ktorý bude môcť odkázaná osoba využiť aj na ambulantné sociálne služby.

K bodu 255 (Príloha č. 7)

V prílohe sa exaktne v troch skupinách vymedzujú úkony súvisiace s dodržiavaním liečebného režimu, ktoré pracovník dlhodobej starostlivosti v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon odborných pracovných činností môže s navrhovanou účinnosťou od 1. júla 2026 vykonávať v rámci dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti poskytovanej v zariadeniach sociálnych služieb s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti, spolupodieľa aj na dodržiavaní liečebného režimu a teda v ustanovenom rozsahu týchto úkonov aj na zdravotnej starostlivosti v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti.

Ide o úkony:

1. ktoré pracovník dlhodobej starostlivosti vykonáva samostatne,
2. ktoré pracovník dlhodobej starostlivosti vykonáva samostatne na základe indikácie lekára, sestry, pôrodnej asistentky alebo praktickej sestry- asistenta ,
3. pri ktorých pracovník dlhodobej starostlivosti spolupracuje s lekárom, sestrou, pôrodnou asistentkou alebo praktickou sestrou-asistentom.

Umožnením vykonávania týchto úkonov pracovníkom dlhodobej starostlivosti sa vytvára spoločný rámec pre systematickú integráciu zdravotných a sociálnych prvkov starostlivosti vo vybraných druhoch zariadení sociálnych služieb v prospech klienta tohto zariadenia odkázaného aj na ošetrovateľskú starostlivosť . Reaguje zároveň aj na disproporcie medzi rozsahom poskytovanej zdravotnej ošetrovateľskej starostlivosti a jej financovaním zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, ktoré je v súčasnosti nepostačujúce a neodzrkadľuje reálne potreby klientov odkázaných na dlhodobú ošetrovateľskú starostlivosť.

Ministerstvo vypracuje a zverejní informatívny rámcový obsah vzdelávacieho programu „Kurz dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti“, tak, aby pracovník dlhodobej starostlivosti disponoval vedomosťami a zručnosťami potrebnými na vykonávanie predmetných úkonov súvisiacich s dodržiavaním liečebného režimu, a teda aby bol kompetentný vykonávať tieto úkony. Vychádzajúc z tohto informatívneho rámcového obsahu, bude možné podať žiadosť Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR o udelenie akreditácie tohto vzdelávacieho programu v oblasti sociálnych služieb zameraného na vykonávanie pracovnej činnosti- pracovníka dlhodobej starostlivosti podľa § 86 zákona o sociálnych službách.

K Čl. XIV

K bodu 1

Návrhom sa v § 2 navrhuje nový druh dotácie v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a to dotácia na stabilizáciu sociálnych služieb.

K bodu 2

V súvislosti so zavedením nového príspevku od 31.12.2026, kde zároveň môže byť obec v pozícii osobitného príjemcu sa upravuje § 5 tak, aby umožnil poskytnutie dotácie na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu aj v prípade, ak je obec osobitným príjemcom príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 3, 5, 7 a 8

Ustanovenie novej dotácie na stabilizáciu sociálnych služieb v § 9d predstavuje špecifický nástroj určený na čiastočnú úhradu preukázaných znížených príjmov za poskytovanú sociálnu službu v ambulantnej forme pre vybrané druhy sociálnych služieb - denný stacionár, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie.

Návrhom zákona k 31. 12. 2026 sa zrušuje finančný príspevok na poskytovanie ambulantnej sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou (Finančný príspevok na poskytovanie ambulantnej sociálnej služby) a to z dôvodu, že podpora štátu pri spolufinancovaní ambulantných služieb sa nahrádza novým príspevkom, ktorý bude môcť odkázaná osoba využívať na úhradu svojich preukázaných výdavkov za ambulantnú sociálnu službu (formálna starostlivosť). Odstránenie priameho finančného príspevku zo štátneho rozpočtu pre poskytovateľov ambulantnej formy služby má zabrániť neodôvodnenej duplicite vo vynakladaní zdrojov štátneho rozpočtu na rovnaký účel.

Pri prechode na financovanie ambulantných služieb založené na príspevku odkázanej osoby môže viesť k nestabilite príjmov poskytovateľov ambulantných služieb a to, ak poskytovateľ poskytuje sociálnu službu najmä odkázaným osobám, ktoré využívajú príspevok aj na neformálnu starostlivosť.

Dotácia sa môže poskytnúť najviac vo výške preukázaných znížených príjmov, pričom je limitovaná vzorcom, ktorý má kompenzovať rozdiel medzi bývalým modelom a novým modelom financovania sociálnej služby z príspevku na pomoc pri odkázanosti odkázanej osoby alebo osôb, ktoré využívajú aj neformálnu starostlivosť a to v prepočte na jedno obsadené miesto za mesiac. Celkovo dotácia pre jedno zariadenie môže byť poskytnutá maximálne vo výške 100 000 eur v príslušnom rozpočtovom roku. Podrobnosti podmienok, za ktorých sa dotácia poskytne bude upravovať všeobecne záväzný predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Dôvodom zavedenia dotácie na stabilizáciu sociálnych služieb je vytvorenie flexibilného nástroja pomoci pre konkrétnych poskytovateľov ambulantných služieb, ktorý má zabezpečiť, aby tí poskytovatelia, ktorí majú naplnené kapacity a využívané zariadenie neboli prechodom na nový systém financovania postavený na osobnom rozpočte poškodení, čím sa má zabezpečiť ich dlhodobá udržateľnosť a dostupnosť v regiónoch, čo je cieľom celej reformy.

V § 10, 11 a 12 sa dopĺňajú ustanovenia o povinných prílohách, lehotách na podanie žiadosti a spôsobe hodnotenia, posudzovania a schvaľovania žiadosti.

K bodu 4

Z dôvodu zmeny v zákone o sociálnych službách, existuje register sociálnych služieb, sa vypúšťa obsolentné pomenovanie.

K bodu 6

Dôvodom tejto úpravy je prechod na nový informačný systém - portál Dotácie štátu v Centrálnom ekonomickom systéme, prostredníctvom ktorého bude mať žiadateľ možnosť samotnú žiadosť aj podpísať a nebude nutné ju posielat' poštou ako originál. Podľa súčasného znenia je nutné predložiť žiadosť v dvoch vyhotoveniach, pričom jedno vyhotovenie je prostredníctvom súčasného systému a druhé poštou ako originál.

K Čl. XV

K bodom 1 a 2 (§ 24)

Návrhom sa reaguje na úpravu v zákone č. 447/2008 Z. z., ktorou sa vypúšťa peňažný príspevok na opatrovanie.

K bodu 3 (§ 33f)

Navrhované ustanovenie upravuje postup úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v prípade, ak konanie o preddavku na pomoc v hmotnej núdzi začaté z dôvodu konania o peňažnom príspevku na opatrovanie nebude právoplatne ukončené do 30. decembra 2026 tak, že takéto konanie dokončí podľa zákona účinného do 30. decembra 2026. Súčasťou konania o preddavku na pomoc v hmotnej núdzi je rozhodovanie o doplatení pomoci v hmotnej núdzi alebo o jej vrátení. Toto rozhodovanie nasleduje po ukončení konania o peňažnom príspevku na opatrovanie. Úrad má súčasne povinnosť zúčtovať preddavok na pomoc v hmotnej núdzi so zaplateným peňažným príspevkom na opatrovanie. Bez existencie tohto prechodného ustanovenia by úrad v týchto prípadoch po 30. decembri 2026 nemohol konať.

K Čl. XVI

K bodu 1 (poznámka pod čiarou k odkazu 1)

Navrhuje sa pripojiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc“).

K bodu 2 a 3 (§ 2 ods. 1 písm. a) druhý a tretí bod)

Navrhuje sa upraviť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc, ako aj precizovania pôsobnosti ministerstva pri výkone dozoru voči fyzickým osobám, ktoré poskytujú neformálnu pomoc osobám s ťažkým zdravotným postihnutím. Navrhovanou zmenou je teda to, že inšpekciu v sociálnych veciach bude dozor nad dodržiavaním už dvoch osobitných predpisov, ktoré upravujú poskytovanie neformálnej pomoci - osobnou asistenciou a neformálnou starostlivosťou (zákon č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu“) a zákon o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc).

Nové ustanovenie v § 2 ods. 1 druhom bode pritom určí rozsah výkonu dozoru tak, že v časti zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu bude dozorum podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, teda pôsobnosťou ministerstva, iba vo veciach osobnej asistencie overovať plnenie povinností (osobného asistenta) poskytovať pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, na ktorej zabezpečenie sa poskytuje tento peňažný príspevok (vrátane kvality a rozsahu tejto pomoci, ktorá má zodpovedať účelu ustanovenému v rozsahu priznaného peňažného príspevku na osobnú asistenciu). Navrhuje sa vypustiť z rozsahu dozoru a teda pôsobnosti ministerstva dozor vo veciach iných peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa právnej úpravy v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, keďže ide o rôzne (osobitne a i materiálne orientované) peňažné príspevky, o ktorých priznaní a odňatí relevantne rozhodujú (podľa všeobecných pravidiel správneho konania), ako aj disponujú kontrolnými mechanizmami a postupmi vecne príslušné orgány verejnej správy (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny). Preto sa navrhuje, aby ministerstvo nevykonávalo dozor vo veciach priznaných peňažných príspevkov na kúpu, výcvik, používanie a úpravu pomôcky, na úpravu pomôcky, kúpu zdvíhacieho zariadenia a osobného motorového vozidla a jeho úpravu, na prepravu, na úpravu bytu, rodinného domu a garáže, na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, súvisiacich s hygienou a opotrebovaním šatstva, prevádzkou osobného motorového vozidla alebo so starostlivosťou o psa. Podmienky nároku na priznanie týchto peňažných príspevkov

upravuje zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, sú overované v správnom konaní vecne príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v čase podania žiadosti od osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a sú viazané na platné výsledky posudkovej činnosti. Ide buď o peňažné príspevky jednorazové alebo súvisiace s určitými zvýšenými materiálnymi požiadavkami alebo peňažnými nárokmi. Zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu upravuje i pôsobnosť, možnosti a postup príslušného úradu reagovať na neskôr vzniknuté nedostatky v ich využívaní resp. sanovať i predchádzajúce nezrovnalosti, dostatočne (napr. odňatie alebo zastavenie výplaty peňažného príspevku, zánik nároku, rozhodovanie o povinnosti vrátiť peňažný príspevok). Podľa ustanovenia § 52 ods. písm. l) zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu úrad vykonáva kontrolu účelnosti kompenzácie a má aj určené súvisiace oprávnenia (napr. § 62 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu). Súčasne, osoba, ktorej bol takýto peňažný príspevok priznaný má aj informačnú povinnosť voči príslušnému úradu práce v situáciách, ak v priebehu poskytovania príspevku dôjde k takým zmenám, ktoré relevantne ovplyvňujú jeho vyplácanie alebo menia okolnosti nároku na peňažný príspevok (napr. § 42, 55 alebo 57 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu)

Do pôsobnosti ministerstva však pribudne podľa navrhovaného bodu tri dozor nad dodržiavaním nového – osobitného zákona (o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc) v rozsahu pri poskytovaní neformálnej starostlivosti, tak ako ju a jej náležitosti (povinnosti neformálnych opatrovateľov) reglementuje práve nová právna úprava o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc. Takýmito povinnosťami budú osobitne také, ktoré vplývajú na kvalitu, obsah a rozsah neformálnej starostlivosti o odkázanú osobu – teda obzvlášť či neformálna starostlivosť skutočne zodpovedá rozsahu činností, pri ktorých je osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby resp. zodpovedá rozsahu jej odkázanosti. Ministerstvo bude tiež overovať, či neformálny opatrovateľ nevykonáva túto činnosť ako podnikanie alebo ju neposkytuje viac ako dvom odkázaným osobám.

I aplikačná prax a reálne skúsenosti s inšpekčnou činnosťou ministerstva naznačujú opodstatnenosť a legitimitu zamerania sa inšpekčnej činnosti ministerstva na oblasť neformálnej pomoci osobám na ňu odkázaným, v rozsahu poskytovania neformálnej starostlivosti a osobnej asistencie, s dôrazom na príspevanie k zvyšovaniu kvality tejto pomoci odkázaným osobám, ktorá sa poskytuje v domácom prostredí.

K bodu 4 (§ 2 ods. 2 písm. b)

Vzhľadom na vyššie uvedenú navrhovanú úpravu predmetu dozoru, ktorý bude ministerstvo vykonávať v oblasti neformálnej pomoci (osobná asistencia a neformálna starostlivosť) osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, navrhuje sa úprava v § 2 ods. 2 písm. b) tak, že inšpekcia v sociálnych veciach sa vykonáva voči dozorovanému subjektu, ktorým na účely zákona o inšpekcii v sociálnych veciach bude fyzická osoba, ktorá je buď osobným asistentom alebo neformálnym opatrovateľom. Vzhľadom na zmeny v novom zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc, dozorovaným subjektom už nebude fyzická osoba (s ťažkým zdravotným postihnutím), ktorej bol priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia ani osoba odkázaná.

K bodu 5 (§ 3 ods. 1 písm. b) druhý bod)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 6 (§ 3 ods. 1 písm. c)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 7 (§ 3 ods. 1 písm. d) tretí bod)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu aplikačnej praxe, precizovania právnej úpravy ako aj nadbytočnosti takejto úpravy v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach. Ministerstvo podľa ustanovení § 3 ods. 1 písm. d) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach vypracúva a zverejňuje na svojom webovom sídle plán dozornej činnosti^[1] a hodnotiacu správu o výsledkoch inšpekčnej činnosti^[2], podľa ustanovenia § 11 tohto zákona zase detailne a v celku, ako aj v daných časových rámcoch zverejňuje všetky individuálne výsledky inšpekčnej činnosti^[3] (záznamy a protokoly z vykonaných dozorov, rozhodnutia vo veci uloženia pokuty alebo vo veci zákazu činnosti, rozhodnutia o uložení povinnosti prijať neodkladné opatrenie, písomné správy o opatreniach prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone dozoru, písomné správy o splnení opatrení). Inšpekcia ako pôsobnosť ministerstva (dozor a vyvodzovanie administratívnoprávnej zodpovednosti právnických osôb) je jasne regulovaná viacerými platnými procesnoprávnymi úpravami (zákon o inšpekcii v sociálnych veciach, zákon o kontrole v štátnej správe, správny poriadok), čo značí nadbytočnosť povinnosti popisovať postup ministerstva pri aplikácii práve týchto zákonov, osve. Účelom zverejňovania výsledkov je zase podľa § 11 ods. 4 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach zvyšovanie informovanosti o povinnostiach, ktoré vyplývajú z osobitných zákonov (pri poskytovaní sociálnej služby, pri osobnej asistencii, pri poskytovaní neformálneho opatrovania, pri opatreniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) a nie o platnej úprave procesných právnych predpisov upravujúcich výkon dozoru alebo správne konanie.

O právach a povinnostiach v priebehu výkonu dozoru ako aj v správnych konaniach sú dozorované subjekty alebo účastníci správneho konania náležite informovaní, platí zásada úzkej súčinnosti s dozorovaným subjektom alebo účastníkom konania, zásada hospodárnosti konania, informovanosti a nediskriminácie. Navyše, ako v pláne dozornej činnosti, tak aj v hodnotiacej správe ministerstvo informuje verejnosť nielen o kvantitatívnych zisteniach, ale poskytuje i bližšiu analýzu, súvislosti alebo odporúčania pre dozorované subjekty v tej-ktorej oblasti, kde výkon dozoru plánuje alebo hodnotí. V pláne dozornej činnosti napr. dôkladne a vopred informuje o tom, na ktoré konkrétne povinnosti a preverenie ich plnenia sa zameriava v daný kalendárny rok, popisuje informácie, štatistické údaje, prístup a obsah daných povinností resp. aj porovnáva výsledky, čím taktiež už aj prispieva k transparentnosti svojich postupov a konaní a i možnému zvyšovaniu kvality aplikačnej praxe. Popri platnej právnej úprave pri výkone dozoru vyplývajúcej zo zákona o inšpekcii v sociálnych veciach a zákona o kontrole v štátnej správe sa výkon dozoru spravuje a prispôbuje procesnoprávnym normám reglementovanými pre správne konanie v oblasti verejnej správy. Je tomu tak, vzhľadom na požiadavku ustanovenia § 3 ods. 7 správneho poriadku, ktoré totiž určuje používať základné pravidlá správneho konania upravené ustanoveniami § 3 ods. 1 až ods. 6 správneho poriadku aj pri vydávaní takých správnych aktov, ktoré nemajú charakter rozhodnutia. Výsledkom dozoru nie je rozhodnutie o práve, povinnosti alebo právom chránenom záujme ale vyhodnotenie dodržiavania povinností vyplývajúcich z vybranej platnej právnej v oblasti sociálnych vecí - názor na otázku patriacu do rozsahu inšpekcie v sociálnych veciach podľa ustanovenia § 2 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach. Princípy správneho práva sa uplatňujú pri výkone verejnej správy vždy, bez ohľadu na to, či samotný výkon verejnej správy má povahu rozhodovania o verejných subjektívnych právach osôb alebo nie. Pri výkone dozoru sa preto primerane (teda s prihliadnutím na účel a cieľ dozoru) uplatňuje princíp viazanosti právom, konania v primeranej lehote, legitímneho očakávania, proporcionality, materiálnej pravdy, spolupráce, zákazu diskriminácie a ďalšími.

- [1] <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/inspekcia-socialnych-veciach/plan-dozornej-cinnosti/>;
[2] <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/inspekcia-socialnych-veciach/hodnotiaca-sprava-vysledkoch-inspekcej-cinnosti/>;
[3] <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/inspekcia-socialnych-veciach/vysledky-inspekcej-cinnosti/vysledky-inspekcej-cinnosti.html>;

K bodu 8 (§ 3 ods. 3)

Navrhuje sa odsek vypustiť z dôvodu precizovania právnej úpravy v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach a prispôsobenia sa aplikačnej praxi pri výkone inšpekcie v sociálnych veciach ministerstvom. Je pôsobnosťou ministerstva vykonávať inšpekciu podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, keď súčasne inšpekciou podľa jeho ustanovenia § 2 je ako dozor nad dodržiavaním vybraných osobitných predpisov, tak aj vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie povinností ustanovených týmito osobitnými predpismi a samotným zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach.

V oboch prípadoch ide o pôsobnosť ministerstva ako ústredného orgánu štátnej správy. Pri výkone dozoru konajú štátni zamestnanci ministerstva takto podľa ustanovenia § 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach poverení na výkon dozoru (poverenie na výkon dozoru udeľuje podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach vedúci zamestnanec útvaru Inšpekcie v sociálnych veciach) a pri vyvodzovaní administratívnoprávnej zodpovednosti je ministerstvo vecne a miestne príslušným správnym orgánom (jeho príslušnosť v správnom konaní je určená zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach (vecná) a (miestna) správnym poriadkom). Teda buď vedúci zamestnanec útvaru Inšpekcie v sociálnych veciach alebo platná právna úprava určuje, ktorý konkrétny štátny zamestnanec ministerstva má udelené poverenie na výkon individuálneho dozoru (bez ohľadu na jeho funkčné zaradenie na tej-ktorej organizačnej zložke v rámci útvaru Inšpekcie v sociálnych veciach ministerstva) alebo organizačný poriadok ministerstva určuje už len funkčnú príslušnosť pre rozhodovanie ministerstva ako správneho orgánu podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

Nie je teda potreba osobitne zákonom upravovať - ani voči postupom reglementovaným zákon o inšpekcii v sociálnych veciach, ani v prípade správnych konaní, kde ministerstvo koná ako vecne príslušný správny orgán, osobitné pravidlá pre určovanie príslušnosti miestnej či územného obvodu. Ministerstvo pracoviská svojho útvaru Inšpekcie v sociálnych veciach reguluje (zriaďuje či zrušuje, vrátane určenia obsahu úloh a náplne ich aktivít) organizačným poriadkom ako svojim základným interným predpisom, ktorý upravuje jeho vnútorné usporiadanie, organizačnú štruktúru a definuje základné pravidlá riadenia, vymedzuje činnosti, právomoci, zodpovednosti a vzťahy medzi jednotlivými útvarmi a zamestnancami.

Uvedené zodpovedá aj potrebe ministerstva voči takému usporiadaniu útvaru Inšpekcie v sociálnych v sociálnych veciach, ktoré reflektuje flexibilitu a adresnosť pracovných potrieb a úloh útvaru Inšpekcie v sociálnych veciach ako aj samotného ministerstva, efektívny a včasný výkon dozoru bez ohľadu na to, v ktorom regióne Slovenska vykonáva svoju činnosť dozorovaný subjekt a v neposlednom rade nutnosť odborného a nezaujatého výkonu dozoru zamestnancami ministerstva poverenými na výkon dozoru.

K bodu 9 (§ 4 ods. 1)

Ide o legislatívno - technickú úpravu

K bodu 10 a 11 (§ 5 ods. 7 a 8)

Upravuje sa postup, v ktorom ministerstvo oznámenie podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach odmietne alebo môže odmietnuť a teda nevykoná na jeho

základe dozor podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. b) druhého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

Uvedené zodpovedá právnej úprave aj v rámci iných kontrolných, inšpekčných orgánov alebo orgánov dohľadu a vo všeobecnosti je potrebné z dôvodov procesnej ekonomiky, hospodárnosti a efektivity výkonu verejnej správy. Úprava je potrebná aj vzhľadom na aplikačnú prax a narastajúci počet oznámení doručených ministerstvu práve podľa § 5 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach opakovane, či pochybne alebo zjavne bezdôvodne (aj napr. v prípadoch, kedy ministerstvo už platne ukončilo dozor, teda preverilo plnenie povinností dozorovaným subjektom na základe opisu skutočností uvedeného predtým oznamovateľom, avšak oznamovateľ opakovane s takýmto výsledkom „spokojný“ nie je). Ministerstvo v prípade opakovaných oznámení tieto bude posudzovať podľa ich obsahu aj vyhodnocovať, či sa jedná o tú istú vec vzhľadom na jej predmet a obsah namietaných skutočností.

Navrhovaný postup je pre oznamovateľov prehľadný a zrejмый. V oboch prípadoch odmietnutia oznámenia ministerstvo o dôvodoch písomne upovedomí oznamovateľa. Voči takémuto postupu ministerstva majú oznamovatelia, *sensu largo*, možnosť podať sťažnosť podľa platnej právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

K bodu 12 (§ 6)

Navrhuje sa v súvislosti s novou právnou úpravou v § 6 ods. 4.

K bodu 13 (§ 6 ods. 3 písm. e)

Navrhuje sa doplniť z dôvodu potreby zaviesť možnosť písomné poverenie na výkon dozoru udeľovať a podpisovať aj ekvivalentne elektronicky, v súlade s požiadavkami zákona č. 305/2013 Z. Z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov.

K bodu 14 (§ 6 ods. 4)

Navrhuje sa, aby v prípade takého výkonu dozoru, kedy je dozorovaným subjektom osoba podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. d) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – tá, u ktorej je dôvodný predpoklad, že vykonáva činnosti, ktoré sú neoprávneným poskytovaním sociálnej služby alebo neoprávneným vykonávaním opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, bol dňom začiatu dozoru už deň udelenia poverenia na výkon dozoru.

Ide o odchýlnu úpravu od procesných pravidiel zákona o kontrole v štátnej správe, ktorý logicky neupravuje nutné procesné aspekty kontroly voči osobám, ktoré by „nelegálne“ vykonávali svoju činnosť, keďže zákon (o kontrole v štátnej správe) je primárne právnou úpravou kontroly nadriadených orgánov verejnej správy voči orgánom im podriadeným. Preto „nelegálnosť“ činnosti nepredpokladal a ani nepredpokladá. Podľa jeho právnej úpravy sú pracovníci kontroly v súvislosti s výkonom kontroly povinní kontrolovanému subjektu vopred oznámiť predmet, účel, dátum začatia kontroly a predpokladanú dobu trvania kontroly, pričom ak by oznámenie pred začatím kontroly mohlo viesť k zmareniu účelu kontroly, treba tak urobiť najneskôr pri začatí kontroly (§ 11 ods. 2 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe). Až po takto procesne upravenom začatí kontroly (prevzatí oznámenia o začatí štatutárnym zástupcom kontrolovaného subjektu) môžu poverení zamestnanci na výkon kontroly začať aj uplatňovať svoje oprávnenia pri jej výkone, za účelom riadneho a včasného zistenia skutkového stavu. V prípade výkonu dozoru ministerstvom sú tieto (oprávnenia) upravené ako zákonom o kontrole v štátnej správe, tak aj zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach.

V aplikačnej praxi pri výkone dozoru ministerstvom práve v prípadoch dozoru voči osobám neoprávnené poskytujúcim sociálne služby alebo vykonávajúcim opatrenia sociálnoprávnej

ochrany detí a sociálnej kurately, dochádza k neochote až mareniu možnosti platne výkon dozoru začať až dňom oznámenia o začatí výkonu dozoru. Dôvody sa rôznia, od objektívnych, keď napr. štatutárny zástupca nie je prítomný (často dlhodobo) na mieste alebo v objekte, kde sa činnosť reálne vykonáva, až po zámerné marenie výkonu dozoru odmietnutím prevzatia takéhoto písomného oznámenia, či už fyzicky alebo poštou (vrátane znefunkčenia možnosti doručovania písomnosti elektronicky). Táto skutočnosť v kombinácii s existenciou dôvodného predpokladu, že v objektoch alebo v priestoroch, kde dozorovaný subjekt neoprávnené poskytuje činnosti cieľovej skupine zraniteľných osôb a potenciálne môže svojou činnosťou ohrozovať ich život alebo zdravie, neumožňuje povereným zamestnancom na výkon dozoru využiť svoje oprávnenie vstúpiť do priestorov dozorovaného subjektu, aj bez súhlasu štatutárneho zástupcu, a zistiť skutkový stav. Navrhovaná zmena preto umožní efektívny a včasný výkon dozoru v týchto prípadoch, na mieste zistiť skutkový stav a zabezpečiť jeho efektívnu a aj účinnú sanáciu, prihliadajúc obzvlášť na zraniteľnosť situácie fyzických osôb, ktorým sa tieto domnelé sociálne služby alebo opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí poskytujú.

K bodom 15, 19, 20, 21 a 22 (§ 7 ods. 1 písm. a), ods. 2 až 5)

Ide o zmenu vzhľadom na potrebu precizovania právnej úpravy oprávnení poverených zamestnancov pri výkone dozoru *vis a vis* neoprávnené poskytovanie sociálnej služby alebo vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, kde súčasne existuje dôvodný predpoklad o ohrození života a zdravia dotknutých fyzických osôb. Sú taktiež kumulatívne splnené i podmienky už určené nateraz platnou právnou úpravou v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach (v jeho ustanovení § 7 ods. 1 písm. a), ktoré zostáva vo zvyšnej časti nezmenené). Ide teda o také situácie, kedy preukázateľne, napriek informovaniu osoby (dozorovaného subjektu) o pôsobnosti ministerstva pri výkone dozoru, o jej právach a povinnostiach ako dozorovaného subjektu ako aj o oprávneniach zamestnancov ministerstva, táto osoba: 1. nesúhlasí so vstupom zamestnancov do inkriminovaného obydľia, objektu, priestoru alebo zariadenia, 2. využitie tohto oprávnenia poverených zamestnancov pri výkone dozoru je vyhodnotené ako nevyhnutné a 3. účel (dozoru, teda overenie, či dochádza k neoprávnenému poskytovaniu sociálnej služby alebo vykonávaniu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) nie je možné dosiahnuť inak. Pôjde však nutne i o situácie, ako naznačuje už aj aplikačná prax výkonu dozoru ministerstvom, voči osobám, ktoré neoprávnené vykonávajú - poskytujú sociálne služby, keď súhlas so vstupom ministerstvo/poverení zamestnanci na výkon dozoru nemôžu získať z dôvodov na strane dozorovaného subjektu, ktorý sa často (resp. štatutárny zástupca právnickej osoby) vyhýba komunikácii s ministerstvom, dlhodobo sa nezdržiava na území Slovenska, opakovane marí doručovanie písomností, nereaguje na výzvy a podobne. Práve v takomto postupe a prístupe osôb a ich štatutárnych zástupcov (v prípade osôb právnických) ministerstvo, navyše v situáciách, kedy už dôvodne predpokladá vystavenie osôb (domnelých „prijímateľov sociálnej služby“) ohrozeniu zdravia a života, anticipuje nesúhlas so vstupom do objektov, priestorov alebo zariadení, kde sa fyzické osoby zdržiavajú a kde je pre nich vykonávaná činnosť – domnelá sociálna služba.

Návrh zmeny vyplýva i z aplikačnej praxe ministerstva pri výkone dozoru, keď tieto osoby (právnické alebo fyzické osoby) uvedené činnosti vykonávajú zväčša nie vo svojom obydľi (teda v priestore, ktoré tieto osoby („nelegálni poskytovatelia sociálnej služby“) užívajú na svoje vlastné bývanie) ale v rôznych iných obydľiach iných fyzických osôb (napr. domnelých „prijímateľov sociálnej služby“), objektoch, zariadeniach alebo prevádzkach, ku ktorým majú rôzne súkromnoprávne alebo obchodnoprávne upravené vzťahy.

Uvedené dáva do súladu toto oprávnenie aj s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) zákon o kontrole v štátnej správe, keď v súvislosti s výkonom kontroly (výkonom dozoru) ide o oprávnenie v

nevyhnutnom rozsahu vstupovať do objektov, zariadení a prevádzok, na pozemky a do iných priestorov kontrolovaných (v prípade inšpekcie v sociálnych veciach - dozorovaných subjektov), ak tieto bezprostredne súvisia s predmetom kontroly (dozoru). Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru primerane postupuje podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti, teda ustanovení § 8 až 13 zákona o kontrole v štátnej správe, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje v § 5 až 8 inak.

Vzhľadom na vyššie uvedenú navrhovanú zmenu v ustanovení § 7 ods. 1 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, je potrebné text právnej úpravy precizovať a upraviť i v ustanoveniach § 7 ods. 2 až 5 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach tak, že: 1. v ods. 2 nielen pôvodne upravený vstup do obydľia, ale vôbec využitie oprávnenie podľa ods. 1 možno vykonať len v súvislosti s oprávnením Policajného zboru podľa osobitného predpisu; 2. v ods. 3 poverený zamestnanec dbá na česť a ľudskú dôstojnosť, zdrží sa zásahu do základných práv a slobôd fyzických osôb prítomných nad mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu pri vstupe do obydľia aj objektu, zariadenia alebo prevádzky (uvedené v ods. 3 však platí nielen pre situácie podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ale komplexne v každom prípade výkonu dozoru, kedy poverení zamestnanci vstupujú do obydľí, objektov, zariadení atď.); 3. v ods. 4 v každom takomto prípade sa zabezpečí obrazovo-zvukový záznam a 4. v ods. 5 nielen vlastníkovi obydľia, ale aj objektu, prevádzky alebo zariadenia sa doručí oznámenie o vykonaní vstupe, ak tento (vlastník) nebol prítomný.

K bodom 16 a 17 (§ 7 ods. 1 písm. b)

Navrhuje sa vypustiť tretí a štvrtý bod z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Poverený zamestnanec ministerstva je pri výkone dozoru podľa nového bodu dva oprávnený hovoriť bez prítomnosti tretej osoby s takou fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, teda s fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa neformálna pomoc poskytuje.

K bodu 18 (§ 7 ods. 1 písm. d)

Navrhuje sa z dôvodu potreby precizovania právnej úpravy tak, aby bolo zrejmé, že oprávnením povereného zamestnanca pri výkone dozoru je uložiť povinnosť prijať neodkladné opatrenie, keď možno dôvodne predpokladať vystavenie osoby, voči ktorej dozorovaný subjekt plní povinnosti podľa osobitnej právnej úpravy, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, iba v prípade dozorovaných osôb, ktoré sú osobami právnickými a teda objektívne zodpovednými za plnenie si určených zákonných povinností v osobitnej právnej úprave, ktorá je predmetom inšpekcie/ výkonu dozoru v sociálnych veciach (zákon o sociálnych službách a zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele). Ide teda iba o dozorované subjekty podľa § 2 ods. 2 písm. a) a písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – poskytovateľov sociálnych služieb a osoby, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Ak by totiž k dôvodnému predpokladu pri výkone dozoru o ohrození života, zdravia, neľudskom alebo zlom zaobchádzaní došlo voči dozorovanému subjektu - fyzickej osobe (osobnému asistentovi alebo neformálnemu opatrovateľovi) ide nutne o zodpovednosť subjektívnu a možno aj trestnoprávnu, preto ukladať fyzickej osobe (osobnému asistentovi, neformálnemu opatrovateľovi) povinnosť neohrozovať život, zdravie, nezaobchádzať k osobou neľudsky alebo zle nie je primerané a vhodné a takýto predpoklad (a reakcia naň, vrátane možného vyvodenia zodpovednosti) spadá do pôsobnosti iných orgánov verejnej správy. Podľa ustanovenie § 9 písm. f) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ak ministerstvo pri výkone dozoru zistí skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, bezodkladne podá príslušnému orgánu oznámenie o týchto skutočnostiach. V prípade identifikovaného bezprostredného ohrozenia života a zdravia platí

pre každého všeobecná povinnosť - hneď kontaktovať príslušné záchranné zložky, ako sú záchranná zdravotná služba, hasiči alebo polícia.

K bodu 23 (§ 8 ods. 1)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 24 (§ 8 ods. 2)

Navrhuje sa v súvislosti s navrhovanou úpravou – precizovaním v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach (viď tiež vyššie odôvodnenie k bodu 232 (§ 7 ods. 1 písm. d)). Precizuje sa právny text tak, aby bolo zrejmé, že povinnosti sú určené iba dozorovaným subjektom podľa § 2 ods. 2 písm. a) a písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – teda poskytovateľom sociálnych služieb a osobám, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Ide o povinnosť týchto osôb (právnických) prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach a povinnosť splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku prijaté podľa zákona o kontrole v štátnej správe. Uvedené vyplýva i z požiadaviek objektívnej zodpovednosti právnických osôb. Osobný asistent a neformálny opatrovateľ z dôvodu navrhovanej právnej úpravy v novom § 8a zákona o inšpekcii v sociálnych veciach nebudú subjektom postupu podľa zákona o kontrole v štátnej správe, ktorý nasleduje po ukončení dozoru prerokovaním súvisiaceho protokolu o výsledku dozoru, preto im ani nemôže byť určená povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré (nedostatky) sú práve obsahom výsledného materiálu z dozoru – protokolu.

K bodom 25, 27 a 28 (§ 8 ods. 2 písm. c), § 8b, § 9 písm. b)

Navrhuje sa taký postup ministerstva, v ktorom ak výkonom dozoru zistí také nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby, u ktorých možno predpokladať, že odôvodňujú začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb, teda je súčasne podľa ustanovenia § 9 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ministerstvo povinné podať na príslušný orgán – vyšší územný celok – podnet na začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb, prizve na prerokovanie protokolu o výsledku dozoru príslušný vyšší územný celok (navrhovaný nové ustanovenie § 8b). Cieľom je racionalizovať súčinnosť regionálnej samosprávy v konaniach o výmaze poskytovateľa sociálnej služby z registra na základe výsledkov inšpekčnej činnosti ministerstva. Prítomnosť aj zástupcu vyššieho územného celku na prerokovaní takéhoto protokolu umožní, aby poskytol súčinnosť a bol riadne informovaný pri určovaní termínov, obsahu a spôsobu prijatia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku tak, aby tieto opatrenia mohol reflektovať v nadväzujúcom konaní o výmaze poskytovateľa sociálnej služby z registra sociálnych služieb. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o sociálnych službách vyšší územný celok vedie register poskytovateľov sociálnej služby, podľa ustanovenie § 65 ods. 2 a 6 tohto zákona vyšší územný celok vykonáva zápis do registra alebo rozhoduje o nezapísaní do registra a podľa jeho ustanovenia § 68 ods. 1 rozhoduje o výmaze poskytovateľa z registra.

Súčasne (navrhované ustanovenie § 9 písm. b), ak vyšší územný celok možnosť zúčastniť sa prerokovania protokolu nevyužije, zápisnica o prerokovaní protokolu obsahujúca už konkrétne termíny prijatia ako aj na splnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov bude spolu s protokolom o výsledku dozoru tvoriť súčasť podnetu na začatie konania o výmaze poskytovateľa sociálnej služby z registra poskytovateľov, ktorý ministerstvo podáva podľa § 9 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

Zároveň sa navrhuje určiť dozorovanému subjektu povinnosť (navrhované ustanovenie § 8 ods. 2 písm. c) predložiť aj miestne príslušnému vyššiemu územnému celku navrhované konkrétne

opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku a následne aj správu o splnení opatrení prijatých na ich odstránenie a to v termínoch dohodnutých v zápisnici o prerokovaní protokolu s ministerstvom.

K bodu 26 (§ 8 ods. 3)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 27 (§ 8a)

Navrhuje sa, odlišne od úpravy v zákone o kontrole v štátnej správe, upraviť povahu ako aj obsah výsledného materiálu z vykonaného dozoru v prípade, ak je dozorovaným subjektom na účely zákona o inšpekcii v sociálnych veciach fyzická osoba podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – osobný asistent alebo neformálny opatrovatel', ktorí poskytujú neformálnu pomoc osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, v domácom prostredí. Navrhuje sa preto upustiť od normatívnej povahy výsledných materiálov, ktoré predpokladá a určuje zákon o kontrole v štátnej správe pre právnické osoby vzhľadom na požiadavky *vis a vis* ich objektívna zodpovednosť za plnenie povinností im určených v platnej právnej úprave. Cieľom správy je vyhodnotenie kvality neformálnej pomoci prostredníctvom osobného kontaktu poverených zamestnancov na výkon dozoru s osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a jej osobným asistentom alebo neformálnym opatrovateľom, pozorovaním domáceho prostredia osoby s ťažkým zdravotným postihnutím ako aj rozhovormi s ňou - teda uviesť v správe skutočnú situáciu v oblasti neformálnej pomoci, ktorá je jej poskytovaná. V prípade potreby aj poskytnúť potrebné informácie a rady, aby sa dotknutým osobám dostalo podpory, ktorú potrebujú na zabezpečenie každodennej starostlivosti.

Výsledným materiálom z dozoru v prípade osobnej asistencie alebo neformálnej starostlivosti bude správa z dozoru, ktorá na rozdiel od úpravy náležitostí protokolu o výsledku z dozoru podľa zákona o kontrole v štátnej správe (jeho ustanovenia § 13) nebude obsahovať preukázané kontrolné zistenia ale opis a vyhodnotenie situácie pri poskytovaní osobnej asistencie alebo neformálnej starostlivosti. Ide o odstránenie prílišnej tvrdosti a formalizmu pri aplikácii zákona o kontrole v štátnej správe voči fyzickým osobám, navyše v ich domácom prostredí. Súčasne sa navrhuje, že ak sa dozorom zistia dôvodné pochybnosti o plnení povinností zo strany osobného asistenta alebo neformálneho opatrovateľa správa už bude obsahovať aj ich vyjadrenia sa k týmto skutočnostiam. Podľa ustanovenia § 9 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ministerstvo podá, ak zistí nedostatky v kvalite a rozsahu pomoci poskytovanej osobným asistentom, podnet na začatie konania vo veci odňatia peňažného príspevku na osobnú asistenciu príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, keď ide už o vecnú príslušnosť úradu v správnom konaní overiť a i právne záväzne vyhodnotiť, či vo veci tohto peňažného príspevku (na osobnú asistenciu) nie sú prítomné také okolnosti odôvodňujúce jeho odňatie resp. zastavenie jeho výplaty či rozhodnutie o povinnosti vrátiť peňažný príspevok. Súčasťou takéhoto podania bude správa z dozoru obsahujúca už aj vyjadrenie fyzickej osoby, čo značí uľahčenie resp. efektívnejší postup vecne príslušného orgánu verejnej správy. Tento úrad o príspevku v čase žiadosti právoplatne tiež v minulosti rozhodol a teda vie i porovnať a tak vyhodnotiť (rozhodnúť), či trvajú nutné podmienky na poskytovanie peňažného príspevku. V prípade, ak sa zistí pri dozore voči neformálnemu opatrovateľovi možné porušenie povinností podľa zákona o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc, ministerstvo zistené skutočnosti oznámi úradu práce.

Súčasne sa upravuje, z dôvodov rovnakých ako vyššie uvedené (ide o výkon dozoru voči fyzickým osobám, ktoré poskytujú neformálnu pomoc osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, teda v domácom prostredí) v ustanovení § 8a ods. 3, že na rozdiel od úpravy v

zákone o štátnej správe je dozor skončený už dňom odoslania správy podľa navrhovaného § 8a ods. 1 a 2 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach. Nenasleduje teda procesná etapa výkonu kontroly ako v prípade právnických osôb – podávanie a vyhodnocovanie námietok k protokolu (správa v prípade, ak sú zistené nedostatky už obsahuje vyjadrenie fyzickej osoby – dozorovaného subjektu ako jej obligatórnu náležitosť), prerokovanie protokolu, navrhovanie a plnenie opatrení atď. Správa sa nebude zverejňovať na webovom sídle ministerstva podľa § 11 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – vzhľadom na to, že ide o domáce prostredie, fyzické osoby a prevažuje teda potreba ochrany súkromia a dôstojnosti osôb s ťažkým zdravotným postihnutím. Mieni sa v celku tejto navrhovanej zmeny, aby inšpekcia ministerstva vo veciach neformálnej pomoci mala možný pozitívny vplyv na kvalitu pomoci poskytovanej osobám na to odkázaným v ich domácom prostredí.

Navrhuje sa odlišná úprava od postupu podľa § 13 ods. 4 zákona o kontrole o štátnej správe tak, aby iba v prípade opodstatnených námietok dozorovaných subjektov bol výsledným materiálom ucelený protokol v jeho konsolidovanom znení, ktorý nutne reflektuje opodstatnenosť námietok a vyjadrenia dozorovaného subjektu k zisteniam z dozoru a/ alebo ich odôvodneniu. Nebude sa teda vypracovávať iba dodatok k protokolu podľa vyššie uvedenej právnej úpravy v zákone o kontrole štátnej správy. Uvedené je v záujme dozorovaných subjektov tak, aby výsledky dozoru zverejňované na webovom sídle ministerstva podľa § 11 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach poskytovali už prehľadný, ucelený a platný výsledok dozoru. Ide však nutne iba o situáciu, kedy sú námietky a vyjadrenie dozorovaného subjektu vyhodnotené ministerstvom ako opodstatnené – teda také, ktoré menia zistenia a ich odôvodnenie.

K bodu 29 (§ 9 písm. c)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 30 (§ 9 písm. d)

Navrhuje sa z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc.

K bodu 31 (§ 9 písm. g)

Navrhuje sa z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc, ak pri výkone dozoru sa dôjde k takému dôvodnému záveru, že platný integrovaný posudok voči osobe s ťažkým zdravotným postihnutím nemusí byť už v čase dozoru správny, ministerstvo podá príslušnému úradu podnet na začatie konania o tomto posudku, keďže nie je v pôsobnosti ministerstva vstupovať do platných záverov posudkovej činnosti.

K bodu 32 (§ 10 ods. 2 písm. b)

Navrhovaná právna úprava reflektuje na precizovanie skutkových podstát správnych deliktov v oblasti sociálnych služieb v navrhovanej zmene zákona o sociálnych službách, ktorá smeruje k jednoznačnejšiemu vyjadreniu jednotlivých skutkových okolností, ktoré zakladajú (objektívnu, administratívno-právnu) zodpovednosť poskytovateľov sociálnych služieb a tým aj k zvýšeniu právnej istoty dotknutých subjektov. Skutkové podstaty budú systematicky utriedené a navrhuje sa výšku pokuty (jej hornú sadzbu) odvíjať podľa oblastí, ktorých sa porušenie týka (v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby, v oblasti podmienok a rozsahu poskytovanej sociálnej služby, v oblasti podmieňovania zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, v oblasti úhrady za sociálnu službu, v oblasti ochrany príjmu a majetku prijímateľa sociálnej služby, v oblasti zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, v oblasti neposkytnutia údajov do informačného systému sociálnych služieb).

Výšky pokút sa navrhujú stanoviť podľa závažnosti porušenia jednotlivých povinností. Navrhovaná právna úprava reaguje na potrebu zvýšiť účinnosť sankcie v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa na (hornú sadzbu) 10 000 Eur z dôvodu, že dopustením sa správneho deliktu v tejto oblasti poskytovateľ sociálnej služby častokrát najmarkantnejším spôsobom zasahuje do práv prijímateľov sociálnej služby, do ich telesnej integrity a dôstojnosti a to v obzvlášť zraniteľných situáciách podmienených ich vekom, ochorením a osamelosťou, či bezmocnosťou a často i voči viacerým prijímateľom sociálnej služby v rovnakom čase (príkladmi obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, ktoré zákon o sociálnych službách nepripúšťa sú napr. fixácia končatín k lôžku na extenzívne časové úseky, fixácia prijímateľov do kresiel, vozíkov alebo na stoličky, uzamknutie prijímateľov do izieb a miestností, ktoré nie sú určené na tzv. bezpečný pobyt a navyše bez možnosti privolania pomoci, zabezpečenia hygieny či možnosti opustenia tejto miestnosti, používanie obranných sprejov voči prijímateľom, podávanie sedatívnych liekov bez ordinácie lekára, používanie zvýšených bočníc na lôžku prijímateľa, ktoré (inak ešte primerane mobilný prijímateľ) nevie samostatne prekonať a bez možnosti privolania pomoci, vykonania hygieny či samostatného príjmu stravy a tekutín, zatarasovanie vchodových dverí do izieb prijímateľov alebo odstraňovanie vnútorných kľučiek na izbách prijímateľov).

Návrh rovnako sleduje posilnenie preventívneho účinku sankcie i zodpovednosti poskytovateľov sociálnych služieb a reflektuje tak závažnosť následkov porušenia povinností pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby ako aj ich spoločenskú nebezpečnosť. Zvýšenie tiež reaguje na právnu úpravu výšky pokút v obdobnej právnej úprave - v prípade obmedzení (fyzických, mechanických, farmakologických, izoláciou) podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (do 16 596 EUR podľa jeho ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d), ak sa nevedie register obmedzení alebo poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti nehlásili ministerstvu zdravotníctva údaje o použití obmedzovacích prostriedkov, vo výške 22 000 EUR (aj opakovane) podľa ustanovenia § 82 ods. 24, ak poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti neodstráni alebo používa ochranné lôžko). Právna úprava poskytovania sociálnych služieb v Českej republike (zákon č. 108/2006 Sb. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov) zase určuje výšku pokuty do 250 000 Kč (cca 10 300 EUR) za to, že poskytovateľ sociálnej služby použije opatrenia obmedzujúce pohyb osôb v rozpore s dotknutými ustanoveniami tohto zákona.

Pri správnych deliktoch týkajúcich sa podmienok a rozsahu poskytovanej služby a podmieňovania uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (ustanovenia § 100 a 101 zákona o sociálnych službách) sa navrhuje ponechať hornú výšku sadzby pokuty do 5 000 EUR a pri správnych deliktoch týkajúcich sa úhrady za sociálnu službu, ochrany príjmu a majetku prijímateľa sociálnej služby a zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 102 až 103a zákona o sociálnych službách) sa navrhuje ju znížiť na 3 000 EUR (pri týchto správnych deliktoch ide predovšetkým o menej závažné až administratívne zlyhania a opomenutia, avšak stále s väčším vplyvom na práva prijímateľa sociálnej služby tak, ako mu tieto vyplývajú zo zákona o sociálnych službách) a v oblasti zverejňovania informácií poskytovateľom sociálnej služby do 2000 eur, vzhľadom na navrhované zmeny v úprave správnych deliktov v zákone o sociálnych službách (navrhovaný § 103b zákona o sociálnych službách, ktorý určuje, že správneho deliktu sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí, ak nezverejní cenník sociálnej služby a úhrad alebo priemerné ekonomicky oprávnené výdavky za predchádzajúci rok).

K bodu 33 (§ 11 ods. 1 písm. b)

Navrhuje sa z dôvodu precizovania vymenovania všetkých druhov rozhodnutí ministerstva podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

K bodu 34 (§ 11 ods. 4 písm. a)

Navrhuje sa vypustiť z dôvodu novej právnej úpravy v zákone o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc a súvisiacich zmien v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K Čl. XVII**K bodu 1 (§ 1 ods. 3)**

Príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby sa navrhuje poskytovať osobám, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby. Posudzovanie tejto odkázanosti vykonávajú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci integrovanej posudkovej činnosti podľa zákona č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Posudkové závery obsiahnuté v integrovanom posudku sa pritom používajú na viaceré účely - sociálne služby, peňažné príspevky na kompenzáciu a sociálnu ekonomiku. Medzi posudkové závery obsiahnuté v integrovanom posudku patrí aj skutočnosť, či posudzovaná osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a stupeň tejto odkázanosti. Navrhuje sa preto rozšíriť účely integrovanej posudkovej činnosti aj o uplatnenie a trvanie nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 2 (odkaz a poznámka pod čiarou k odkazu 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 3 (§ 7 ods. 2)

Ide o úpravu v súvislosti so zrušením povinnosti predkladať klinicko-psychologický nález ku žiadosti o vydanie integrovaného posudku. Ak žiadateľ disponuje klinicko-psychologickým nálezom funkčnej kapacity, bude mať aj naďalej možnosť predložiť ho do konania o integrovanom posudku a správny orgán ho zohľadní. Nebude však povinnou prílohou k žiadosti o integrovaný posudok.

K bodu 4 (§ 7 ods. 4 písm. a)

Zákon o integrovanej posudkovej činnosti upravuje situácie, pri ktorých začne správny orgán konanie o integrovanom posudku z vlastného podnetu. Navrhuje sa tieto situácie rozšíriť a ustanoviť, že správny orgán začne predmetné konanie aj vtedy, ak je v integrovanom posudku určený termín opätovného posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu a fyzická osoba má nárok na príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Touto úpravou sa zabezpečí vykonanie nového posúdenia v prípade, ak sa predpokladá zmena zdravotného stavu osoby, pričom táto zmena môže mať vplyv na odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby alebo na jej stupeň.

K bodu 5 (§ 7 ods. 4 písm. b)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s rozšírením účelu integrovanej posudkovej činnosti.

K bodu 6 (§7 ods. 4 písm. b) druhý bod)

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s úpravami v § 8 a 81c zákona o sociálnych službách, na základe ktorých už vyššie územné celky nebudú podávať podnet na úrad na začatie konania o integrovanom posudku, ak ho osoba, ktorá žiada o zabezpečenie sociálnej služby nemá vydaný.

K bodu 7 (§ 8 ods. 3)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zrušením peňažného príspevku na opatrovanie a zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodom 8 až 10 (§ 11 ods. 2 a 3)

Ide o úpravu v súvislosti so zrušením povinnosti predkladať klinicko–psychologický nález ku žiadosti o vydanie integrovaného posudku. Ak fyzická osoba, ktorá má diagnostikované mentálne postihnutie, neurovývinovú poruchu alebo duševnú poruchu, klinicko–psychologický nález predloží, bude okrem lekárskeho nálezu aj tento nález slúžiť ako podklad k vypracovaniu lekárskeho posudku.

K bodu 11 (§ 14 ods. 2)

Podľa § 14 ods. 2 zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa posudzovanej osobe doručuje spolu s integrovaným posudkom aj informácia o možnostiach uplatnenia si nárokov na navrhnuté formy pomoci. Navrhuje sa, aby jej súčasťou bola aj informácia o možnosti uplatniť si nárok na príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 12 (§ 16 písm. c)

Na základe skúseností z aplikácie zákona č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa navrhuje rozšíriť povinnosti účastníka konania o povinnosť umožniť výkon sociálnej posudkovej činnosti.

K bodu 13 (§ 20 ods. 3)

V odseku 3 sa upravuje rozsah a spôsob, akým správny orgán poskytuje údaje z konania o integrovanom posudku tretím stranám. Nové znenie je koncipované tak, aby zabezpečilo efektívnu výmenu informácií na plnenie účelu zákona o integrovanej posudkovej činnosti, ako aj na plnenie účelu iných právnych predpisov (napr. zákon č. 448/2008 Z. z.) pri zachovaní ochrany osobných údajov.

K bodu 14 (§ 20 ods. 5)

Doplnením nového písm. b) sa legislatívne precizuje a rozširuje okruh osôb o prizvanú osobu, ktorým správny orgán poskytuje osobné údaje z posudkovej činnosti. Ustanovenie explicitne rieši situácie, keď sociálny pracovník alebo posudkový lekár (ktorí vykonávajú posudkovú činnosť) spolupracujú s prizvanou osobou. Poskytnutie osobných údajov sa opäť viaže len na nevyhnutný rozsah pre vykonanie ich odbornej posudkovej činnosti.

K bodu 15 (§ 22)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K Čl. XVI

Navrhuje sa, aby zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2026, okrem niektorých úprav, pri ktorých najmä poskytovatelia sociálnych služieb a samosprávy a ďalšie subjekty potrebujú čas na implementáciu navrhovaných zmien, kde sa navrhuje nadobudnutie účinnosti 1. júla 2026 a okrem úprav súvisiacich so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, kde sa navrhuje nadobudnutie účinnosti 31. decembra 2026.

Navrhovaná účinnosť úprav súvisiacich so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, kde sa navrhuje nadobudnutie účinnosti 31. decembra 2026 je odôvodnená:

- vecným obsahom návrhu zákona, ktorým je novo ustanovený systém participácie štátu na spolufinancovaní pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby fyzickým osobám, ktoré sú odkázané na takúto osobnú pomoc, založený na princípoch osobného rozpočtu,
- zásahom návrhu zákona aj do právnych úprav právnych vzťahov pomoci a podpory pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby poskytovanej podľa doterajších osobitných právnych predpisov, kde je potrebné zabezpečiť plynulú kontinuitu pomoci a podpory,
- potrebou poskytnutia dostatočného časového priestoru na oboznámenie sa s návrhom zákona, touto novou právnou úpravou u cieľovej skupiny osôb tak, aby mohli prijímať svoje informované rozhodnutia súvisiace s uplatnením nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti a voľbou spôsobu a formy poskytovanej formálnej starostlivosti a voľbou poskytovanej neformálnej starostlivosti súvisiacej aj s disponibilitou konkrétnej osoby neformálneho opatrovateľa, ako aj na posúdenie svojej schopnosti zabezpečiť súvisiace administratívne náležitosti s poskytovaním a výplátou tohto príspevku.

V neposlednom rade je, v záujme úspešnej implementácie navrhovaných reformných úprav, potrebné vytvoriť dostatočný časový priestor pre prípravu inštitúcií, ktoré sa budú podieľať na procesoch súvisiacich s poskytovaním príspevku na pomoc pri odkázanosti (napr. úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne), vrátane úprav informačných systémov, prípravu samosprávnych orgánov pri zmenách súvisiacich so spolufinancovaním sociálnych služieb, ako aj samotných poskytovateľov sociálnych služieb.